

OSAKSLISTE

SIGDAL KOMMUNE

Styre/råd/utvalg: Kommunestyret
Møtested: Kommunehuset
Møtedato: 10.04.2014 Tid: 19:00

Det innkalles med dette til møte i Kommunestyret

Barnevernet i Midt Buskerud kommer på møtet og har en orientering i starten av møtet.

Saker til behandling:

Saksnr.	Arkivsaksnr. Tittel
14/12	14/319 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL
14/13	07/1461 GNR 174 BNR 4 OG GNR 173 BNR 1 REGULERINGSPLAN FOR DEL AV EIENDOMMENE
14/14	08/1473 GNR 131 BNR 7 SOLE SETERSKOG - KANNARMYRLIA EGENGODKJENNING AV REGULERINGSPLAN - VEI OG PARKERING
14/15	13/177 FINANSIERING AV FORVALTERSTILLINGEN FOR TRILLEMARKA
14/16	13/419 RAPPORTERING FINANSFORVALTNING 2013
14/18	13/1151 INNFØRING AV EIENDOMSSKATT PÅ VERK OG BRUK I SIGDAL KOMMUNE
14/17	13/797 GNR 130 BNR 4, 5 M. FL ANLEGG AV SYKKELSTI
14/19	14/156 RESERVASJONSRETT FOR FASTLEGER - HØRINGSUTTALSE

14/21	14/191 PENSJON FOLKEVALGTE
14/20	14/189 FORSKRIFT ETTER KONSESJONSLOVEN §7(NEDSATT KONSESJONSGRENSE)
14/22	14/312 ÅRSMELDING TIL ORIENTERING, MED VURDERING AV NÆRMERE KOSTRA-ANALYSE FOR SIGDAL KOMMUNE
14/23	12/1320 VALG AV REPRESENTANTER TIL STYRENE I HAGAS, TVA, MIDTNETT OG MIDTKRAFT
14/24	14/297 KORRIGERING AV FEIL I GEBYRREGULATIV, SLAMBEHANDLING
14/25	14/206 BEFARING INNEKLIMA HELSESTASJON 2014
14/26	12/1236 UTVIKLING AV ASLEBUA-OMRÅDET
14/27	14/187 OMDISPONERING MIDLER INVESTERINGSBEHOV
14/28	14/250 INTERKOMMUNAL BARNEVERNVAKTORDNING FOR SIGDAL, MODUM OG KRØDSHERAD KOMMUNER. MIDT-BUSKERUD BARNEVERN TJENESTE
14/29	14/147 MELDINGER
14/30	14/155 FORSKRIFT FOR BRUK AV KOMMUNEVÅPEN
14/31	14/330 KUNSTNERHJEMMENE I SIGDAL - VEDTEKTER

Sakene er utlagt på Kommunehuset fram til møtedagen. Eventuelle forfall meldes til sekretæren, tlf. 32711400. Vararepresentanter møter bare etter nærmere innkalling.

Prestfoss, 2. april 2014

Kari Kolbræk Ask (sign.)
ordfører

SIGDAL KOMMUNE
Kommunestyret

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 14/319-2
Løpenr.: 2064/14
Arkivnr.: MØTE 033
Saksbeh.: Siri Skare

Styre/råd/utvalg
Kommunestyret

Møtedato
10.04.2014

Saksnr.
KS-14/12

GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL

Rådmannens forslag til vedtak:
Møteprotokollen fra møtet den 20.02.14 godkjennes.

Saken avgjøres av: Kommunestyret

Vedlegg: Møteprotokoll fra møtet 20.02.14.

PROTOKOLL

SIGDAL KOMMUNE

Styre/råd/utvalg: Kommunestyret

Møtedato: 20.02.2014

TILSTEDE PÅ MØTET

Innkalte:			
Funksjon	Navn	Forfall	Møtt for
Leder	Kari Martine Ask		
Nestleder	Hellik Kolbjørnsrud		
Medlem	Torstein Aasen		
Medlem	Tone Eidal Frøvoll		
Medlem	Henrik Østbye Fremgård		
Medlem	Frode Haugen		
Medlem	Åse Lene B Eckhoff	FO	Inger Stuve Andersen
Medlem	Lars Foss		
Medlem	Runolv Stegane	FO	Hilde Roland
Medlem	Rune Kaino Nikolaisen		
Medlem	Svein Jakob Hollerud		
Medlem	Marit Svarverud		
Medlem	Jan Midtskogen		
Medlem	Knut Erik Kjemperud	FO	Karin L. Ravnås
Medlem	Frode Borge		
Medlem	Sissel Jorun Eidal	FO	Anders Fragått
Medlem	Gro Sund		
Medlem	Runar Eidal		
Medlem	Anne Kristine Norman		
Medlem	Bård Sverre Fossen		
Medlem	Karin Synnøve Bråthen		
Andre:	Rådmann Jens Sveaass		

UTSKRIFTER

Hovedutskrift er sendt:
Faste mottakere

MØTEBOKA GODKJENNES I NESTE MØTE.

RETT UTSKRIFT BEKREFTES:

Prestfoss, den 25.03.2014

Jens Sveaass
Møtesekretær

SAKER TIL BEHANDLING

Vedr godkjenning av innkalling:

Spørsmål vedr iverksetting av elektronisk saksdistribusjon, rådmann redegjorde kort for status og meddelte at det er et mål å iverksette dette til neste kommunestyremøte.

Vedr godkjenning av sakliste:

Det kom spørsmål om fremlegging av egen sak vedr «0-konsesjon» med referanse til kommunestyrevedtak i budsjettbehandling for 2014. Rådmannen meddelte at det var et mål å fremme saken i kommende runde for hovedutvalg, formannskap og kommunestyret.

Det ble til møtet fremmet en interpellasjon vedr «Fastlegers reservasjonsrett», med ditto svar fra Ordfører;

Kommunestyremøte 20.02.14.

Interpellasjon fra Jan Midtskogen, Sigdal og Eggedal AP.

Nei til reservasjonsrett for fastleger i Sigdal kommune.

I et høringsnotat som regjeringa i disse dager sender ut til kommunene, åpnes det for at den enkelte kommune selv kan avgjøre om den skal gjøre avtaler om reservasjonsrett med leger som er motstandere av abort. Kommunene skal, etter de foreslåtte endringene, ha mulighet til å inngå slike avtaler, men ingen plikt. Og det er opp til kommunen selv å avgjøre om avtale om reservasjon kan inngås uten at det vil føre til "urimelig ulempe" for den berørte kvinnen. Abortloven av 1975 gir allerede reservasjonsrett for sykehuspersonell fra å utføre eller delta i abortinngrep. Denne reservasjonsretten er viktig og riktig. Forslaget om at fastleger skal kunne reservere seg fra å henvise til abort, går etter mitt skjønn langt utover det som ligger i abortloven. Med henvisning til abort menes "alle handlinger som inngår i prosessen fra å motta en kvinnes spørsmål eller begjæring om abort". Det er et åpent spørsmål hva man i realiteten vil oppnå med endringen. Ettersom pasientens rettigheter er lovfestet, er både kommunen og den enkelte fastlege forpliktet til å sørge for at ingen skal få et dårligere tilbud av at fastleger reserverer seg fra enkelte deler av det offentlige helsetilbudet. Dette betyr blant annet at leger som selv ikke vil henvise til abort, må henvise til en annen lege som kan henvise. En slik ordning vil utvilsomt virke stigmatiserende på en del kvinner som allerede befinner seg i en vanskelig situasjon. Jeg har vanskelig for å se hva reserverende lege vil oppnå annet enn en politisk demonstrasjon.

Dagens ordning innebærer at fastlegen skal informere om gjeldende helsetilbud, og sammen med pasienten underskrive en "begjæring om svangerskapsavbrudd". Det innebærer ikke at legen skal anbefale abort.

Regjeringa vedgår også selv at ordningen vil medføre merkostnader for kommunene. Jeg mener derfor det også er en god grunn til at Sigdal kommune må si nei til å åpne for en slik reservasjonsrett.

Spørsmål til ordføreren

Er ordføreren enig i at Sigdal kommune sier nei til reservasjonsrett for fastleger? Hva vil ordføreren gjøre for å sikre at gravide kvinner i Sigdal ikke settes i en sårbar situasjon i forbindelse med legekonsultasjoner om abort?

**Svar fra ordfører Kari Kolbræk Ask på interpellasjon
fra representanten Jan Midtskogen (AP) til kommunestyrets møte
20.02.2014 ang. Reservasjonsrett for fastleger**

Helse og omsorgsdepartementet har sendt på høring forslag til endringer i helse- og omsorgstjenesteloven, pasient- og brukerrettighetsloven, forskrift om endringer i fastlegeforskriften og forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen.

Høringsfristen er satt til 30.04.2014. Det er kommunen som kan inngå avtale om reservasjon med fastleger. Men kommunen kan bare inngå slike avtaler dersom kvinnene på legens liste vil få tilbud om henvisning til abort på annen måte, uten urimelig ulempe. Kommunen har ansvar for at det er tilstrekkelig tilgang til fastleger som ikke har reservert seg, og kan si opp en avtale om reservasjon hvis de kvinnelige innbyggerne ikke får oppfylt sin rett til rask henvisning til abort eller rett til å skifte fastlege. Kommunen får plikt til å opplyse innbyggerne hvilke av fastlegene som reserverer seg mot å henvise til abort.

Ordføreren mener dagens lovverk er klart. Det er uaktuelt å endre helse og omsorgstjenesteloven, pasient og brukerrettighetsloven eller andre helselover på en måte som svekker kvinners rettigheter i møte med helsevesenet. Ordføreren er av den oppfatning at praksisendringer, som bidrar til at det kan oppstå geografiske forskjeller når det gjelder mulighet til å få oppfylt sine rettigheter, ikke bør støttes. Hvis det er konflikt, må hensynet til pasienten gå foran.

Siden høringsfristen ikke er før ved utgangen av april, vil ordføreren foreslå at Hovedutvalg for helse- og sosial får denne saken til behandling i sitt møte den 04.03.14 og endelig behandling i Kommunestyret den 10.04.14. Dermed sikres en grundig demokratisk håndtering av høringsprosessen i denne viktige saken.

Interpellasjonen ble foreslått fremmet som egen sak i møtet. Det ble votert over forslaget. Forslaget om å ta opp interpellasjonen falt med 6 mot 13 stemmer.

Saksnr.	Arkivsaksnr. Tittel
14/1	14/71 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL
14/2	13/1219 ETABLERING AV SNØSCOOTERLØYPER I SIGDAL
14/3	12/1355 BARNEHAGEPLAN: FREMTIDIG BARNEHAGEUTBYGGING
14/4	14/9 UTEOMRÅDE NERSTAD
14/5	09/675

GNR 147 BNR 1 REGULERINGSPLAN FOR BOLIGOMRÅDE
EGGEDAL SENTRUM

- 14/6 11/621
GNR 157 BNR 1 - REGULERINGSPLAN FOR JARESETER II
EIENDOMMEN 157/1
- 14/7 07/1461
GNR 174 BNR 4, GNR 173 BNR 1 OG GNR 172 BNR 2
REGULERINGSPLAN FOR DEL AV EIENDOMMENE
- 14/8 13/1140
FESTEAVGIFT FOR GRAVER OG KIRKEGÅRDER
- 14/9 14/155
FORSKRIFT FOR BRUK AV KOMMUNEVÅPEN
- 14/10 14/147
MELDINGER
- 14/11 13/1155
PLANPROGRAM KOMMUNEPLAN SIGDAL KOMMUNE

KS-1/14

GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL

Rådmannens forslag til vedtak:

Møteprotokollen fra møtet den 13.12.2013 godkjennes.

Behandling:

Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Kommunestyrets vedtak:

Møteprotokollen fra møtet den 13.12.2013 godkjennes.

KS-2/14

ETABLERING AV SNØSCOOTERLØYPER I SIGDAL

Formannskapetets forslag til vedtak:

Sigdal kommune vedtar forskrift om kommunalt forsøk med snøscooterløyper i Sigdal kommune som vedlagt.

Planprosessen med anleggelse av traseer for snøscooterløyper gjennomføres ved at brukergruppen gjennom den nylig opprettede Snøscooterklubben får ansvaret for å lage og bekoste reguleringsplan for snøscooterløypene, og Sigdal kommune foretar den formelle behandlingen av den framlagte reguleringsplanen. Det understrekes viktigheten av at de ulike hensyn balanseres i forslaget til trase for snøscooterløypene.

Behandling:

Formannskapetets forslag til vedtak, enstemmig vedtatt

Kommunestyrets vedtak:

Sigdal kommune vedtar forskrift om kommunalt forsøk med snøscooterløyper i Sigdal kommune som vedlagt.

Planprosessen med anleggelse av traseer for snøscooterløyper gjennomføres ved at brukergruppen gjennom den nylig opprettede Snøscooterklubben får ansvaret for å lage og bekoste reguleringsplan for snøscooterløypene, og Sigdal kommune foretar den formelle behandlingen av den framlagte reguleringsplanen. Det understrekes viktigheten av at de ulike hensyn balanseres i forslaget til trase for snøscooterløypene.

KS-3/14

BARNEHAGEPLAN: FREMTIDIG BARNEHAGEUTBYGGING

Formannskapetets forslag til vedtak:

Barnehageplanen for perioden 2014-2019 vedtas.

Behandling:

Formannskapetets forslag til vedtak, enstemmig vedtatt.

Kommunestyrets vedtak:
Barnehageplanen for perioden 2014-2019 vedtas.

KS-4/14
UTEOMRÅDE NERSTAD

Formannskapetets forslag til vedtak:
Prosjekt 020021 Uteområdet ved Nerstad skole justeres i tråd med innspill fra brukerne.
Kostnadsøkningen i forbindelse med justeringen dekkes av avsatte prosjektmidler.

Behandling:

Kommunestyret gjentok føringer for videre løsning, å legge denne på et minimum av kostnader med utgangspunkt i opprinnelig kostnadsramme og ikke nødvendigvis med full utnyttelse av bevilget ramme i tillegg til det tilskuddet som er gitt.

Votering:
Formannskapetets forslag til vedtak, enstemmig vedtatt.

Kommunestyrets vedtak:
Prosjekt 020021 Uteområdet ved Nerstad skole justeres i tråd med innspill fra brukerne.
Kostnadsøkningen i forbindelse med justeringen dekkes av avsatte prosjektmidler.

KS-5/14
GNR 147 BNR 1
REGULERINGSPLAN FOR BOLIGOMRÅDE EGGEDAL SENTRUM

Hovedutvalgets forslag til vedtak:
Sigdal kommune viser til plan- og bygningsloven § 27-2 og egengodkjenner reguleringsplan for Teigefeltet boligområde gnr 147 bnr 1 med plankart datert 25.06.13 og reguleringsbestemmelser datert 06.01.2014.
Følgende bestemmelser ble stryket: §5. - 5.1 setningen «*Bebyggelse skal ha saltak med takvinkel mellom 22- og 35 grader.*» Videre ønsket mann å stryke,
Bebyggelse skal videre:
Oppføres i tre, andre natuurmateriale kan benyttes i tillegg.

Kles med stående kledning med kraftig hjørnemarkeringer om boligen oppføres i bindingsverk, evt. Kan liggende, ukantet kledning tillates.

Ha brede vindskibord.

Ha taktekkning av torv, bord, trespon, rød eller svart takstein eller taksteinlignende plater, ikke andre platematerialer og ikke shingel.

Ha oppdelte vinduer

Ha alt treverk utvendig, inkl. tretak, beiser i tjære- og jordfargeskala i mørke nyanser, vindskier bør beises i samme farge som vegg.

Behandling:

Hovedutvalgets forslag til vedtak, enstemmig vedtatt.

Kommunestyrets vedtak:

Sigdal kommune viser til plan- og bygningsloven § 27-2 og egengodkjenner reguleringsplan for Teigefeltet boligområde gnr 147 bnr 1 med plankart datert 25.06.13 og reguleringsbestemmelser datert 06.01.2014.

Følgende bestemmelser ble stryket: §5. - 5.1 setningen «Bebyggelse skal ha saltak med takvinkel mellom 22- og 35 grader.» Videre ønsket mann å stryke,

Bebyggelse skal videre:

Oppføres i tre, andre naturomaterialer kan benyttes i tillegg.

Kles med stående kledning med kraftig hjørnemarkeringer om boligen oppføres i bindingsverk, evt. Kan liggende, ukantet kledning tillates.

Ha brede vindskibord.

Ha taktekkning av torv, bord, trespon, rød eller svart takstein eller taksteinlignende plater, ikke andre platematerialer og ikke shingel.

Ha oppdelte vinduer

Ha alt treverk utvendig, inkl. tretak, beiser i tjære- og jordfargeskala i mørke nyanser, vindskier bør beises i samme farge som vegg.

KS-6/14

GNR 157 BNR 1 - REGULERINGSPLAN FOR JARESETER II EIENDOMMEN 157/1

Hovedutvalgets forslag til vedtak:

Sigdal kommune viser til plan- og bygningsloven § 12-12 og egengodkjenner reguleringsplan for Jareseter II gnr 157 bnr 1 med bestemmelser datert 02.12.2013 og plankart datert 04.11.2013..

Merknader fra naboene avvises.

Behandling:

Votering:

Hovedutvalgets forslag til vedtak, enstemmig vedtatt.

Kommunestyrets vedtak:

Sigdal kommune viser til plan- og bygningsloven § 12-12 og egengodkjenner reguleringsplan for Jareseter II gnr 157 bnr 1 med bestemmelser datert 02.12.2013 og plankart datert 04.11.2013.

Merknader fra naboene avvises.

KS-7/14

**GNR 174 BNR 4, GNR 173 BNR 1 OG GNR 172 BNR 2
REGULERINGSPLAN FOR DEL AV EIENDOMMENE**

Hovedutvalgets forslag til vedtak:

Meklingsdokument for ovennevnte eiendommer tas til orientering. Saken sendes til departementet til endelig avgjørelse.

Behandling:

Frode Haugen og Tone E. Frøvoll ba om å få sin habilitet vurdert. Kommunestyret kom til at de var inhabile og representantene fratrådte møtet under behandling.

Votering:

Hovedutvalgets forslag til vedtak, enstemmig vedtatt.

Kommunestyrets vedtak:

Meklingsdokument for ovennevnte eiendommer tas til orientering. Saken sendes til departementet til endelig avgjørelse.

KS-8/14

FESTEAVGIFT FOR GRAVER OG KIRKEGÅRDER

Formannskapets forslag til vedtak:

Avgift for feste av grav fastsettes for enkel grav/urnegrav til kr 100,- per år, mens dobbel grav (2 plasser) settes til årlig avgift på kr 200,-, med virkning fra 1. januar 2014.

Behandling:

Votering:

Formannskapetets forslag til vedtak, enstemmig vedtatt.

Kommunestyrets vedtak:

Avgift for feste av grav fastsettes for enkel grav/urnegrav til kr 100,- per år, mens dobbel grav (2 plasser) settes til årlig avgift på kr 200,-, med virkning fra 1. januar 2014.

KS-9/14

FORSKRIFT FOR BRUK AV KOMMUNEVÅPEN

Rådmannens forslag til vedtak:

Sigdal kommune vedtar med dette regler for bruk av Kommunevåpen basert på «Normalforskrifter for bruk av kommunevåpen», vedtatt av styret i KS 12.11.1976.

Behandling:

Rune V. Nikolaisen (V) fremmet forslag om utsettelse, som følger:

Saken utsettes. Administrasjonen utarbeider nytt forslag til forskrift som ivaretar hvordan eventuelle tvilstilfeller og søknader om bruk skal håndteres, herunder særlig delegering til passende organ.

Votering:

Forslaget om utsettelse ble enstemmig vedtatt, rådmannens forslag falt.

Kommunestyrets vedtak:

Saken utsettes. Administrasjonen utarbeider nytt forslag til forskrift som ivaretar hvordan eventuelle tvilstilfeller og søknader om bruk skal håndteres, herunder særlig delegering til passende organ.

KS-10/14
MELDINGER

Rådmannens forslag til vedtak:
Meldingene tas til orientering.

Behandling:

Formannskapetets forslag til vedtak, enstemmig vedtatt.

Kommunestyrets vedtak:
Meldingene tas til orientering.

KS-11/14
PLANPROGRAM KOMMUNEPLAN SIGDAL KOMMUNE

Formannskapetets forslag til vedtak:
Forslag til planprogram for Kommuneplanprosess, Sigdal kommune vedtas.

Behandling:

Jan Midtskogen (Ap) fremmet følgende tilleggsforslag:
Planprogrammet side 16 under infrastruktur (Ferdsselsårer). Endring av kulepunkt 1, tekst erstattes med. «Få alternativ tilknytning for FV 287 til RV 35».

Votering

Formannskapetets forslag til vedtak, med tilleggsforslag fra Jan Midtskogen (Ap) ble enstemmig vedtatt.

Kommunestyret vedtak:
Forslag til planprogram for Kommuneplanprosess, Sigdal kommune vedtas.
Planprogrammet side 16 under infrastruktur (Ferdsselsårer). Endring av kulepunkt 1, tekst erstattes med. «Få alternativ tilknytning for FV 287 til RV 35».

SIGDAL KOMMUNE

Kommunestyret

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 07/1461-52
 Løpenr.: 1092/14
 Arkivnr.: GNR 172/2, 173/1, 174/4
 Saksbeh.: Steinar Strøm

Styre/råd/utvalg	Møtedato	Saksnr.
Hovedutvalget for næring og drift	10.04.2014	ND-14/27
Kommunestyret	10.04.2014	KS-14/13

GNR 174 BNR 4 OG GNR 173 BNR 1 REGULERINGSPLAN FOR DEL AV EIENDOMMENE

Rådmannens forslag til vedtak:

Sigdal kommune viser til plan- og bygningsloven § 27-2 og egengodkjenner reguleringsplan for del av eiendommene 174/4 og 173/1.

Saken avgjøres av:

Hovedutvalg for næring og drift
 Kommunestyret

Vedlegg:

Plankart
 Referat etter meklingen
 E-post fra Fylkesmannen

Saksutredning

Konklusjon:

Flyttingen er innenfor område med andre tomter. Det er ingen motforestillinger mot løsningen.

Vurdering:

Grunneiere er Vemund Frøvold og John Bøle.

Reguleringsplanen for ovennevnte område samt område for eiendommen 172/2 ble lagt til offentlig ettersyn. Det ble innsigelse til deler av planen og Sigdal kommune vedtok å gå til mekling av planen.

Resultatet av meklingen var at Fylkesmannen trakk innsigelsene for eiendommene 174/4 og 173/1. Fylkesmannen bad uansett kommunen finne ny lokalisering for fire tomter samt vei til disse innenfor eiendommen 174/4.

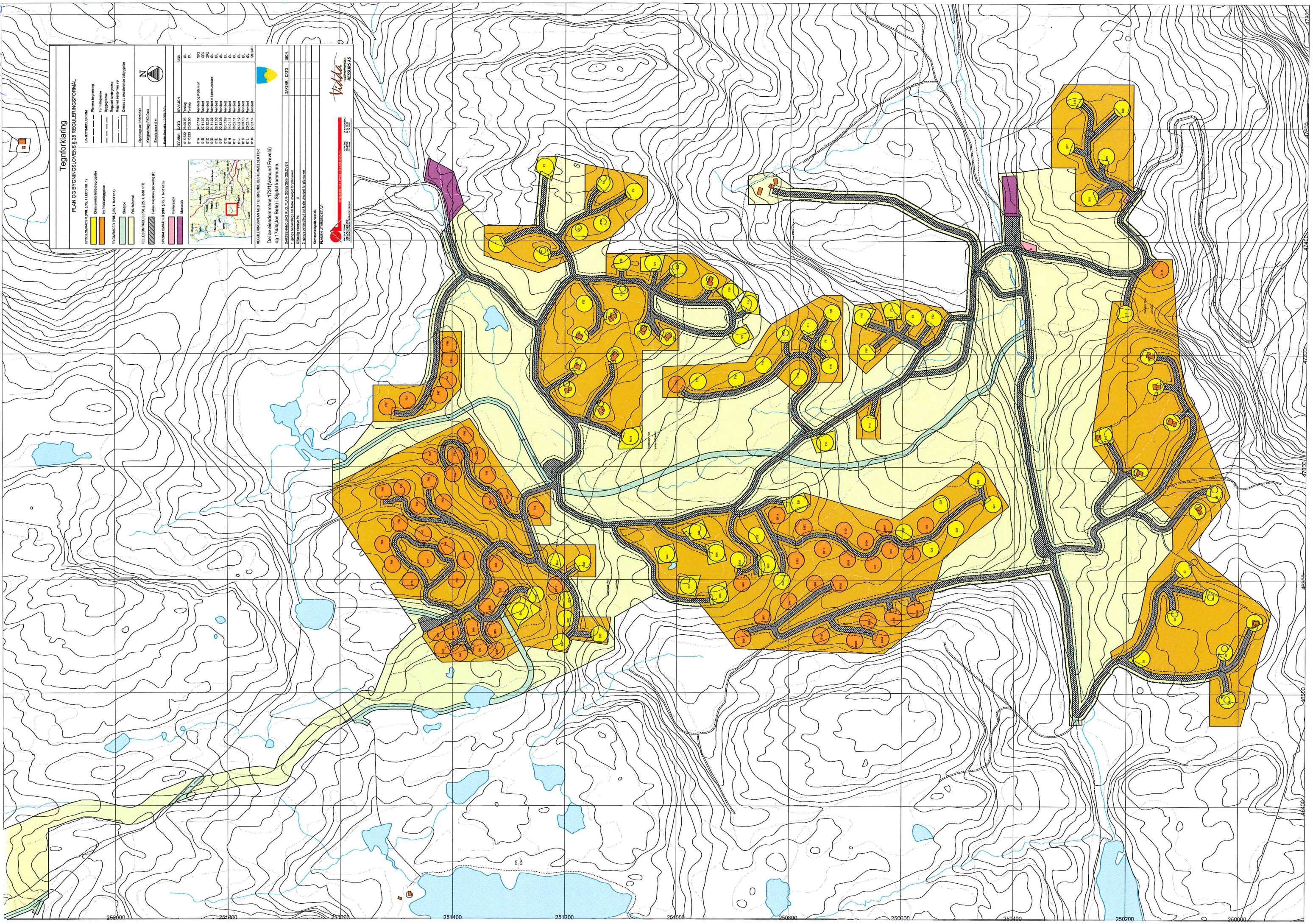
Det ble ikke enighet om adkomst frem til hyttetomtene på 172/2. Derfor ble hele denne delen av planen trukket ut av planen og videresendt til departementet for videre behandling. Med andre ord er denne delen ikke ferdig enda.

Sammen med de politikere som var med på mekling og grunneier har administrasjonen funnet ny lokalisering for de fire tomtene Fylkesmannen bad om. Alle tomtene legges inntil eksisterende hytter uten å utvide planområdet. Tre av hyttene legges ved Brattebakk, rett ved der de opprinnelig var foreslått og en tomt legges lenger sør i området.

Der de nye lokaliseringene er plassert er det ikke eksisterende hytter. Det var kun Fylkesmannen i Buskerud som er hørt angående flyttingen. Fylkesmannen er positiv til flyttingen. Det anbefales at man prøver å legge veien til tomt B 60 i tilknytting til adkomsten til de andre tomtene. Av terrengmessige årsaker ser vi at det bør veien ligge slik det er tegnet i planen.

Vi har undersøkt i artsdatabasen og det er ikke gjort registreringer av sjeldne arter i området. Naturmangfoldloven §§ 8 - 12 anses derfor å være oppfylt.

07/1461-56

Tegntorklaring

PLAN OG BYGNINGSLOVENS § 26 REGULERINGFORML

INSTRUMENTLERNUM

PLANGRANDE: Planens udarbejdet i henhold til Lov om Plan- og Bygningsloven (PBL) af 2008.

REGULERINGSTIL	BEGRÆNSNING	REMARKER
1	Bygningslovens § 26, 1. led nr. 1	Bygninger og anlæg
2	Bygningslovens § 26, 1. led nr. 4	Udendørs belysning
3	Bygningslovens § 26, 1. led nr. 6	Andre tekniske anlæg
4	Bygningslovens § 26, 1. led nr. 7	Andre tekniske anlæg
5	Bygningslovens § 26, 1. led nr. 8	Andre tekniske anlæg
6	Bygningslovens § 26, 1. led nr. 9	Andre tekniske anlæg
7	Bygningslovens § 26, 1. led nr. 10	Andre tekniske anlæg
8	Bygningslovens § 26, 1. led nr. 11	Andre tekniske anlæg
9	Bygningslovens § 26, 1. led nr. 12	Andre tekniske anlæg
10	Bygningslovens § 26, 1. led nr. 13	Andre tekniske anlæg
11	Bygningslovens § 26, 1. led nr. 14	Andre tekniske anlæg
12	Bygningslovens § 26, 1. led nr. 15	Andre tekniske anlæg

REGULERINGEN ER UDARBEJDET I HENHOLD TIL

Bygningslovens § 26, 1. led nr. 1 og 2 (Bygningsloven) og 174 (Lign. Bælg) (Ligningsloven).

UDARBEJDET AF: [Firma]

REVISOR	REVISOR
1	2008-09-08
2	2008-10-06
3	2008-11-03
4	2008-11-27
5	2008-12-02
6	2009-01-08
7	2009-01-15
8	2009-01-22
9	2009-02-05
10	2009-02-12
11	2009-02-19
12	2009-02-26

252000 254000 256000 25000 252000 254000 256000 46500 46600 46700 46800 46900 47000 47100 47200 47300 47400 47500

Sigdal kommune

3350 Prestfoss

Sigdal kommune - Reguleringsplan for del av gnr. 174 bnr. 4, gnr. 173 bnr. 1 og gnr. 172 bnr 2, Dønnhaugliseter i Vestbygda. Protokoll fra meklingsmøte 18. september 2013.

Fylkesmannen viser til avholdt meklingsmøte 18. september 2013 mellom representanter for Sigdal kommune og Fylkesmannens miljøvernavdeling.

Tilstede på møte var:

Runar Schau Carlsen, ass. fylkesmann	Fylkesmannen i Buskerud
Kari K. Ask, ordfører	Sigdal kommune
Åse Lene B. Eckhoff, leder utvalg næring og drift	Sigdal kommune
Jens Sveaass, rådmann	Sigdal kommune
Thea Sandsbråten Solum	Sigdal kommune
Øivind Holm, avdelingsdirektør	Fylkesmannen i Buskerud, miljøvernavdeling
Anders J. Horgen, seniorrådgiver	Fylkesmannen i Buskerud miljøvernavdeling
Ingebjørg Haug, seniorrådgiver	Fylkesmannen i Buskerud, beredskap, justis- og kommunalavdelingen

Det ble avholdt befaringsreise der de berørte parter var tilstede. Grunneierene, Jan Bøhle, Geir Frøvold og Vemund Frøvold, deltok også under befaringsreisen og orienterte om planer for området.

Etter befaringsreisen ble det vist bilder fra tidligere befaringsreise av området 10. juni 2013. Tilstede på befaringsreise var Steinar Strøm og Thea Sandsbråten Solum fra Sigdal kommune, Anders Horgen fra Fylkesmannen i Buskerud, miljøvernavdelingen og sivilarkitekt Øistein Landsgård.

Saken gjelder

Forlag til reguleringsplan for del av gnr. 174 bnr. 4, gnr. 173 bnr. 1 og gnr. 172 bnr. 2 i Vestbygda ble lagt ut til offentlig ettersyn 31. mars 2011. Planforslaget la til rette for forfetting av eksisterende hytteområder ved Dønnhaugliseter og ny veiadkomst til hytteområde ved Rønningen seter.

Fylkesmannens miljøvernnavdeling fremmet innsigelse til planforslaget i brev av 23. mai 2011 på grunn av manglende planbeskrivelse og vurdering av konsekvenser. Innsigelsen gjaldt også reduksjon av et inngrepsfritt område ved Toskardfjellet.

Sigdal kommune oversendte i brev av 13. mars 2013 et nytt revidert forslag til reguleringsplan, hvor det var gjort endringer i planbeskrivelse, bestemmelser og kart. Fylkesmannens miljøvernnavdeling opprettholdt innsigelsen til planforslaget i brev av 3. mai 2013. Det ble vist til at det fortsatt var noen uklare forhold i planen, manglende dokumentasjon av landskapsmessige forhold, veg og hyttetomter ved Rønningen seter som vil redusere inngrepsfritt område.

Som grunnlag for videre behandling av saken ble det avholdt befarings i området 10. juni 2013, med deltagelse fra planleggeren, kommunen og miljøvernnavdelingen.

I brev av 12. juni 2013 opprettholder fylkesmannens miljøvernnavdeling innsigelsen hvor det også gis en nærmere konkretisering av innsigelsene:

«Fylkesmannens miljøvernnavdeling har tidligere reist innsigelse til forslag til reguleringsplan for hytteområder ved Dønnhaugliseter. Etter befarings i området opprettholdes innsigelsen til den planlagte vegen til Rønningen seter som vil redusere et inngrepsfritt område, gå gjennom myr og medføre uheldige terrenginngrep. Innsigelsen gjelder også hytter og veg i myrområder ved setra, de øverste hyttetomtene og atkomstvegen ved Rønningen seter. Videre gjelder innsigelsen planlagte hyttetomter og veg i myrområde vest for Brattebakke, og den planlagte atkomstvegen ved utløpet av Grisesprangmyrane.»

Sigdal kommune v/hovedutvalg for næring og drift behandlet saken i møte 13. juni 2013 hvor det ble besluttet å gå til mekling for å ferdigstille planen. Det ble vist til rådmannens saksutredning hvor det blant annet heter:

«I drøfting internt kommer det frem at man forutsetter at det kom veifremføring til planlagte hyttefelt. Vi viser da til Fylkesmannens innsigelse til kommunedelplan for Trillemarka – Rollagsfjell, hvor Fylkesmannen hadde innsigelse til nye hyttefelt fordi det ville redusere inngrepsfrie områder. Fylkesmannen har i den saken vært tydelig på at hyttefelt skal løses med adkomst. Fylkesmannen har her valgt å håndtere samme prinsipp på to forskjellige måter.»

Sakens behandling i meklingsmøte

Ass. fylkesmann innledet med å skissere hvordan møtet var tenkt lagt opp. Kommunen gis anledning til å presentere sitt syn først, og deretter redegjør innsigelsesmyndigheten nærmere for sine synspunkter.

Ass. fylkesmannen redegjorde videre for rammene for meklingstema og hvilke hovedproblemstillinger som saken reiser:

- 1) Planlagt vei til Rønningen seter.
Hytter og veg i myrområder ved setra, de øverste hyttetomtene og atkomstvegen ved Rønningen seter.
- 2) Planlagte hyttetomter og vei i myrområde vest for Brattebakke.
- 3) Planlagt atkomstveg ved utløpet av Grisesprangmyrane.

Ingen av partene i meklingsmøte hadde innvendinger til dette.

Kommunens representanter innledet med må å vise til at arbeidet med planen startet tilbake i 2007. Det er til sammen 3 grunneiere innenfor området, hvorav 1 på det innerste feltet. Planforslagets byggeområder tar utgangspunkt i kommuneplanens arealdel, men er ikke fullt ut i samsvar med arealer avsatt til fritidsbebyggelse i kommuneplanen. Kommuneplanen er imidlertid mindre detaljert og avgrensningene av de ulike områdene i kommuneplanen blir derfor litt tilfeldig. Kommunen er innforstått med at det er veien frem til det innerste området ved Rønningen seter som er det springende punkt. Når det gjelder nye hyttetomter ble det vist til at det underveis i prosessen er tatt ut noen tomter, og at det antall som nå planforslaget viser ligger innenfor det kommunen kan akseptere.

Miljøvernavdelingen ga innledningsvis uttrykk for at det i denne saken er fremmet innsigelser på ulikt plan. Enkelte av innsigelsene knytter seg til mer lokale problemstillinger og at planen for enkelte områder kan fremstå som lite gjennomtenkt. Det kunne vært valgt vesentlig bedre løsninger for plassering av tomter i forhold til vassdrag, myrdrag osv. Miljøvernavdelingen ga uttrykk for at det med utgangspunkt i dette ville være grunnlag for trekke deler av innsigelsen, men samtidig sterkt oppfordre kommunen til å se nærmere på denne delen av planen, og vurdere om det er mulig å unngå inngrep i det åpne myrområdet.. Dette gjelder innsigelsene til hyttetomtene vest for Brattebakke og den planlagte atkomstvegen ved utløpet av Grisesprangmyrane.

For miljøvernavdelingen er det veien inn til hytteområdet ved Rønningen seter som er den primære problemstillingen. I Nasjonale forventninger til kommuneplanleggingen og i Fylkesmannens embetsoppdrag for 2013 er det framhevet at reduksjon i inngrepsfrie områder skal vektlegges i planleggingen. Den planlagte veien vil redusere et inngrepsfritt område (INON) som i dag utgjør 14 000 dekar med i alt 2700 dekar. Dette er et stort inngrep som kun vil føre frem vei til relativt få hytter. Kommuneplanens arealdel viser ikke den aktuelle veistrekningen og det kan derfor ikke med bakgrunn i overordnet plan ha vært en reell forventning om vei inn til dette hyttefeltet. Miljøvernavdelingen opprettholder denne delen av innsigelsen.

Kommunens representanter ga uttrykk for at med bakgrunn i overordnede planer var det etablert en forventning om vei inn til hytteområdet. Det har i kommuneplanarbeidet vært forutsatt at det ville komme veifremføring til planlagte hyttefelter. Det skal være mulighet for vei der det ikke positivt er sagt at det ikke skal være veifremføring. Kommunen finner derfor ikke grunnlag for å imøtekomme innsigelsen på dette området, men er åpne for å diskutere eventuelle endringer av den konkrete veitraseen.

Miljøvernavdelingen ga uttrykk for at det ikke ville være aktuelt å diskutere alternative trasevalg, da det er den betydelige reduksjonen i et stort inngrepsfritt område som er det avgjørende, og at trasevalg ikke vil bety noe i denne sammenhengen. Dette også i forhold til den del av innsigelsen som gjelder selve hyttefeltet ved Rønningen seter. Hvis veien blir avklart, vil innsigelsesgrunnlaget være endret.

Kommunen ba etter dette om særmøte.

Etter særmøte informerte kommunen om at de ønsket å jobbe videre for veifremføring til det innerste hyttefeltet og at det derfor ikke var aktuelt å imøtekomme innsigelsen. Det var da

heller ikke naturlig å diskutere nærmere om detaljer om veg og tomter på hyttefeltet ved Rønningen seter.

Miljøvernavdelingen informerte om at de opprettholdt sin innsigelse til veien inn til Rønningen seter. Miljøvernavdelingen er enig i kommunens vurdering om at før veispørsmålet er avklart er det ikke aktuelt å gå nærmere inn på innsigelsen til enkelte hytter og atkomstvei ved Rønningen seter. Innsigelsene vedrørende hytteområdene ved Dønhauglisetra trekkes.

Fylkesmannens konklusjon

Fylkesmannen konstaterer etter dette at det under meklingsmøte ikke har vært mulig å oppnå enighet mellom Sigdal kommune og Fylkesmannens miljøvernavdeling på alle punkter, da innsigelsene til deler av planområdet opprettholdes.

På bakgrunn av partenes redegjørelse konkluderer Fylkesmannen slik:

- 1) Innsigelsene til planlagte hyttetomter og vei i myrområde vest for Brattebakke trekkes. Kommunen oppfordres til å se nærmere på denne delen av planforslaget og vurdere om det er mulig å unngå utbygging i myrområdet.
- 2) Innsigelsen til planlagt atkomstvei ved utløpet av Grisesprangmyrane trekkes. Det forutsettes at veitraseen flyttes og at ny trase avklares med Fylkesmannens miljøvernavdeling.
- 3) Innsigelsen til planlagt vei til Rønningen seter opprettholdes. Innsigelsen til hytter og vei i myrområder ved setra, de øverste hyttetomtene og adkomstvegen ved Rønningen seter opprettholdes.

Fylkesmannen viser til plan- og bygningsloven § 12-13 første ledd hvor det heter at dersom innsigelsen til en reguleringsplan knytter seg til klart avgrensede deler av planen, kan likevel kommunestyret vedta at de øvrige delene av reguleringsplanen skal ha rettsvirkning.

Det vises for øvrig til Miljøverndepartementets rundskriv T-2/13 om «Retningslinjer for innsigelser i plansaker etter plan- og bygningsloven» pkt. 2.4 når det gjelder kommunens videre behandling.

Med hilsen

Runar Schau Carlsen
ass. fylkesmann

Ingebjørg Haug

Kopi til:

Fylkesmannens miljøvernaveiding her
Buskerud Fylkeskommune Fylkeshuset 3020 Drammen

Strøm, Steinar

Fra: Horgen, Anders J <fmbuajh@fylkesmannen.no>
Sendt: 28. mars 2014 08:45
Til: Strøm, Steinar
Emne: SV: Reguleringsplan Vestbygda

OK, da har vi ikke ytterligere merknader til denne saken.

Vennlig hilsen fra
Seniorrådgiver Anders J. Horgen
Fylkesmannen i Buskerud
Miljøvern avdelingen
tlf. 32 26 68 25, telefaks 32 89 64 77
Les mer om Fylkesmannen og nyheter fra oss på <http://www.fylkesmannen.no/buskerud>.
Prøv også Miljøstatus i Buskerud på <http://www.miljostatus.no/buskerud>

Fra: Strøm, Steinar [<mailto:steinar.strom@sigdal.kommune.no>]
Sendt: 28. mars 2014 08:28
Til: Horgen, Anders J
Emne: VS: Reguleringsplan Vestbygda

Her har du revideringen.

Steinar Strøm
Virksomhetsleder forvaltningsavdelingen
Sigdal kommune

32 71 14 27

<http://www.sigdal.kommune.no/>

Fra: Øystein Landsgård [<mailto:oystein@vidda.no>]
Sendt: 27. mars 2014 18:18
Til: Strøm, Steinar; 'Horgen, Anders J'
Kopi: Solum, Thea Sandsbråten; bolebygg@gmail.com; vemund@frovold.no
Emne: SV: Reguleringsplan Vestbygda

Hei.

Vedlagt oversendes revidert kart nr. 0532/01M, rev. 27.03.2014.
Byggeområdet er begrenset ved tomtene i nord-vest, slik at det ikke strekker seg ut mot skiløypa.
Tegnforklaringen omfatter nå både friluftsområde og skiløype.

Med vennlig hilsen

Øystein Landsgård

 Sivilarkitekt
Øystein Landsgård

SENTRUM 11 - 3630 RØDBERG
TLF 32 74 14 86 - MOB 915 22 915

Fra: Strøm, Steinar [<mailto:steinar.strom@sigdal.kommune.no>]
Sendt: 27. mars 2014 10:45
Til: 'Horgen, Anders J'
Kopi: Solum, Thea Sandsbråten; Øystein Landsgård <oystein@vidda.no> (oystein@vidda.no)
Emne: SV: Reguleringsplan Vestbygda

Du har rett i det.

Øystein, kan dere endre på slik at området på myra blir grønn?

Steinar Strøm
Virksomhetsleder forvaltningsavdelingen
Sigdal kommune

32 71 14 27

<http://www.sigdal.kommune.no/>

Fra: Horgen, Anders J [<mailto:fmbuajh@fylkesmannen.no>]
Sendt: 27. mars 2014 09:25
Til: Strøm, Steinar
Emne: SV: Reguleringsplan Vestbygda

Det er greit, men skulle ikke området vest for de nye tomtene legges ut til friområde? Slik som planen nå foreligger er dette vist som byggeområde ut i myra og fram til tjernet og det var vel ikke meningen? Ellers er det to grønnfarger på kartet, men det er bare en i tegnforklaringen.

Har du vært på Haglebu og sett på veggen som krysser hovedløypa?

Vennlig hilsen fra
Seniorrådgiver Anders J. Horgen
Fylkesmannen i Buskerud
Miljøvernavdelingen
tlf. 32 26 68 25, telefaks 32 89 64 77
Les mer om Fylkesmannen og nyheter fra oss på <http://www.fylkesmannen.no/buskerud>.
Prøv også Miljøstatus i Buskerud på <http://www.miljostatus.no/buskerud>

Fra: Strøm, Steinar [<mailto:steinar.strom@sigdal.kommune.no>]
Sendt: 27. mars 2014 09:09
Til: Horgen, Anders J
Emne: Reguleringsplan Vestbygda

Her er løsningen vi har kommet frem til.
Vi har etablert parkering der veien slutter ved stien mot Rønningen seter. Noe vi mener vil være en riktig løsning hvis dette blir den endelige løsningen.

Steinar Strøm
Virksomhetsleder forvaltningsavdelingen
Sigdal kommune

32 71 14 27

<http://www.sigdal.kommune.no/>

Strøm, Steinar

Fra: Øystein Landsgård <oystein@vidda.no>
Sendt: 27. mars 2014 18:18
Til: Strøm, Steinar; 'Horgen, Anders J'
Kopi: Solum, Thea Sandsbråten; bolebygg@gmail.com; vemund@frovold.no
Emne: SV: Reguleringsplan Vestbygda
Vedlegg: ØL 0532_Kart A0 27 03 2014.pdf

Hei.

Vedlagt oversendes revidert kart nr. 0532/01M, rev. 27.03.2014.
Byggeområdet er begrenset ved tomtene i nord-vest, slik at det ikke strekker seg ut mot skiløypa.
Tegnforklaringen omfatter nå både friluftsområde og skiløype.

Med vennlig hilsen

Øystein Landsgård

SENTRUM 11 - 3630 RØDBERG
TLF 32 74 14 86 - MOB 915 22 915

Fra: Strøm, Steinar [<mailto:steinar.strom@sigdal.kommune.no>]
Sendt: 27. mars 2014 10:45
Til: 'Horgen, Anders J'
Kopi: Solum, Thea Sandsbråten; Øystein Landsgård <oystein@vidda.no> (oystein@vidda.no)
Emne: SV: Reguleringsplan Vestbygda

Du har rett i det.

Øystein, kan dere endre på slik at området på myra blir grønn?

Steinar Strøm
Virksomhetsleder forvaltningsavdelingen
Sigdal kommune

32 71 14 27

<http://www.sigdal.kommune.no/>

Fra: Horgen, Anders J [<mailto:fmbuajh@fylkesmannen.no>]
Sendt: 27. mars 2014 09:25
Til: Strøm, Steinar
Emne: SV: Reguleringsplan Vestbygda

Det er greit, men skulle ikke området vest for de nye tomtene legges ut til friområde? Slik som planen nå foreligger er dette vist som byggeområde ut i myra og fram til tjernet og det var vel ikke meningen? Ellers er det to grønnfarger på kartet, men det er bare en i tegnforklaringen.

Har du vært på Haglebu og sett på vegen som krysser hovedløypa?

Vennlig hilsen fra
Seniorrådgiver Anders J. Horgen
Fylkesmannen i Buskerud
Miljøvern avdelingen
tlf. 32 26 68 25, telefaks 32 89 64 77

Les mer om Fylkesmannen og nyheter fra oss på <http://www.fylkesmannen.no/buskerud>.
Prøv også Miljøstatus i Buskerud på <http://www.miljostatus.no/buskerud>

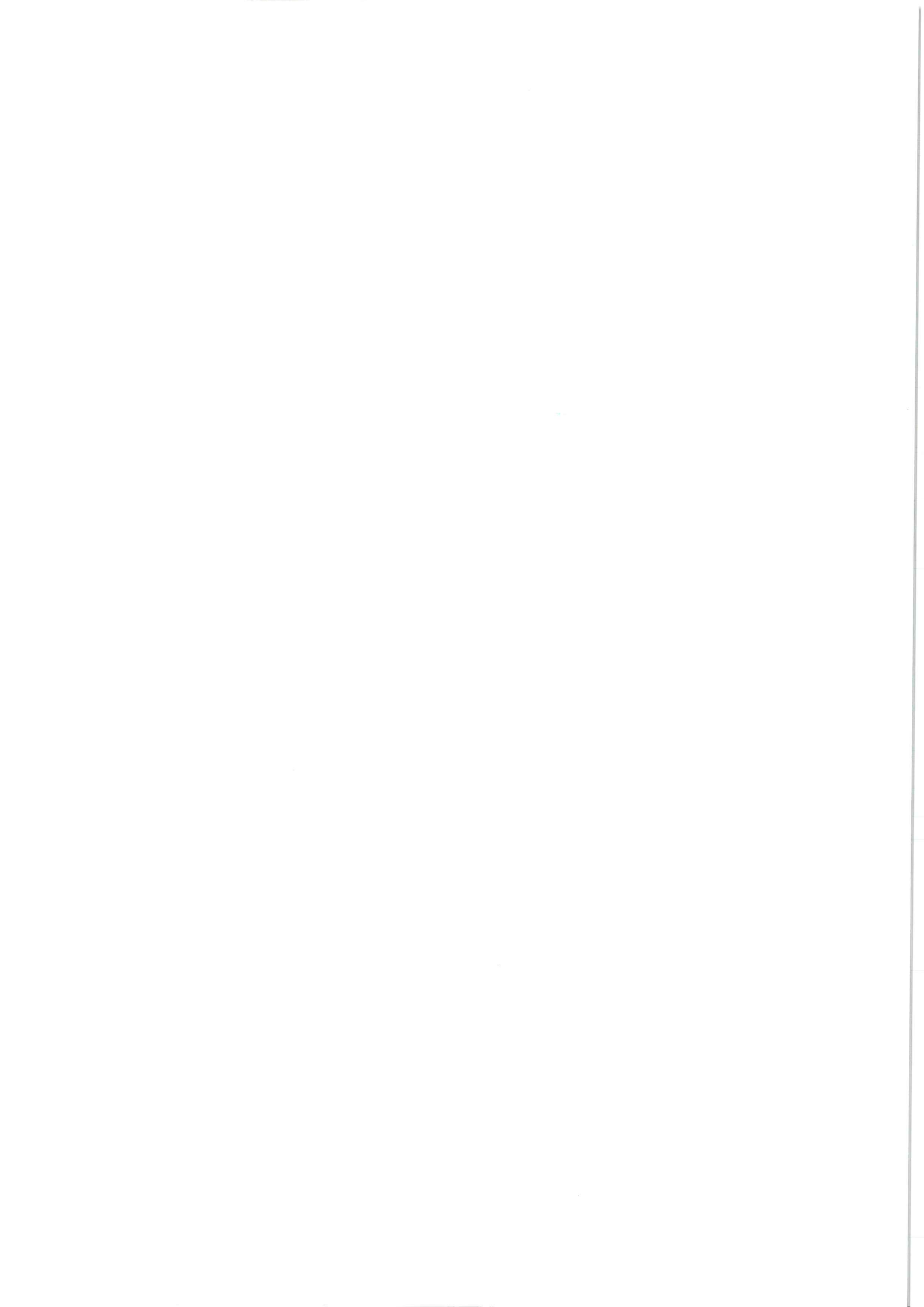
Fra: Strøm, Steinar [<mailto:steinar.strom@sigdal.kommune.no>]
Sendt: 27. mars 2014 09:09
Til: Horgen, Anders J
Emne: Reguleringsplan Vestbygda

Her er løsningen vi har kommet frem til.
Vi har etablert parkering der veien slutter ved stien mot Rønningen seter. Noe vi mener vil være en riktig løsning
hvis dette blir den endelige løsningen.

Steinar Strøm
Virksomhetsleder forvaltningsavdelingen
Sigdal kommune

32 71 14 27

<http://www.sigdal.kommune.no/>

SIGDAL KOMMUNE

Kommunestyret

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 08/1473-72
 Løpenr.: 1051/14
 Arkivnr.: GNR 131/7
 Saksbeh.: Steinar Strøm

Styre/råd/utvalg	Møtedato	Saksnr.
Hovedutvalget for næring og drift	06.03.2014	ND-14/13
Kommunestyret	10.04.2014	KS-14/14

GNR 131 BNR 7 SOLE SETERSKOG - KANNARMYRLIA EGENGODKJENNING AV REGULERINGSPLAN - VEI OG PARKERING

Hovedutvalgets forslag til vedtak:

Sigdal kommune viser til plan- og bygningsloven § 27-2 og egengodkjenner reguleringsplan for eiendommen 131/7 Sole seterskog – Kannarmyrليا. Merknader fra nabo avvises delvis. Byggeforbudssone inne på eiendommen 131/156 fjernes.

Saken avgjøres av:

Hovedutvalg for næring og drift
 Kommunestyret

Vedlegg:

Plankart
 2 merknader fra Lilleba Oxholm
 Forslag fra Trond Anke
 Merknad fra advokat Halvor Stormoen på vegne av Trond Anke.

Saksutredning

Konklusjon:

Byggeforbudssonen på eiendommen 131/156 fjernes. Videre kan ikke administrasjonen se at det er merknader som fører til at foreslått plan kan egengodkjennes.

Bakgrunn:

Grunneiere er Kjell Erik Kopseng, Kirsten og Jan Ødegård.

Reguleringsplan for ovennevnte område ble egengodkjent i sak 59/12. Dette vedtaket ble påklaget av flere. Sigdal kommune gav enkelte delvis medhold og enkelte klager ble avvist. Saken ble oversendt til fylkesmannen til videre behandling.

Resultatet av Fylkesmannens klagebehandling var at kommunens vedtak ble stadfestet bortsett fra en klage. Klagen fra Trond Anke vant fram. Vei forbi tomt 131/156 til 131/43 ble ikke stadfestet og må behandles på nytt.

Ved en feil ble veien forbi Anke sin tomt tegnet delvis inne på hans tomt. Dette var ikke kommunens tanke. Sigdal kommune gav uttrykk for dette på spørsmål fra Fylkesmannen.

Etter at klagen ble mottatt er det vurdert alternative løsninger i tillegg til det prinsippet som lå til grunn ved egengodkjenningen.

Samtidig har forslagstiller anmodet om å se på adkomst til eiendommen 131/38 på nytt. Slik denne adkomsten ble i egengodkjenningen viser det seg at denne ikke kan bygges uten store skjæringer eller fyllinger. Det foreslås derfor at denne adkomsten strykes. Det legges heller opp til en parkering for denne tomte mellom tomt 39 og 131/60.

Endringene har vært på høring hos berørt myndighet og til naboer som kan påvirkes av endringen.

For parkeringen mellom tomtene 39 og 131/60 er det ingen merknader.

Det er heller merknader til veiløsningen forbi 131/156.

Vurdering:

Det er merknader til saken fra to naboer.

Nabo Lilleba Oxholm på eiendom 131/52

Hun har i to brev hatt kommentar til saken. Hun går sterkt i mot løsningen til Anke ved å endre veien slik at den ville svingt inn på vestsiden av hennes tomt. I hennes neste brev er hun fornøyd med løsningen som ble hørt og nå fremmes til godkjenning.

Nabo Trond Anke på eiendom 131/156

Han representeres ved advokat Halvor Storemoen. Han viser til felles befaring. Det har ikke vært felles befaring med Trond Anke, men felles møte. Vi antar det er møtet det vises til.

På møtet ble det drøftet alternative løsninger som Anke har foreslått på kart. Anke er skuffet over at hans forslag ikke har vunnet frem, samt at kartforslaget var i en liten målestokk. Anke mener at veien må illustreres med høydeplassing. Bakgrunnen er at enden på veien som er bygget i dag er høyere enn Anke sin tomt. Han mener at dette ikke gir god løsning for adkomst til hans tomt. Særlig med tanke på plassering av garasje.

Det er også merknad på byggeforbud mot vei inn på tomte til Anke.

Anke ber også om at hans forslag til adkomst blir vurdert i forhold til valgt løsning i saksutredningen.

Anke sitt forslag var å endre på veiadkomsten til 131/43 ved å la denne gå inn mellom 131/52 og 131/62. Dette er et forslag som ble drøftet på møte med grunneier. Grunneier var i mot løsningen. Nabo, Lilleba Oxholm ønsker heller ikke denne løsningen.

Fylkesmannen hadde innsigelse til planen før egengodkjenningen. Innsigelsen gikk på å etablere en vei inn i samme grøntdrag som Anke foreslår å legge veien inn i. Veien som det var innsigelse til var kortere og kun stikkvei til en hytte. Omfanget av Anke sitt forslag er vesentlig større enn veien det var innsigelse til. Sigdal kommune konkluderte på bakgrunn av innsigelsen at grøntdraget var viktig for området.

Anke har merknad til stigningen på eksisterende vei, og ber oss om å vurdere denne opp mot hans forslag. I saksutredningen om egengodkjenning ble dette vurdert. Vi har ikke endret standpunkt knyttet mot dette. Vi har befart strekningen og kan ikke se at det er noen vesentlig utfordring for fremkommelighet på denne strekningen.

Vedrørende byggegrense på Anke sin tomt har vi ingen motforestilling at byggegrensen mot vei følger eiendomsgrensen. Dette fordi Anke sin tomt ligger i yttersving for veien. En byggeforbudssone på Anke sin eiendom har ingen vesentlig betydning. Anke gis medhold at byggegrense mot vei fjernes på hans eiendom.

I forhold til høyde på vei, er dette løsninger som vil være tema i byggesaken. Vi mener det vil være feil å kommentere høyde på veien i behandling av reguleringsplanen. Når videre viefremføring skal behandles vil dette være et tema.

På bakgrunn av ovennevnte anbefaler vi at Anke gis delvis medhold ved at byggeforbudssone på hans tomt fjernes. Øvrige merknader avvises. Administrasjonen anbefaler at reguleringsplanen for 131/7 Sole seterskog/ Kannarmyrlia egengodkjennes.

Rådmannens forslag til vedtak:

Sigdal kommune viser til plan- og bygningsloven § og egengodkjenner reguleringsplan for eiendommen 131/7 Sole seterskog – Kannarmyrlia. Merknader fra nabo avvises delvis. Byggeforbudssone inne på eiendommen 131/156 fjernes.

Hovedutvalget for næring og drift behandlet saksnr. 13/14 den 06.03.2014

Behandling:

Hovedutvalget ble gjort oppmerksom på vedleggsnummerering. Vedlegg 14/14 tilhører sak nr. 14/13. Saken ble enstemmig vedtatt.

Tegnforklaring

PLAN OG BYGNINGSLOVENS § 25 REGULERINGSPRINNAL

	BYGGEROMMER (PBL § 25, 1. ledd nr. 1)		INNSERVIKULERM
	Eis, ferdigbygget delgere pottli, tomter		Planens begrensning
	Ny ferdigbygget		Ferdigbygget
	Ferdigbygget (PBL § 25, 1. ledd nr. 9)		Byggesone
	Kalltjelle		Rygget utbygget
	SPECIALOMRÅDER (PBL § 25, 1. ledd nr. 6)		Rygget utbygget ved
	Fullemmede		Omnes av eksisterende bygget
	Brenn		
	Omnes for utbygget/ Tred		
	Sjøgrøpe		
	Massevakk		
	FELLESOMRÅDER (PBL § 25, 1. ledd nr. 6)		
	Felles utbygget/utbygget		

TEGNNR.	DATO	REVISJON	SIRK.
01A	18.06.09	Planlagt	SRU
01B	11.07.09	Revidert	SRU
01C	18.07.09	Revidert	SRU
01D	18.08.09	Revidert	SRU
01E	18.08.09	Revidert	SRU
01F	27.11.09	Revidert	SRU
01G	12.03.09	Revidert	SRU
01H	19.06.09	Revidert	SRU
01I	27.07.09	Revidert	SRU
01J	27.07.10	Revidert	SRU
01K	24.05.12	Revidert	SRU
01L	13.03.13	Revidert	SRU
01M	13.03.13	Revidert	SRU
01N	22.12.13	Revidert	SRU

REGULERINGSPLAN MED TILHØRENDE BESTEMMELSER FOR: KANARMYRLIA, DEL AV EIENDOMMEN 13/17 PLANID: 2010014

1. Annes utbygget/ utbygget for feriseiser	SASNR.	DATO	SIRK.
2. Annes utbygget/ utbygget for feriseiser			
3. Annes utbygget/ utbygget for feriseiser			

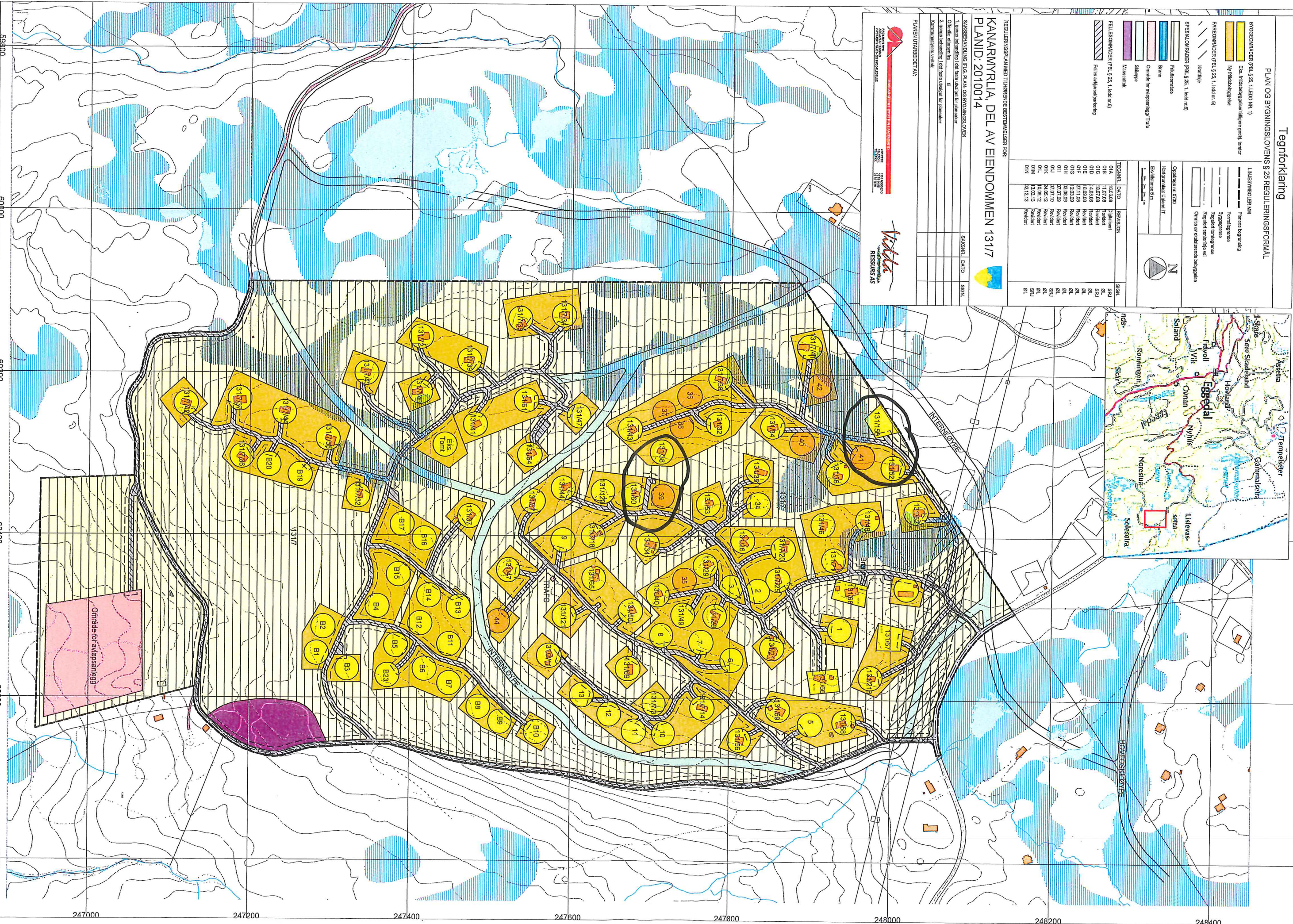
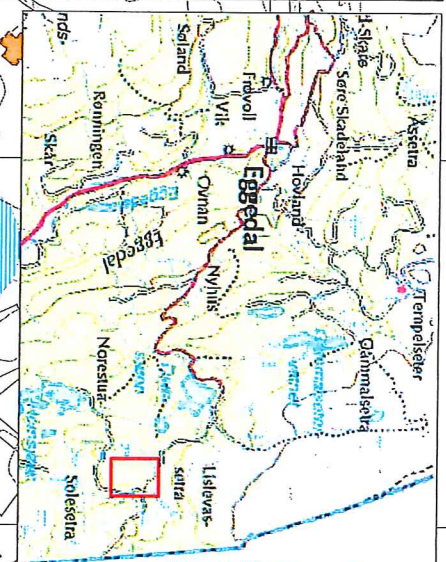
PLANENS UTARBEIDET AV:

PLANUTARBEIDET AV:

REVISJONER:

UTARBEIDET AV:

REVISJONER:

Område for avvisningslegg

GNR 131 BNR 7 SOLE SETERSKOG- KANNARMYRLIA NY
HÖRING PÅ MINDRE ENDRINGER.

Hej!

Jeg vill bare meddela att jag är förnöjt med den lösningen som Ni
sent mig per brev . Det gäller veien till hytte 131/156.

Hilsen fra

Lilleba Oxholm hytteeier till 131-52 Solia
Raketgatan 10

413 20 GÖTEBORG

SIGDAL KOMMUNE TEKNISK SEKTOR	
Ar/saksnr. 08/1473	Ark.no 65
06 SEPT 2013	
Ark.kode P	Reg. nr. 131/7
Ark.kode S	L12
Levert. år 5620/13	Saksbeh. SST
	Unntatt

Till Einar Ström och Tea Solum i Sigdal kommun.

Ang . klagomål på vegs retting ved hytter Djupsjön/Norefjell.

Jeg eier en hytte i ovanstående område. Min hytte benäms Sollia Seteskog S 131/52. Min far lät bygga den 1973. Jeg eier den sedan 1982.

För några år sedan byggdes en hytte nedom mig . Den ägs av en herr Anke. Anslutningsveg till denna hytte går bak min hytte. Hus o vei har nu legat där i flere år. Jag har nu fått ett mail till min arbetsplats vid Östra sjukhuset i Göteborg från denne herr Anke. Hur han fått tak i min mail förstår jag ej. Innehållet i mailet gör mig mycket upprörd. Jag vet knappt hur han ser ut men det inleds med ett "kjaere Lilleba". Därefter informeras jag om att vägen ev skall flyttas. Jag har att ta stelling till 2 alternativ där, som jag oppfattar det, herr Anke helst ser att jag väljer det ena . Det är det alternativ som skulle vara mest förstörande och ingripande. Det finns ett lite område mellan mig og grannen öster om mig . Jag kallade den tidigare Larsens hytte Det är nu en annan eier. Min hytte ligger mellom Ankes o denne hytte. Min hytte skulle omgärdas av veier. Det är uteslutet att detta görs enligt min oppfattning. Det blir ett mkt stort ingripande i miljön vid våra hytter. Det är ett lite område där många sedan år tillbaka plockar hjortron. Jag motsätter mig absolut en sådan lösning.

Herr Anke förmedlar ett andra alternativ där han menar att veien skulle komma nära min bod o hus. Jag oppfattar det som att han vill skrämme mig från detta alternativ. Den kan ju inte gå på min tomt i alla händelser. Jag hoppas att det inte blir någon förändring överhuvudtaget.

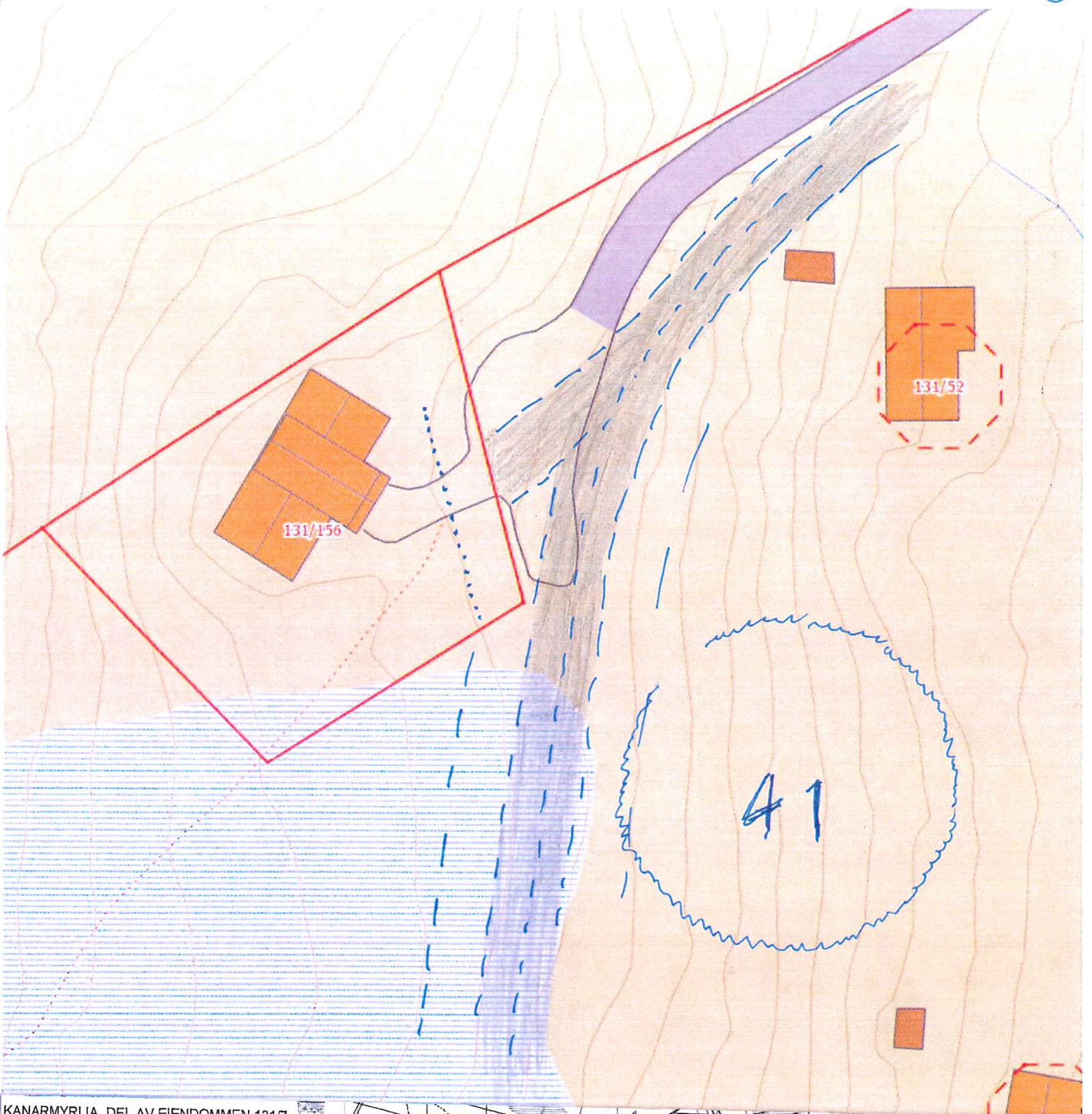
Jag har meddelat honom att jag ej önskar bli kontaktad av honom fortsatt. Skall jag ha info får det komma från Er vid kommunen.

För kännedom skickar jag kopia på det mail han sände mig.

Hilsen fra

Lilleba Oxholm
Raketgaten 10
413 20 Göteborg

1

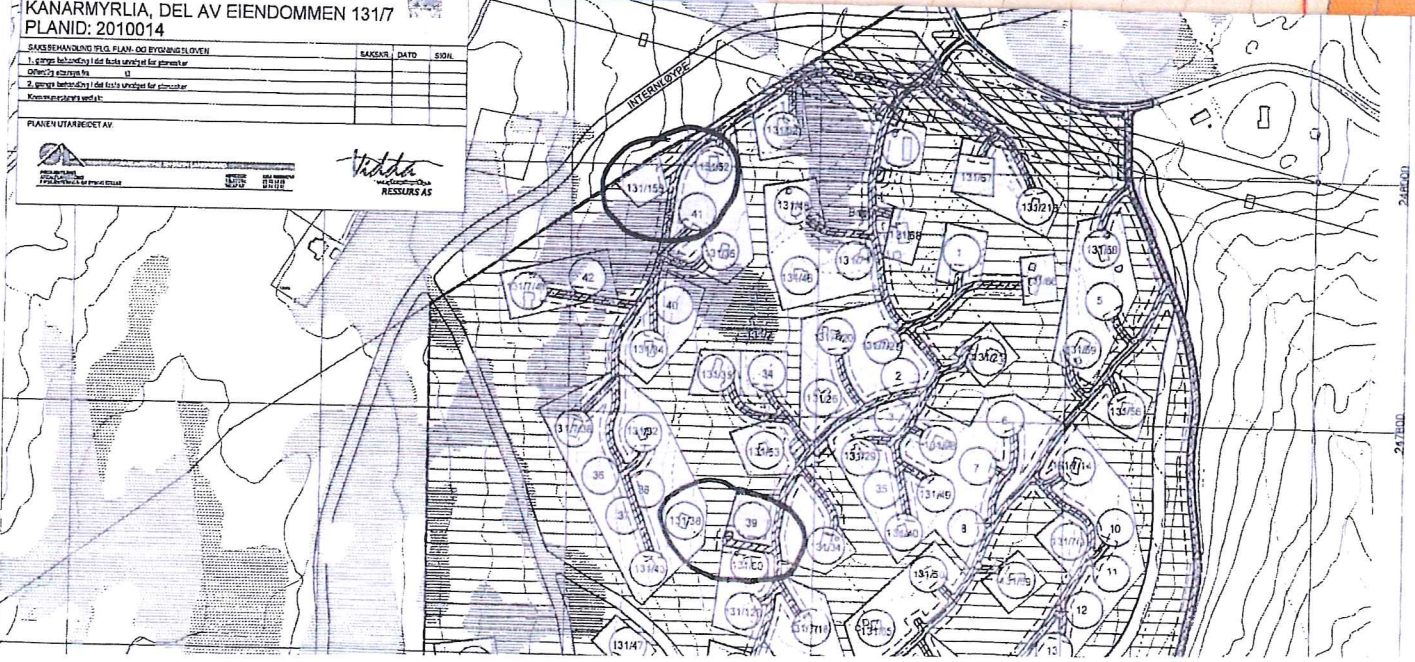

KANARMYRLIA, DEL AV EIENDOMMEN 131/7
 PLANID: 2010014

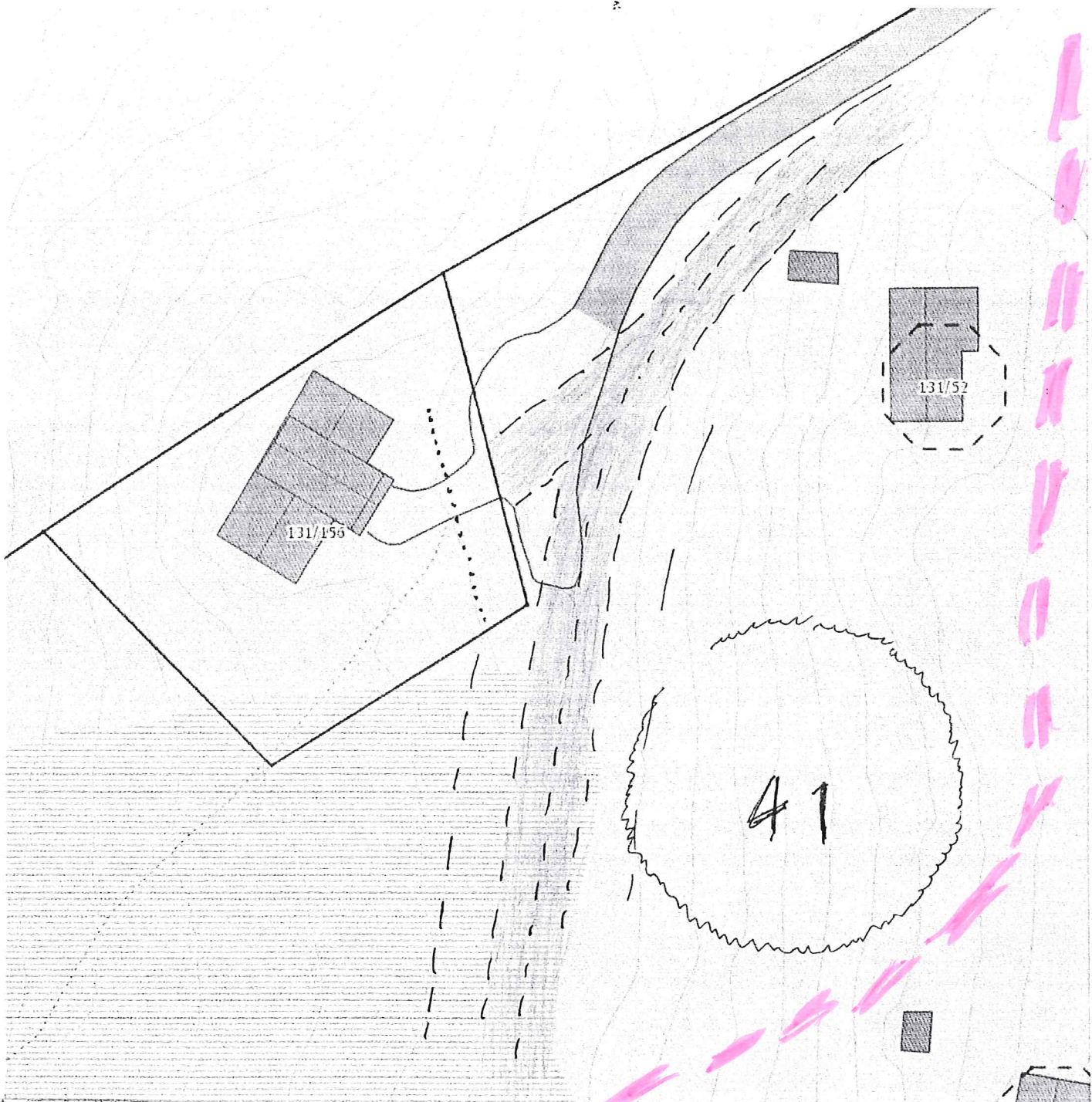
SKESBEHANDLINGENS TITEL	PLANID	UTSTEDT Dato	SIKH
1. gangs behandling i det fysiske utredningsarbeidet			
2. gangs behandling i det fysiske utredningsarbeidet			

PLANENS UTARBEIDET AV

Vidette
 Vidette AS
 Ressurs AS

2010014

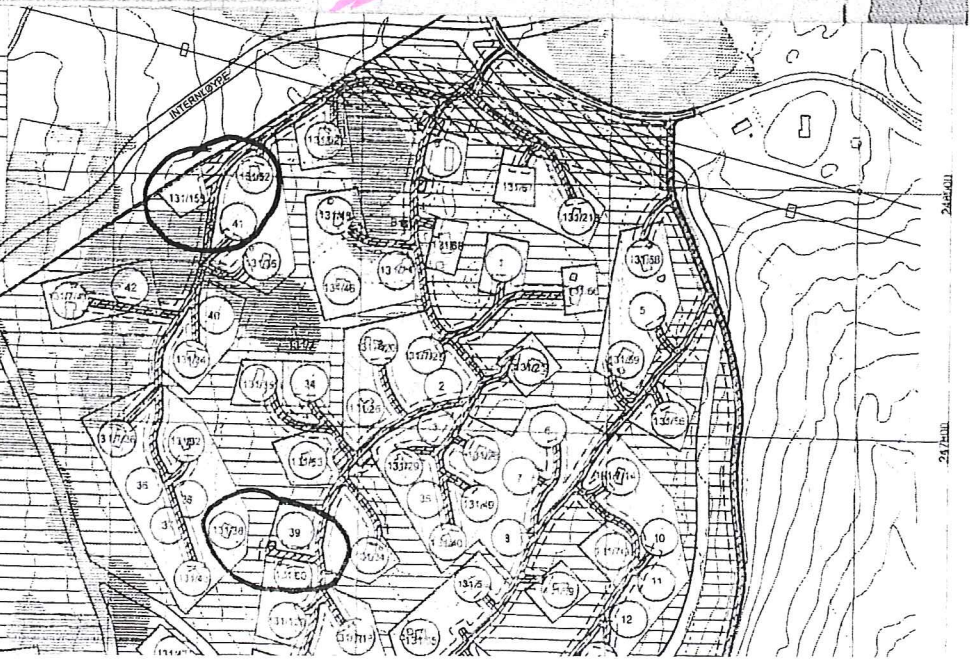

KANARMYRLIA, DEL AV EIENDOMMEN 131/7
 PLANID: 2010014

Saksbehandling felg. plan- og bygningsloven	Saksnr.	Dato	Skilt
1. gangs behandling del fast eiendom for planer			
2. gangs behandling del fast eiendom for planer			
3. gangs behandling del fast eiendom for planer			
Kommisjonsrapport			

PLANEN UTARBEIDET AV

Halden kommune
 Ressurs AS

Sigdal kommune

03 FEB. 2014

Sigdal kommune
Planavdelingen
3350 Prestfoss

I kontorfellesskap med:
Advokat Roar Lehn
Advokat Einar Granli
Besøksadresse: Nedre Storgate 8
Drammen 31.01.2014

Deres ref. 2008/1473-6, L nr 7693/13 SST

Gnr 131 bnr 7 Sole seterskog, Kannarmyrlia, planendring ved gbnr 131/1
56.

På vegne av eieren av gbnr 131/156 Trond Anke har jeg følgende bemerkninger til Deres brev 17.12.2013 om en mindre reguleringsendring forbi hans eiendom.

Trond Anke viser til at han under felles befarings med Deres avd.ing. Steinar Strøm hadde vist en alternativ trase omtrentlig som antydnet med stippet rød strek på kartvedlegg 2 til nærværende brev. Trond Anke fikk under befarings inntrykk av at dette forslaget under befarings ble vurdert som gunstig og er skuffet over at administrasjonen ikke med mer kraft overfor utbygger har kunnet formidle dette alternativet som er langt gunstigere stigningsmessig.

Kartvedlegget til Deres brev av 17.12.2013 er et kapittel for seg. Utsnitt av dette kartvedlegget er inntatt nederst på mine kartvedlegg her, vedlegg 1 og 2. Høringsvedlegget var vedlagt et kart i ca 1: 6000, mens et kart i målestokk 1:500 her er mer opplysende.

Det er et tankekors at en kommune som krever utomhusplaner og byggedetaljer av skikkelig kvalitet fra sine utbyggere, selv kan tillate seg å formidle planforslag i en slik utilstrekkelig målestokk at nødvendige detaljer og mengdeforhold/ meningsinnhold blir vanskelig å forstå enn si kontrollere. Den anvendte målestokk er mer anvendelig for de store vidder enn for interesseavveining i ei hyttegrend. Var det noen som snakket om SOSI ?

Jeg har tidligere i klagesakssammenheng påpekt at veien forbi Ankes hytte må illustreres med en høydeplassering som dokumenterer at reguleringsbestemmelsenes ordlyd om terrengtilpasning blir overholdt. Forholdet er jo at utbygger uten avtale har plassert en snuplass i betydelig høyde delvis inn på Ankes lavere tomt og han vil nå vite om det fortsatt er denne høyden han blir henvist til eller om kommunen snart tar sine egne bestemmelser om terrengtilpasning alvorlig. Innkjøring fra snuplassen og inn på tomte er ikke så greit på grunn av oppfyllingen, og han ønsker å kunne kjøre inn på den delen av tomte som er merket P på kartvedlegg 1. Han har også en garasje klar for plassering, men er blitt betydelig forsinket med å søke om egnet plassering fordi utbygger og kommune så langt ikke har etterlevet normale krav til terrengtilpasning av den veien som planlegges. Det er jo heller ikke så lett å kommunisere naboer mellom på kommunens høringsnivå i M = 1:6000....

Med noen innlevelse fra teknisk etat og arkitekten kan man vel forestille seg at det ikke ville bli så greit om henvendelsene til kommunen regelmessig ble nedjustert til nevnte format. Som beslutningsgrunnlag ble vel slikt materiale noe uegnet for politikere uten justeringsutstyr.

Overfor avd.ing. Steinar Strøm har jeg tidligere fremholdt at jeg finner det merkelig å tegne inn en 5 meters byggelinje ikke bare langs den planlagte veien men også langs etter tomtegrensen i øst , lengre enn 5 m fra veien. Tidligere sa herr Strøm på telefonen at han var enig i at denne inntegningen av byggebegrensning innover på tomta var helt unødvendig. Men byggelinjen fremgår fortsatt av høringskartet. Denne byggelinjen må vekk, samtidig som kommunen må fastsette en maks kotehøyde på veien i forhold til terrengnivået på den tomta den skal betjene. Ellers vil høringsutkastet være like ufullstendig og dermed egnet som fortsatt klagetema.

Konklusjon:

1. Hytteieren her savner en skriftlig vurdering av den omtalte alternative traseen, vurdert opp mot tidligere omtalte stigningsforhold i bakken ovenfor Anke.
2. Kommunen bes fastsette en terrengtilpasning i samsvar med reguleringsbestemmelsene, slik at hytteieren slipper å måtte lage en omkjøringsvei over en attraktiv del av tomta.
3. Langs østgrensen på Ankes tomt bør det være helt unødvendig med byggelinjebegrensning for noe som befinner seg mer enn 5 m fra gjennomgående vei.
4. Kommunen må heretter behandle slike spørsmål både på høringer og i politisk behandling med kartmateriale i et egnet kartformat.

Med vennlig hilsen

SIGDAL KOMMUNE

Kommunestyret

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 13/177-8
 Løpenr.: 510/14
 Arkivnr.: 411 K10
 Saksbeh.: Kjell Ove Hovde

Styre/råd/utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskapet	20.03.2014	FS-14/7
Kommunestyret	10.04.2014	KS-14/15

FINANSIERING AV FORVALTERSTILLINGEN FOR TRILLEMARKA

Formannskapetets forslag til vedtak:

Sigdal kommune aksepterer at forvalterstillingen for Trillemarka-Rollagsfjell finansieres gjennom statens modell for lokal forvaltning fra 1.jan. 2015, med arbeidsgiveransvar hos Fylkesmannen i Buskerud.

Kommunen stiller forutsetning om at følgende punkter innarbeides i stillingsinstruksen for forvalterstillingen:

- Forvaltningsstyret skal være lokalt forankret, som det er i dag.
- Forvaltningsstyret skal medvirke ved ansettelse av forvalteren for området, og ha det faglige oppfølgingsansvaret for stillingen.
- Ressursrammen for forvaltning av området skal tilsvare 100 % stilling.
- Forvalteren skal ha kontorplass i en av de tre Trillemarka-kommunene.
- Eventuell endring av ressursbruken til forvaltning av Trillemarka-Rollagsfjell skal godkjennes av Trillemarka-kommunene.
- Forvaltningsstyret skal ha mulighet til å vedta egne delegasjonsbestemmelser og avgjøre om de ønsker et eller flere rådgivende utvalg.
- Det skal arrangeres dialogmøter mellom Trillemarka-kommunene og Fylkesmannen i Buskerud med jevne mellomrom for å evaluere ordningen.

Administrasjonen gis fullmakt til å gjennomføre dialog/forhandlinger med Miljøverndepartementet om stillingsinstruks for forvalterstillingen for Trillemarka-Rollagsfjell.

Saken avgjøres av: Kommunestyret

Vedlegg: - Brev fra MD av 20.12.2013 om forvalterstillingen for Trillemarka-Rollagsfjell.
 - Protokoll fra behandling i Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell 18.02.2014.

Saksutredning

Konklusjon:

Kommunene forventer at det skal være en forvalterstilling for Trillemarka-Rollagsfjell med tilstrekkelige ressurser til å drive en «framoverlent» forvaltning. Dette forutsetter at det er tilgjengelig ressurser tilsvarende 100 % stilling. Det er svært viktig at det er en varig finansiering av stillingen. Kommunene er fornøyd med dagens modell for lokal forvaltning, men ser at det er for stor usikkerhet i forhold til videre finansiering av denne modellen. Ved å sikre at viktige forutsetninger er klarlagt i stillingsinstruksen for forvalteren, vil de gode erfaringene med lokal forvaltning kunne videreføres.

Bakgrunn:

I forbindelse med vernevedtaket for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat ble det opprettet 3 stillinger tilknyttet området. Dette var en politistilling med lokalisering i Sigdal, en stilling i Statens Naturoppsyn (SNO) i Rødberg og en stilling som forvalter av verneområdet i Rollag. De tre Trillemarka-kommunene har vært av den oppfatning at alle disse stillingene var permanent opprettet med statlig finansiering. I fjor vinter ble kommunene likevel kontaktet av Miljøverndepartementet med forespørsel om hvordan kommunene så for seg at denne stillingen ble finansiert videre, da den 5-årige finansieringen nærmet seg slutten. Rådmennene i de tre kommunene var i denne forbindelse på møte med MD 04.04.2013. På møtet uttrykte kommunene overraskelse over at saken kom opp, da man var inneforstått med at stillingen var finansiert på varig basis. På møtet ble det også stilt spørsmål ved om kommunene ønsket å finansiere stillingen videre med egne midler. Dette forslaget ble klart og tydelig avvist fra kommunene.

Høsten 2013 forlenget MD finansieringen i 1 år, slik at stillingen er finansiert som før også i 2014.

26. november var MD på møte i Sigdal kommune hvor det ble klargjort at årsaken til at man måtte finne en annen løsning for finansiering av stillingen, var at dagens finansiering lå på en prosjektfinansiering som ikke kunne være varig. MD har skissert 2 alternativer for hvordan stillingen kan finansieres videre:

1. Kortsiktig finansiering som øremerket tilskudd til tjenester i et begrenset geografisk område.
2. Overføring til Statens modell for lokal forvaltning, med arbeidsgiveransvar hos Fylkesmannen i Buskerud, på tilsvarende betingelser som de andre verneområdeforvalterne i landet.

Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell er bedt om å uttale seg om saken, og har kommet med en uttalelse som støtter alternativ 2 med betingelser knyttet til styring av stillingen og kontor plassering.

Ordførerne var i møte om saken med Fylkesmann Helen Bjørnøy 27.02.2014. Hun uttrykte støtte til kommunene uansett hvilket alternativ kommunene ville velge. Men hun var tydelig på at en videre finansiering som øremerket tilskudd til kommunene vil være kortsiktig og usikker.

Vurdering:

MD har i møtet med kommunene gitt uttrykk for at de opplever at forvaltningen av Trillemarka-Rollagsfjell har vært en suksesshistorie. Bakgrunnen for at finansieringen av forvalterstillingen nå kommer opp til vurdering er derfor av teknisk karakter, og skyldes Riksrevisjonens krav til tidsavgrensning av prosjektrettet finansiering. Ved en tidsavgrenset finansiering skal tilskudd etter avsluttet prosjektperiode videreføres gjennom rammeoverføringen til kommunene.

Kommunene har behov for å sikre en langsiktig finansiering av forvalterstillingen. Det vil medføre stor usikkerhet og vil kreve betydelig ressursbruk fra kommunene hvis vi må kjempe for finansieringen med noen års mellomrom. Videre ønsker vi at det skal være ressurser til en «framoverlent» forvaltning av området. Det innebærer at kommunene ønsker at det skal være en 100% stilling til forvaltning av verneområdet. MD har nevnt at de kunne tenke seg at forvalterstillingen også fikk ansvaret for forvaltning av en større geografi, og Skrim naturreservat er nevnt. Trillemarka-kommunene mener at om det er knappe ressurser til forvaltning av andre verneområder, er ikke dette et argument for å redusere ressursene til Trillemarka-Rollagsfjell. Vi mener at noe av årsaken til at forvaltningen av T-R har vært en suksesshistorie er nettopp at det har vært ressurser til å gjennomføre en god forvaltning. Kommunene mener også at det er lagt et godt grunnlag gjennom den nylig vedtatt forvaltningsplanen for å drive en god forvaltning av området videre, men dette krever ressurser. Vi ser også at det er et potensiale for å øke konfliktnivået i saken igjen, dersom ressursene til forvaltningen reduseres. Dette er ikke ønskelig.

En viktig forutsetning for å kunne drive en god forvaltning er i tillegg til ressurser også at forvalteren har kontor plassering innenfor en av de tre Trillemarka-kommunene. Vi opplever ikke at dette punktet er noe stridstema. Også i statens modell for forvaltning av store verneområder sitter forvalteren lokalt ved verneområdet.

Forvaltningsstyret har i sin tilbakemelding fokusert på at medlemmene til forvaltningsstyret må være lokalt utpekt som de er nå. De er også klare på at de mener Forvaltningsstyret må ha ansvaret for den daglige oppfølgingen av forvalterstillingen, og ansvaret for valg av forvalter ved rekruttering. Videre at det er lokal kontroll på ressursrammen til forvaltning av området, slik at ikke Staten kan redusere stillingshjemmelen uten at kommunene eller Forvaltningsstyret har godkjent dette.

I dialogen med MD og Fylkesmannen i Buskerud har det kommet fram at mye av nøkkelen til å oppnå kommunenes ønsker ligger gjennom stillingsinstruksen for forvalter. Fylkesmannen har erfaring med en lokal forvalter for Hallingskarvet, hvor forvalteren er finansiert over Fylkesmannens budsjett, men har kontor plass på Geilo. Dette fungerer i praksis omtrent slik som vi ønsker det skal fungere i vårt område. Fylkesmannen nevnte på møtet 27. februar at det er viktig at «skreddersømmen» av stillingsinstruksen skjer før arbeidsgiveransvaret eventuelt overføres til Fylkesmannen, da dette gir de nødvendige signalene for Fylkesmannen til deres prioriteringer.

Totalt sett mener vi at den beste løsningen for den videre finansiering av forvalterstillingen for Trillemarka-Rollagsfjell vil være at stillingen finansieres over Fylkesmannen sitt budsjett. Og at kommunenes vilkår for å gjøre denne endringen er at forutsetningene om lokal forankring og styring legges inn i stillingsinstruksen for stillingen. Kommunene har god erfaring med forhandlingene som ble ført mellom kommunene og MD om verneforskriftene for verneområdet. Med utgangspunkt i disse erfaringene mener vi at en tilsvarende dialog om stillingsinstruksen vil være fornuftig. Om denne dialogen da vil være mellom kommunene og MD eller kommunene og Miljødirektoratet, får MD avgjøre.

Rådmannens forslag til vedtak:

Sigdal kommune ber om at forvalterstillingen for Trillemarka-Rollagsfjell finansieres gjennom statens modell for lokal forvaltning fra 1.jan. 2015, med arbeidsgiveransvar hos Fylkesmannen i Buskerud.

Kommunen stiller forutsetning om at følgende punkter innarbeides i stillingsinstruksen for forvalterstillingen:

- Forvaltningsstyret skal være lokalt forankret, som det er i dag.
- Forvaltningsstyret skal medvirke ved ansettelse av forvalteren for området, og ha det faglige oppfølgingsansvaret for stillingen.
- Ressursrammen for forvaltning av området skal tilsvare 100 % stilling.
- Forvalteren skal ha kontorplass i en av de tre Trillemarka-kommunene.
- Eventuell endring av ressursbruken til forvaltning av Trillemarka-Rollagsfjell skal godkjennes av Trillemarka-kommunene.
- Forvaltningsstyret skal ha mulighet til å vedta egne delegasjonsbestemmelser og avgjøre om de ønsker et eller flere rådgivende utvalg.
- Det skal arrangeres dialogmøter mellom Trillemarka-kommunene og Fylkesmannen i Buskerud med jevne mellomrom for å evaluere ordningen.

Administrasjonen gis fullmakt til å gjennomføre dialog/forhandlinger med Miljøverndepartementet om stillingsinstruks for forvalterstillingen for Trillemarka-Rollagsfjell.

Formannskapet behandlet saksnr. 7/14 den 20.03.2014

Behandling:

Ordfører Kari Ask (Sp) ba om å få sin habilitet vurdert. Ordfører ble vurdert habil for videre behandling. Rådmannen undersøker denne saken nærmere innen behandling i kommunestyret.

Rådmannen fremmet forslag om en mindre korrigerende av foreliggende forslag i teksten; «Sigdal kommune aksepterer at.....» (...«ber om» strykes).

Votering:

Rådmannens forslag, enstemmig vedtatt Rådmannens forslag, enstemmig vedtatt.

DET KONGELIGE
MILJØVERNDEPARTEMENT

Ifølge liste

SIGDÅL KOMMUNE SENTRALARKIVET	
År/saksnr. 13/177	Dok.nr. 6
20 DES 2013	
Ark.kode P 411 K10	
Ark.kode S	
Løpenr./år 7816/13	Saksbeh. KOA
Kassasjonsår	Unntatt

Deres ref

Vår ref
13/479-

Dato
20.12.2013

Vedrørende forvalterstillingen i Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat

Vi viser til drøftinger vedrørende den kommunale forvalterstillingen i Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat, senest i møte mellom Miljøverndepartementet og rådmennene i kommunene Sigdal, Rollag og Nore-Uvdal 26. november d.å.

Bakgrunn

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat ble vedtatt ved kongelig resolusjon i 2008. Det framgår av kapittel 4.2. i foredraget til kongelig resolusjon blant annet at forvaltningsmyndigheten for naturreservatet legges til de berørte kommunene, med DN (nå Miljødirektoratet), som klageinstans, at det bevilges midler til utarbeidelse av forvaltningsplan og at det settes av midler med sikte på å fullfinansiere en interkommunal forvalterstilling i en femårsperiode, samt årlige tilskudd i en femårsperiode til skjøtsel av bl.a. seterområder og gamle ferdssveger.

De statlige midlene til Trillemarka-Rollagsfjell er utbetalt til Sigdal kommune som fordelar/disponerer midlene på vegne av de andre Trillemarka- kommunene.

Om forvalterstillingen i Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat

Miljøverndepartementet mener den 5-årige forvalterstillingen som ble opprettet i forbindelse med vernevedtaket har bidratt til å sikre en god forvaltning av Trillemarka - Rollagsfjell. Departementet besluttet derfor å forlenge finansieringen av stillingen med et år, dvs til og med 2014 slik at departementet og kommunene i fellesskap kan finne fram til en god løsning for framtidig forvaltning av Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat. Rollag kommune har pr i dag personalansvaret for forvalteren, og vedkommende har vært lønnet av midler fra kapittel 1427 post 21 under Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet).

Postene under Direktoratet for naturforvaltning/Miljødirektoratet er blant de som er gjennomgått med tanke på riktig budsjettering i tråd med Stortingets bevilgningsreglement,

Postadresse
Postboks 8013 Dep
NO-0030 Oslo
postmottak@md.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
<http://www.md.dep.no/>

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 882

Naturforvaltningsavdelinge
n

Saksbehandler
Ingunn Iversen
22 24 58 61

blant annet som følge av fokuset på statlig tilskuddsforvaltning vinteren 2012. Det er også gjort en gjennomgang med tanke på en tematisk naturfaglig riktig inndeling. Dette har medført flere endringer under dette budsjettet, jf. omtale i Prp. 1 S (2012-2013) for Miljøverndepartementet på side 60-61 og side 63.

I lys av gjennomgangen står det klart at finansieringen av verneområdeforvalterstillingen i Trillemarka - Rollagsfjell er et tilskudd. Tilskudd fra staten til kommuner skal budsjetteres over 60-poster. Finansieringen har som nevnt over, tidligere skjedd over en 21-post. Dette er en driftspost for kjøp av varer og tjenester. Slike kjøp er omfattet av de offentlige anskaffelsesreglene om anbudskonkurranse, merverdiavgift osv., og kan ikke brukes til den type finansiering som forvalterstillingen representerer.

Statlige tilskudd til kommuner skal primært skje over rammetilskuddet. I Veileder fra Kommunal- og regionaldepartementet for *Statlig styring av kommuner og fylkeskommuner*, står det:

Hovedprinsippet for finansiering av kommunesektoren er rammefinansiering. Dette er blant annet slått fast i de årlige kommuneproposisjonene, Meld. St. 12 (2011–2012) Stat og kommune – styring og samspel og Innst. 270 S (2011–2012). Rammefinansiering innebærer at kommunene og fylkeskommunene i hovudsak finansieres gjennom frie inntekter. De frie inntektene består av skatteinntekter og rammetilskudd fra staten, og kommunene kan disponere disse fritt innenfor gjeldende lover og forskrifter.

Rammetilskuddet til kommuner bevilges over Kommunal- og regionaldepartementets budsjett, primært over kap. 571 post 60 Innbyggertilskudd. Når tilskudd til kommuner bevilges utenom rammetilskuddet (som oftest over andre departementers budsjetter), kalles dette øremerkede tilskudd. Slike tilskudd skal benyttes til fastsatte formål og er et styringsverktøy som gir staten muligheten til å utøve en sterk grad av kontroll med kommunesektoren. I veilederens punkt 3.2 fremholdes av øremerkede tilskudd kun unntaksvis skal benyttes:

I et mer helhetlig perspektiv framstår imidlertid øremerking som et virkemiddel staten bør være varsom med å bruke.

I de tilfellene øremerkede tilskudd likevel brukes, skal begrunnelsen være blant følgende tre kategorier:

- 1) Når det er et nasjonalt mål å bygge opp en tjeneste som har lav dekningsgrad på landsbasis
- 2) Finansiering av tjenester i avgrensede geografiske områder eller grupper av innbyggere
- 3) Tidsavgrensede forsøk og prosjekt.

I saken vedrørende stillingen i Trillemarka - Rollagsfjell kan det være aktuelt å bruke unntak 2) siden dette dreier seg om et tydelig geografisk avgrenset tiltak.

Man må likevel være oppmerksom på at øremerkede tilskudd blir vurdert i de statlige budsjettprosessene hvert år. Vektlegging av hensynet om å legge mest mulig av de øremerkede midlene inn i rammetilskuddet vil derfor løpende kunne innebære at midler til forvalteren i Trillemarka - Rollagsfjell ikke lenger kan øremerkes over en 60-post.

TRILLEMARKA-ROLLAGSFJELL NATURRESERVAT
Forvaltningsstyret

PROTOKOLL

Utvalg: Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell Naturreservat
Møtested: Kommunehuset i Sigdal
Dato: Tirsdag 18. februar 2014
Tidspunkt: Kl. 12.00-15.00
Til stede: Kari Ask, Dag Lislien, Frøydis H. Aasen, Tore Kravik, Gunnar Båsen

Rollag, 19.02.2014

Hege Jaren
Sekretær

Kari Ask
Leder

Saker:

Sak 1/2014 Referatsaker
Sak 2/2014 Delegerte vedtak
Sak 3/2014 Fremtidig forvaltningsmodell

Orienteringer/diverse:

- Gjennomgang av kommentarer Fjøsli. Notat med vurdering/svar sendes representanter for sameiet.
- Veiproblematikk/erstatningssak angående bruk av vei til hytte, Green. Orientering om status.
- Bålpanner langs løypenettet, Eggedal Turlag.
- Retningslinjer for møtgodtgjøring 2014
- Dialog med NTNU angående mulig søknad om tillatelse til vitenskapelige undersøkelser
- Dialog med Miljødirektoratet angående forslag til forskriftsendring. Tas opp i neste møte.
- Diskusjon rundt spørsmål om omlegging av skiløyper.

TRILLEMARKA-ROLLAGSFJELL NATURRESERVAT

Forvaltningsstyret

Sak 1/14

Referatsaker

- R 01/2014 11/708 Forvaltningsplan godkjenning, brev fra Miljødirektoratet 20.12.13
R 02/2014 14/71 Piloter for implementering av besøksforvaltning i Norges nasjonalparker, brev fra Miljødirektoratet 27.01.14.
R 03/2014 13/636 Forkynning av vedtak om grenser, brev fra Nedre Buskerud Jordskifterett, 31.01.14.

Referatsaker tas til etterretning.

Sak 2/14

Delegerte saker

- D 1/2014 14/40 Tillatelse til transport med snøscooter, Gunnar Solberg
D 2/2014 14/7 Tillatelse til transport med snøscooter, Sigdal og Eggedal JFF

Ingen merknad. Delegerte saker tas til etterretning.

Sak 3/14

Fremtidig forvaltningsmodell

Fakta

Kommunene Sigdal, Rollag og Nore og Uvdal er i dialog med Miljøverndepartementet (MD) angående fremtidig forvaltningsmodell for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat. Saken tas opp i formannskap og kommunestyre i de tre kommunene i mars/april, og forvaltningsstyret er i den forbindelse bedt om å gi en faglig anbefaling basert på erfaringene med eksisterende modell som grunnlag for kommunenes behandling av saken.

Vurdering

Saken legges fram for drøfting i møtet.

Forslag til vedtak

Behandling

Forvaltningsstyrets vedtak

Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat ber kommunene sikre at følgende punkter ivaretas videre i forvaltningsmodellen for verneområdet:

1. *Forvaltningsstyret skal være lokalt valgt og forankret, som det er i dag.*
2. *Forvaltningsstyret skal foreta ansettelsen av forvalteren for området, og ha det faglige arbeidsgiveransvaret for stillingen.*
3. *Ressursrammen for forvaltning av området skal tilsvare 100% stilling, og det skal være lokal kontroll på stillingsressursen.*
4. *Forvalteren skal ha kontorplass i en av de tre Trillemarkakommunene.*
5. *Finansieringen av stillingen skal være varig.*
6. *Forvaltningsstyret skal selv velge om det ønskes å ha et eller flere rådgivende utvalg.*

Dersom midlene blir lagt inn i rammetilskuddet, vil de bli fordelt iht generelle fordelingsnøkler. Det innebærer at midlene vil bli fordelt på alle landets kommuner. Midlene kan riktignok som en overgangsordning i visse tilfeller underlegges en særskilt fordeling som gjør at de fordeles som tidligere, men da vanligvis avgrenset til maksimalt to år (jf veilederens punkt 3.3).

Modellen for lokal forvaltning

Gjennom behandling av Prop 1 S (2009-2010) vedtok Stortinget ny modell for lokal forvaltning av nasjonalparker og andre store verneområder. Modellen ble utviklet på bakgrunn av gjennomføring og evaluering av en forsøksordning med lokal forvaltning i 4 store verneområder i perioden 2001 – 2008. Modellen er nå innført for alle nasjonalparker og andre store verneområder bortsett fra for Hardangervidda hvor kommunene ikke ønsket en slik ny modell.

Modellen innebærer opprettelse av nasjonalpark-/verneområdestyrer som består av politisk oppnevnte representanter fra de berørte kommunene, fylkeskommune(r) og medlemmer oppnevnt av Sametinget til de styrene hvor det er aktuelt. Det er etablert til sammen ca 40 nasjonalpark-/verneområdestyrer. Miljøverndepartementet er klagemyndighet på vedtak fattet av styrene.

Det er ansatt nasjonalpark-/verneområdeforvaltere som utgjør sekretariatene til styrene. Forvalteren er underlagt styret i alle saker som angår forvaltningen av verneområdet. Det er nå ansatt til sammen ca 40 forvaltere fordelt over hele landet. Forvaltningen av verneområdene skal være kunnskapsbasert. Forvalteren forankres derfor i et fagmiljø gjennom ansettelse hos Fylkesmannen. Her inngår de i, og drar nytte av Fylkesmannens samlede kompetansemiljø, blant annet innenfor juss, miljø og landbruk. Samtidig skal forvalterne ha kontakt med, og kunnskap om lokalmiljøet og har derfor sin kontorplassering lokalt i forvaltningsknutepunkt i nær tilknytning til verneområdene. Knutepunktene utgjør lokale/regionale faglige fellesskap primært knyttet til nasjonalparksentre eller andre naturinformasjonssentre hvor forvalteren samlokaliseres med andre fagpersoner knyttet til verneområdet, (som f.eks SNO personell, naturveiledere, fjellstyrene o.l). Der det ikke er egne nasjonalparksentre eller andre aktuelle naturinformasjonssentre, har forvalteren sin kontorplassering i forbindelse med kommuneadministrasjonen.

Fylkesmannens rolle overfor forvalteren innebærer at Fylkesmannen skal legge til rette for at forvalteren forankres i embetets fagmiljø, men Fylkesmannen skal ikke instruere forvalteren i sitt arbeid for styret. Forvalteren har fylkesmannens miljøvernavdeling som sitt faglig og administrative tilknytningspunkt. Fylkesmannen skal følge med på alle vedtak som styret fatter og varsle Miljødirektoratet dersom styrets vedtak er i strid med naturmangfoldloven og verneformålet. Fylkesmannen skal/kan påklage styrets vedtak. Forvalteren skal ha tett dialog med Fylkesmannen når det gjelder årlig rapportering av forvaltningspraksis, samt brudd på regler og forskrifter. Alle skriftlige henvendelser til styret/forvalteren stilles til styret, men sendes til Fylkesmannen for journalføring og arkivering. Forvalteren har tilgang til Fylkesmannens server og elektroniske journal. Innkjøp av nødvendig kontorutstyr, feltutstyr m.m. skjer over Fylkesmannens budsjett. Dersom forvalteren har ledig kapasitet, skal Fylkesmannen kunne benytte forvalteren til andre miljøvernoppgaver som ikke ligger under styret for verneområdet. Dette må skje i forståelse mellom Fylkesmannen og styret.

Miljøverndepartementets vurdering

Miljøverndepartementet viser til at det er ønskelig å opprettholde en forvalter knyttet til Trillemarka - Rollagsfjell for å sikre en god og framtidsrettet forvaltning av landets største skogreservat. Departementet viser til at øremerkede midler til en slik fast, kommunal stilling over departementets budsjett vil ha en usikker status. Det er betydelig risiko for at midlene blir innlemmet i rammetilskuddet og fordelt på alle landets kommuner. I så fall vil Trillemarka-kommunene sitte igjen med bare en liten del av midlene forvalterstillingen koster.

Miljøverndepartementet anbefaler derfor at forvalteren for Trillemarka - Rollagsfjell ansettes av Fylkesmannen i Buskerud på tilsvarende betingelser som for de andre nasjonalpark-/verneområdeforvalterne i landet. Dette vil sikre at forvalteren kan dra nytte av Fylkesmannens helhetlige kompetansemiljø og i tillegg inngå i det faglige nettverket med de andre nasjonalpark-/verneområdeforvalterne. Dette vil etter departementets vurdering bidra til en god og framtidsrettet forvaltning av Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat. Departementet mener også at dersom det på sikt viser seg at en forvalter i Trillemarka har kapasitet, bør det vurderes om vedkommende også kan benyttes som forvalter i andre tilsvarende verneområder i regionen.

Departementet ber kommunene vurdere hvilken løsning de mener er mest hensiktsmessig for å sikre en god framtidig forvaltning av Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat. Av hensyn til arbeidet med statsbudsjettet for 2015, ber vi om at kommunene så snart som mulig, og innen 1. februar 2014 gir departementet tilbakemelding om hvilken løsning de ønsker for forvalterstillingen i Trillemarka - Rollagsfjell, både når det gjelder finansiering og når det gjelder geografisk plassering av stillingen.

Med hilsen

Lene Lyngby (e.f.)
ekspedisjonssjef

Ingunn Iversen
fagdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Kopi til:

Miljødirektoratet
Fylkesmannen i Buskerud

Postboks 5672 Sluppen
Postboks 1604

7485 TRONDHEIM
3007 DRAMMEN

Adresseliste

Sigdal kommune

3350

PRESTFOSS

Rollag kommune

3626

ROLLAG

Nore og Uvdal kommune

3630

RØDBERG

SIGDAL KOMMUNE

Kommunestyret

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 13/419-9
 Løpenr.: 1447/14
 Arkivnr.: 210 &14
 Saksbeh.: Nataliya Malyna

Styre/råd/utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskapet	20.03.2014	FS-14/11
Kommunestyret	10.04.2014	KS-14/16

RAPPORTERING FINANSFORVALTNING 2013

Formannskapetets forslag til vedtak:
Rapport om finansforvaltning for 2013 tas til orientering.

Saken avgjøres av: Kommunestyret

Vedlegg:

- Uavhengig attestasjonsrapport fra Buskerud kommunerevisjon IKS av 10.03.2014.

Saksutredning

I henhold til reglement for finansforvaltning skal det rapporteres tre ganger årlig.

Gjeldens fordeling av lån pr. 31.12.2013:

	Ant. Lån	Fast rente	Fast rente prosent	Flytende rente	Sum lån
Husbanken:					
Etableringslån	13	6 152 404	2,58	3 680 555	9 832 959
Investeringslån	1	4 089 689	2,58		4 089 689
Kommunalbanken	8	30 930 490	3,64-4,34	160 738 040	191 668 530
Kommunekreditt	1	22 240 000	3,97	0	22 240 000
Sum	23	63 412 583		164 418 595	227 831 178

Andel fastrentelån er pr. 31.12.2013 på 27,8 prosent. I henhold til kommunens økonomireglement skal andelen lån til fast rente og til flyttende rente være på minst 20 prosent.

Det var tatt opp 2 nye lån i 2013. Ett i Kommunalbanken og ett i Husbanken.. Lånet i Kommunalbanken har rente knyttet til 3 mnd NIBOR pluss en flytende margin på 0,4 prosent. Låneopptak for investeringer i 2013 var gjort i hht rammeavtalen for kommunale låneopptak i BTV innkjøp etter minikonkurransen mellom Kommunalbanken, Kommunekreditt og DnB. Videre var det refinansiert 5 gamle lån i Kommunalbanken og 4 gamle lån i Kommunekreditt og tatt opp refinansieringslån i Kommunalbanken. Det ene har rente knyttet til 3 mnd NIBOR pluss

en fast margin på 0,25 prosent i 2 år og det annet har rente knyttet til 3 mnd NIBOR pluss en flytende margin på 0,4 prosent. Ved refinansieringen ble nedbetalingstid utvidet til 40 år.

Utenom kommunens 11 lån til fast rente til mellom 2013 og 2022 er kommunens lån på ”p.t. betingelser”, med unntak av 5 lån i Kommunalbanken som er knyttet til 3-måneders NIBOR. Den flytende renten har variert mellom 2,07 og 2,2 prosent ved utgangen av 2012. Gjennomsnittlig flytende rente i 2013 var på 2,03 prosent.

Pr. 31.12.2013 er 178 millioner kroner lån til kommunale investeringer. Renter og avdrag utgjør 11 millioner kroner i 2013, hvorav 2,4 millioner kroner er dekket av kompensasjonstilskudd fra staten til tiltak innen eldreomsorgen, skoleutbygging og kirkebygg. Dvs at kompensasjonstilskuddet utgjorde 21,8 prosent av lånekostnader på investeringer i 2013. I 2012 utgjorde renter og avdrag 15,3 millioner kroner, hvorav 2,5 millioner kroner var dekket av kompensasjonstilskuddet.

Av kommunens totale lånemasse på 227,8 millioner kroner er 40 millioner kroner forskuttering utbedring av fylkesveg 287. Ved utgangen av 2012 var forskutteringen på 65 millioner kroner. Etter nedbetalingsplan var 25 millioner kroner tilbakebetalt av Fylkeskommunen i januar 2013 og kommunens lån ble innfridd tilsvarende. Gjenstående 40 millioner kroner skal refunderes i perioden 2014 – 2017.

Kommunelovens § 50 nr 7 har bestemmelser om at kommunenes totale langsiktige gjeld til egne driftsmidler skal avdras med like årlige avdrag, og at gjenstående løpetid for kommunenes samlede gjeldsbyrde ikke kan overstige den veide levetiden for kommunes anleggsmidler.

	2013	2012
Utgiftsførte avdrag i driftsregnskapet	6 174	9 657
Minste tillatte avdrag beregnet ut fra forenklet formel	5 895	5 812
Avvik	279	3 845

Det positive avviket betyr at kommunen betaler tilsvarende mer i avdrag enn det som antas å være kapitalslitet på anleggsmidlene (avskrivningene). I 1. tertial 2013 ble nedbetalingstid på en del av lån utvidet til 40 år. Dette har medført reduksjon i avviket. Slik at utgiftsførte avdrag blir nærmest lik minimum avdrag.

Plassering av likviditet

Sigdal kommune har plassert vanlig likviditet i bankinnskudd uten bindingstid som har vært forrentet til NIBOR + 0,7 prosentpoeng. Ved årsskiftet hadde kommunen 13,2 millioner kroner i ubrukte lånemidler. Gjennomsnittlig bankbeholdning (unntatt gavemidler) er på 38,4 millioner kroner.

Gjennomsnittlig rente på kommunens bankinnskudd i 2013 har vært 2,45 prosent. Denne var i 2012 på 2,73 prosent. Vi forventer at renten vil holde seg lavt i 2014.

Utviklingsfond Trillemarka-Rollagsfjell:

Utviklingsfond Trillemarka-Rollagsfjell er et felles fond for tre kommuner, Nore og Uvdal, Rollag og Sigdal. Siden 2009 har kommunen fått 30 millioner kroner i statstilskudd til etablering av næringsfond i forbindelse med vernesaken for Trillemarka-Rollagsfjell. I 1. tertial

2013 fikk kommunen den siste utbetalingen på 6 millioner kroner. Disse midlene har vært plassert ut i henhold til kommunestyrets vedtak. 9 millioner kroner er plassert i Obligasjonsfond KLP Pensjon II og 4,5 millioner kroner er plassert i KLP AksjeNorge Indeks II. Ila 2013 ble en del av aksjer realisert. Resten er plassert som vanlig bankinnskudd og har vært forrentet til NIBOR + 0,7 prosent.

Aktivklasse	Bokført verdi 1.1.13	Bokført etter realisering	Virkelig verdi totalt 31/12	Årets tap/gevinst pr. 31.12.2013
KLP Pensjon II, obligasjonsfond 7.215 andeler	6 965 230	8 668 540	9 007 364	338 823
KLP AksjeNorge Indeks II 3.826 andeler	3 528 256	3 575 454	4 577 122	1 001 668
Sum	10 493 486	12 243 995	13 584 486	1 340 491

Bank beholdning	Saldo pr. 01.01.2013	Saldo pr. 31.12.2013	Renter pr. 31.12.2013
Utviklingsfond Tr.-R.	14 739 093	19 063 433	404 705

I utgangspunktet forventet kommunene å få realavkastning på 4 prosent per år. Styret i Utviklingsfondet og kommunestyrene har i forbindelse med vedtak om plassering redusert forventningene til realavkastning til 3 prosent. Dette beløpet kan disponeres etterskuddsvis året etter inntjening. I spesielle tilfeller kan fondsstyret disponere inntil 5 års antatt avkastning forskuddsvis, men bare slik at den totale bruken av midler ikke overstiger avkastningen i den aktuelle perioden.

Årets gevinst (inkl. urealisert gevinst) på kr. 1.340.491,- er avsatt til Utviklingsfond Trillemarka-Rollagsfjell.

Trillemarkafondet:

Utbetalt erstatning i 2006 på kr 10.656.530,- Trillemarka ble plassert i henhold til kommunestyresak. I tillegg sto det kr 221.164,- på det "gamle" Trillemarkafondet i utgangen av 2005. I utgangspunktet er det 10 millioner kroner som ble plassert i grunnfondsbevis i tre banker og andeler i Eika Utbytte (tidl. Terra Utbytte), som har sine plasseringer i bankaksjer og grunnfondsbevis.

Bakgrunnen for vedtaket om å plassere fondet i grunnfondsbevis og bankaksjer var at dette var verdipapirer med små kursendringer som har gitt et forholdsvis høyt årlig utbytte. Selv om dette er en langsiktig plassering (mer enn 10 år) fra kommunen, er det definert som finansielle omløpsmidler, og dermed må verdiendringer føres som finansposter i driftsregnskapet. Det vil si at når verdiene på andelene går ned, vil det redusere driftsresultater uavhengig av om andelene blir realisert. Siden det ikke er aktuelt for kommunen å realisere andelen, vil de bli en form for "tvungen" sparing når verdien på andelen går ned. Når verdien stiger vil det øke driftsresultatet, men uten at det blir penger tilgjengelig, med mindre kommunen selger andelene.

Aktivaklasse	Tegningsbeløp	Balanseført verdi pr. 31.12.2013	Markeds verdi pr. 31.12.2013	Årets urealisert tap/gevinst pr. 31.12.2013	Utbetalt utbytte pr. 31.12.2013
Grunnfondsbevis					
SKUE Spb (tidl. Nes Presteg. Spb) 12.500 andeler	1 485 189	634 375	796 875	162 500	0
Spb. Nord-Norge 13.308 andeler + 1.359 nye andeler som utbytte i 2008 + 19.556 pga aksjesplitt + 4.889 ved fondsemisjon	2 097 806	1 085 358	1 390 432	305 074	44 979
Toten Spb. 10.625 andeler	1 522 312	477 063	600 313	123 250	21 250
Eika Utbytte 30.787,0968 andeler	5 000 000	3 007 825	3 980 187	972 361	210 014
Sum	10 105 307	5 204 621	6 767 806	1 563 185	276 243

Utbetalt utbytte i 2013 er kr 276.243,-. Utbyttet utbetalt totalt i 2012 var kr. 260.175,-. I 2013 ble det solgt tegningretter for kr. 135.235,-. Total avkastning på fondet var på kr 455.892 i 2013. Utgangspunktet for plasseringen er at kommunen forventer en årlig realavkastning på 4 prosent. Det vil si at fondet skal prisjusteres hvert år, slik at fondets verdi ikke reduseres. Det er bare realavkastningen som disponeres. Det vil si at det var kr 400.000,- disponibelt i året 1, og kr 400.000,- tillagt prisstigningen i året 2 osv. Siden avkastningen kan variere noe fra år til år, kan det enkelte år bli aktuelt å tære på fondet, for så å bygge det opp igjen i gode år.

Trillemarkafond	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Saldo* pr.01.01.	10 743 725	11 367 785	11 472 731	11 031 915	11 148 510	11 367 768	11 476 672
Utbytte, salgsinntekt	653 546	378 301	280 161	444 868	482 992	260 175	421 314
Renteinntekt	49 833	62 113	27 016	26 055	36 051	34 660	34 578
Sum avkastning	703 379	440 414	307 177	470 923	519 043	294 835	455 892
Avkastning i % av saldo	6,55	3,87	2,68	4,27	4,66	2,59	3,97
Bruk av fond	79 319	335 468	747 993	354 328	299 785	185 931	157 950

*) Saldo er korrigert for urealisert tap/gevinst, siden det er en langsiktig plassering, ser vi bort fra markedsverdi.

Det var en dramatisk nedgang i kursen på grunnfondsbevis og andeler i Eika Utbytte i 2008. Siden dette er en langsiktig plassering for kommune, er det ikke aktuelt for kommunen å gå ut av disse plasseringene. Kursen var på vei opp igjen i 2010 og i begynnelsen av 2011. Siden våren 2011 har aksjemarkedene utviklet seg negativt og det har vært en betydelig kursfall på grunnfondsbevis. I 2012 gikk kurs ned igjen på grunnfondsbevis og for andeler i Eika Utbytte. Det har vært en bra økning igjen i markedsverdi i 2013. På grunn av den store usikkerheten i markedet er det vanskelig å forutsi kursutviklingen i 2014. Mest sannsynlig at markedsverdi vil stige noe i 2014.

Netto urealisert gevinst på kr. 1.563.185,- ble avsatt til Trillemarkafond.

Garantiansvar

Gitt overfor - navn	Beløp pr 31.12.13	Utløp
Sigdal Borettslag	4.386.152	07.02.2033

Rådmannens vurdering er at det er knyttet minimal risiko til kommunens garantiansvar.

Sigdal kommune har ingen fordringer, langsiktig gjeld eller kortsiktig gjeld til kommunale eller fylkeskommunale foretak eller kommunale og fylkeskommunale bedrifter eller interkommunale samarbeid.

Sigdal Energi

Sigdal Energi er en videreføring av Sigdal Everk etter at everkets nett og omsetning ble utskilt og fusjonert inn i Midt Nett Buskerud AS (MNB) og skal ivareta kommunens eierinteresser i kraftproduksjon og arbeide aktivt for en god energiøkonomi.

Lån Horga Kraftverk:

Horga kraftverk eies av Sigdal kommune. Kommunen har inngått en langsiktig samarbeidsavtale på 48 år med Drammen kommune om en fordeling av kraft og utgifter med 25 prosent til Sigdal og 75 prosent til Drammen. Avtalen er seinere overført fra Drammen til EB Kraftproduksjon AS og løper ut 12.11.2038. Garantibeløpet som kommunen står ansvarlig for er 25 prosent av restlånene ved årsskiftet. Det føres et eget regnskap for Horga for å fordele utgiftene mellom Sigdal og EB Kraftproduksjon AS. Inntekter og utgifter i Horga blir ført over i regnskapet til Sigdal Energi sammen med kommunens andel i Ramfoss Kraftlag (9,48 prosent). Sigdal Energi er et organisasjonsledd i Sigdal kommune og ansvaret for Sigdal Energi er delegert fra kommunestyret til formannskapet. Kraftproduksjonen er skattepliktig og derfor føres det et eget særregnskap for Sigdal Energi. Det er Mitt Nett Buskerud som fører regnskapet for Sigdal Energi. De kjøper også kommunens andel av kraften i både Ramfoss og Horga. Det er minimal risiko knyttet til kommunens kraftproduksjon etter at det er foretatt ekstraordinære nedbetalinger av lån til Horga samtidig som lånene er refinansiert.

Sigdal kommunens andel av lån i Horga Kraftverk:

	Lån pr. 31.12.2013:	Lånet utløper:
Horga Kraftverk	7.031.295	06.10.28
Horga Kraftverk	7.448.628	30.11.28

Aksjer og andeler i selskaper pr. 31.12.2013:

Selskap	Antall	Balanseført verdi	Eierandel
Modum Industri	10	10.000	0,18%
Midt-Nett AS	167	4.175.000	33,4%
Haglebu vann/avløp	99	198.000	52,11%
Tempelseter vann/avløp	194	194.000	51,05%
Buskerud kommunerevisjon IKS		27.000	
Egenkapitalinnskudd KLP		3.270.674	
Lauvli IKS		1.000.000	66,67%
Vestviken IKS		31.525	1,3%
Drammensregionens brannvesen IKS		749.453	3,5%

Siden det ikke foreligger noen reell markedsverdi er den ikke oppgitt. Som oversikten viser har kommunen en rekke bagatellmessige eierandeler som det etter rådmannens vurdering ikke er knyttet noen risiko til av betydning. Sigdal kommune eier 33,4 prosent av Midt Nett Buskerud og 167 aksjer til en bokført verdi på 4,175 millioner kroner, men i tillegg har kommune et ansvarlig lån på 50,1 millioner kroner i selskapet. Siden selskapet ikke har andre lån enn de ansvarlige lånene som de to eierne har plassert i selskapet etter sine eierandeler, er det svært liten risiko knyttet både til aksjekapital og lån. De siste årene har de ikke vært utbetalt utbytte på aksjene og lånene er betjent med en normal bankrente. Renten på lånet i 2013 var på 2,69 prosent.

Pensjonsforpliktelser:

Sigdal kommune har sine pensjoner for ansatte i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) med unntak av undervisningspersonell som har sin pensjon i Statens pensjonskasse. Siden KLP er et gjensidig selskap, så er kommunen også eier i selskapet. I 2013 er kommunens egenkapitalinnskudd økt med kr. 449.019,- til kr. 3.270.674,-. Sigdal kommune har fått tilbakeført fra premiefond kr. 1.294.102,- av selskapets overskudd for 2012 som har gått til dekning av pensjonspremien i 2013.

Pensjonsforsikring er strengt regulert av staten og det er derfor knyttet minimal risiko til kommunens andel av forvaltningskapitalen i selskapet. Risikoen er knyttet til avkastningen.

Den ordinære pensjonspremien i KLP er økt fra 9,03 prosent i 2012 til 9,1 prosent i 2013. Reguleringspremien var 2,75 prosent i 2013. Denne var 5,7 prosent i 2012. I tillegg kom en rentegarantipremie på 0,13 prosent.

Pensjonspremien i Statens pensjonskasse er økt fra 11,24 prosent i 2012 til 11,43 prosent i 2013.

Sigdal kommune hadde ved årsskiftet 2013/2014 totalt 282,2 millioner kroner i pensjonsforpliktelser inkl. arbeidsgiveravgift. I pensjonsmidler hadde kommunen i balansen 213,4 millioner kroner. Gapet mellom pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er 68,8 millioner kroner. Kommunens samla netto pensjonskostnader i 2013 var på 15,9 millioner, tilsvarende i 2012 var de på 13,6 millioner.

Rådmannens forslag til vedtak:

Rapport om finansforvaltning for 2013 tas til orientering.

Formannskapet behandlet saksnr. 11/14 den 20.03.2014

Behandling:

Rådmannens forslag, enstemmig vedtatt.

Referanse: H-46/2014

Sigdal kommunestyre

Uavhengig attestasjonsrapport om rutiner og årsrapport for finansforvaltningen 2013 – Sigdal kommune

Vi har gjennomgått Sigdal kommunens rutiner og årsrapport for finansforvaltningen for tidsrommet 01.01.2013 – 31.12.2013. Årsrapport for finansforvaltningen vedrørende regnskapsåret 2013 er avlagt 27.02.2014.

Kommunestyret er ansvarlig for at finansforvaltningen er underlagt administrative rutiner som sørger for at finansforvaltningen utøves i tråd med finansreglementet, gjeldende lover og forskrift, og at finansforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Vår oppgave er i henhold til § 8 i forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning, som uavhengig instans å vurdere Sigdal kommunens rutiner for finansforvaltningen og om kommunen følger opp de fastlagte regler for finansforvaltning.

Vi har utført vårt arbeid i samsvar med ISAE 3000 – «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon» Denne standarden krever at vi planlegger og gjennomfører kontrollhandlinger for å kunne avgi en uttalelse med høy, men ikke absolutt sikkerhet for at det ikke foreligger vesentlige feil eller mangler ved kommunens rutiner for finansforvaltningen.

Med utgangspunkt i finansreglementet, forskriftens og kommunelovens krav har vi kontrollert at:

- det er etablert administrative rutiner som sørger for at finansforvaltningen utøves i tråd med finansreglementet, gjeldende lover og forskrift
- finansforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll
- det er utarbeidet rutiner for vurdering og håndtering av finansiell risiko i tråd med finansreglementet, herunder:
 - prosedyrer og retningslinjer for vurdering av alle typer finansiell risiko i finansielle avtaler før avtaleinngåelse
 - prosedyrer og retningslinjer for overvåking og vurderinger av utviklingen i den finansielle risiko som kommunen er utsatt for
 - forholdet til tillatt risikonivå og krav til risikospredning fastsatt i finansreglementet
- det er rutiner for å avdekke, rapportere og følge opp avvik fra finansreglementet

Hovedkontor - Drammen			
Postadresse:	Postboks 4197, N-3005 Drammen	Telefon:	32 20 15 00
	post@bkr.no		Org.nr: 985 731 098
Besøksadresse:	Øvre Eiker vei 14, N-3048 Drammen	Telefaks:	32 20 15 01
	www.bkr.no		Bankgiro: 7177 05 65108
Avdelingskontor - Hønefoss			
Postadresse:	Serviceboks 4, N-3504 Hønefoss	Telefon:	32 11 76 79
Besøksadresse:	Osloveien 1, N-3511 Hønefoss	Telefaks:	32 12 50 30

- det foreligger tilfredsstillende dokumentasjon for de forhold som rapporteringen fra kommunens forvalter omhandler
- det er samsvar mellom de vurderinger som fremkommer i rapporteringen fra kommunens forvalter og den faktiske utviklingen i finansiell risiko og risikospredning i perioden
- kommunens finansforvaltning i perioden har vært i samsvar med gjeldende reglement

Vi mener at

- våre kontrollhandlinger gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse
- rutiner og fremlagte årsrapport for finansforvaltningen tilfredsstiller finansreglementet, forskriftens og kommunelovens krav
- de vurderinger som fremkommer i rapporteringen fra kommunens forvalter er i samsvar med periodens faktiske utvikling i finansiell risiko og risikospredning, og at kommunes finansforvaltning i perioden har vært i samsvar med gjeldende reglement.

Denne uttalelsen er utelukkende utarbeidet for det formål som er beskrevet ovenfor og til kommunens informasjon, og skal ikke brukes til noe annet formål.

Hønefoss, 10. mars 2014

Buskerud Kommunerevisjon IKS

Inger Anne Fredriksen
konst. daglig leder

Jorunn B. Solberg (sign)
teamleder

Kopi:
Rådmannen
Kontrollutvalget i Sigdal kommune

Hovedkontor - Drammen

Postadresse: Postboks 4197, N-3005 Drammen
post@bkr.no
Besøksadresse: Øvre Eiker vei 14, N-3048 Drammen
www.bkr.no

Telefon: 32 20 15 00

Org.nr: 985 731 098

Telefaks: 32 20 15 01

Bankgiro: 7177 05 65108

Avdelingskontor - Hønefoss

Postadresse: Serviceboks 4, N-3504 Hønefoss
Besøksadresse: Osloveien 1, N-3511 Hønefoss

Telefon: 32 11 76 79

Telefaks: 32 12 50 30

SIGDAL KOMMUNE

Kommunestyret

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 13/797-18

Løpenr.: 1981/14

Arkivnr.: GNR 130/4, 5 m.fl.

Saksbeh.: Hilde Roland

Styre/råd/utvalg	Møtedato	Saksnr.
Hovedutvalget for næring og drift	10.04.2014	ND-14/25
Kommunestyret	10.04.2014	KS-14/17

GNR 130 BNR 4, 5 M. FL ANLEGG AV SYKKELSTI

Rådmannens forslag til vedtak:

Sigdal kommune viser til sakens utredning og ber administrasjonen sette i gang prosess for regulering av sykkelsti, om mulig med formål for ekspropriasjon.

Saken avgjøres av:

Hovedutvalg for næring og drift
Kommunestyret

Saksutredning

Konklusjon:

Dersom en ikke når enighet om fremføring av ønsket tiltak, må en gå til regulering av et område for å rede grunnen for ekspropriering.

Bakgrunn:

Det er jobbet med et felles prosjekt for gang og sykkelsti i Norefjellområdet. Planen er at sykkelstien starter ved Tempelseter og går ovenfor hytteområdene via Leppejuv og inn i Krødsherad. Hovedutvalget fattet vedtak om dispensasjon for å framføre sykkelsti med unntak av område man ikke har greid å få til en avtale.

Hovedutvalget fattet i tillegg et vedtak om å få en sak som viser prosessen for hva som skal til dersom man ikke når frem med en frivillig løsning.

Vurdering:

Det er to lovverk som kan komme til anvendelsen når det gjelder ekspropriasjon. Det er Oreigningslova og Plan- og bygningsloven (pbl). For bruk av oreigningslova kan en gå nærmest direkte til ekspropriasjon, mens for ekspropriasjon gjennom pbl må det foreligge en reguleringsplan som er yngre enn 10 år.

I oreigningslova § 2 remses det opp hvilke tiltak som kan eksproprieres gjennom denne lova. Vi kan ikke se at sykkelsti, skiløype ol er listet opp. En kan dermed ikke benytte seg av oreigningslova.

For øvrige tiltak vil en ha mulighet til å benytte pbl.

Pbl § 16-2. Ekspropriasjon til gjennomføring av reguleringsplan

Kommunestyret kan foreta ekspropriasjon til gjennomføring av reguleringsplan.

Kommunestyrets adgang til å foreta ekspropriasjon i medhold av reguleringsplan bortfaller dersom ikke kommunestyrets vedtak om ekspropriasjon er gjort innen 10 år etter at planen er kunngjort etter § 12-12 fjerde og femte ledd.

Staten kan foreta ekspropriasjon til gjennomføring av reguleringsplan. Reglene i tredje til sjette ledd gjelder tilsvarende.

Så langt det er nødvendig for å gjennomføre reguleringsplan, kan kommunestyret selv med samtykke av departementet utvide ekspropriasjonen etter første ledd til å gjelde midlertidige eller permanente inngrep i grunn og rettigheter utenfor reguleringsområdet. Samtykke er likevel ikke nødvendig ved ekspropriasjon av grunn til vegskjæringer og fyllinger utenfor reguleringsområdet.

Før kommunestyret gjør vedtak om ekspropriasjon etter første ledd og om å søke samtykke til ekspropriasjon etter tredje ledd, skal saken være best mulig klarlagt, og de som inngrepet er rettet mot, skal ha hatt mulighet til å uttale seg. Oreigningslova §§ 12 og 28 gjelder tilsvarende. § 12 første ledd andre punktum gjelder ikke.

Ekspropriasjon av enkelte tomter (bebygde eller ubebygde) bør i alminnelighet ikke foretas med mindre kommunen først har gitt eier eller fester en rimelig frist til å bygge i samsvar med planen, og fristen er oversittet.

Ekspropriasjon i medhold av denne paragrafen kan ikke foretas når det gjelder grunn som i planen er satt av til landbruk etter § 12-5 nr. 5.

For å gjennomføre en ekspropriasjon må en derfor ha en reguleringsplan som er yngre enn 10 år. I dette tilfellet er området uregulert. Dermed så må man regulere området slik at det foreligger en gyldig reguleringsplan på plass. Som det går fram av lovteksten, vil en oppfylle krav gjennom oreigningslova selv om ekspropriasjonen foregår etter pbl.

En må kunne dokumentere at det er prøvd å få til en frivillig avtale. Jf oreigningslova § 12. Referater, korrespondanse med tilbud og mottilbud må være tilgjengelig.

Før ekspropriasjon blir vedtatt skal eieren en ekspropriasjonssak retter seg mot ha mulighet for å uttale seg. Jf oreigningslova § 28.

I korte trekk vil en slik sak ha følgende steg.

- Området reguleres
- Det prøves å oppnå enighet om en frivillig avtale.
- Når en ikke når frem frivillig kan kommunestyret vedta ekspropriering. Dokumentasjon om at en ikke når frem med en frivillig løsning er viktig.

Det er klageadgang både på vedtak om egengodkjenning av reguleringsplan og på vedtak om ekspropriasjon.

SIGDAL KOMMUNE

Kommunestyret

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 13/1151-1
 Løpenr.: 7048/13
 Arkivnr.: 232
 Saksbeh.: Nataliya Malyna

Styre/råd/utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskapet	28.11.2013	FS-13/54
Kommunestyret	13.12.2013	KS-13/72
Kommunestyret	10.04.2014	KS-14/18

INNFORING AV EIENDOMSSKATT PÅ VERK OG BRUK I SIGDAL KOMMUNE

Formannskapets forslag til vedtak:

Det skal skrives ut eiendomsskatt på verk og bruk i Sigdal kommune, jfr eiendomsskatteloven § 2 og § 3 bokstav c), fra og med 2015.

Skattesatsen for 2015 settes til 2 promille og økes til 4 promille for påfølgende år, jfr eiendomsskatteloven § 13

Budsjett og økonomiplan for 2014 – 2017 er utarbeidet i henhold til vedtaket.

Saken avgjøres av: Kommunestyret

Vedlegg:

- Matrikkelanalyse, utført av ESKAN AS
- Analyse av forventet inntekt ved innføring av eiendomsskatt, utført av ESKAN AS

Saksutredning

Konklusjon:

Det skal skrives ut eiendomsskatt på verk og bruk i Sigdal kommune, jfr eiendomsskatteloven § 2 og § 3 bokstav c), fra og med 2015.

Skattesatsen for 2015 settes til 2 promille og økes til 4 promille for påfølgende år, jfr eiendomsskatteloven § 13

Ved innføringen av eiendomsskatt skal kommunestyret ta stillingen til:

- Skatteobjekt (se pkt. 2.1)
- Fritak (se pkt. 2.2)
- Satser (se pkt. 3)
- Reduksjonsfaktor/bunnfradrag (se pkt.4.1)

- **Takstorgan (se pkt. 4)**
- **Klageorgan (se pkt. 6)**
- **Vedta eiendomsskattevedtekter. Dette er primære regler for saksbehandling. KS har utarbeidet utkast til standardvedtekter.**

Det bør være minimum 2 betalingsterminer.

Bakgrunn:

Kommunestyret fattet følgende vedtak 21. desember 2012 ved behandling av Budsjett 2013 og økonomiplan med handlingsprogram 2013-2016 i sak KS-115/12, pkt 32.:

"I løpet av 2013 utredes eiendomsskatt på verk og bruk i Sigdal kommune i den hensikt å øke politikernes kunnskap og dermed bedre grunnlag for videre vurdering og behandling."

Det vises i denne sammenheng til rådmannens forslag til budsjett 2014 – Del I med handlingsprogram og økonomiplan 2014 – 2017, vedlagte rapporter og eget avholdt foredrag på tema i desember 2012.

Vurdering:

1 GENERELT

Eiendomsskatten er en objektskatt i motsetning til formues- og inntektsskatt, som er subjektskatt.

Eiendomsskatt er en frivillig kommunal skatteform. Det er kommunestyret som avgjør om det skal være eiendomsskatt, hvilken eiendom det skal skrives ut skatt på og hvor stor skattesatsen skal være innenfor rammene som er fastsatt i eiendomsskatteloven. Dette er den eneste skatten der alle pengene går til kommunen og skatten inngår ikke i grunnlaget for statlig inntektsutjevning mellom kommuner. Kommunen gir innbyggerne mange viktige tjenester, og eiendomsskatten inngår i finansiering av disse. I Norge har det blitt skrevet ut eiendomsskatt i over 100 år.

Som skatt har eiendomsskatten særlige egenskaper sammenliknet med andre skatteformer, først og fremst fordi skatten er knyttet til bygg og grunn. Skattegrunnlaget er dermed vesentlig mer immobilt og stabilt over tid enn for eksempel sett i forhold til finanskapital. Eiendomsskatten er også i mindre grad enn andre skattarter avhengig av konjunktorene, slik for eksempel selskapsskatten er.

I 2007 ble det åpnet for at det kunne skrives ut eiendomsskatt i hele kommunen. Tidligere var det kun adgang til å skrive ut eiendomsskatt på "verker og bruk" og i "bymessige strøk". En konsekvens av dette var at flere typiske hyttekommuner nå ilegger hytter og fritidsboliger eiendomsskatt.

Hva eiendomsskatten for en eiendom kan bli, bestemmes av eiendommens skattegrunnlag og gjeldende skattesats. Skattegrunnlaget er skattetakst minus eventuelt bunnfradrag.

*Eiendomsskatt = (skattetakst - bunnfradrag) * skattesats*

Eiendomsskatten kan variere i løpet av perioden ettersom skattesatsen (min 0,2% - maks 0,7%) og bunnfradrag kan endres hvert år.

KOSTRA statistikk for 2012

I 2012 benyttet 324 av Norges 429 kommuner eiendomsskatt. Av disse hadde 174 kommuner eiendomsskatt i hele kommunen, mot 163 kommuner året før. Kommunene fikk til sammen 8,1 milliarder i inntekter fra denne skatten i 2012. Dette utgjør en økning på 6,8 prosent fra 2011.

Eiendomsskatt i kommunene	2012	Prosent	
		2011 - 2012	2009 - 2012
Kommuner med eiendomsskatt	324	2,5	8,4
Kommuner med eiendomsskatt kun på verk og bruk	111	-4,3	-16,5
Kommuner med eiendomsskatt på verk, bruk og områder utbygd på byvis	14	-44,0	-74,1
Kommuner med eiendomsskatt i hele kommunen	174	6,7	55,4
Eiendomsskatt, totalt (1 000 kr)	8 086 295	6,8	24,4
Eiendomsskatt fra annen eiendom (1 000 kr)	4 642 879	6,5	.
Eiendomsskatt fra boliger og fritidseiendommer (1 000 kr)	3 443 416	7,2	.
Eiendomsskatt i prosent av brutto driftsinntekter	2,4	0,0	4,3

Flere kommuner velger å skrive ut eiendomsskatt i hele kommunen. I 2012 valgte 11 nye kommuner dette, og dermed var det 174 kommuner som hadde eiendomsskatt i hele kommunen. Dette fører til at det blir skrevet ut eiendomsskatt for stadig større områder av Norge, og flere eiere av boliger og fritidseiendommer må belage seg på å betale eiendomsskatt.

3,4 milliarder i eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer

Fra 2011 til 2012 økte kommunenes inntekter fra eiendomsskatt med om lag 516 millioner kroner, eller i underkant av 7 prosent, til om lag 8,1 milliarder kroner. Inntektene utgjorde 2,4 prosent av kommunenes totale brutto driftsinntekter i 2012, den samme andelen som i 2011. Inntektene fra eiendomsskatt kan deles inn i inntekter fra annen eiendom samt inntekter fra boliger og fritidseiendommer. I 2012 var 57,4 prosent, eller i overkant av 4,6 milliarder kroner, inntekter fra eiendomsskatt på annen eiendom, mens rundt 3,4 milliarder kom fra eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer.

Det er store forskjeller mellom kommunene når det gjelder hvor store inntekter de får fra eiendomsskatt, og hvor stor andel den utgjør av den enkelte kommunes brutto driftsinntekter. Det kan også være store forskjeller på hvor stor del av eiendomsskatten kommunene får fra henholdsvis annen eiendom og boliger og fritidseiendommer. De 324 kommunene med eiendomsskatt fikk i 2012 i gjennomsnitt nærmere 25 millioner kroner i inntekter når vi ser bort

fra størrelser som skattesats, kommunestørrelse og i hvilken type områder kommunene har innført eiendomsskatt.

I gjennomsnitt betalte en eier av en enebolig på 120 kvadratmeter nær et kommunesenter omkring 2 850 kroner i eiendomsskatt i 2012, mot rundt 2 660 kroner året før. Høyeste rapporterte skattebeløp på en slik eiendom i 2012 var 7 000 kroner, og det laveste var 326 kroner.

90 kommuner med bunnfradrag

I 2012 var den gjennomsnittlige skattesatsen 5,9 promille, mer eller mindre tilsvarende nivået i 2011. Den generelle skattesatsen skal ligge mellom 2 og 7 promille av taksten på eiendommen. Innenfor denne rammen er det kommunene som bestemmer nivået på skattesatsen. 70 kommuner valgte å benytte muligheten til å ha en differensiert skattesats for boliger og fritidseiendommer. Alle kommunene som har slik differensiering, oppgir å gi en lavere skattesats for boliger og fritidseiendommer enn for resten av eiendommene. 90 kommuner valgte et bunnfradrag for boliger og fritidseiendommer. Fritak fra eiendomsskatt for nye boliger ble benyttet av 73 kommuner i 2012.

Kommuner i Buskerud, Telemark og Vestfold som skriver ut eiendomsskatt, rangert etter eiendomsskatteinntekt i 2012:

Kommune	Eiendomsskatt (kr. 1000,-) 2012	Kun verker og bruk	Områder utbygd på byvis og på verker og bruk	Nærings- eiendommer, herunder verker og bruk	I hele kommunen
0622 Krødsherad	1 902	X			
0811 Siljan	2 215			X	
0615 Flå	2 832	X			
0631 Flesberg	3 021	X			
0829 Kviteseid	3 878			X	
0821 Bø (Telem.)	6 093				X
0817 Drangedal	6 979				X
0711 Svelvik	8 106				X
0828 Seljord	8 130	X			
0827 Hjartdal	8 470	X			
0702 Holmestrand	8 551			X	
0822 Sauherad	8 628				X
0831 Fyresdal	9 081	X			
0830 Nissedal	9 743			X	
0632 Rollag	10 431				X
0618 Hemsedal	11 353	X			
0616 Nes (Busk.)	16 914		X		
0617 Gol	18 426				X
0819 Nome	20 434				X
0619 Ål	22 911	X			
0623 Modum	26 028	X			
0815 Kragerø	33 179				X
0620 Hol	37 200	X			
0633 Nore og Uvdal	37 911	X			
0833 Tokke	38 390	X			
0814 Bamble	48 685				X
0834 Vinje	52 278	X			

0807 Notodden	54 544				X
0605 Ringerike	54 787				X
0604 Kongsberg	66 781				X
0826 Tinn	72 568	X			
0805 Porsgrunn	75 215				X
0806 Skien	106 890				X

2 SKATTEGRUNNLAG

2.1 Eiendomsskatteobjekt

Objekt for eiendomsskatt er all fast eiendom, samt "verk og bruk", innenfor eiendomsskatteområdet. Faste eiendommer regnes bla som grunneiendommer, bygninger, vannfall, industrielle anlegg, brygger, opplags-, losse- og lasteplasser og lignende arbeids- og driftsanlegg.

Jfr, eiendomsskattloven §3, har kommunestyret sju alternativer for å skrive ut eiendomsskatt:

1. Faste eiendommer i hele kommunen
2. Faste eiendommer i klart avgrenset område som helt eller delvis er utbygd på bymessig vis eller der slik utbygging er i gang
3. Bare på verk og bruk i hele kommunen
(eks. fabrikker, verksteder, større bensinstasjoner med smøre- og vaskehall, sagbruk, møllebruk, pukkverk, lenser, utbygde vassfall, demningsverk, losse- og lasteplasser, industrielle verk og lignende arbeids- og driftssteder. Det kreves at anlegget er av en viss størrelse, har en viss industriell karakter og er innrettet mot vareproduksjon eller vedlikehold)
4. Bare på verk og bruk og annen næringseiendom i hele kommunen
(Eks. på næringseiendom er handelssteder, serveringssteder, hoteller, kontorkomplekser, og andre tjenesteytende virksomheter)
5. Eiendommer utbygd på bymessig vis og verk og bruk i hele kommunen
6. Eiendommer utbygd på bymessig vis og verk og bruk og annen næringseiendom i hele kommunen
7. Faste eiendommer i hele kommunen, unntatt verk og bruk og annen næringseiendom.

Det er forholdene pr. 1. januar i skatteåret som skal legges til grunn. Med skatteåret menes det året skatten utskrives for, jfr. eiendomsskatteloven § 1 annet ledd.

2.2 Fritak

Eiendomsskatteloven inneholder to ulike fritaksbestemmelser.

Etter § 5 er enkelte typer eiendommer unntatt fra eiendomsskatt, mens kommunestyret etter § 7 kan fatte vedtak om å unnta enkelte andre typer eiendommer.

Kommunestyret står i utgangspunktet fritt i sin vurdering om fritaket etter § 7 skal benyttes eller ikke.

Eiendommer som SKAL fritas for eiendomsskatt

Iht § 5 i eiendomsskatteloven vil eiendommer bli fritatt for eiendomsskatt om de oppfyller disse kriteriene:

a) Statlig eide eiendommer

Eiendom som staten eier, så langt:

- Eiendommen blir nyttet av Kongen, Storting eller Regjeringen.
- Eiendommen blir benyttet til kulturelle formål, slik som idrettsanlegg, museum, teater, skulpturer m.v.
- Eiendommen har historiske bygg eller anlegg.
- Eiendommen blir benyttet av Forsvaret til forsvarsanlegg eller avgrenset leirområde.
- Eiendommen tilhører statens sine samferdselsforetak så langt de tjener allmennyttige formål.
- Eiendommen er vannfall, fabrikk eller annet foretak som staten eier og som tjener allmennyttige formål.

b) Eiendom som tilhører jernbane (verket) til allmenn bruk, så langt eiendommen blir benyttet i virksomheten.

c) Kirker

Samme gjelder andre trossamfunn så lenge eiendommen benyttes til gudstjenester.

d) Eiendommer som kommunen selv eier.

e) Legasjons- og konsulateiendommer som en annen stat eier, når den andre staten fritar norsk eiendom for tilsvarende skatt i sitt land.

f) Eiendom som statens lufthavnsselskap eier, i samme omfang som fritaket for statens eiendom etter bokstav femte punkt.

g) Eiendom som helseforetak eier, i samme omfang som statens eiendom etter bokstav a sjetten punkt.

h) Eiendom som drives som landbruk og skogsbruk.

Etter lovendring i juni 2006, skal eiendom som drives som gårdsbruk eller skogbruk ha obligatorisk fritak. Med eiendom som blir drevet som gårdsbruk eller skogbruk menes eiendom som blir holdt i hevd ved en driftsmåte som er i samsvar med det som er vanlig jord- og skogbruksdrift i området. Boligbygg/fritidsbygg med tilhørende tomt omfattes ikke av unntaket og skal takseres, det samme gjelder andre bygg eller driftsmidler som ikke kan henføres direkte til landbruksvirksomheten (for eksempel garasjer, naust og lignende).

i) Ikke utbygde deler av Finnmarkseiendommen sin grunn i Finnmark fylke

j) Nasjonalparker og naturreservat

Fritaket gjelder områder som er vernet i medhold av naturmangfoldloven, samt etter lov om naturvern. Fritaket gjelder ikke bygning med tomt og tomteareal selv om arealet ikke er utbygd ennå.

Eiendommer som skal fritas for eiendomsskatt etter § 5 vil automatisk bli fritatt og det bør ikke være nødvendig å melde fra.

Eiendommer som kommunestyret KAN velge å fritta fra eiendomsskatt:

Etter § 7 i eiendomsskatteloven kan kommunestyret dessuten velge å fritta enkelte eiendommer helt eller delvis fra eiendomsskatt dersom eiendommene oppfyller disse vilkår:

- a) Eiendom som eies av stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å være til nytte for kommunen, fylket eller staten.
- b) Bygninger som har historisk verdi.
- c) Bygning som helt eller i noen grad blir nyttet til husvære. Fritaket kan gjelde opptil 20 år fra det tidspunktet bygningen ble ferdig. Formannskapet eller det utvalget som er nevnt i kommuneloven § 10, kan få fullmakt til å avgjøre enkelt saker om skattefritak.
- d) Bygning og grunn i enkelte områder i kommunen.

Med andre ord er det i hovedsak lag/foreninger og stiftelser som arbeider innenfor livssyn, helse, idrett og kultur der det drives ikke-kommersiell virksomhet og formål er av nytte for kommunen, fylke eller staten kommer inn under denne bestemmelsen.

Kommunestyret kan også fritta eiendommer som faktisk drives som gårdsbruk eller skogbruk

Fritak skal søkes.

Det ulovfestede forbud mot usaklig forskjellsbehandling stiller imidlertid krav om at det ikke må være usaklige forskjeller i behandlingen av likeartede eiendommer innen samme kommune.

3. Skattesatser

- Eiendomsskatteloven kap. 4 sier at skatten skal ligge mellom 2 og 7 promille av takstgrunnlaget.
- Det første året kommunen innfører eiendomsskatt, kan skattesats ikke være mer enn 2 promille.
- Økningen kan ikke være mer enn 2 promille året etter. Økningen kan likevel være på 3 promille hvis det samme år innføres et bunnfradrag.
- Skatten kan ikke økes det året bunnfradraget eventuelt faller bort.
- Derimot kan eiendomsskatten settes ned til den minstegrensen fra et år til det neste uten hensyn til hvor høy skattesatsen er fra før.

Differensierte satser

Dette er regulert i eiendomsskatteloven § 12. Kommunestyret kan vedta ulike skatteøret for:

- a) Boliger i eiendommer med selvstendige boliger
- b) Grunneiendommer som det står hus på, og grunneiendommer uten hus
- c) Bygninger og grunn
- d) Avgrenset område som er nevnt i § 3
- e) Verk og bruk i område som ikke er utbygd på bymessig vis.

4. Eiendomsskattetaksering

Verdien av eiendommen skal verdsettes ved takst, og det er kommunen som har ansvaret for takseringen, jf. eiendomsskatteloven § 8 A-3.

4.1 Takstorgan

Kommunestyret kan velge mellom to alternative løsninger for å foreta takseringer, eiendomsskatteloven § 8A-3 (2) og (4):

1. Kommunestyret utnevner dem som skal stå for takseringen.
2. Kommunestyret kan utnevne en sakkyndig nemnd som fastsetter taksten på grunnlag av forslag fra tilsatte besiktere.

De fleste kommuner benytter nå den andre alternative løsningen.

Kommunestyret har ingen instruksmyndighet, og kan dermed ikke regulere eller instruere takstnemndene ved fastsetting av takstene.

4.2 Generelle takseringsbestemmelser

Alminnelig taksering av eiendommene skal gjennomføres hvert tiende år. Kommunene må selv dekke kostnadene ved alminnelig taksering. Takstene ligger i utgangspunktet fast i takstperioden, men dersom det foreligger "særlige tilhøve" kan det foretas ny taksering innenfor takstperioden, jf. eiendomsskatteloven § 8 A-3 andre ledd andre punktum. Kommunene kan videre vedta å videreføre takstene med oppjustering utover 10-årsperioden (såkalt kontorjustering), jf. eiendomsskatteloven § 8 A-4.

Etter etablert praksis er det krav om utvendig befarings av eiendommene ved takseringen.

Eiendomsskatteloven § 8 A-2 bestemmer at eiendomsskattetakster skal gjenspeile antatt omsetningsverdi/marketsverdi ved fritt salg under normale forhold. Dette er hovedregelen for fastsetting av skattetakster (med unntak for anlegg for produksjon av vannkraft). Eiendomsskatteloven § 8 A-2 første ledd lyder:

Verdet av eiegen skal setjast til det beløp ein må gå ut frå at eiegen etter si innretning, brukseigenskap og lokalisering kan bli avhenda for under vanlege salstilhøve ved fritt sal.

Ved taksering av fabrikker og andre industrielle anlegg, skal en ta med maskiner og annet som hører til anlegget og er nødvendig for å oppfylle formålet med anlegget. Arbeidsmaskiner med tilhørende gjenstander, som ikke er en integrert del av anlegget, skal en ikke ta med ved takseringen, jf. eiendomsskatteloven § 8A-2, andre ledd

Av eiendomsskatteloven § 4 annet ledd fremgår det at man skal medta i taksten gjenstander og utstyr som er knyttet til bygningene på en slik måte at det vil innebære uforholdsmessige kostnader å flytte disse. Det må foretas en konkret vurdering med hensyn til dette. Det er ikke uvanlig at verdien av tilbehøret langt overstiger verdien av selve bygningene.

For annen eiendom enn kraftproduksjonsanlegg skal takseringen bygge på reglene i byskatteloven av 18. august 1911 nr. 9 §§ 4 og 5.

Byskatteloven § 5 første ledd lyder: ”Ved takseringen ansættes eiendommens takstverdi til det beløp, som eiendommen efter sin beskaffenhet, anvendelighet og beliggenhet antages at kunne avhændes for under sedvanlige omsætningsforhold ved frit salg.”

Taksten tar hensyn til eiendommens beskaffenhet, anvendelighet og beliggenhet.

Metode for fastsettelse av taksten bygger på faktaopplysninger og skjønn. Både bolig- og fritidseiendom og næringseiendom kan takseres ved hjelp av sjablonger. En sjablong kan for eksempel være faste kvadratmeterpriser for ulike typer eiendommer, med fradrag eller tillegg i taksten pga. bygningens alder og konstruksjon osv. Departementet har tidligere vurdert at bruk av sjablonger ved takseringen ikke er i strid med reglene i byskatteloven. Dette forutsetter imidlertid at sjablongene er hjelpemidler som kommer i tillegg til befaringen av hver enkelt eiendom. En har derfor allerede akseptert prinsippet om bruk av sjablonger ved taksering av bolig for eiendomsskatteformål.

Faktaopplysninger om adresser, type bygninger, areal på bygninger og tomter hentes i hovedsak fra godkjente bygningstegninger og Matrikkelen som er det nasjonale eiendomsregisteret i Norge. Det er vanlig å ta utgangspunkt i bygningenes bruksareal (BRA) ved taksering.

Skjønnsmessige vurderinger består av en generell vurdering av verdinivåer i kommunen, og en spesiell vurdering som skjer ved besiktigelse av den enkelte eiendom.

4.3 Takserings regler

Finansdepartementet viser til at eiendomsskatteloven og etablert praksis i dag hjemler ulike metoder og prinsipper for taksering av hhv. bolig- og fritidsbolig, verk og bruk, næringseiendom og kraftanlegg. Målet for samtlige metoder er å beregne markedsverdien for den enkelte eiendomstype. Utforming av takseringsmetodene vil nødvendigvis innebære varierende innslag av standardisering, sjablonger og skjønn mv. Det må derfor aksepteres visse forskjeller mellom takst og dokumentert markedsverdi for de ulike eiendomstypene som følge av metodebruk. Etter departementets syn kan taksering av eiendomsmassen i kommunen ved bruk av ulike takseringsprinsipper innenfor lovfaste regler og praksis ikke anses som rettsstridig forskjellsbehandling etter eiendomsskatte reglene.

Nye regler for taksering av boliger

Fra og med 2014 kan kommunen, som et alternativ til kommunal taksering, benytte formuesgrunnlaget for boligeiendom som utgangspunkt for utskrivning av eiendomsskatt på denne eiendomstypen. Departementet begrunner dette med at denne alternative metoden vil innebære en mer effektiv utnyttelse av tilgjengelig offentlig informasjon og bidra til å redusere kostnadene knyttet til taksering av bolig.

Formuesgrunnlaget tar sikte på å gi uttrykk for eiendommens antatte markedsverdi på verdsettingstidspunktet.

Det foreslås at kommunene kan velge å benytte det nye takseringsalternativet for bolig fra og med 2014. Dette følger av ny § 8 C-1, som vil lyde bl.a.:

§ 8 C-1. Verdsettning av bustader ved bruk av formuesgrunnlag

(1) Kommunestyret avgjer om eigedomsskatten for bustader skal byggje på verdet (taksten) som vert sett på eigedomen ved likninga året før skatteåret. Skattegrunnlaget for slike bustader skal reknast ut etter reglane i denne paragraf.

(2) Skattegrunnlaget for bustader vert sett til verdet (taksten) etter skatteloven § 4-10 andre ledd multiplisert med 0,67 (multiplisert med 0,8 i år 2015).

Kommunen må benytte formuesgrunnlag når eiendomsskatt skal skrives ut på boliger etter det nye takseringsalternativet, jf. prop. 1 LS (2012-2013) s. 122.

Forslaget innebærer at kommunene skal kunne hente ut relevante eiendomsdata fra en internettbasert portal utviklet av Skattetaten. Opplysningene som kommunene vil få tilgang til er eiendomsidentifikatorer (gårds-, bruks-, feste-, seksjons- og bygningsnummer) og formuesgrunnlag.

For å sikre at eiendomsskattegrunnlagene ikke overstiger boligens markedsverdi, innebærer det nye systemet at det innføres en obligatorisk reduksjonsfaktor for bolig på 0,67 i skatteåret 2014, dvs. at formuesgrunnlaget reduseres med 33 pst. Så endres den obligatoriske reduksjonsfaktoren til 0,8 med virkning fra og med skatteåret 2015, dvs. at formuesgrunnlaget reduseres med 20 pst.

Kommunene skal fortsatt kunne bruke en lokal reduksjonsfaktor og eventuelt bunnfradrag (se nærmere pkt. 4.1.).

Kommunene bør ved utskriving om eiendomsskatt opplyse om sammenhengen mellom ligningsverdi, formuesgrunnlag og eiendomsskattegrunnlag.

Eksempel som viser sammenhengen mellom ligningsverdig og formuesgrunnlag:

Ligningsverdien er en kalkulert verdi med utgangspunkt i formuesgrunnlaget.

Ligningsverdi for primærbolig = 25 % av formuesgrunnlaget

Primærbolig er bolig man eier og bor i selv.

Ligningsverdi sekundærbolig = 50 % av formuesgrunnlaget

Sekundærbolig er bolig (ikke fritidsbolig) man eier men ikke bor i selv.

Ligningsverdien *skal ikke* benyttes for eiendomsskatteformål. Ligningsverdien benyttes kun ved beregning av skatt på formue av Skatteetaten.

Dette kan illustreres med et eksempel:

Ligningsverdi (primærbolig) er kr 250.000 (25% av formuesverdien), og skal som sagt kun benyttes ved beregning av skatt på formue av Skatteetaten.

Formuesverdi er da 1 mill kr. og skal benyttes for eiendomsskatteformål.

Taksering av fritidsboliger

I Prop. 1 LS (2012–2013) s. 121 framgår det at de eksisterende formuesverdiene på fritidsbolig er nokså vilkårlige og lite egnet for utskriving av eiendomsskatt. Formuesgrunnlaget for fritidsboliger med samme markedsverdi kan variere mye, også innenfor samme kommune. Dette har sin bakgrunn i at verdsettelsen av fritidseiendom tar utgangspunktet i 20– 30 pst. av

byggekostnaden med generelle, sjablongmessige oppjusteringer. Dette medfører ofte at eldre fritidseiendommer gjennomgående blir verdsatt betydelig lavere for formuesskatteformål enn nye og like verdifulle eiendommer. På denne bakgrunn avviser departementet at kommunene skal kunne benytte formuesgrunnlagene for fritidseiendom i forbindelse med utskrivning av eiendomsskatt.

Taksering av kraftverk

Kraftanlegg er ikke omfattet av reglene om formuesverdsetting av næringseiendom, men verdsettes etter skatteloven § 18-5.

For kraftverk gjelder egne takseringsregler, som baserer seg på verdien av produksjonen.

Kraftanlegg verdsettes til antatt salgsverdi pr. 1. januar i ligningsåret ved taksering av fremtidige inntekter og utgifter over ubegrenset tid.

Ved beregning av inntekter og utgifter brukes følgende prinsipper:

•Inntektssiden:

- Spotpris ganger produksjon, rullerende over 5 år
- (Unntak for konsesjonskraft)

•Utgiftssiden:

- Utgifter + fremtidige utskiftningskostnader

•Sum

- kapitaliseres med en rente som består av to ledd; -risikofri rente (3 års statkasserveksler, 0,3 %)
- + et risikotillegg på 3 % (forskriftsfestet)

Eiendomsskatt for kraftanlegg skal regnes ut etter taksten som var satt til ved ligningen året før skatteåret. Etter eiendomsskatteloven § 8B-1, 4. ledd, skal taksten av kraftanlegg ikke settes lavere enn kr 0,95/kWh eller høyere enn kr 2,74/kWh av 1/7 av grunnlaget for anlegget sitt samlet produksjon av elektrisk kraft for inntektsåret og de 6 foregående åra.

4.4 Reduksjon i skattetaksten

Det kan foretas to nedjusteringer forutsatt at:

- 1) kommunestyret har vedtatt en reduksjonsfaktor for samtlige eiendommer i forbindelse med siste alminnelige taksering
- 2) kommunestyret har vedtatt bruk av bunnfradrag for boliger og fritidseiendommer

Reduksjonsfaktor

En reduksjonsfaktor kan brukes til å justere ned verdien av de takserte eiendommene. Med reduksjonsfaktor menes en lik prosentvis reduksjon i takstene i forhold til det eiendommene i utgangspunktet ble taksert til. En reduksjonsfaktor vil fungere som en buffer mot at takstene overstiger faktisk markedsverdi. Bruken av reduksjonsfaktor er ikke lovregulert, men Finansdepartementet aksepterer at reduksjonsfaktoren som skal komme til fradrag skal være lik for all eiendom som kommunen takserer, og ligge fast inntil det foretas ny alminnelig taksering (dvs i 10 år). Rådmannen derfor anbefaler ikke å bruke reduksjonsfaktor.

Bunnfradrag

Bunnfradrag er et kronebeløp som går til fradrag i skattegrunnlaget for alle selvstendige godkjente boenheter som ikke blir benyttet i næringsvirksomhet, dvs kun bolig- og fritidseiendommer, jfr. eiendomsskatteloven § 11 annet ledd. Bunnfradraget gis i form av et fast

beløp, ikke et prosentvis fradrag. Bunnfradraget anses ikke som en del av taksten, og kan innføres, endres eller fjernes fra ett år til et annet. Vedtak om bunnfradrag må fattes av kommunestyret hvert år. Bunnfradraget kan ikke være så høyt at det ikke blir eiendomsskatt på noen eiendom.

4.5 Kostnader knyttet til kommunens befaring og taksering av eiendom

Å taksere eiendommer for eiendomsskatteformål er ressurs- og kostnadskrevende. Om kostnader ved taksering har Finansdepartementet skrevet i Prop. 1LS (2012-2013) s. 118:

Departementet har med bistand fra KS Eiendomsskatteforum (KSE) kartlagt kommunenes kostnader knyttet til taksering for eiendomsskatteformål. Selv om utvalget i den uformelle kartleggingen var begrenset (20 kommuner) og usikkerheten knyttet til innrapporteringen er betydelig, framkommer det noen interessante observasjoner. Alle kommunene som responderte, hadde fått dekket inn alle sine takseringskostnader gjennom eiendomsskatteinntektene det første året. I gjennomsnitt utgjorde takseringskostnadene 30 pst av eiendomsskatteinntektene dette skatteåret, men variasjonen er betydelig.

Ved innføring av eiendomsskatt på verk og bruk er prisen på taksering anslått til størrelsesorden kr. 200.000,- - kr. 250.000,-. Litt avhengig av hvordan rapportene skal lages, om matrikkel skal føres, og om kommunen for eksempel kan være behjelpelig med å lage kart og skjema for takseringen.

Den årlige forvaltningen av dette vil normalt sett bestå i at man retakserer verk og bruk hvor det har skjedd en vesentlig endring. Eventuelt takserer nye verk og bruk. Så alt fra kr. 0,- til kr. 30.000,- i retakseringskostnader vil være normalt.

5. Utskriving og retting, jf. eiendomsskatteloven kap. 5.

Eiendomsskatten skal så langt som mulig være skrevet ut før 1.mars i skatteåret. Første året kommunen setter bunnfradrag i eiendomsskatten kan fristen settes til 1. april i skatteåret.

Første året det er skrevet ut eiendomsskatt i kommunen, må allmenn taksering og utskrivning av eiendomsskatt være ferdig innen utgangen av juni i dette året.

Eiendomsskattekontoret kan rette feil i skatteutskrivningen så lenge skatteåret ikke er ute (skatteåret er ment det almanakkåret/budsjettåret som eiendomsskatten er utskrevet for). Innen samme frist kan eiendomsskattekontoret skrive ut skatt på eiendommer det ved feil ikke er blitt utskrevet eiendomsskatt på.

Når taksten er basert på ligninsverdig, skal utskrivning rettes bare hvis ligningen var endret ihht kapittel 9 i ligningsloven. Fristen for retting etter ligningsloven § 9-6 gjelder da tilsvarende for eiendomsskatten.

6. Klage (begjæring av overtakst), jf. eiendomsskatteloven kap. 6.

Formannskapet, så vel som den skattepliktige, har adgang til å forlange særskilt verdifastsettelse (omtaksering) avholdt i tiden mellom de alminnelige eiendomstakseringene i tilfelle hvor verdien av eiendommen pga endringen i området har gitt en vesentlig forøkning eller forminskning i forhold til andre eiendommer i samme område.

Skatteyteren kan klage på den utskrevet eiendomsskatten. Klage må sendes skriftlig til eiendomsskattekontor innen gitte frister. Klage over taksten kan sendes hvert år i tråd med den årlige utskrivningen av eiendomsskatt, dersom det ikke er klage på samme grunnlag som i tidligere år.

Kommunestyret kan enten opprette en egen klagenemnd eller legge oppgavene til en annen kommunal nemnd.

Medlem i formannskapet kan ikke være med i eiendomsskattenemnd.

7. Oppgjør og innkreving, jfr eiendomsloven kap. 7.

Eiendomsskatt skal betales til skatteinnkreving i kommunen som skiver ut skatten.

Forfalt eiendomsskatt er sikret med lovpant etter panteloven § 6-1. Kravet er også tvangsgrunnlag for utlegg og det gjelder samme regler som for innkreving av skatt.

Foreldelse

Etter foreldelsesloven § 2 foreldes kravet på eiendomsskatt etter 3 år, regnet fra den dag plikten til å innbetale eiendomsskatten oversittes.

8. Nedsettelse eller ettergivelse av eiendomsskatt, jf. eiendomsskatteloven § 28.

Formannskapet kan treffe avgjørelse om nedsettelse eller ettergivelse av eiendomsskatt. Vilkåret for nedsettelse eller ettergivelse er at innkrevingen av eiendomsskatt vil virke "særs urimelig". Dette er et strengt vilkår.

9. Taushetsplikt, jf. eiendomsskatteloven § 29.

Reglene i ligningsloven § 3-13 om taushetsplikt gjelder tilsvarende for tjenestemenn og medlemmer av nemndene som er med på å skrive ut eiendomsskatt.

10. Opplysningsplikt

Etter eiendomskatteloven § 31 kan eiendomsskattekontoret pålegge skatteyteren å gi særskilte opplysninger som trengs til utskriving av eiendomsskatt. Skatteyteren og bruker av eiendom har plikt til å medvirke til befaring av eiendommen ved takseringen.

Innhenting av opplysninger om antall selvstendige boenheter i faste eiendommer i kommunen og om noen av disse benyttes i næringsvirksomhet omhandles i Forskrift om innhenting av opplysninger ved fastsettelse av bunnfradrag.

11. Inntektsprognose

Det er naturligvis knyttet usikkerhet til hvor store inntektene fra eiendomsskatten kan bli, og er avhengig av:

- Skattesats (2 – 7 promille)
- Eiendomsskatteobjekt (det er 7 alternativer, se pkt. 2.1)
- Takseringsmetode for boliger (befaring eller bruk av formuesgrunnlag)
- Evt. fastsettelse av reduksjonsfaktor og/eller bunnfradrag

Kommunen har engasjert ESKAN AS til å utarbeide et estimat over forventet inntekt. Analysen er bygd på disse forutsetningene:

- Sigdal kommunes Matrikkelregister pr. september 2013
- Omsetningsverdier i perioden 1986 – 2012 hentet fra NEF (Norges Eiendomsmeglerforbund)
- Innspill fra kommunen
- Nylige omsetninger fra Finn.no
- Nøkkeltall og erfaringer fra andre kommuner

Firmaet har utarbeidet en egen rapport (er vedlagt) der Matrikkelen var benyttet. Analysen viser at kommunen totalt består av 7 960 eiendommer.

Matrikkelregistret mangler en del areal på en del bygninger. Dette gjør at tallene i analysen er beheftet med noen usikkerhet.

I tillegg har man relativt få omsetningstall å forholde seg til, spesielt på bolig. Derfor har man også litt på omsetningstall i kommunene rundt sigdal for å få et best mulig grunnlag.

Inntektsanalysen er lagt ved saken. Her følger det et veldig kort sammendrag fra rapporten.

Det totale inntekspotensialet for 2014 estimert til et beløp på 57,15 millioner kroner (med bruk av dagens takserings metode – befaring og ved maksimal satts på 7 promille og kr. 0,- i bunnfradrag).

Dette vil fordele seg slikt:

- Ordinære eiendommer har inntekspotensialet på 54 millioner kroner
- Næring – på 0,35 millioner kroner
- Verk og bruk – på 2,8 millioner kroner

Det første året med maksimalsatts på 2 promiller og null i bunnfradrag vil inntekten være på ca 16 millioner kroner, fordelt:

- Ordinære eiendommer har inntekspotensialet på 15 millioner kroner
- Næring – på 0,1 millioner kroner
- Verk og bruk – på 0,8 millioner kroner

Sigdal kommune har oversendt informasjon om kraftverk, og annen teknisk infrastruktur i kommunen. Dette er anslagsvis og overordnet, men samtidig så har rådgivere som har vurdert grunnlaget god erfaring, og treffer normal forholdsvis godt på estimerer for overføringsnett og tele-installasjoner. For øvrig er kraftverkstallet ganske sikkert. Disse vil kun være gjenstand for en indeksregulering av skatteetaten. Det største usikkerhetsmomentet for disse postene er reduksjonen som skal gis for slit, elde og utidsmessighet.

Sigdal kommune har videre utarbeidet en liste basert på alle foretaksnummer registrert i kommunen. Denne er i utgangspunktet på nær 1100 foretak. Når man imidlertid trekker ut alle enkeltmannsforetak, foretak i primærnæring etc så gjenstår en liste med ca 86 ulike virksomheter. Disse varierer også stort i fra «minste til største» virksomhet, og estimerer er satt uten «bilder», fysiske mål, eller på annen måte kvantifiserte opplysninger. Det er først og fremst rådgiver som har gjennomgått listen, sammen med medarbeider i kommunen som overordnet og generelt har kunnet gi utfyllende opplysninger om aktuelle virksomheter. I sum er skattegrunnlaget på denne delen av kommunens portefølje satt til 150 millioner kroner. Takstnivået vil kunne variere betydelig, basert på den linjen aktuelle nemnd måtte legge seg på. Normalt sett blir allikevel noen taksert lavere enn anslag, andre høyere, slik at gjennomsnittet ifølge rådgiver kan treffe ganske godt. Oppsummert fordeler de fire ulike kategoriene seg som listet nedenfor.

«Type» verk og bruk	Takst- grunnlag i mill. kr	Merknader
Kraftverk	83,7	Sikkert tall
El. overføringsnett	130,0	Ganske sikkert tall. Noen millioner opp eller ned må påregnes.
Tele-installasjoner og nett	35,0	Ganske sikkert tall. Noen millioner opp eller ned må påregnes
Øvrig liste, virksomheter og foretak	150,0	Usikkert tall, vil kunne være gjenstand for en del regulering.
Sum, samlet verdi (avrundet)	400,0	Takstgrunnlag

Dette vil igjen kunne generere følgende inntekter ved valgte promille:

2 promille:	0,8	Mill. kr.
3 promille:	1,2	//
5 promille:	2,0	//
7 promille:	2,8	//

I økonomiplanen for perioden 2015 til 2017 er det lagt til grunn forsiktige anslag hva angår verdier, med en eventuell opptrapping av skattesats hvis ønskelig/nødvendig for å nå inntektsmål.

Rådmannen anbefaler å innføre eiendomsskatt på verk og bruk fra og med 2015.

12. Veien videre

Første året det skal skrives ut eiendomsskatt i en kommune, må allmenn taksering og utskrivning være avsluttet inne 30. juni 2015.

Anbud på takseringstjeneste må lyses ut i god tid ila 2014. Dette skal gjøres i tråd med Lov om offentlige anskaffelser av 16.07.1999, og Forskrift in offentlige anskaffelser av 70.04.2006.

Det vil være behov for en permanent administrativ ressurs når eiendomsskatt blir inført, som skal forvalte skattleggingen med fakturering/innkreving og oppfølging. Etter erfaringer i andre kommuner og rådmannens vurdering vil arbeidsoppgaven oppfylle 0,2 årsverk. Rådmann ser ikke det mulig å omdisponere innen kommunen.

Lover og regler for eiendomstaksering og eiendomsskatt

Eiendomsskatt til kommunen utskrives etter reglene i "Lov om eiedomsskatt til kommunane" av 16. juni 1975 nr. 29.

Linker til lover og forskrifter:

[Eiendomsskatteloven](#)

[Skatteloven § 18-5](#)

[Prop. 1 LS \(2012-2013\)](#)

[Forskrifter](#)

Rådmannens forslag til vedtak:

Det skal skrives ut eiendomsskatt på verk og bruk i Sigdal kommune, jfr eiendomsskatteloven § 2 og § 3 bokstav c), fra og med 2015.

Skattesatsen for 2015 settes til 2 promille og økes til 4 promille for påfølgende år, jfr eiendomsskatteloven § 13

Budsjett og økonomiplan for 2014 – 2017 er utarbeidet i henhold til vedtaket.

Formannskapet behandlet saksnr. 54/13 den 28.11.2013

Behandling:

Runolv Stegane (V) fremmet følgende forslag:

Eiendomsskatt innføres ikke.

Votering

Det ble stemt alternativt over de to forslagene. Rådmannens forslag vedtatt med 6 mot 1 stemme. Steganes (V) forslag falt.

Formannskapetets forslag til vedtak:

Det skal skrives ut eiendomsskatt på verk og bruk i Sigdal kommune, jfr eiendomsskatteloven § 2 og § 3 bokstav c), fra og med 2015.

Skattesatsen for 2015 settes til 2 promille og økes til 4 promille for påfølgende år, jfr eiendomsskatteloven § 13

Budsjett og økonomiplan for 2014 – 2017 er utarbeidet i henhold til vedtaket.

Kommunestyret behandlet saksnr. 72/13 den 13.12.2013

Behandling:

Bård Sverre Fossen (H) fremmet følgende forslag:

Saken utsettes til 2014 og kommunestyret ber ordføreren snarest invitere til et åpent drøftelsesmøte med antatt berørte parter, inkl. industrien, handel og næringslivet i kommunen. Møtet skal være et orienterings- og drøftelsesmøte om konsekvenser rundt en eventuell innføring av eiendomsskatt i kommunen. Representanter fra nabokommunene Krødsherad og Modum inviteres for å orientere om lokale erfaringer. Ekstern ekspertise inviteres etter vurdert behov. Møtet arrangeres så snart som praktisk mulig på nyåret.

Votering:

B. S Fossen (H) forslag ble enstemmig vedtatt, formannskapetets forslag til vedtak falt.

Kommunestyrets vedtak:

Saken utsettes til 2014 og kommunestyret ber ordføreren snarest invitere til et åpent drøftelsesmøte med antatt berørte parter, inkl. industrien, handel og næringslivet i kommunen. Møtet skal være et orienterings- og drøftelsesmøte om konsekvenser rundt en eventuell innføring av eiendomsskatt i kommunen. Representanter fra nabokommunene Krødsherad og Modum inviteres for å orientere om lokale erfaringer. Ekstern ekspertise inviteres etter vurdert behov. Møtet arrangeres så snart som praktisk mulig på nyåret.

Sigdal kommune

Matrikkelanalyse

Oktober 2013

ESKAN AS

Nina Britt Stensås

1 - Innledning

Denne analysen er bestilt av SIGDAL kommune og skal gi oversikt over eiendommer, bruksenheter og bygninger i kommunen. Utgangspunktet for analysen er Matrikkel per 28. oktober 2013.

2 - Eiendommer

Eiendommer med følgende betegnelser er blitt analysert:

- grunneiendom
- festegrunn, herunder punktfeste
- seksjonert grunneiendom
- seksjon

Analysen viser at kommunen totalt består av 7960 eiendommer. (Se Vedlegg_01_Alle eiendommer).

Tabellen under viser oversikt over matrikkelenhetene.

Type	Antall
Festegrunn	1798
Grunneiendom	6159
Jordsameie	3
Seksjon	34

De 34 seksjonene er ikke medregnet i totalt antall eiendommer da seksjonene er registrert på grunneiendommer. Seksjonene vil likevel bli tatt med i betraktningen i denne analysen i de tilfellene der det er naturlig å ta de med.

Av 1798 eiendommer som er registrert som festegrunn er 420 av de registrert som punktfeste. (Se Vedlegg_02_Punktfester).

Seksjoner

Analysen viser at 14 grunneiendommer er registrert som seksjonert grunneiendom. De 14 eiendommene har tilsammen 34 seksjoner.

Seksjonene er registrert med enten bolig- eller næringsformål. I noen få tilfeller er ikke formålet angitt. Se tabell under:

Formål	Antall
Boligseksjon	32
Næringsseksjon	2

Bruk av grunn

Matrikkelenhetene er registrert med følgende bruk av grunn:

Bruk av grunn	Antall
Annet	205
Bergverk/Industri	34
Bolig	886
Forretning/Sentrum	24
Friareal/Idrettsanlegg	12
Fritidseiendom	4390
Institusjon	11
Kommunikasjonsareal	28

Landbruk/Fiske	1036
Offentlig vei	65
Uoppgitt	1230
Verneområde	1

I tillegg er 72 eiendommer registrert uten bruk av grunn. (Se Vedlegg_03_Eiendommer uten bruk av grunn).

Ubebygde eiendommer

Av totalt 7960 eiendommer 1679 ubebygde. (Dvs. de mangler bruksenhet). (Se Vedlegg_04_Ubebygde eiendommer).

Mange kommuner velger å ikke bruke tid på besiktigelse av ubebygde tomter i kommunens LNF-område. Det er derimot ulik praksis på hvordan ubebygde tomter i regulerte områder håndteres.

Analysen avdekker at det er 47 eiendommer hvor det kun er registrert landbruksbygg. Disse eiendommene kan få fritak etter eiendomsskattelovens § 5h.

Eiendommer uten geo-referanse

Eiendommer uten geo-referanse kan i utgangspunktet ikke lokaliseres i kartet. (Dvs. at eiendommen ikke er registrert med teig.) Seksjoner kan lokaliseres via null-seksjonen. Med tanke på besiktigelse er det viktig å få plassert disse i kartet, og da spesielt de som er bebygde. Av totalt 811 eiendommer uten geo-referanse er 177 av disse bebygde. (Se Vedlegg_05_Eiendommer - uten teig og Vedlegg_06_Bebygde eiendommer uten teig).

Klasse	Antall
Festegrunn	211
Grunneiendom	600

Sirkeleiendommer

Eiendommer som er registrert som sirkeleiendommer har udefinerte eiendomsgrenser. I SIGDAL kommune er 420 eiendommer registrert som punktfester. (Se Vedlegg_02_Punktfester). I tillegg er 2387 eiendommer registrert med kun fiktive grenser. Disse har et beregnet areal, men pga. de fiktive grensene er dette arealet trolig ikke korrekt. (Se Vedlegg_07_Eiendommer med kun fiktive grenser).

Eierforhold

Det finnes 76 eiendommer hvor ingen av eierne er tinglyst. (Se Vedlegg_08_Ikke tinglyste eierforhold).

Analysen avdekker at 288 eiendommer er registrert med bare døde eiere. Av disse er 156 bebygde. Det anbefales at man forsøker å identifisere aktuelle eiere med tanke på å kunne skrive ut eiendomsskatt. (Se Vedlegg_09_Bare døde eiere og Vedlegg_10_Bebygde eiendommer med bare døde eiere).

88 eiendommer mangler eier. Av disse er 37 bebygde. (Se Vedlegg_11_Mangler eiere og Vedlegg_12_Bebygde eiendommer som mangler eier).

Det er totalt 59 bebygde eiendommer i kommunen som er eid av stat eller kommune. (Se Vedlegg_13_Offentlig eide eiendommer).

Drøfting eiendommer

Det finnes 7960 eiendommer i kommunen. I de fleste tilfellene velger kommuner å ikke besiktige ubebygde eiendommer. Det samme gjelder også eiendommer som skal ha fritak etter eiendomsskattelovens § 5. Med tanke på besiktigelse blir regnestykket slik:

Totalt antall eiendommer: 7960

Antall ubebygde eiendommer: - 1679

Antall bebygde kommunale/statlige eiendommer: - 59

Antall eiendommer med kun landbruksbygg: - 47

Eiendommer som minimum må besiktiges: **6175**

Det kan også være flere eiendommer enn de i oversikten som skal ha fritak etter eiendomsskattelovens § 5.

3 - Bygninger

Det finnes 13150 bygninger i kommunen.

Disse bygninger kan fordeles i følgende kategorier:

Kategori	Antall uten TIBD	Antall uten areal	Totalt antall
Andre boligbygg	1	1	1
Enebolig, tomannsbolig, rekkehus, andre småhus	1457	1489	1833
Fengsel, Politi, beredskapsbygninger	3	3	3
Fiskeri, landbruksbygninger	2979	2995	3171
Fritidsboliger, seterhus, koier	3087	3061	4909
Garasjer, naust	1745	1775	2795
Helsebygninger	1	1	3
Hotell og restaurant	77	77	97
Industri, lagerbygning	118	119	202
Kontor, forretningsbygg	28	27	35
Samferdsel, telehus, parkeringshus,	12	12	22
Skolebygning, universitet, idrettsbygning, bygning for religiøse aktiviteter	55	54	75
Terrassehus, blokker	2	2	2

Bygg uten peker til eiendom i matrikkelen

Noen bygg mangler referanse til eiendom i matrikkelen. Før en eventuell besiktigelse bør man prøve å koble disse byggene til en eiendom. Bygg kobles til eiendom via en bruksenhet. (Se Vedlegg_15_Bruksenhet mangler).

Kategori	Antall
Fiskeri, landbruksbygninger	8
Garasjer, naust	2
Hotell og restaurant	11
Industri, lagerbygning	1

4 - Bruksenheter

Bruksenheter er i utgangspunktet registrert på alle bygg. Tabellen under viser hvilke bruksenheter som er registrert i SIGDAL kommune:

Type	Antall
Annet enn bolig	45
Bolig	2153
Fritidsbolig	901
Unummerert bruksenhet	12341

Boliger/fritidsbygg uten boenhet

Boliger og fritidsbygg skal registreres med en boenhet av typen B (bolig) eller F (fritid). Med tanke på bruk av programmet KOMTEK Eiendomsskatt så er det viktig at dette er korrekt registrert da andre typer bruksenheter enn B og F ikke automatisk vil gi bunnfradrag i programmet. (Se Vedlegg_16_Bolig og fritid med unummerert bruksenhet).

Kategori	Antall
Enebolig, tomannsbolig, rekkehus, andre småhus	85
Fritidsboliger, seterhus, koier	4065

Ikke godkjent bolig

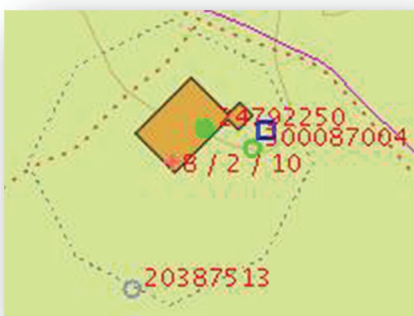
Analysen avdekker at ingen boliger/fritidsbygg er registrert med en bruksenhet av typen «Ikke godkjent bolig».

Drøfting bygninger

Av 13150 bygg mangler 9 616 bygg areal. Det vil si at 73 % av bygningsmassen mangler areal. Av den totale bygningsmassen finnes det 3 171 fiskeri og landbruksbygninger, der de fleste ikke har registrert areal. Landbruksbygninger er det ikke nødvendig å måle opp i forbindelse med innføring av eiendomsskatt så fremt disse bygningene fremdeles har en landbruksfunksjon. Boliger, hytter, industribygg, garasjer og naust må måles. Garasjer og naust er enkle å måle, mens boliger, hytter og industribygg er mer tidkrevende.

Tatt i bruk dato mangler også for en stor del av bygningsmassen, noe som kan gjøre det vanskelig å fastslå bygningens alder.

Det er pr i dag ikke kjørt en analyse på hvor mange bygninger har såkalte pekerfeil – det vil si at de står fysisk på en annen eiendom enn den som er registrert i Matrikkel. Ofte så vil dette dreie seg om sirkeleiendommer (se bildet nedenfor).

Her ligger en av bygningene (20387513) akkurat utenfor sirkeleiendommens grense. Skriver man ut et besiktigerskjema på eiendom 48/2/10, så vil ikke denne bygningene komme med på skjemaet i og med at den ikke står registrert på eiendommen i Matrikkel...

Med så mye manglende data ville det vært fornuftig å bruke tid på kvalitetsheving av matrikkeldata i forkant av besiktigelsen. Se også tabellen under som gir en pekepinn angående kvalitetsheving i forkant av besiktigelse eller ikke, ut ifra omfanget på mangelen.

% manglende areal på bygningene

0	
10	Kvalitetsheving i forkant til besiktigelse unødvendig
20	
30	Noe kvalitetsheving på utvalgte bygningstyper (boliger, hytter) ønskelig
40	
50	Kvalitetsheving i forkant til besiktigelse ønskelig, spesielt dersom man har tilstrekkelig med tid
60	
70	Kvalitetsheving i forkant til besiktigelse svært ønskelig – vil lette videre arbeid betraktelig
80	
90	Kvalitetsheving i forkant til besiktigelse absolutt nødvendig
100	

5 - Totalvurdering

- Minst 6 175 eiendommer må besiktiges
- Kommunen bør prøve å identifisere riktig eier eiendommene med død eier og de med ukjent eier. (Dette gjelder spesielt de bebygde eiendommene.)
- Man bør prøve å registrere koordinater på de eiendommene som pr i dag er uten georeferanse. (Dette gjelder spesielt de bebygde eiendommene.)
- 73 % av bygningene mangler areal
- Det er 4 065 hytter uten bruksenhet F
- Det er ønskelig med en kvalitetsheving av bygningsdelen i matrikkelen i forkant av besiktigelse for å lette/muliggjøre det videre arbeidet.

Sigdal kommune

Analyse av forventet inntekt ved innføring av
eiendomsskatt i hele kommunen

Oktober 2013

Nina Britt Stensås

1 - INNLEDNING	3
USIKKERHETER	3
2 ALMINNELIG TAKSERING – MARKEDSVERDIER OG TAKSTER	4
<i>Bolig/landbruk/fritidseiendommer</i>	4
FORRETNINGSEIENDOMMER	7
<i>Verk og bruk – inkludert produksjonsutstyr</i>	7
<i>Næring</i>	7
3 – SKATTEINNTEKTER	8
VERK OG BRUK	8
NÆRING	8
ORDINÆRE EIENDOMMER.....	8
5 - SAMMENDRAG	9
KONSEKVENSEN FOR EIENDOMSBSITTERENE	9

1 - Innledning

Denne analysen er bestilt av Sigdal kommune og skal gi et estimat over forventet inntekt etter omtaksering med nye takster gjeldende fra 2014. Grunnlaget for analysen er:

- kommunens Matrikkelregister per september 2013
- omsetningsverdier i perioden 1986-2012 hentet fra NEF (Norges Eiendomsmeglerforbund)
- innspill fra kommunen
- nylige omsetninger fra Finn.no
- nøkkeltall og erfaringer fra andre kommuner

Usikkerheter

Matrikkelregistret mangler en del areal på en del bygninger. Dette gjør at tallene i analysen er beheftet med noe usikkerhet.

I tillegg har man relativt få omsetningstall å forholde seg til, spesielt på bolig. Derfor har man også litt på omsetningstall i kommunene rundt Sigdal for å få et best mulig grunnlag.

2 Alminnelig taksering – Markedsverdier og takster

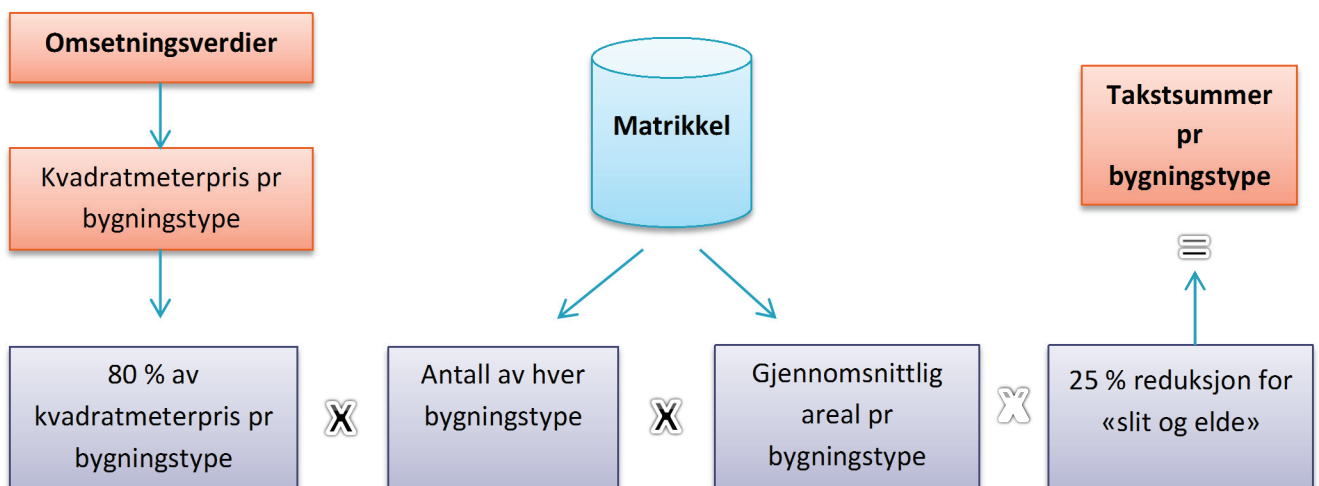
For å komme fram til et mest mulig realistisk estimat på takstsummer i 2014 er det fulgt en metode som tar utgangspunkt i Matrikkelregistret supplert med mest mulig realistiske omsetningsverdier.

Eiendomsskattelovens § 8A-2 sier om taksering: *“Verdet av eiendomen skal setjast til det beløp ein må gå ut frå at eiendomen etter si innretning, brukseigenskap og lokalisering kan bli avhenda for under vanlege salstilhøve ved fritt sal.”*

I denne analysen tar vi utgangspunkt i at taksten skal ligge på et nivå som er ca. 80 % av markedsverdien, slik at man bygger inn en viss forsiktighetsmargin som gjør at det vil være ytterst få takster som ligger over markedsverdien. Dette er vanlig praksis i de fleste kommuner. Dessuten vil det være en del eldre bebyggelse med lavere standard og dermed lavere takst. Vi regner med at dette reduserer takstene med en ytterligere 25 %.

Bolig/landbruk/fritidseiendommer

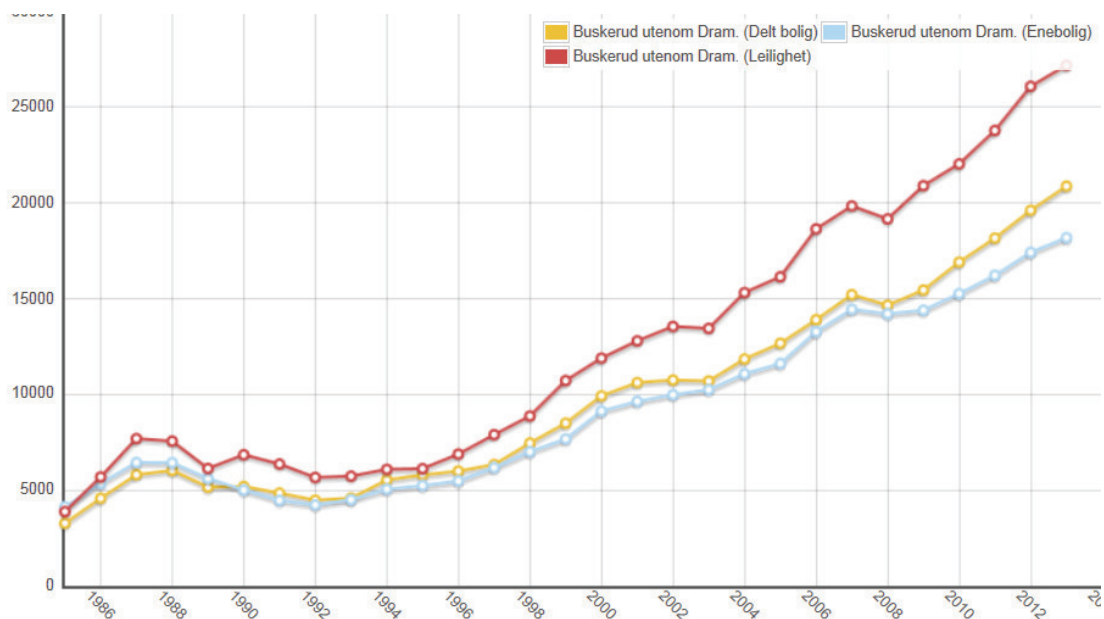
For bolig- og fritidsbygninger ser opplegget slikt ut:

På de bygningene hvor areal er registrert så vil det ofte være et korrekt areal, men opplysningene på nyere boliger er som regel mer komplette enn på eldre (og mindre) hus. Gjennomsnittlig areal på eneboliger i Matrikkel er justert til 180 kvm.

Tomtene i Sigdal er estimert til å være ca. 1 da stor. Tomter blir ofte taksert mot en svært lav pris i eiendomsskattesammenheng (f.eks. 100 kr), mens man opererer med en høyere pris i bykommuner. Vi har valgt 100 kr for Sigdal.

Når det gjelder omsetningsverdier så er de hentet fra NEF (Norges Eiendomsmegler Forbund) for distriktet «Buskerud utenom Drammen» for årene 1986-2012. Ut ifra følgende grafer så kommer det fram at kvadratmeterprisen for 2014 vil være rundt 14 000 kr for eneboliger og over 21 000 kr for leiligheter (terrassehus, atrium, kjede/rekkehus). Distriktet «Buskerud utenom Drammen» inneholder også tall for nabokommuner som har en høyere kvadratmeterpris enn Sigdal.

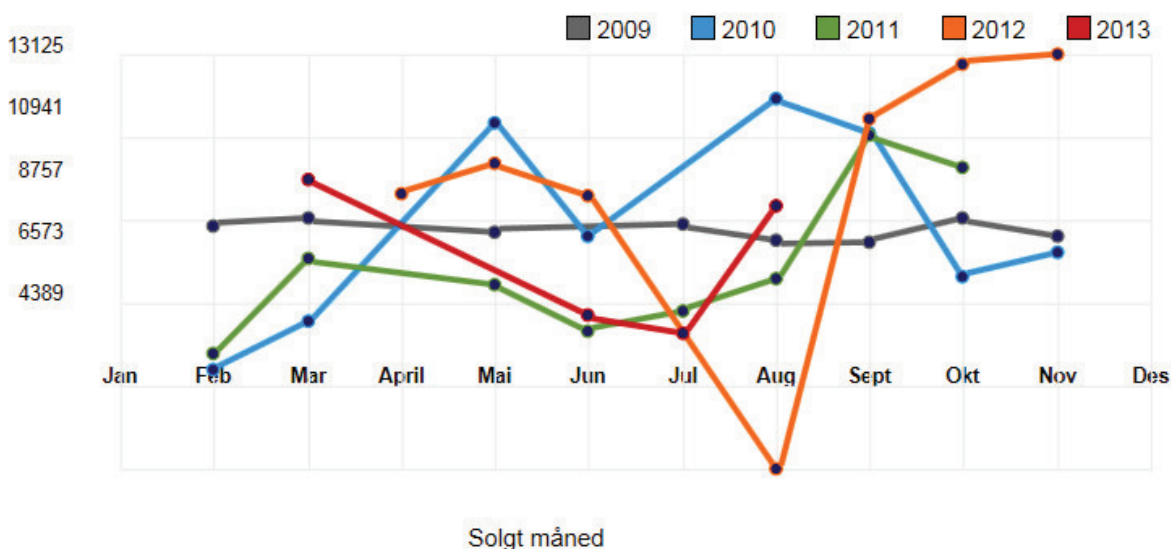

Figur 1: prisutvikling boliger Buskerud utenom Drammen – NEF

I tillegg har vi hentet omsetningsverdier fra Finn.no for august 2012-august 2013. Den viser at Sigdal har en gjennomsnittlig kvadratmeterpris på omsatte eneboliger på rundt 9 000 kr. Sammenligner vi dette med prisantydninger på objekter som ligger ute for salg pr oktober 2013, så finner vi også en kvadratmeterpris på rundt 9 000 kr. Når det gjelder leiligheter, så har man få omsetningstall å forholde seg til. Derfor velger vi å være forsiktig, og velger en kvadratmeterpris på 15 000 kr.

Prisutvikling

Grafen viser utviklingen i prisantydning inkludert fellesgjeld per m² basert på primærrrom på solgte boliger i Sigdal.

Fra august 2012 til august 2013 har prisen steget fra 2 205 til 9 126. Dette er en økning på 313%.

Figur 2: prisutvikling eneboliger i Sigdal – Finn.no

Når det gjelder fritidsboliger, så er det stor variasjon i prisnivået – kvadratmeterprisen kan være helt oppe i 40 000 kr. Gjennomsnittlig kvadratmeterpris på alle objekter som pr nå ligger ute på finn.no er over 25 000 kr. Vi velger å anta at dette utvalget representerer et greit gjennomsnitt av fritidseiendommer i kommunen, og regner derfor med en pris på 25 000 kr pr kvadratmeter i denne analysen. Garasjer er satt til 3000 kr pr kvadratmeter.

Følgende tabell gir en oversikt over anslåtte takstsummer pr bygningskategori. Totalt blir summen på alle bolig/landbruks/fritidseiendommer estimert til å være ca. 7,7 milliard kr.

Kategori	Totalt antall	Gjns areal	Justert areal	Kvmpris	80% av kvmpris	Red. for slit og elde	Takst
Andre boligbygg	1		150	9000	7200	5400	810000
Boligfellesskap	2	964	964	9000	7200	5400	10411200
Enebolig, tomannsbolig, mm	1833	198	180	9000	7200	5400	1781676000
Terrassehus, blokker	2		500	15000	12000	9000	9000000
Fiskeri, landbruksbygninger	3171	192	0	0	0	0	0
Fritidsboliger, seterhus, koier	4909	90	70	25000	20000	15000	5154450000
Garasjer, naust	2795	34	30	3000	2400	1800	150930000
Bebygde tomter	6175		1000			100	617500000

Tabellen viser at en gjennomsnittlig boligeiendom har en tenkt takst på ca. 1,03 million (hus + tomt). Dette virker umiddelbart nokså realistisk hvis vi sammenligner med Finn.no.

Pris

0 - 1 000 000 kr (2)

1 000 001 - 1 500 000 kr (3)

1 500 001 - 2 000 000 kr (3)

Figur 4: Søkemuligheter for boligeiendommer på Finn.no

Forretningseiendommer

Disse eiendommene er svært varierte og det gjør det vanskelig å lage et sikkert estimat. Grunnlaget for denne delen av analysen er innspill fra kommunen, en liten undersøkelse på nettet, og en god del erfaring fra andre kommuner.

Verk og bruk – inkludert produksjonsutstyr

Takst på vannkraftverk er på litt over 83,7 millioner kroner.

For EL –overføringsnett vil man anta at taksten vil ligge på 130 millioner kroner, og for tele 35 millioner kroner.

Når det gjelder øvrig verk og bruk i kommunen, så er dette estimert til å være rundt 150 millioner kroner. Dette tallet er utarbeidet etter ei liste fra kommunen.

Total takst på verk og bruk inkludert produksjonsutstyr blir da ca. 400 millioner kroner.

Næring

Selv om det finnes stor variasjon også når det gjelder næringseiendommer, så har vi valgt å bruke samme metodikk som for boligeiendommer. Vi har foretatt noen justeringer på gjennomsnittlig areal, og vi har brukt en nøktern kvadratmeterpris på 3000 kr som også justeres for både forsiktighetsmargin og «slit & elde». Takstsummen på næringseiendommer (samt bygningsmassen som befinner seg på verk og bruk) blir ca. 80 millioner kroner. Av disse antar man at 30 millioner er verk og bruk. Så et forsiktig estimat tilsier at takstsummen på næring er ca. 50 millioner kroner.

Kategori	Totalt antall	Gjnsn areal	Justert areal	Kvmpris	80% av kvmpris	Red. for slit og elde	Takst
Fengsel, Politi, beredskapsbygninger	39		30	3000	2400	1800	2106000
Helsebygninger	1	143	143	3000	2400	1800	257400
Hotell og restaurant	77	124	124	3000	2400	1800	17186400
Industri, lagerbygning	119	224	224	3000	2400	1800	47980800
Kontor, forretningsbygg	27	250	250	3000	2400	1800	12150000
Samferdsel, telehus, parkeringshus,	12	16	16	3000	2400	1800	345600
Skolebygning, universitet, idrettsbygning,	54	266	266	0	0	0	0

3 – Skatteinntekter

Ut ifra de anslåtte takstsummene kan man beregne skatteinntektene ved ulike valg av promillesats og størrelse på bunnfradrag.

Verk og bruk

Skatteinntekten på disse eiendommene vil være mellom 0,8 og 2,8 millioner kroner. Takstsummen er ca. 400 millioner kroner.

Promillesats	2	2,5	3	3,5	4	4,5	5	5,5	6	6,5	7
Inntekt (millioner)	0,8	1	1,2	1,4	1,6	1,8	2	2,2	2,4	2,6	2,8

Næring

Skatteinntekten på disse eiendommene vil være mellom 0,1 og 0,35 millioner kroner. Takstsummen er ca. 50 millioner kroner.

Promillesats	2	2,5	3	3,5	4	4,5	5	5,5	6	6,5	7
Inntekt (millioner)	0,1	0,13	0,15	0,18	0,2	0,23	0,25	0,28	0,3	0,33	0,35

Ordinære eiendommer

Her er skatteinntekten avhengig av størrelsen på bunnfradraget og promillesatsen. Vi forutsetter at Sigdal kommune ikke bruker fritak § 7c (fritak på nyoppsatte boligbygg).

Bunnfradrag	0	50000	100000	150000	200000	250000	300000	350000	400000	450000	500000
Takstsum ->	7 725	7 388	7 051	6 713	6 376	6 039	5 702	5 365	5 028	4 691	4 354
Promillesats											
2	15	15	14	13	13	12	11	11	10	9	9
2,5	19	18	18	17	16	15	14	13	13	12	11
3	23	22	21	20	19	18	17	16	15	14	13
3,5	27	26	25	23	22	21	20	19	18	16	15
4	31	30	28	27	26	24	23	21	20	19	17
4,5	35	33	32	30	29	27	26	24	23	21	20
5	39	37	35	34	32	30	29	27	25	23	22
5,5	42	41	39	37	35	33	31	30	28	26	24
6	46	44	42	40	38	36	34	32	30	28	26
6,5	50	48	46	44	41	39	37	35	33	30	28
7	54	52	49	47	45	42	40	38	35	33	30

Tabellen leses slik:

Eksempel 1: uten bunnfradrag og med promillesats på 2 % så blir inntekten 15 millioner kroner

Eksempel 2: med bunnfradrag på 100 000 kr og promillesats på 3 % så blir inntekten 21 millioner kroner.

5 - Sammendrag

Inntekspotensialet for 2014 estimeres til et beløp på 57,15 millioner kroner fordelt på 54 millioner på ordinære eiendommer, 0,35 millioner på næring og 2,8 millioner kroner på verk og bruk (ved promillesats 7 ‰ og 0 kroner i bunnfradrag).

Eksempler:

- ved 2 ‰ på samtlige eiendommer, og uten bunnfradrag, vil inntekten bli ca. 15,9 millioner kroner
- ved 2 ‰ på ordinære og 7 ‰ på næring og verk og bruk, og uten bunnfradrag, så blir inntekten ca. 18,15 millioner kroner
- ved 4 ‰ på ordinære, 7 ‰ på næringseiendommer, og bunnfradrag på 200 000 så blir det ca. 29,15 millioner kroner

Konsekvensen for eiendomsbesitterene

I følgende tabell står beløpet som eiendomsbesitterene må betale i skatt ved ulik skattegrunnlag (= takst – evt. bunnfradrag).

Promillesats ►	2	2,5	3	3,5	4	4,5	5	6	7
Skattegrunnlag ▼									
250 000	500	625	750	875	1000	1125	1250	1500	1750
500 000	1000	1250	1500	1750	2000	2250	2500	3000	3500
750 000	1500	1875	2250	2625	3000	3375	3750	4500	5250
1 000 000	2000	2500	3000	3500	4000	4500	5000	6000	7000
1 500 000	3000	3750	4500	5250	6000	6750	7500	9000	10500
2 000 000	4000	5000	6000	7000	8000	9000	10000	12000	14000
2 500 000	5000	6250	7500	8750	10000	11250	12500	15000	17500
3 000 000	6000	7500	9000	10500	12000	13500	15000	18000	21000
4 000 000	8000	10000	12000	14000	16000	18000	20000	24000	28000
5 000 000	10000	12500	15000	17500	20000	22500	25000	30000	35000

Eksempel: taksten på Ola Nordmann sin fritidseiendom er 1,1 million kroner. Ved bunnfradrag på 100 000 kr og en promillesats på 2 ‰ så blir skattegrunnlaget $1,1 - 0,1 = 1$ million, og han betaler 2 000 kroner i skatt.

SIGDAL KOMMUNE

Kommunestyret

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 14/156-1
 Løpenr.: 890/14
 Arkivnr.: G21 & 13
 Saksbeh.: Jens Sveaass

Styre/råd/utvalg	Møtedato	Saksnr.
Hovedutvalg for helse og sosial	04.03.2014	HS-14/2
Kommunestyret	10.04.2014	KS-14/19

RESERVASJONSRETT FOR FASTLEGER - HØRINGSUTTALSE

Hovedutvalgets forslag til vedtak:

Hovedutvalget for helse og sosial anbefaler kommunestyret å fatte følgende vedtak/oversende denne uttalelsen til Helse og omsorgsdepartementet:

Sigdal kommune vil ikke åpne for at fastlegene i Sigdal skal ha reservasjonsrett mot henvisning til abort, assistert befruktning eller til å foreskrive eller sette inn prevensjon. Kommunestyret mener pasientrettighetene veier tyngst i denne saken og mener det er uaktuelt å endre helse- og omsorgsloven, pasient- og brukerrettighetsloven og andre helselover og forskrifter på en måte som svekker kvinners rettigheter i møte med helsevesenet. Hvis det er konflikt, må hensynet til pasienten gå foran hensynet til legers etiske overbevisning.

Kommunestyret mener at de foreslåtte lov- og forskriftsendringene vil medføre et dårligere offentlig helsetilbud for kvinner i en sårbar situasjon. Kommunestyret vil ikke støtte praksisendringer som kan medføre geografiske forskjeller når det gjelder muligheter til å få oppfylt sine rettigheter.

Saken avgjøres av: Kommunestyret

Vedlegg:

Høringsbrev av 21.januar 2014 fra Helse- og omsorgsdepartementet.

Høringsnotatet lastes ned fra følgende adresse:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/hoeringer/hoeringsdok/2014/horing---reservasjonsordning-for-fastleg.html?id=749564>

Uttalelse fra kommunelegen i Modum av 6 februar 2014.

Uttalelse fra kommunelegen i Sigdal (omdeles i møtet)

Oversikt over høringsinstanser

Saksutredning

Bakgrunn:

Det vises til høringsbrev av 21. januar 2014, notat fra kommunelegen i Modum, samt saksframlegg og protokoll fra behandlingen av denne høringsaken i Modum kommune.

Vurdering:

Et hørings svar må være HOD i hende innen onsdag 30.03.2014.

Rådmannens forslag til vedtak:

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Hovedutvalg for helse og sosial behandlet saksnr. 2/14 den 04.03.2014

Behandling:

Uttalelse fra kommunelegen i Sigdal ble omdelt i møtet.

Karin Bråthen la frem forslag til vedtak fra Sigdal og Eggedal AP. Inger Stuve Andersen la frem forslag til vedtak fra Sigdal Høyre. Disse forslagene var likelydende i innhold og det ble enstemmig vedtatt å slå disse sammen som et felles forslag fra hele Hovedutvalget.

Forslaget som ble lagt frem;

Sigdal kommune vil ikke åpne for at fastlegene i Sigdal skal ha reservasjonsrett mot henvisning til abort, assistert befruktning eller til å foreskrive eller sette inn prevensjon.

Kommunestyret mener pasientrettighetene veier tyngst i denne saken og mener det er uaktuelt å endre helse- og omsorgsloven, pasient- og brukerrettighetsloven og andre helselover og forskrifter på en måte som svekker kvinners rettigheter i møte med helsevesenet. Hvis det er konflikt, må hensynet til pasienten gå foran hensynet til legers etiske overbevisning.

Kommunestyret mener at de foreslåtte lov- og forskriftsendringene vil medføre et dårligere offentlig helsetilbud for kvinner i en sårbar situasjon. Kommunestyret vil ikke støtte praksisendringer som kan medføre geografiske forskjeller når det gjelder muligheter til å få oppfylt sine rettigheter.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Høringsinstanser
i henhold til vedlagte liste

Deres ref

Vår ref
14/242

Dato

21. 01. 2014

Høring - reservasjonsordning for fastleger

Helse- og omsorgsdepartementet sender med dette på høring forslag til endringer i helse- og omsorgstjenesteloven og pasient- og brukerrettighetsloven (hjemmel til å gi forskrifter om reservasjonsmulighet for fastleger og rett til å skifte fastlege ved reservasjon) og forskrift om endringer i fastlegeforskriften og forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen.

Departementet foreslår å åpne for at kommuner kan inngå avtale om reservasjon med fastleger som av samvittighetsgrunner ikke ønsker å henvise kvinner til abort.

Vi ber om høringsinstansenes syn på forslaget innen **onsdag 30. april 2014**.

Høringsuttalelsene sendes fortrinnsvis elektronisk til postmottak@hod.dep.no eller per post til Helse- og omsorgsdepartementet, Postboks 8011 Dep, 0030 Oslo.

Høringsnotatet er lagt ut på departementets nettside på adresse: <http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/hoeringer.html?id=1904>. Spørsmål til forslagene kan rettes til seniorrådgiver Marianne Sælen på e-post marianne.salen@hod.dep.no eller telefon 22 24 84 92.

Vi ber høringsinstansene vurdere om høringsnotatet bør forelegges eventuelle underliggende organer.

Institusjoner og andre som ikke står oppført på høringslisten, kan også gi høringsuttalelse.

Med vennlig hilsen

Kari Sønderland

Kari Sønderland (e.f.)
ekspedisjonssjef

Marianne Sælen

Marianne Sælen
seniorrådgiver

Vedlegg: 2

Kommuneoverlege Gunnar Hjorth
Modum

Til
Ordfører Terje Bråthen

6.2.2014

Om reservasjonsretten og legene i Modum.

Det foregår for tiden en ganske omfattende diskusjon omkring fastlegers rett til, av samvittighets grunner, å henvise kvinner til abort. En forespørsel ble sendt alle fastlegene i Modum sist høst, og ingen av legene har gitt uttrykk for at de ønsker å reservere seg. Det er således ikke noe problem i Modum.

Hva angår nye leger, enten med avtale eller som vikar, blir spurt om hvilket standpunkt de har i denne problemstillingen. Min holdning er at norsk lov gjelder, og at det forventes at kvinnen blir henvist til abort når hun ønsker det. Frem til uke 12 er det kvinnen selv som bestemmer om hun ønsker abort, etter uke 12 kan prosedyren utføres men bare på medisinsk indikasjon, som ved fare for liv eller helse til mor eller foster.

Men en del av denne problemstillingen er også for legen å være en hjelper og rådgiver for kvinner som er i tvil eller har samvittighetskvaler når det gjelder å avbryte svangerskapet. I så måte kan det være aktuelt å avvente litt og ha noen samtaler før henvisning. For øvrig kan kvinner som har fått time for abort, trekke seg fra dette helt frem tidspunktet for oppstart av prosedyren, som i våre dager i det vesentlige skjer ved hjelp av medikamenter og ikke som gammeldags utskrapning.

Som en sidediskusjon til abortspørsmålet har noen leger også krevet å kunne reservere seg mot å la kvinnen få utskrevet enkelte prevensjonsmidler, særlig spiral (både kopper spiral, og hormonspiral) og noen p-piller da de hevder at disse midlene ikke hindrer befruktning, men hindrer at det befruktede egget skal feste seg. De hevder således at dette er en abort som skjer få minutter etter en unnfangelse. Dette er høyst diskutabelt, da en viktig del av virkningen antas å være at det dannes en slimpropp i livmorkanalen som medfører at spermier ikke kan trenge opp i livmoren og videre mot eggstokker. Jeg tviler på om disse legene får medhold i sitt standpunkt. Noen leger kan imidlertid nekte å sette inn spiral da de ikke føler å ha nødvendig kompetanse til å gjøre det. Dette har jeg ikke spurt spesifikt om, men har ikke fått melding noen gang om at det skulle være et problem.

Konklusjon: Spørsmålet omkring henvisning til abort er således ikke aktuelt i Modum, hvor ingen av legene har meldt om ønske om fritak fra å henvise til abort. Og heller ingen av legene har reservert seg mot å forordne ulike typer prevensjon.

Gunnar Hjorth
kommuneoverlege

Prestfoss, 26.02.14

Dr. Morten Melbye
3350 PRESTFOSS

Rådmannen i Sigdal
Jens Sveaass
3350 PRESTFOSS

AD SIGDAL-LEGENES STILLINGSTAGEN TIL RESEVASJONSRETTE

Denne noe spesielle saken er blitt diskutert også hos oss, og konklusjonen er at vi henviser disse pasientene til behandling når vi er sikre på at vedkommende ønsker en slik løsning som abort, men at vi er åpne for en samtale for å finne andre løsninger, dersom vi opplever at pasienten er i tvil om hva som er riktig.

Det er under alle omstendigheter kvinnens valg som blir avgjørende for søknadens utforming.

Så lenge turnuslegeordningen opprettholdes, vil det hvert halvår komme en ny lege inn i systemet. Disse legene har ikke egne pasienter på liste, men bistår de faste legene med enkeltpasienter.

Man kan selvfølgelig se for seg et scenario der turnuskandidaten ikke utviser den holdningen som de faste legene har til dette spørsmålet, men dette må vi anta blir avklart ganske tidlig i turnuskandidatperioden. Med det tette samarbeidet vi har med kandidatene, vil bruk av reservasjonsretten bli «synlig» i løpet av kort tid.

Med disse små forbehold kan vi derfor ikke se at legenes reservasjonsrett vil få betydning for befolkningen i Sigdal.

Med hilsen

Morten Melbye
Kommunelege I

Høringsinstanser

Advokatforeningen

Akademikerne

Allmennlegeforeningen

AMATHEA Rådgivningstjeneste for gravide

Barneombudet

Bioteknologinemnda

Biskopene

Datatilsynet

Den Norske Jordmorforening

Den norske kirke

Departementene

Forbrukerombudet

Forbrukerrådet

Foreningen for helsepersonells reservasjonsrett

Gatejuristen

Helsedirektoratet

Human-Etisk Forbund

Islamsk Råd Norge

Juristforbundet

JURK – Juridisk rådgivning for kvinner

Juss-Buss

Jussformidlingen i Bergen

Jusshjelpa i Nord-Norge

Kirkens Bymisjon

Kirkerådet

KS - Kommunenes Interesseorganisasjon

Kvinnefronten

Kvinnegruppa Ottar

Landets fylkesmenn

Landets helseforetak

Landets høyskoler (m/helsefaglig utdanning)

Landets kommuner

Landets pasientombud

Landets regionale helseforetak

Landets universiteter

Landsforeningen for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner

Landsgruppen av helsesøstre, NSF

LO - Landsorganisasjonen i Norge

Legeforeningen

Legeforeningens forskningsinstitutt

Likestillings- og diskrimineringsombudet

Likestillings- og diskrimineringsnemnda

Likestillingssenteret

Menneskerettsalliansen

Menneskeverd

MiRA ressurscenter for innvandrere- og flyktningskvinner

Nasjonalforeningen for folkehelsen

Nasjonal kompetanseenhet for minoritetshelse

Nasjonalt folkehelseinstitutt

Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten

Norges kristelige legeforening

Norges Kvinne- og familieforbund

Norsk gynekologisk forening

NOVA – Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring

Norsk Kvinnesaksforening

Norsk Pasientforening

Norsk Psykologforening

Norsk senter for menneskerettigheter

Norsk sykepleierforbund

NHO - Næringslivets Hovedorganisasjon

Organisasjonen Voksne for Barn

Oslo katolske bispedømme

Rettspolitisk forening

Riksrevisjonen

Rådet for legeetikk

Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn

Sametinget

Senter for medisinsk etikk ved universitetet i Oslo

Sex og samfunn, Senter for ung seksualitet

Statens helsetilsyn

Stiftelsen Kirkeforskning - KIFO

Stiftelsen Menneskerettighetshuset

Stortingets ombudsmann for forvaltningen

Sysselemanden på Svalbard

Tankesmen Skaperkraft

Tromsø stift

Trondheim stift

YS - Yrkesorganisasjonenes sentralforbund

SIGDAL KOMMUNE

Kommunestyret

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 14/189-1
 Løpenr.: 1120/14
 Arkivnr.: V62
 Saksbeh.: Kjell Ove Hovde

Styre/råd/utvalg	Møtedato	Saksnr.
Hovedutvalget for næring og drift	06.03.2014	ND-14/9
Formannskapet	20.03.2014	FS-14/8
Kommunestyret	10.04.2014	KS-14/20

FORSKRIFT ETTER KONSESJONSLOVEN §7(NEDSATT KONSESJONSGRENSE)

Formannskapets forslag til vedtak:

Sigdal kommune opphever forskrift etter §7 om nedsatt konsesjonsgrense for Sigdal kommune av 30.juni 2004 nr.1082.

Saken avgjøres av: Kommunestyret

Vedlegg: - Saksutredning: KS 32/04- Nedsatt konsesjonsgrense for Sigdal av 29.04.2004.

Saksutredning

Konklusjon:

Rådmannen foreslår å oppheve forskrift etter §7 om nedsatt konsesjonsgrense for Sigdal kommune av 30.juni 2004 nr.1082.

Bakgrunn:

Sigdal kommunestyre ba i forbindelse med behandling av budsjettet for 2014 om en vurdering fra administrasjonen av ordningen med nedsatt konsesjonsgrense, populært kalt «0-konsesjon». Sigdal kommune innførte i 2004 nedsatt konsesjonsgrense for erverv av boligeiendommer (se vedlegg). Hensikten med den nedsatte konsesjonsgrensen var å bidra til økt bosetting i Sigdal. Nedsatt konsesjonsgrense gir som effekt at ny eier av boligeiendom må forplikte seg til at eiendommen skal benyttes som helårsbolig. Boplikten er ikke personlig, men kan også oppfylles ved utleie. Boplikten er ikke tidsavgrenset og gjelder i eiers eiertid.

Unntaket fra denne boplikten er overdragelser i nær familie, hvor overdragelse kan skje uten at ny eier forplikter seg til å bruke eiendommen som helårsbolig.

Ordinære landbrukseiendommer er ikke omfattet av ordningen med nedsatt konsesjonsgrense. Men små landbrukseiendommer som er mindre enn 100 dekar totalt, og har mindre enn 25 dekar fulldyrka og/eller overflatedyrka jord omfattes av forskriften. Når forskriften ble innført var det et betydelig fokus på denne gruppen med eiendommer, som før hadde hatt krav om konsesjon, men som med økte konsesjonsgrenser deretter kunne omsettes fritt.

For øvrig vises det til tidligere behandlet sak i kommunestyret 29.april 2004, som sak KS 32/04.

Det er krevende å gi gode svar på om ordningen har hatt noen effekt på bosetting i Sigdal, men folketallsutviklingen tilsier at ordningen ikke kan ha hatt noen stor virkning.

Vurdering:

Ordningen med nedsatt konsesjonsgrense fordrer at man mener at det vil være mulig å presse nye eiere av boligeiendommer til å benytte eiendommen som helårsbolig. De siste årene har fokuset i større grad blitt vridd mot «bolyst». Prosjektet «lys i alle glas», som ble avsluttet for kort tid siden og det pågående «bolyst» prosjektet er eksempler på dette. På mange måter synes tiden å ha løpt fra et regime som fokuserer på tvang i denne forbindelse.

Det må også nevnes at ordningen medfører en del administrasjon. Alle nye eiere av fast eiendom, enten det gjelder fritidseiendommer, tomter eller boligeiendommer må fylle ut et egenerklæringsskjema for overdragelsen. Dette skjemaet må så saksbehandles i Sigdal kommune før erverver kan få tinglyst eierskapet til eiendommen.

Rådmannens forslag til vedtak:

Sigdal kommune opphever forskrift etter §7 om nedsatt konsesjonsgrense for Sigdal kommune av 30.juni 2004 nr.1082.

Hovedutvalget for næring og drift behandlet saksnr. 9/14 den 06.03.2014

Behandling:

Etter drøfting ble det stemt over vedtaket. Saken ble vedtatt, 6 stemmer for og to stemmer imot.

Hovedutvalgets vedtak:

Sigdal kommune opphever forskrift etter §7 om nedsatt konsesjonsgrense for Sigdal kommune av 30.juni 2004 nr.1082.

Formannskapet behandlet saksnr. 8/14 den 20.03.2014

Behandling:

Torstein Aasen (Sp.) fremmet følgende tilleggsforslag.

Hvis det viser seg at endringen får uheldige konsekvenser for Sigdal kommune tas saken opp på nytt.

Votering:

Hovedutvalgets forslag ble enstemmig vedtatt. Tilleggsforslaget falt mot fire stemmer.

SIGDAL KOMMUNE

Kommunestyret

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 04/00317-004
 Løpenr.: 002469/04
 Arkivnr.: V62
 Saksbeh.: Harald Lesteberg

Styre/råd/utvalg	Møtedato	Saksnr.
Hovedutvalget for næring og drift	01.04.2004	ND-04/0042
Formannskapet	15.04.2004	FS-04/0022
Kommunestyret	29.04.2004	KS-04/0032

SAKSPROTOKOLL: FORSKRIFT ETTER KONSESJONSLOVEN §7 (NEDSATT KONSESJONSGRENSE)

Kommunestyrets vedtak:

Sigdal kommune søker Landbruksdepartementet om adgang til å innføre forskrift med hjemmel i konsesjonsloven av 28.november 2003, §7 med slik ordlyd:

”I Sigdal kommune er konsesjonsfrihet etter konsesjonslovens §4 første ledd nr. 4 satt ut av kraft for bebygd eiendom som er eller har vært i bruk som helårsbolig”

Saken avgjøres av: Kommunestyret

Vedlegg:

1. Brev fra Sigdal kommune til Landbruksdepartementet dt. 3.04.2002.(ikke utsendt)
2. Brev fra Landbruksdepartementet til Sigdal kommune dt. 22.10.2002(ikke utsendt)
3. Utdrag fra konsesjonsloven vedr. §7 om nedsatt konsesjonsgrense for bebygd eiendom.
4. Eksempel på skjema for egenerklæring ved bruk i kommune med nedsatt konsesjonsgrense.

Saksutredning

Konklusjon:

Sigdal kommune søker Landbruksdepartementet om hjemmel til å innføre forskrift etter konsesjonslovens §7 for bebygd eiendom som er eller har vært i bruk som helårsbolig.

Bakgrunn/Vurdering:

- *Ny konsesjonslov.*

Med virkning fra 1.01.2004 ble ny lov om konsesjon for erverv av fast eiendom innført. Loven avløste konsesjonsloven av 31.mai 1974. Det skjedde en god del endringer - bl.a. ble grensene for konsesjonsplikt for bebygd eiendom endret. Grensene ble satt til 100 dekar, men bare dersom ikke mer enn 20 dekar av eiendommen er fulldyrka. En eiendom med f. Eks 19 dekar fulldyrket mark og 60 dekar skog/utmark vil være konsesjonsfri, mens en eiendom med for eksempel 21 dekar dyrket mark uten skog vil være konsesjonspliktig.

Dette betyr at en etter §4 i loven kan erverve slike eiendommer konsesjonsfritt ved innsending av egenerklæring. Arealet må bekreftes av kommunen. Konsesjonsfrie erverv etter §4 innebærer at det ikke kan pålegges boplikt etter konsesjonsloven. Muligheten for at en slik eiendom blir nyttet til fritidsformål kan da bli noe større.

- **Kommunal forskrift.**

I følge konsesjonsloven er det mulig å i innføre forskrift om opphevelse av konsesjonsfrihet på visse vilkår(konsesjonslovens §7)

Kongen kan ved forskrift sette konsesjonsfriheten etter §4 første ledd nr. 4 ut av kraft for:

1. bebygd eiendom som er eller har vært i bruk som helårsbolig
2. eiendom med bebyggelse som ikke er tatt i bruk som helårsbolig, herunder eiendom med bebyggelse under oppføring, i områder som i reguleringsplan er regulert til boligformål.

Kommunen kan velge mellom en eller begge av pkt. 1 og 2.

- **Tidligere behandling.**

Sigdal kommune hadde saken opp til behandling i mars 2002. Det ble da med 24 mot 1 stemme vedtatt at en skulle søke Landbruksdepartementet om anledning til å operere med en grense på 5 dekar i stedet for null. Bakgrunnen for kommunestyrets vedtak lå i ønsket om å målrette bruken av forskriften mot småbruk i jordbruksområdet og ikke nødvendigvis mot store boligeiendommer. Kommunens argument ble nærmere beskrevet og begrunnet i brev til Landbruksdepartementet dt. 30.04.02

Kommunens søknad ble avslått av departementet i brev dt. 22.oktober 2002. Bakgrunnen for avslaget lå i at en mente at det ikke forelå gode nok begrunnelser for å avvike fra normal grense for denne forskriften – som er null.

Etter avslaget var det aktuelt å vurdere saken på nytt. I påvente av ny konsesjonslov som var forutsatt å bli ferdig i løpet av 2003, fant en det riktig å vente på evt. nye generelle konsesjonsgrenser. Ny konsesjonslov foreligger nå og kommunestyret bør ta standpunkt til om en ønsker å innføre forskriften.

- **Når oppstår det konsesjonsplikt etter denne forskriften?**

Det er viktig å legge merke til at det ikke inntre konsesjonsplikt i medhold av forskriften dersom kjøperen gjennom egenerklæring forplikter seg til å bruke boligen som helårsbolig. Det er også en vesentlig forskjell i forhold til landbrukseiendom: Boplikten er ikke personlig, men leieforholdet må være reelt og av minst 6 måneders varighet.

Det inntre heller ikke konsesjonsplikt dersom eiendommen ikke omfattes av forskriften ved at den er eller har vært brukt til fritidsbolig.

Ved slike erverv som nevnt i begge avsnittene over må kjøperen fylle ut og underskrive en egenerklæring som skal bekreftes av kommune. Denne erklæringen skal følge skjøtet som

sendes sørenskriveren for tinglysning. (Vedlagt denne saksutredningen følger eksempel på egenerklæring)

Ved overdragelser innen nær familie(konsesjonsfrihet etter §5,1), gjelder konsesjonsfriheten bare dersom eieren har hatt tinglyst hjemmel til eiendommen de siste 5 årene forut for overdragelsen

Fristen for bosetting er ett år regnet fra tinglysning av ervervet. Erververen må inne fristen sørge for enten å bli registeret bosatt på eiendommens selv, eller dokumentere at er registeret bosatt en annen person på eiendommen. Når særlige grunner foreligger, kan kommunen forlenge fristen .

Konsesjonsplikt inntretr altså kun dersom kjøper har til hensikt å nytte boligeiendommen til fritidseiendom eller han/hun ikke oppfylt boplikten slik det kommer fram i egenerklæring.

- ***Hvilke andre kommuner har innført forskriften?***

Ca. 80 kommuner – hovedsakelig på Sørlandet og Østlandet har innført forskriften. Flere kommuner med stor etterspørsel etter fritidseiendommer har nettopp innført bestemmelsene som en følge av endringen i konsesjonsloven. I Buskerud har bl.a. Hurum, Krødsherad og Hol forskriften.

- ***Streng praksis i Sigdal.***

Fram til 01.09.2001 var det i prinsippet boplikt på alle erverv av eiendommer over 5 dekar. Fra 01.09.2001 til 1.01.2004 var grensen 20 dekar fra 1.01.2004 ligger altså grense for boplikt over 100 dekar(20 dekar dyrket) Hvis erverver ønsket fritak eller utsettelse, måtte det søkes kommunen. Vi har i Sigdal forsøkt å holde en streng praksis på dette og det er hovedsakelig bare i de tilfeller at eiendommen ikke er egnet for bosetting – eller en bor svært nær eiendommen, at det er gitt varig fritak.

Når nå grensen er økt til 100 dekar/20 dekar, vil flere erverv falle utenom bopliktskravet.

- ***Sikring av bosetting på småbruk.***

Sigdal kommune har gjennom sin forvaltningspraksis vurdert det som ønskelig å sikre bosetting på flest mulig – også av de små eiendommene. Dette for å trygge bosettingsmiljøet i roene og hindre at det ukontrollert oppstår fritidseiendommer i områder hvor det etter kommuneplanen ikke tillates fritidsbebyggelse.

Innføring av konsesjonsplikt på eiendommer også under 100 dekar, vil være et sterk signal om at kommunen ønsker bosetting også på flest mulig av disse eiendommene. Det vil også gi signal om at de områdene hvor vi har fast bosetting, også i framtiden bør opprettholdes som ”rene” områder uten innblanding av fritidsbebyggelse. Relativt ofte får kommunens medarbeider henvendelse fra folk som beklager at hus i nabolaget ikke er bebodd. Det er også dette som oftest er bakgrunn for at mange kommuner langs kysten har innført såkalt ”nullgrense”

- **Bør småbruk være bosteder eller ”hytter”**

Vi må sannsynlig være forberedt på at presset i Sigdal også kan øke framover for å ta i bruk tidligere helårbosteder som fritidseiendommer. Sigdal har etter hvert blitt meget attraktiv som vertsbygd for fritidseiendommer. Småbruk har de senere år blitt et begrep som hos mange – kanskje særlig hos den urbane befolkning - er det samme som fritidshus på landet. Det å eie et småbruk har i dag høy status, og kanskje kan status være enda høyere dersom du ikke bor der fast.

Ved en slik utvikling vil småbruk som eierobjekt øke i verdi og bidra til at folk som kunne tenke seg å bo der fast ha mindre mulighet til å overta i et fritt marked. Muligheten for at stedet da kan være utgangspunkt for flere folk til bygda blir mindre. Landbrukskontoret får stadig henvendelser fra folk som ønsker seg et mindre bruk. Antall henvendelser har klart økt de siste årene.

Noen av disse leter åpenbart etter en fritidseiendom, men mange har klart ønske om å flytte til bygda. De fleste av disse vil gjerne flytte hit, men kanskje ikke inn i et tradisjonelt boligfelt.

- **Avgrensning – geografisk eller etter areal.?**

Forskriften gir adgang til å innføre konsesjonsplikt i hele eller deler av kommunen. Det er ikke anledning adgang til å differensiere etter areal. Kommunen må velge mellom lovens arealgrense på 100 dekar(20 dekar dyrket) eller arealgrense 0.

Det er altså ikke under noen omstendigheter konsesjonsplikt for eiendommer som er regulert og bygd til fritidsformål eller som er fradelte til fritidsformål. I praksis vil derfor forskriften ikke gjelde i de områder i kommune som etter kommuneplanen er lagt ut til fritidsbebyggelse. Bebyggelse i disse områdene blir altså ikke underlagt bestemmelsen så lenge det ikke er gitt bruksendring fra fritidshus til bolighus.

- **Merarbeid for kommunen/mulighet for å følge opp bestemmelsen.**

En må påregne noe merarbeid for kommunen. Litt merarbeid vil falle på oppmålingsavdelingen ved en litt annen vurdering av skjema for egenerklæring. Det meste av førstehåndskontakten vil dessuten ligge her. Noe vil falle på landbrukssektoren. Erfaringer er at forskriften ikke utløser svært mange nye konsesjonssaker som skal forberedes for politisk behandling. Det er vanskelig å anslå antallet her, men Hurum opplyser at det kan ligge på 1-3 pr. år. Antallet vil sannsynligvis øke litt ettersom konsesjonsgrensen for landbrukeiendommer har økt. En må påregne litt merarbeid vedr. ulike henvendelser og oppfølging/ korrespondanse vedr. selve boplikten.

Rådmannens forslag til vedtak:

Sigdal kommune søker Landbruksdepartementet om adgang til å innføre forskrift med hjemmel i konsesjonsloven av 28.november 2003, §7 med slik ordlyd:

”I Sigdal kommune er konsesjonsfrihet etter konsesjonslovens §4 første ledd nr. 4 satt ut av kraft for bebygd eiendom som er eller har vært i bruk som helårsbolig”

Hovedutvalget for næring og drift behandlet saksnr. 0040/04 den 01.04.2004

Behandling:

Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Formannskapet behandlet saksnr. 0021/04 den 15.04.2004

Behandling:

Rådmannens forslag ble enstemmig vedtatt.

Formannskapets forslag til vedtak:

Foreliggende tiltaksplan/retningslinjer for bruk av nærings- og miljømidler i landbruket i Sigdal for 2004 vedtas.

Kommunestyret behandlet saksnr. 0032/04 den 29.04.2004

Behandling:

Nils Jamne (H) fremmet følgende forslag:

Sigdal kommune vil følge nasjonale regler for konsesjon. Sigdal kommune har i dag ikke attraktive tomter som frister til å flytte til Sigdal. Dette har Sigdal klart når det gjelder å få folk til å kjøpe hyttetomter. Gjennom kommuneplanarbeidet, og seinere regulering vil Sigdal kommune tilrettelegge for varierende tomtestørrelse og beliggenhet, slik at vi vil gjøre Sigdal kommune til en god kommune å flytte til. Et slikt arbeid vil kompensere for de tilfellene som kan bli fritidseiendommer etter den nye loven.

VOTERING

Ordføreren foreslo alternativ votering mellom Nils Jamnes forslag og Formannskapetets forslag til vedtak.

Vedtak: Formannskapetets forslag ble vedtatt med 17 stemmer.

4 stemte for Nils Jamnes/Høyres forslag.

Kommunestyrets vedtak:

Sigdal kommune søker Landbruksdepartementet om adgang til å innføre forskrift med hjemmel i konsesjonsloven av 28.november 2003, §7 med slik ordlyd:

”I Sigdal kommune er konsesjonsfrihet etter konsesjonslovens §4 første ledd nr. 4 satt ut av kraft for bebygd eiendom som er eller har vært i bruk som helårsbolig”

RETT UTSKRIFT BEKREFTES:

Prestfoss, den 29.04.2004

Astrid Kristine Bye
formannskapssekretær

SIGDAL KOMMUNE

Kommunestyret

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 14/191-1
 Løpenr.: 1144/14
 Arkivnr.: 084
 Saksbeh.: Toril Marlene Staxrud

Styre/råd/utvalg	Møtedato	Saksnr.
Administrasjonsutvalget	20.03.2014	AD-14/2
Formannskapet	20.03.2014	FS-14/12
Kommunestyret	10.04.2014	KS-14/21

PENSJON FOLKEVALGTE

Formannskapetets forslag til vedtak:
Folkevalgte i Sigdal kommune meldes inn i ordinær Offentlig tjenestepensjon med opptjeningstid på 30 år.

Saken avgjøres av: Kommunestyret

Saksutredning

Konklusjon:

Folkevalgte i Sigdal kommune meldes inn ordinær offentlig tjenestepensjon fra 1.1.2014.

Bakgrunn:

Bakgrunnen for endring i pensjon for folkevalgte er vedtak om pensjon som er gjort i Stortinget for regjeringsmedlemmer, stortingsrepresentanter og folkevalgte. Sigdal kommune har KLP som sin hovedleverandør på pensjon.

Det er ny folkevalgt-ordning for pensjon fra 1.1.2014 og kommunen må velge ordning før 1.4.2014.

Kommunen kan velge mellom to alternative modeller:

- Innmelding i ordinær offentlig pensjon (som offentlig ansatt i kommunen). Dette er brutto, mulighet for samordning og AFP fra 62 – 66 år.
- Alderspensjon beregnes som netto, livsvarig årlig ytelse (som stortingsrepresentant). Dette er netto, ingen samordning og ikke mulighet for AFP.

Usikkerhetsmomentet er om det kommer en ny offentlig tjenestepensjon. Dette er uvisst i dag.

Vurdering:

Opptjeningstid for å nå 66% ved 65 år:

Ordning	Regjering	Storting	Folkevalgt	OfTP	Privat sektor*
Gammel modell	Etter 6 år	Etter 12 år	Etter 16 år	Etter 30 år	Etter 30 år (ved 67 år)
Ny modell	Alle år etter 41 år	Alle år etter 41 år	Alle år etter 41 år	Sluttlønn etter 30 år	Alle år etter 40 år *Forslag

Eksempler på årlig pensjonsutbetaling:

Født 1961 (53 år) 14 års opptjening
 Pensjonsgrunnlag kr. 650 000,-
 Stortingsordning kr. 41 855,44
 Kommuneordning kr. 65 964,40

Født 1974 (40 år) 27 års opptjening
 Pensjonsgrunnlag kr. 500 000,-
 Stortingsordning kr. 47 494,17
 Kommuneordning kr. 64 622,32

Født 1984 (30 år) 37 års opptjening
 Pensjonsgrunnlag kr. 500 000,-
 Stortingsordning kr. 61 666,67
 Kommuneordning kr. 68 031,85

Hva er billigst for kommunen, hva lønner seg for folkevalgte og mulighet for AFP:

	Mal etter kommuneansattes ordning	Mal etter stortingsordning
Hva er billigst for kommunen?	BILLIGST Det er gjennomsnittet i det totale fellesskapet som bestemmer premien i kollektive forsikringsordninger. Folkevalgte utgjør en dyrere gruppe (høyere lønn og høyere alder) enn gjennomsnittet i fellesordningen for de kommuneansatte. Fordi premien blir utjevnet sammen med de øvrige ansatte i kommunen, vil det være billigst å melde folkevalgte inn i fellesordningen.	Folkevalgte utgjør en dyrere gruppe (høyere lønn og høyere alder) enn gjennomsnittet i fellesordningen for de kommuneansatte. Til tross for at en dårligere ytelse normalt ville vært billigere (gitt alt annet likt), veies dette opp av at denne ordningen vil ha et fellesskap kun bestående av folkevalgte.
Hva lønner seg for folkevalgte?	MEST LØNNSOM Regneeksemplene viser at fellesordningen vil være mest lønnsom for de aller fleste.	I de tilfellene folkevalgte allerede har full opptjening i OfTP, og avslutter karrieren som ansatt i offentlig sektor vil stortingsordningen lønne seg. Det er fordi dette er en netto ordning som kommer i tillegg til opptjening i OfTP.

Mulighet for AFP?	<p>JA</p> <p>Aldersgrensen blir 70 år i ny ordning (mot tidligere 65 år). Som for alle andre i kommunen vil det være anledning til å gå av med pensjon ved 65 år.</p> <p>Kommunen kan for folkevalgte i tillegg inngå avtale om AFP fra 62 – 65 år.</p>	<p>NEI</p> <p>Men mulighet for fleksibel alderspensjon som folketrygden (med lavere årlig pensjon ved tidlig uttak).</p>
-------------------	---	--

Ny pensjonsordning:

- Alle aktive meldes inn i ny ordning fra 1.1.2014.
- Kommunens valg av alternativ vil gjelde alle folkevalgte i kommunen som oppfyller krav til medlemskap.
- Kommunens valg er ment å være et varig valg.
- Uansett alternativ meldes folkevalgte foreløpig inn i Fellesordningen for kommuner og bedrifter / Fellesordningen for fylkeskommuner, og er dermed forsikret for riktig uføre- og etterlattepensjon.

Dette skjer med gammel ordning:

- Alle aktive meldes ut 31.12.2013 og får oppsatte rettigheter.
- Tidligere utmeldte med oppsatte rettigheter og allerede løpende pensjoner blir stående i gammel ordning.
- Arbeidsgiver skal fortsatt betale
 - Reguleringspremie
 - Bruttogarantitilskudd
 - Tilskudd som dekker de løpende kostnader til allerede ventepensger (nye tilfeller av ventepensger vil ikke forekomme)
 - rentegarantipremie

Rådmannens forslag til vedtak:

Folkevalgte i Sigdal kommune meldes inn i ordinær Offentlig tjenstepensjon med opptjeningstid på 30 år.

Administrasjonsutvalget behandlet saksnr. 2/14 den 20.03.2014**Behandling:**

Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Administrasjonsutvalgets vedtak:

Folkevalgte i Sigdal kommune meldes inn i ordinær Offentlig tjenstepensjon med opptjeningstid på 30 år.

Formannskapet behandlet saksnr. 12/14 den 20.03.2014**Behandling:**

Administrasjonsutvalgets forslag, enstemmig vedtatt.

SIGDAL KOMMUNE

Kommunestyret

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 14/312-1
 Løpenr.: 1969/14
 Arkivnr.: 210 &14
 Saksbeh.: Jens Sveaass

Styre/råd/utvalg
 Kommunestyret

Møtedato
 10.04.2014

Saksnr.
 KS-14/22

ÅRSMELDING TIL ORIENTERING, MED VURDERING AV NÆRMERE KOSTRA-ANALYSE FOR SIGDAL KOMMUNE

Rådmannens forslag til vedtak:

- Vedlagte årsberetning tas til informasjon innen det legges frem egen sak med regnskap og årsmelding 2013.
- Rådmannen innhenter tilbud og forbereder en sak på hvorvidt man skal gjennomføre en analyse av økonomi, prosesser og mulig innsparingspotensial innenfor ulike tjenester i Sigdal kommune.
- Kommunestyret delegerer til formannskapet å behandle saken, og å treffe beslutning på anskaffelse, mål og økonomisk ramme for en slik analyse.

Saken avgjøres av: Kommunestyret

Vedlegg: Årsberetning Sigdal Kommune, 2013

Saksutredning

Konklusjon:

Sigdal kommune har fortsatt behov for å målrette et arbeid med innsparing og mest mulig effektiv ressursbruk. Kommunen må sikre en mer bærekraftig økonomisk margin for årlige avsetninger på sikt. Det er en forutsetning for å kunne takle uforutsette utfordringer og sikre et større økonomisk handlingsrom i årene fremover. Det vil oppstå økt behov på enkelte tjenesteområder, og det er avgjørende å kunne ta inn etterslep i vedlikehold for å nevne et par behov.

Som varslet i budsjettarbeidet er det ønskelig å vurdere ekstern bistand til en overordnet gjennomgang av kommunens virksomhet og økonomisk ressursbruk. KOSTRA-analyse er en egnet metode for å starte arbeidet med å «se inn i» egen virksomhet. Man kan ut i fra et oversiktsbilde enklere finne tak i konkrete fokusområder for så å gjøre nærmere

kvantitativ analyse av prosesser, tjenestekvalitet og ressursbruk. Det er imidlertid et krevende fag å se til at man sammenligner reelt sammenlignbare størrelser, og reelt sammenlignbare kommuner. Man må regulere for kommunens utgiftsnivå (inntekssystemet), for kommunens demografi (eks alderssammensetning) og man må «bryte funnene tilstrekkelig ned». Dette krever kompetanse, erfaring, kapasitet og ikke minst verktøy som kommunen ikke selv har i daglig drift.

I regnskapet for 2013 er det, etter at alle budsjetterte avsetninger er gjort, et lite mindreforbruk til disposisjon for avsetning på om lag 750.000,-. Rådmannen foreslår å benytte deler av dette til en anskaffelse av slik ekstern gjennomgang av kommunens drift. Rådmannen foreslår at Kommunestyret delegerer til formannskapet å treffe beslutning om eventuelt gjennomføring av prosessen, med tilhørende økonomisk ramme for dette. Formannskapet vil videre involvere seg i analyse, funn og tiltak som en forberedelse til budsjettprosessen høsten 2014.

Bakgrunn:

Regnskapet 2013 ble ferdigstilt og avlagt for revisjonen innen fristen i februar 2014. Vedlagte årsberetning er likeså sammenstilt og oversendt for revisjon innen fristen 31.03.14. Vedlagt ligger årsberetningen, til informasjon i denne saken, og for å kommuniserer regnskap og resultat 2013 til kommunestyret i Sigdal ved første mulige anledning.

Planområdene har, sett under ett, et merforbruk på 5,4 millioner kroner, mot 10,5 millioner kroner i 2012. Først og fremst skriver dette seg fra 3,4 millioner innenfor Helse og Sosial, samt med 2,2 millioner på Næring og drift. Det har over tid vært pekt på tre hovedutfordringsområder i Sigdal Kommunes økonomi. Barneverntjenesten, samt deler av teknisk sektor, med særlig tanke på selvkostområdene, har over tid blitt rapportert som svært krevende å bringe i balanse. Det tredje utfordringsområdet har, etter manglende lønns- og pensjonsjustering som oppsto i 2012, vist seg å være pleie og omsorg, mer konkret hva angår rammer for bemanning på Sigdalsheimen og i Hjemmetjenestene.

Innenfor teknisk sektor ser man betydelige effekter av innsparinger gjort i 2013, og merforbruk i forhold til budsjett er redusert med 2,6 millioner kroner. Detaljer i dette vil bli nærmere presentert i egen sak med regnskap og årsmelding. Det er fortsatt utfordringer knyttet til budsjettammer og særlig til netto resultat på selvkostområdene. Vesentlige deler av dette skriver seg imidlertid fra lavere inntekter enn budsjettert, ikke av kostnadsvekst. Arbeidet med å redusere kostnadene og justere seg inn på lavere rammer har imidlertid en god trend og må fortsette i 2014/2015.

Når det gjelder barnevern, så gikk man 01. oktober inn i samarbeidet «Midt-Buskerud barneverntjeneste». Det er avdekket en rekke forhold som må adresseres nærmere, og man jobber for å normalisere utgiftsnivået innenfor denne tjenesten. Kommunestyret vil få en nærmere rapport på status i tjenesten, og videre hva angår arbeidet med å normalisere utgiftsnivået.

Det tredje området, med betydelig merforbruk i 2013 er som nevnt innenfor pleie og omsorg, og særlig innenfor tjenestene Sigdalsheimen og Hjemmetjenestene. Dette ble varslet i regnskapsrapporter i 2013, men det var samtidig også tegn til redusert press mot slutten av 2013. I arbeidet med budsjett for 2014 ble det beskrevet følgende:

Man søker fortsatt å løse situasjonen med redusert vikarbruk og restriksjoner på overtidsbruk, men det er høyst usikkert om dette alene kan redusere forbruket i den grad det er behov for uten at presset på tjenesten også avtar. Selv om man har mistet flere av de eldste brukerne (80+) så 'fylles det på i andre enden' av brukere med større pleietyngde enn tidligere som følge av samhandlingsreformen (tidligere utskrivelse). Det må trolig gjøres en permanent reduksjon i bemanningen for å holde budsjetttrammen, dersom denne ikke økes og/eller dersom ikke presset avtar betydelig (noe virksomheten selv ikke tror på). Dette er svært bekymringsfullt. Dette må vurderes nærmere etter årsoppgjøret for 2013. Da vil man ha bedre oversikt over forbruket og behovet.

Det er på det rene at regnskapet viser at det som opplevdes som noe mindre press mot slutten av året ikke alene bidrar til å kunne bringe bemanning/kapasitet ned på det nivået som ligger til grunn i dagens budsjetter. Som varslet må derfor sektoren jobbe parallelt med både reduksjoner/omlegging og synliggjøring av utfordringene for nærmere politisk behandling av prioritering og dimensjonering.

Vurdering

Sett i forhold til forutsetningene er økonomisk resultat i Sigdal kommune 2013 akseptabelt. Dette «berges» først og fremst av noe høyere skatteinngang enn budsjettet, samt at premieavvik og netto finansresultat (som følge av stadig lave renter) er bedre enn budsjettet. De grunnleggende utfordringene for å skape en reel positiv margin og noe større handlingsrom på sikt ligger fast. Over er det pekt på tre områder som har utfordring med å komme innenfor budsjettet ramme. Det er allikevel ikke nødvendigvis ensbetydende med at det også er på disse tre områdene man har størst forutsetning for å hente inn et slikt økonomisk handlingsrom. Til en slik vurdering hører i langt større grad en objektiv analyse av *hvor* man (basert på erfaringer og sammenligning med de «beste i klassen» for hver enkelt tjeneste) bør rette fokus for å drive beste praksis og frigjøre økonomiske ressurser for eksempel igjennom annen organisering, og eller annen utførelse av tjenestene.

En slik objektiv analyse, for å peke på potensiale og klare «gevinstområder» er krevende å gjennomføre i egen regi. På bakgrunn av dette ble det i rådmannens fremlegging av forslag til budsjett utdypet hvilket behov man formodentlig har for ekstern hjelp i dette.

Det er flere områder hvor man har betydelige utfordringer og må jobbe hardt for å redusere kostnader og normalisere bildet. Barnevern har tidligere vært bredt behandlet, og dette blir nå gått nærmere igjennom. Andelen utgifter til skoleskyss har kommunen også ligget høyt over andre kommuner, også kommuner som har sammenlignbar geografi. Dette er det nå tatt tak i, og det er gjort gjennomgang av praksis og rutiner

knyttet til skoleskys og «farlig skolevei», og det er realisert betydelige gevinster på dette området for 2014.

I sum viser det seg imidlertid svært krevende å indentifisere klare innsparingsområder, og gjennomføre disse, på en måte som gir tilslutning i egen organisasjon og i politisk styring og ledelse. Rådmannen vil ta initiativ til å undersøke omfang og kostnader for å få ekstern rådgivning og gjennomgang av kommunens ulike prosesser og ressursutnyttelse basert på KOSTRA-analyse. Hvis det er politisk tilslutning til dette, vil det kunne danne grunnlag for en helt nødvendig og mer systematisk gjennomgang av kostnader og budsjettammer for ulike tjenestoområder i forkant av budsjettprosessen i 2015. (Budsjettdok. Del I s 28.)

KOSTRA-analyse er en egnet metode for å starte arbeidet med å «se inn i» egen virksomhet. Man kan ut i fra et oversiktsbilde enklere finne tak i konkrete fokusområder for så å gjøre nærmere kvantitativ analyse av prosesser, tjenestekvalitet og ressursbruk. Det er imidlertid et krevende fag å se til at man sammenligner reelt sammenlignbare størrelser, og reelt sammenlignbare kommuner. Man må regulere for kommunens utgiftsnivå (inntektssystemet), for kommunens demografi (eks alderssammensetning) og man må «bryte funnene tilstrekkelig ned». Dette krever kompetanse, erfaring, kapasitet og ikke minst verktøy som kommunen ikke selv har i sin daglig drift.

Rådmannen har gjort noen helt innledende undersøkelser til hva slags hjelp som er mulig å få på slik analyse. I disse samtale er det allerede avdekket svakheter ved «våre egne» betraktninger og oppfatninger så langt. Det er svært «fort gjort» å legge feil vurderinger til grunn, og «gå i feil retning». Manglende kvalitet i analysene, manglende legitimitet og objektivitet i funnene gjør det også krevende å vinne gehør for funn blant de ansatte, medarbeidere og ledere, som skal gjennomføre endringer.

Krødsherad kommune har gjennomført et tilsvarende arbeid som her skisseres, og de avventer nå rapport på dette. Det er gjort gode erfaringer knyttet til involvering og forankring av tjenestene. Dette sikrer at man er åpen for å se på dette med «andre øyne». Man finner nye svar der man ikke hadde «tenkt å kikke etter», og man kan få bekreftet allerede klare oppfatninger. Begge deler er kritisk for å sikre god forankring og større kraft i gjennomføring av endringer og forbedringer.

Rådmannen har i møte med aktuelle tilbydere på dette, fått presentasjoner og innledende betraktninger knyttet til en slik analyse. Det er særlig tre aktuelle trinn, som i litt ulik grad gir rammer og kostnader for dette. Avhengig av funn og sektorer som skal jobbe videre med kvalitative tiltak settes økonomiske rammer for et slikt oppdrag. Innledende analyser kan anskaffes i ulike varianter, mye avhengig av hvilke involvering man legger opp til med politisk ledelse, i størrelsesorden 100.000,- til 250.000,- kroner. En videre inngående gjennomgang, *eksempelvis* inneholdende intervjuer, turnusanalyser, analyser av dekningsgrad og fremtidig dimensjoneringsbehov osv. kan beløpe seg til tilsvarende beløp, men dette avhenger selvsagt alt igjen av hvilke sektorer (en eller flere) og omfang/dybde man måtte legge opp til.

I regnskapet for 2013 er det, etter at alle budsjetterte avsetninger er gjort, et lite mindreforbruk til disposisjon for avsetning på om lag 750.000,-. Rådmannen foreslår å benytte deler av dette til en anskaffelse av slik ekstern gjennomgang av kommunens drift. Rådmannen foreslår at Kommunestyret delegerer til formannskapet å treffe beslutning om eventuelt gjennomføring av prosessen, med tilhørende ramme for gjennomføring. Formannskapet vil videre involvere seg i analyse, funn og tiltak som en forberedelse til budsjettprosessen høsten 2014.

Årsberetning

Kommentarer til regnskapet

2013

Sigdal kommune

INNLEDNING	3
SKATT.....	5
RAMMETILSKUDD	5
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	5
RENTER/AVDRAG.....	5
NETTO DRIFTSRESULTAT	5
«BUNNLINJEN»	6
AVSETNINGER.....	6
INNTEKTSUTVIKLING	7
PLANOMRÅDENE.....	7
PLANOMRÅDE 1 SENTRAL STYRINGSORGAN / POLITIKK.....	7
PLANOMRÅDE 2 FELLESTJENESTER	7
PLANOMRÅDE 3 OPPVEKST OG KULTUR.....	8
PLANOMRÅDE 4 HELSE OG SOSIAL.....	9
PLANOMRÅDE 5 NÆRING OG DRIFT	10
PLANOMRÅDE 6 KIRKEN.....	12
BALANSEN	12
FONDSSTATUS	13
ARBEIDSKAPITAL	15
DRIFTSPROSJEKTER MED EGNE BEVILGNINGER	15
INVESTERINGER.....	16

Innledning

Regnskapet for 2013 ble avlagt innen den formelle fristen og er rapportert til KOSTRA. Netto driftsresultat oppfattes som det sentrale resultatmålet for kommunene. Resultatet fremkommer av forskjellen mellom driftsinntekter og driftsutgifter inkludert finansposter. Resultatet i 2013 var kr 18.171.321,-. Det er 6,6 prosent av driftsinntektene, 3,6 prosent høyere enn fylkesmannens normtall. Korrigert for bruk av bundne driftsfond på 1,9 millioner kroner, avsetning til bundne driftsfond på 10,6 millioner kroner, kursgevinst på 1,7 millioner kroner og MVA-kompensasjon fra investeringer på 3,5 millioner kroner, så er *korrigert netto driftsresultat 4,3 millioner kroner, som utgjør 1,6 prosent av driftsinntekter*. I 2012 var korrigert netto driftsresultat 1,2 millioner kroner, året før var det negativt med minus 1,7 millioner.

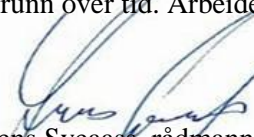
Sigdal kommune hadde i 2013 en skatteinngang på omlag 85,7 millioner kroner. Dette er 3,1 millioner kroner mer enn tilsvarende i 2012, og 2,2 millioner kroner mer enn i vedtatt budsjett. Høy skatteinngang virker inn på rammetilskuddet med en reduksjon som utgjorde 1,4 millioner kroner i forhold til budsjettet.

2013 var det siste av fem år hvor man på vegne av Sigdal, Rollag og Nore og Uvdal kommune, har regnskapsført den årlige utbetalingen til *Utviklingsfondet for Trillemarka Rollagsfjell* på til sammen 30 millioner kroner. Dette er midler som er bundet til fondet og som må trekkes ut ved vurdering av kommunens resultat, og forutsetning for å finansiere drift. En annen faktor som styrker resultatbildet er føringen av premieavvik, uten at dette er udelt positivt for kommunen. I 2013 er nettoeffekten at denne føringen forbedrer resultatet med 2 millioner kroner, men dette er bare en utsettelse av kostnader som må føres «inn» i regnskapet fordelt over de neste 10-årene.

Lønnsoppgjøret i 2013 var et svært moderat oppgjør. Dette var helt avgjørende for å gjenvinne litt av balansen etter den utviklingen som har funnet sted på lønns- og pensjonsutgifter senere år. Like fullt er det åpenbart at kommunen ikke har klart å hente inn igjen det gapet som oppsto mellom ramme og faktisk dimensjon på tjenestene etter lønns- og pensjonsvekst i 2012. I 2012 var merforbruket på planområder hele 10,5 millioner kroner som følge av at det ikke var satt av på langt nær nok til å justere for lønns- og pensjonsvekst det året. I 2013 er merforbruket 5,4 millioner. Merforbruket er fortsatt problematisk, men det er gjort signifikante reduksjoner i utgifter innenfor teknisk sektor, og dette arbeidet fortsetter. Merforbruket på teknisk sektor skriver seg nå i hovedsak fra manglende budsjettering av positive avsetninger til selvkostfond, noe man også arbeider for å rette opp.

Utfordringen nå er for det første at pleietyngde og omfang innenfor eldreomsorgen vanskelig lar seg presse inn i den rammen som har ligget til grunn siden revidert budsjett høsten 2012. Det andre utfordringsområdet er barnevern. I 2013 ble barnevernstjenesten innlemmet i Midt-Buskeruds barneverntjeneste. Rådmann og kommunestyre vil følge situasjonen tett for å evaluere utvikling i tjenesten da utgiftene på dette området ligger betydelig utenfor normtall som måtte være relevante for Sigdal å legge til grunn.

Sigdal kommune har håndtert en krevende situasjon som kom med omlegging av inntektssystemet i 2011. Det er imidlertid en rekke «marginer» som noe tilfeldig har slått positivt ut, uten at man kan legge dette til grunn over tid. Arbeidet med å skape et mer reelt og varig handlingsrom må holde frem.

Jens Sveaass, rådmann
Prestfoss, 28. mars 2014

HOVEDOVERSIKT DRIFTSREGNSKAP - 2013

	Note	Regnskap 2013	Just.bud.2013	Oppr.bud.2013	Regnskap 2012
DRIFTSINNTEKTER					
Brukerbetalinger		-9 080 681	-8 591 000	-8 591 000	-8 304 136
Andre salgs- og leieinntekter		-26 643 538	-27 413 700	-27 413 700	-24 755 135
Overføringer med krav til motytelser		-27 467 861	-18 008 700	-13 772 900	-27 155 740
Rammetilskudd fra staten		-109 858 937	-111 268 000	-111 268 000	-104 820 025
Andre statlige overføringer		-13 937 045	-11 793 000	-11 793 000	-12 711 392
Andre overføringer		-1 579 397	-315 500	-24 500	-228 310
Skatt på inntekt og formue		-85 730 240	-83 500 000	-83 500 000	-82 584 719
Andre direkte og indirekte skatter		-83 777	0	0	-75 617
Sum driftsinntekter		-274 381 475	-260 889 900	-256 363 100	-260 635 073
DRIFTSUTGIFTER					
Lønnsutgifter		127 812 939	122 578 850	128 255 550	120 587 423
Sosiale utgifter		32 069 458	34 362 900	28 616 300	28 774 576
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal t		27 946 527	27 275 250	27 292 250	27 593 877
Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon		42 776 820	40 580 000	40 322 000	42 043 027
Overføringer		22 659 057	14 601 000	14 405 100	20 170 263
Avskrivninger	9	9 956 092	0	0	9 515 435
Fordelte utgifter		0	544 900	544 900	0
Sum driftsutgifter		263 220 893	239 942 900	239 436 100	248 684 602
Brutto driftsresultat		-11 160 582	-20 947 000	-16 927 000	-11 950 471
EKSTERNE FINANSTRANSAKSJONER					
Finansinntekter					
Renteinntekter, utbytte og eieruttak		-6 293 765	-5 446 200	-5 170 000	-8 665 970
Gevinst finansielle instrumenter		-3 038 911	-1 000 000	0	-380 548
Mottatte avdrag på lån		-324 266	-50 000	-50 000	-51 072
Sum eksterne finansinntekter		-9 656 942	-6 496 200	-5 220 000	-9 097 591
Finansutgifter					
Renteutgifter, provisjon og andre finansutgifter		6 061 197	7 383 000	7 383 000	7 388 036
Tap finansielle instrumenter		0	0	0	277 076
Avdragsutgifter	11	6 173 545	7 968 000	7 968 000	9 656 924
Utlån		367 553	50 000	50 000	54 000
Sum eksterne finansutgifter		12 602 296	15 401 000	15 401 000	17 376 036
Resultat eksterne finansieringstransaksjoner		2 945 354	8 904 800	10 181 000	8 278 446
Motpost avskrivninger	9	-9 956 092	0	0	-9 515 435
Nettodriftsresultat	16	-18 171 321	-12 042 200	-6 746 000	-13 187 460
AVSETNINGER					
Bruk av tidligere års regnskapsm.mindre forbruk	7	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	7	-762 347	-772 000	-150 000	-2 756 013
Bruk av bundne fond	7	-1 937 577	-2 419 000	-2 133 000	-2 080 697
Sum bruk av avsetninger		-2 699 925	-3 191 000	-2 283 000	-4 836 710
Overført til investeringsregnskapet		4 034 097	4 594 000	220 000	5 956 879
Avsetninger disposisjonsfond	7, 17	5 456 124	4 569 200	2 739 000	1 532 133
Avsetninger til budne fond	7	10 634 609	6 070 000	6 070 000	10 535 158
Sum avsetninger	7	20 124 830	15 233 200	9 029 000	18 024 171
Regnskapsmessig mindreforbruk		-746 416	0	0	0

Skatt

Sigdal kommune hadde i 2013 en skatteinngang på ca. 85,7 millioner kroner. Det er 3,1 millioner kroner mer enn faktisk inngang i 2012, og det er 2,2 millioner kroner mer enn i vedtatt budsjett. Høyere skatteinngangen i 2013 skyldes generell økning i skatteinntekter i forhold til anslaget fra NB 2013. Anslaget var på 5,2 prosent, mens den reelle økningen ble på 5,7 prosent i snitt i alle kommuner. Skatteinntekter per innbygger i Sigdal, før skatteutjevning, lå på 96,8 prosent av landsgjennomsnittet i 2013. Denne prosenten utgjorde 96,5 i 2008, 94,6 i 2009, 105,2 i 2010, 91,6 i 2011, 97,4 i 2012 og 96,8 i 2013.

Rammetilskudd

Rammeoverføringene fra staten ble ca. 1,4 millioner kroner lavere i 2013 enn hva budsjettet la til grunn. På grunn av høy skatteinngangen fikk kommunen mindre i inntektsutjevning enn det som var budsjettet. Skatt og rammetilskudd må ses i sammenheng på grunn av inntektsutjevningen i inntektssystemet.

Brutto driftsresultat

Brutto driftsresultat ble 11,2 millioner kroner. Dette er 9,8 millioner kroner svakere enn brutto driftsresultat i justert budsjett for 2013. Grunnen til dette er praksis for budsjettering av avskrivninger. Sigdal kommune budsjetterer ikke med avskrivninger, siden de ikke har noen samlet resultateffekt i et kommuneregnskap. Avskrivninger påvirker imidlertid brutto driftsresultatet. Hvis det hadde blitt budsjettet med avskrivninger tilsvarende de faktisk regnskapsførte, så ville justert budsjett ligge inne med brutto driftsresultat på 11 millioner kroner, noe som innebærer at faktisk resultat ville være 0,2 millioner kroner bedre enn budsjettet.

Renter/avdrag

En hovedårsak til at resultatet i rene regnskapstall kommer godt ut for 2013 skriver seg fra realiteter knyttet til renter, avkastning og noe reduserte avdrag. Eksterne finansutgifter ble i 2013 ca 6 million lavere enn budsjettet.

Finansinntekter ble ca. 3,2 millioner kroner høyere enn budsjettet. 2 mill kroner av disse er kursgevinst på verdipapirer som er avsatt til bundet driftsfond. Renteinntektene er 0,8 million kroner høyere enn forutsatt i budsjettet. Ca 0,6 millioner kroner av dem er renter på gavemidler og Utviklingsfond Trillemarka-Rollagfjell som avsettes til bundne driftsfond. Disse har man ikke hatt praksis å budsjettere med siden disse inntektene gjenspeiler ikke frie inntekter til kommunen, men samtidig påvirker nettodriftsresultat.

Finansutgifter ble rundt 2,8 millioner kroner lavere enn hva budsjettet la til grunn. Renteutgifter ble lavere med 1,3 millioner kroner, avdrag – med 1,8 millioner kroner. Utlån var på 0,3 millioner kroner høyere enn det som var budsjettet i 2013.

I 2013 var utgiftsførte avdrag omtrent lik minimumsavdrag. Kommunen har økt nedbetalingstid på en del av kommunens lån for å få redusert årlig avdragsutgifter.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat oppfattes som det sentrale resultatmålet for kommunene. Det er lik forskjellen mellom samlede driftsinntekter og driftsutgifter inkludert finansposter. Resultatet i 2013 var kr 18.171.321,-. Det er 6,6 prosent av driftsinntektene som er 3,6 prosent høyere enn

det som fylkesmannen anbefaler for å kunne bevare verdiene i kommunen. Resultatet inneholder imidlertid 6 millioner kroner som er bevilget av staten til Utviklingsfondet for kommunene Nore og Uvdal, Rollag og Sigdal. Midlene overføres årlig over fem år, med lik beløp (6 millioner kroner), til og med 2013. Sigdal kommune fører disse i sitt regnskap og avsetter til bundet driftsfond.

Korrigert for bruk av bundne driftsfond på 1,9 millioner kroner, avsetning til bundne driftsfond på 10,6 millioner kroner, kursgevinst på 1,7 millioner kroner og MVA-kompensasjon fra investeringer på 3,5 millioner kroner er **korrigert netto driftsresultat 4,3 millioner kroner, som utgjør 1,6 prosent av driftsinntekter**. I 2012 var korrigert netto driftsresultat 1,2 millioner kroner.

Premieavvik og amortiseringen av tidligere års premieavvik påvirker netto driftsresultat. Nettoinntektsføringen av premieavviket i 2013 utgjorde 2 millioner kroner. I 2012 utgjorde den 7 millioner kroner. Amortiseringen av det positive premieavviket vil øke utgiftsføringen med 0,9 millioner kroner i neste 9 år.

All MVA-kompensasjon fra investeringer var overført til investeringsregnskapet i 2013.

Historisk utvikling vises i denne tabelloppstillingen:

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Netto driftsresultat	15 905	-3 149	14 615	15 804	6 754	13 187	18 171

Med unntak for 2008 har kommunen konstatert positive netto driftsresultat i hele perioden. Det høye netto driftsresultatet i 2007 skyldtes i hovedsak store finansinntekter og store investeringsutgifter som utløste en høy momskompensasjon. "Tommelfingerregelen" (normen) om et netto driftsresultat er at det bør være på minimum 3 prosent av driftsinntektene. 2010 markert seg med ekstraordinær skatteinntangen fra 2005-oppgjør. Driftsresultat i perioden 2009 til 2013 inneholder altså en andel "låst inntekt" i midler til Utviklingsfondet på 6 millioner kroner, hvorav kun en tredjedel er å regne for Sigdals inntekt, og hele beløpet er låst til fond.

«Bunnlinjen»

Resultat for 2013 viser et mindreforbruk på 0,7 millioner kroner. Det positive resultatet skyldes høyere skatteinntang (netto 0,8 mill. kr), premieavvik (netto 2 mill. kr), lavere finansutgifter (2,8 mill. kr) og lavere lønnsvekst enn det som var forutsatt i budsjett for 2013.

Avsetninger

	Regnskap 2013	Just.bud 2013	Oppr.bud 2013	Regnskap 2012
Bruk av avsetninger				
Bruk av tidligere års regnskapsm.mindre forbruk	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-762 347	-772 000	-150 000	-2 756 013
Bruk av bundne fond	-1 937 577	-2 419 000	-2 133 000	-2 080 697
Sum bruk av avsetninger	-2 699 925	-3 191 000	-2 283 000	-4 836 710
Avsetninger				
Overført til investeringsregnskapet	4 034 097	4 594 000	220 000	5 956 879
Avsetninger disposisjonsfond	5 456 124	4 569 200	2 739 000	1 532 133

Avsetninger til budne fond	10 634 609	6 070 000	6 070 000	10 535 158
Sum avsetninger	20 124 830	15 233 200	9 029 000	18 024 171
Netto avsetninger	17 424 905	12 042 200	6 746 000	13 187 460

Inntektsutvikling

For å se inntektsutviklingen over tid er det greit å se på sum driftsinntekter.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Skatter	-75 707	-74 573	-75 558	-88 030	-73 445	-82 585	-85 730
Rammetilskudd	-48 103	-52 980	-69 131	-68 802	-99 500	-104 820	-109 859
Andre innt. u/renter	-74 546	-86 128	-98 668	-94 224	-74 762	-73 230	-78 792
Sum driftsinntekter	-198 356	-213 681	-243 357	-251 056	-247 707	-260 635	-274 381

Vi ser at det generelt har vært en jevn stigning i driftsinntektene. I 2010 fikk kommunen 7,8 millioner kroner i ekstra skatteinntekt hvorav 1,3 millioner kroner var betalt tilbake til skatteyteren i 2011 etter etterberegning pga endringen av likning. Derfor fikk kommunen en relativt høy skatteinntekt i 2010 og noe lavere enn det budsjetterte i 2011. Fra 2012 til 2013 er inntektene økt med 13,7 millioner kroner.

Planområdene

Planområdene blir styrt etter nettorammer, det vil si utgifter minus inntekter. Planområdene under ett hadde et merforbruk på 5,4 millioner kroner mot 10,5 millioner kroner i 2012. Merforbruket fordeler seg med 3,4 millioner kroner innen Helse og sosial, 2,2 millioner kroner innen Næring og drift, 0,3 millioner kroner på Sentrale styringsorganer og politikk. I 2013 var lønnsøkning kompensert fullt ut med avsatte midler.

Nedenfor gis en mer spesifisert oversikt for hvert planområde. Avsetninger til og bruk av fond inngår i tallene for de ulike planområdene.

Planområde 1 Sentral styringsorgan / politikk

		Regnskap'12	Regnskap'13	Justert budsjett	Budsjettavvik
1000	Politisk styring og kontrollorganer	1 720 129	1 820 882	1 574 400	-246 482
1100	Kontroll og revisjon	59 400	95 780	100 000	4 220
1801	Eldreråd	35 106	31 645	18 000	-13 645
3250	Næringstiltak	1 000	5 504	0	-5 504
Sum for planområdet		1 815 635	1 953 812	1 692 400	-261 412

*) : Negativt fortegn angir merforbruk, positivt fortegn er mindreforbruk

Planområde 1 Sentral styringsorgan/politikk har et merforbruk på 261.412,-.

Kr 144.513,- av merforbruket er utgifter til godtgjørelse til folkevalgte og sosiale utgifter, kr 24.942,- er utgifter til reisegodtgjøring. Kr. 51.697,- er utgifter til valg. Kr 23.731,- er merforbruk innen kontrollutvalget.

Planområde 2 Fellestjenester

	Regnskap'12	Regnskap'13	Justert budsjett	Budsjettavvik
--	-------------	-------------	------------------	---------------

1100	Kontroll og revisjon	439 000	389 375	452 000	62 625
1200	Administrativ ledelse	3 257 588	3 632 987	3 398 300	-234 687
1201	Økonomiavdelingen	3 103 465	2 998 482	3 146 200	147 718
1202	Felles it systemer	1 701 148	1 482 474	1 678 200	195 726
1203	Personal/opplæring/velferdstiltak	866 824	808 960	841 800	32 840
1204	Andre adm.fellesfunksjoner	284 242	394 261	367 000	-27 261
1800	Fellesutgifter	84 094	0	0	0
1801	Overformynderi	10 159	0	1 000	1 000
2420	Sosial rådgivning og veiledning	-38 462	-15 431	0	15 431
2830	Bist.etabl.oppretht.eg.bo	0	9 040	0	-9 040
3200	Kommunal næringsvirksomhet	-5 174	-2 837	0	2 837
Sum for planområdet		9 702 885	9 697 311	9 884 500	187 189

*) : *Negativt fortegn angir merforbruk, positivt fortegn er mindreforbruk*

Planområde 2 Fellestjenester har et mindreforbruk på kr 187.189,-.

Tjeneste 1200 Administrativ ledelse viser et merforbruk på kr 234.687,-. Dette skyldes hovedsakelig utgifter innen annonsering, opplæring og kontingentutgifter.

Tjeneste 1201 Økonomiavdelingen viser et mindreforbruk på kr 147.718,-. Dette skyldes hovedsakelig reduserte utgifter innen skatteoppkreverfunksjon, hvor oppgavene holdes a´ jour, men ikke helt rekker komme ned på den tyngre innfordringen og oppryddingen pga den midlertidige løsningen for organisering. Dette er beskrevet i egen årsrapport.

Tjeneste 1202 Felles IT systemer viser til et mindreforbruk på kr 195.726,- som skyldes i hovedsak reduserte utgifter for drift og vedlikehold av det forrige økonomisystemet.

Planområde 3 Oppvekst og kultur

		Regnskap'12	Regnskap'13	Justert budsjett	Budsjettavvik
1000	Politisk styring og kontrollorganer	37 819	49 254	59 900	10 646
1200	Administrativ ledelse	1 455 153	1 673 080	1 594 700	-78 380
1203	Personal/opplæring/velferdstiltak	68 850	99 975	81 000	-18 975
1210	Forvaltning av eiendommer	227 488	332 566	261 500	-71 066
1801	Eldreråd	1 100	0	0	0
2010	Barnehager	16 071 778	15 357 192	15 355 100	-2 092
2020	Grunnskolen	33 483 139	34 645 421	34 632 900	-12 521
2110	Styrket tilbud til førskolebarn	1 281 989	1 735 514	1 993 000	257 486
2130	Voksenopplæring	253 882	233 307	246 900	13 593
2150	Skolefritidsordning	652 174	633 375	906 800	273 425
2210	Førskolelokaler og skyss	-769 464	-972 131	-923 400	48 731
2220	Skolelokaler	5 678 837	6 174 180	6 040 263	-133 917
2230	Skoleskyss	2 896 297	3 103 478	2 991 000	-112 478
2310	Aktivitetstilbud barn og unge	622 316	722 474	760 100	37 626
3700	Bibliotek	589 402	607 510	630 100	22 590
3730	Kino	18 012	21 415	23 500	2 085
3750	Museum og kunstnerhjem	714 774	726 000	726 000	0
3770	Kunstformidling	-350	-295	0	295
3800	Idrett	550 487	547 138	628 500	81 362
3810	Kommunale idrettsbygg	83 222	68 118	70 000	1 882
3830	Musikk- og kulturskole	449 220	402 371	423 200	20 830

3850	Kulturkontoret	41 676	85 999	86 000	1
3851	Tilskudd andre kulturbygg	271 806	302 869	326 000	23 131
3860	Kommunale kulturbygg	1 523 692	1 744 152	1 667 200	-76 952
3861	Ungdomshus	43 606	23 500	41 000	17 500
3920	Tilskudd til livssynsorg.	31 078	35 526	32 000	-3 526
Sum for planområdet		66 277 983	68 351 985	68 653 263	301 278

*) : Negativt fortegn angir merforbruk, positivt fortegn er mindreforbruk

Planområde 3 Oppvekst og kultur har et mindre forbruk på kr 301.278,- som fordeler seg mellom kultur med kr 77.380,- og oppvekst med kr 223.898,-.

Mindre forbruket innen kultur skyldes i hovedsak reduserte utgifter på brensel/strøm på idrett i 2013 og noe reduserte lønnsutgifter totalt på planområdet. Mindreforbruket innen oppvekst skyldes i hovedsak at det ikke ble utløst så store ressursene til barn med spesielle behov på barnehageområdet som det var budsjettet med.

Planområde 4 Helse og sosial

		Regnskap'12	Regnskap'13	Justert budsjett	Budsjettavvik
1000	Politisk styring og kontrollorganer	24 419	3 254	38 000	34 746
1200	Administrativ ledelse	20 988	1 010 854	959 800	-51 054
1203	Personal/opplæring/velferdstiltak	129 600	187 650	131 000	-56 650
1210	Forvaltning av eiendommer	227 316	319 989	284 000	-35 989
2320	Helsestasjon	2 387 232	2 199 074	2 363 700	164 626
2340	Aktiviserings- og service eldre og funksjonshemmede	3 543 202	3 763 698	3 884 000	120 302
2410	Legetjenester	4 015 894	4 248 739	4 194 800	-53 939
2411	Fysio-/ergoterapitjeneste	2 514 064	2 551 465	2 575 400	23 935
2420	Sosial rådgivn og veiledning	1 739 318	2 120 224	2 307 700	187 476
2430	Tilbud til personer med rusproblemer	125 741	17 116	34 000	16 884
2440	Barneverntjeneste	1 490 156	2 004 277	1 638 900	-365 377
2510	Barneverntiltak i familie	645 331	531 190	352 700	-178 490
2520	Barneverntilt utenf familie	6 037 533	6 485 465	4 577 000	-1 908 465
2531	BPO i Sigdalsheim	29 345 269	29 058 580	27 536 100	-1 522 480
2532	BPO i Bjørkekviste	624 610	528 150	1 073 500	545 350
2540	BPO til hjemmeb.funkhemmede	12 791 715	13 276 478	13 657 500	381 022
2541	BPO til hjemmeboende	20 868 415	21 231 161	20 239 300	-991 861
2550	Medfinans. somatiske tj.	4 384 600	3 794 640	3 867 000	72 360
2560	Akutthjelp helse-/oms.tj.	0	-163 384	0	163 384
2611	Botilbud Sigdalsheimen	3 219 178	3 511 485	3 494 100	-17 385
2612	Botilbud Bjørkekvisten	62 564	55 052	97 000	41 948
2650	Kommunalt disponerte boliger	-1 356 477	-2 182 900	-1 750 100	432 800
2730	Arb.rettede tiltak i kom	0	62 656	35 000	-27 656
2750	Introduksjonsordning flyktninger	2 387 931	3 496 310	2 408 800	-1 087 510
2760	Kvalifiseringsprogrammet	249 694	144 760	555 000	410 240
2810	Økonomisk sosialhjelp	1 235 130	2 009 940	1 226 000	-783 940
8500	Statstilskudd flyktninger	-2 555 862	-3 496 310	-2 386 000	1 110 310
Sum for planområdet		94 157 562	96 769 611	93 394 200	-3 375 411

*) : Negativt fortegn angir merforbruk, positiv fortegn mindreforbruk

Planområde 4 Helse og sosial har et merforbruk på kr 3.375.411,-. Hovedforklaringen til dette er at pleietyngde og generelt bemanningsbehov i eldreomsorgen krever kapasitet som det ikke har vist seg mulig å sette opp innenfor rammene som har ligget til grunn etter lønnsoppgjør 2012. I tillegg er det et betydelig merforbruk innen barnevern.

Tjenesteområdene under barnevernet har et merforbruk, på kr 2.452.332,-. Hovedutfordringene er knyttet til omfanget av ”tiltak utenfor hjemmet”. Sigdal har høye kostnader pr bruker i tjenesten sett i forhold til omkringliggende kommuner og generelle KOSTRA-tall på dette feltet. Tjenesten ble innlemmet i Midtfylket barneverntjeneste fra og med oktober 2013, og kommunestyret vil motta nærmere orientering om hvordan dette forløper.

Tjenesteområdene under virksomhet for Sigdalsheimen og hjemmetjenesten, inklusive administrative tjenester, bygg, aktivisering og servicetjenester i virksomheten, samt medfinansiering og akutt hjelp har samlet sett et merforbruk på kr 1.990.910,-. Merforbruket skyldes i all hovedsak lønnsutgifter og vikarbruk innen pleien Sigdalsheimen og Hjemmetjenesten. I 3. kv. rapporten ble det varslet et samlet merforbruk på 1,2 mill. Dette var under forutsetning at man kunne begrense ytterligere merforbruk ved innsparing på vikarinnleie. Dette har blitt fortløpende vurdert, men ikke vist seg mulig av hensyn til forsvarlig drift. Rammen for 2014 holder ikke til å videreføre dagens aktivitetsnivå. Rammen dekker ikke lønnsveksten som har funnet sted de siste årene. Det vises til sak KS - 73/13; Møtebok for budsjett 2014. Administrasjonen har startet en prosess med å drøfte situasjonen og finne strategier mulige løsninger fremover.

Tjenesteområdene under virksomheten *Tjenester til funksjonshemmede* gikk samlet sett med et mindreforbruk på kr 1.135.000,-. Dette skyldes hovedsakelig mindreforbruk i Bjørkekvisten avlastningsbolig grunnet at budsjetterte tjenester ikke ble igangsatt før etter første halvår, en nedgang i forbruk på tjenestene omsorgslønn og brukerstyrt personlig assistent i forhold til 2012 og lavere utgifter enn budsjettert på alle virksomhetens bygg knyttet til strøm utgifter.

Tjenesteområdene under avdeling psykisk helse har et regnskap i balanse. Regnskapet viser en et merforbruk på fastlønn på kr 60.000,-. Dette er imidlertid balansert med et mindreforbruk på andre variable poster.

Tjenesteområdene under NAV har et samlet merforbruk på kr 151.700,-. Det er merforbruk på økonomisk sosialhjelp på kr 783.940,-. Dette skyldes en økning i antall søknader samt økt antall bostedsløse. Det er mindreforbruk på kvalifiseringsprogrammet på kr 410.240,-. Måltallet i programmet er ikke nådd, men det jobbes fortsatt målrettet på dette området.

Tjenesteområdene under Helsestasjonen, herunder fysioterapi barn, friskliv og husmorvikar, har et samlet mindreforbruk på kr 174.482,-. Kr 150.000,- av dette er økonomisk oppgjør fra Vestre Viken iflg. avtale om beredskap og følgetjeneste for gravide. Denne refusjonen var ikke budsjettert i 2013.

Planområde 5 Næring og drift

		Regnskap'12	Regnskap'13	Justert budsjett	Budsjettavvik
1000	Politisk styring og kontrollorganer	76 375	74 364	72 000	-2 364
1200	Administrativ ledelse	1 038 612	1 550 213	1 021 400	-528 813
1203	Personal/opplæring/velferdstiltak	18 450	36 066	23 000	-13 066
1210	Forvaltning av eiendommer	155 376	190 922	135 000	-55 922
1300	Administrasjonslokaler	973 871	849 328	610 600	-238 728

2331	Veterinær	35 886	0	0	0
2650	Kommunalt disponerte boliger	48 979	-14 084	-161 400	-147 316
2850	Tjenester utenfor ordinær	228 772	220 272	230 000	9 728
3010	Plansaksbehandling (S)	366 573	445 317	-496 300	-941 617
3020	Bygge-delings-seksj (S)	219 784	-490 581	-973 800	-483 219
3030	Kart og oppmåling (S)	940 725	-94 144	-617 000	-522 856
3200	Bedriftsrenovasjon	97 562	93 938	0	-93 938
3250	Næringstiltak	506 504	260 418	245 000	-15 418
3290	Landbrukskontor	2 011 574	2 322 290	2 282 300	-39 990
3292	Veterinærer	0	-16 109	0	16 109
3320	Kom.veier, miljø- og TST	0	2 608 439	2 477 700	-130 739
3330	Kommunale veier	2 950 278	0	0	0
3340	Kommunale veier, miljø- og TST	72 344	0	0	0
3350	Område skredsvigstatue	6 369	3 900	0	-3 900
3380	Brannforebyggende tiltak	456	0	0	0
3390	Beredskap mot brann	2 956 108	2 928 254	3 034 100	105 846
3400	Produksjon av vann (S)	1 189 962	1 278 298	1 180 400	-97 898
3450	Distribusjon av vann (S)	-2 576 954	-2 277 280	-2 046 000	231 280
3500	Avløpsrensing (S)	1 970 100	1 722 024	1 980 000	257 976
3530	Avl.nett/innsaml. Avl (S)	-2 611 167	-2 699 052	-2 912 000	-212 948
3540	Tøm av slamavsk.sept (S)	270 497	-455 263	139 000	594 263
3550	Renovasjon (S)	-1 389 938	-1 377 509	-1 668 000	-290 491
3570	Avfallsbehandling	1 206 715	1 132 913	1 500 000	367 087
3600	Miljøvern	552	125 249	138 000	12 751
3601	Friluft- og utmarksområde	213 086	223 503	230 000	6 497
3602	Fiske- og viltforvaltning	831	23 144	10 000	-13 144
Sum for planområdet		10 978 281	8 664 830	6 434 000	-2 230 830

*) : Negativt fortegn angir merforbruk, positivt fortegn er mindreforbruk

Planområde 5 Næring og drift har et merforbruk på 2.230.830,-.

1200 Administrativ ledelse

Merforbruket skyldes lønn til teknisk sjef. Vi har nå budsjettjustert deler av dette med en overføring fra Næringskonsulent til Teknisk sjef. Resten av lønningen er budsjettert på forskjellig selvkostområder men regnskapsført på tjeneste 1200.

1300 Administrasjonslokaler

Administrasjonslokaler er budsjettert med for lite lønnskostnader siden lønn til vaktmester og lønn av to renholdere blir regnskapsført over denne post.

2650 Kommunalt disponerte boliger

Til og med 2013 har teknisk sektor vært ansvarlig for drift og vedlikehold av kommunale boliger mens personalsjefen har hatt ansvar for forvaltning. Underskuddet er et svik i leieinntekter. Fom 2014 planlegges et strengere regime når det gjelder innkreving og balanse i denne tjenesten.

3010 Plansaksbehandling (S) (underskudd på kr 941 617)

Tjenesten ble budsjettert med høyere forventning på inntekt enn hva som har vist seg å slå til. Videre ser vi at de grep som ble foretatt ved budsjettet for 2013 ikke har gitt effekt enda fordi planer og planbehandling i 2013 var av saker med tidligere års gebyr.

3020 Bygge- delings- seksjonering (S) (underskudd på kr 483 219)

Tjenesten ble budsjettert med høyere forventning på inntekt enn hva som ble beregnet i selvkost og i vårt gebyrregulativ. Videre er ser vi en ytterligere nedgang i saker. Særlig i saker som gir de høyeste gebyrinntekter.

3030 Kart og oppmåling (S) (underskudd på kr 522 856)

Tjenesten ble budsjettert med høyere forventning på inntekt enn hva som ble beregnet i selvkost og vårt gebyrregulativ. Videre er antall inntektsbringende saker lavere enn forventet. Det er imidlertid en betydelig bedring på denne tjenesten fra foregående år, hvor fokus var å hente inn etterslep.

3320 Kommunale veier, miljø og TST

Underskuddet skylder uforutsette utgifter i forbindelse med flomskader i øvre delen av bygda (Eggedal).

3400 Produksjon av vann (S)

Vi fikk et pålegg om tiltak ved vannverk i Eggedal, etter revisjon av Mattilsynet (våren 2013). Tiltaket ble belastet driftsbudsjett 2013.

3530 Avløp nett/innsaml. Avl (S).

Underskuddet synliggjør at vi bør ta en drøfting om kostnadsfordeling mellom fjell og bygda for å komme i balanse. Posten må sees i sammenheng med 3500 (Avløpsrensing) som totalt gir en merinntekt.

3550 Renovasjon og 3570 Avfallsbehandling ses sammen og viser et mindreforbruk på kr. 76.596,-.

Planområde 6 Kirken

		Regnskap'12	Regnskap'13	Justert budsjett	Budsjettavvik
3900	Kirkelig fellestråd	1 625 800	1 691 900	1 691 900	0
3930	Kirkegårder	1 100 000	1 100 000	1 100 000	0
Sum for planområdet		2 725 800	2 791 900	2 791 900	0

*) : Negativt fortegn angir merforbruk, positivt fortegn er mindreforbruk

Kirkelig fellestråd har fått overført tilskudd på kr 2.791.900,- i 2013.

Balansen

I 1000 kroner

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
AKTIVA - EIENDELER							
OMLØPSMIDLER							
Kasse,postgiro,bank	59 989	60 960	114 030	84 325	79 443	66 858	67 051
Premieavvik	3 026	6 114	5 987	5 704	6 217	13 462	15 535
Aksjer/andeler	8 750	4 382	6 472	7 294	5 470	15 698	20 352
Fordringer	16 463	16 776	21 878	32 124	19 632	19 853	25 946
SUM	88 228	88 232	148 367	129 448	110 762	115 871	128 884
ANLEGGSMIDLER							
Aksjer	6 939	7 039	7 404	8 470	8 837	9 241	9 656

Langsiktig utlån	82 147	86 403	92 637	117 439	125 180	122 003	98 031
Pensjonsmidler	133 572	149 979	166 312	181 157	178 617	192 802	213 401
Faste eiendommer og anlegg	189 362	190 835	200082	250 993	269 707	293 567	308 526
SUM	412 020	434 256	466 435	558 059	582 341	617 613	629 614
SUM AKTIVA	500 248	522 488	614 802	687 507	693 103	733 483	758 498

PASSIVA	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
GJELD							
Annen kortsiktig gjeld	30 004	33 782	31 693	42 214	32 551	36 041	36 332
Premieavvik	2 866	3 008	3 465	3 753	4 266	4 436	4 449
Pensjonsforpliktelse	154 860	169 456	188 175	205 250	234 737	251 721	282 217
Langsiktig gjeld	128 641	138 113	200 498	230 384	238 710	245 167	227 831
SUM	316 371	344 360	423 831	481 600	510 264	537 364	550 830

EGENKAPITAL							
Fond*	38 086	35 531	46 482	52 509	50 491	61 655	73 194
Annen egenkapital	145 791	141 205	144 488	153 398	132 348	134 464	134 475
SUM	183 877	178 128	190 970	205 907	182 839	196 119	207 669
SUM PASSIVA	500 248	522 488	614 801	687 507	693 103	733 483	758 498

*) Inkludert udekket beløp fra investeringsregnskap 2011.

Fondsstatus

De ulike fondene listes opp nedenfor.

Disposisjonsfond

Pl. omr.	Konto	Fond	01.01.2013	31.12.2013	Bunde opp av tidl.vedtak	Reelt til disp.ved utgangen av 2013
	2560801100	Disposisjonsfond	3 101 932	5 613 373		
	2560801101	Renter investeringsfond	1 321 015	1 321 819	6 364 931	570 261
	2560801102	Tapsfond etableringslån	134 693	134 693		
	2560801103	Forsikringsfond for egenandeler	568 638	568 638		
5	2560801401	Trillemarkafond	6 573 343	8 434 469	303 596	8 130 873
5	2560801402	Horgafond, fisk	1 483	12 437		
5	2560801403	Mindreforbruk landbruk	58 070	58 070		
3	2560801501	Fond tveitensamlingene	41 159	41 159		
3	2560801502	Bygdeboksfond	154 527	158 313		
3	2560801503	Floraboksfond	6 535	6 695		
5	2560801504	Kulturlandskapsboksfond	477	477		
5	2560801601	Hovedplan vannforsyning	66 800	66 800		
5	2560801602	Disp.fond for renovasjon	171 853	171 853		
5	2560801603	Disp.fond for oppmåling	167 446	167 446		
Sum disposisjonsfond			12 367 968	16 756 241	6 668 527	8 701 134

Ubundet investeringsfond

Pl. omr.	Konto	Fond	01.01.2013	31.12.2013	Bunde opp av	Reelt til disp. ved utgangen
----------	-------	------	------------	------------	--------------	------------------------------

					tidl.vedtak	av 2013
	2530801100	Investeringsfond	5 274	60 397	31 217	29 180

Bundet investeringsfond

Pl. omr.	Konto	Fond	01.01.2013	31.12.2013
	2550801301	Martin Hjelmerud gave - Sigdalsheimen, nyanlegg	890 314	0

Bundne disposisjonsfond

Pl. omr.	Konto	Fond	01.01.2013	31.12.2013
1	2510801001	Kvinner i lokalpolitikken	157 805	157 805
1	2510801002	Fond renter forskuttering vei	9 592 480	10 160 423
1	2510801003	Bolyst og blilyst i Sigdal	0	225 000
2	2510801101	Skjønnsmidler innkjøp	23 505	23 505
2	2510801102	Førstelinjerettshjelp	49 252	48 779
2	2510801103	Samarbeidsavtale Kompetansesenter rus	0	25 000
3	2510801201	Kunnskapsløftet grunnskolen	207 108	330 650
3	2510801203	Tilskudd rekruttering førskolelærere	26 949	26 949
3	2510801204	Tilskudd barnehagekompetanseplan	78 759	106 759
4	2510801303	Arbeidssstua Sigdalsheimen	44 248	56 271
4	2510801304	Arbeidssstua Eggedal eldrecenter	163 674	158 385
4	2510801305	G.Flaget og Flaget utb.gave 1503.29.10316	143 157	146 670
4	2510801306	Ingeborg Ravnås gave 1503.29.10324	544	0
4	2510801307	Søsknene Båsums gave Sigdalsheimen 1503.29.10332	903	0
4	2510801308	Olaus Ness gave 1503.29.10359	202 467	207 434
4	2510801309	Ovestads gave pl/oms 1503.29.10375	3 963 778	3 953 035
4	2510801310	Helge Båsums gave sigdalsheimen 1503.29.10383	1 730	0
4	2510801311	Ellen Skålens g. Eggedal eldrecenter 1503.29.10391	84 574	73 878
4	2510801312	Gavekto.Eggedal eldrecenter 231503.29.10413	190 781	177 590
4	2510801313	Frisklivssentral fysioterapi	59 782	62 599
4	2510801314	Gavekto Sigdalsheimen 1503.29.10421	68 680	11 718
4	2510801315	Gavekto.hjemmesykepleie 1503.29.10456	34 794	14 864
4	2510801316	Gavekto Bjørkeallén 1503.29.10464	32 343	29 254
4	2510801317	Gavekto personalet Sigdalsheimen 1503.29.10472	21 260	61 740
4	2510801318	Gavekto Prestfosstun 1503.29.10480	5 207	3 052
4	2510801319	Lillian Hagavold, Lindrende enhet. gave	22 746	39 044
4	2510801320	Helse og livsstil, pr. 130101	20 000	20 000
4	2510801321	2510801321 Videreutdanning i rusfeltet	0	30 000
5	2510801401	Fond viltkartlegging	18 399	18 399
5	2510801402	Kommunal fiskeforvaltning	18 842	18 842
5	2510801403	Kommunalt viltfond	345 210	327 878
5	2510801404	Veterinærer	4 361	4 361
5	2510801405	Skogavgiftsfond	18 939	18 939
5	2510801407	Utviklingsfond Tr.-R. pr.140008 1503.29.10499	25 213 679	32 647 918
5	2510801408	Revisjon av naturtyper, pr. 140016	50 000	46 025
5	2510801409	Midtskog, pr. 140017	64 300	55 667
3	2510801501	Skredsvigstatue	164 454	128 661
3	2510801502	Vedlikehold bauta Haglebu	2 500	2 500
3	2510801503	Gave Lions ungdomsklubben	17 732	17 732
3	2510801504	J elsker Sigdal pr. 105001	3 168	3 168

3	2510801505	Natteravn pr. 150070	8 787	8 787
3	2510801506	Eggedal samfunnshus	0	3 879
3	2510801507	MOT Drømmefond	0	5 000
3	2510801508	God tur	0	8 000
5	2510801603	Vannforvaltning i vannområde Simoa	92 549	0
5	2510801604	Interkommunalt næringsfond	88 000	224 000
5	2510801605	Kommunalt næringsfond	1 002 450	1 111 763
5	2510801606	Trafikksikkerhetsarbeid	132 801	132 801
5	2510801607	Sentrumsutvikling Prestfoss, pr.960030	443 477	393 177
5	2510801691	Selvkostfond avløp	1 611 474	1 144 294
5	2510801692	Selvkostfond renovasjon	694 255	1 368 512
5	2510801694	Selvkostfond vann	0	40 522
3	2510801801	Statstilskudd flyktninger	3 023 567	1 698 390
3	2510801802	Kvalifiseringsprogrammet	14 333	14 333
3	2510801803	Boligtilskudd tilpasning	90 281	90 281
3	2510801804	Boligtilskudd etablering	439 700	63 821
3	2510801850	Barnevern-kompetanseheving	9 589	9 589
Sum disposisjonsfond			48 769 372	55 757 644

*) Utviklingsfond Tr-R er et felles fond for tre kommuner, Nore og Uvdal, Rollag og Sigdal. Fondet ble etablert i forbindelse med vernesaken for Trillemarka-Rollagfjell i 2009 og bygges opp i sin helhet av årlige bevilgninger fra staten med 6 mill. kroner i 5 år dvs totalt blir 30 mill. kroner i 2013. Forvaltningen av fondet organisert som et interkommunalt samarbeid og administreres av Sigdal kommune etter vedtatte retningslinjer.

Arbeidskapital

Kommunens arbeidskapital er definert som omløpsmidler fratrukket kortsiktig gjeld. Tallene framkommer i balansen. Litt enkelt sagt er arbeidskapitalen kontante midler som kommunen har til rådighet. Den kan sies å være et mål for den finansielle handlefriheten. Endringer i arbeidskapital har direkte sammenheng med bevilgningsregnskapet. Dersom anvendelsen har vært større enn anskaffelsen, fører det til reduksjon i arbeidskapitalen og motsatt. I tillegg har endringer i ubrukte lånemidler effekt på endringer i arbeidskapitalen.

Arbeidskapital	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Omløpsmidler	88 228	88 232	148 367	129 448	110 763	115 871	128 884
- Kortsiktig gjeld	32 870	36 790	35 157	45 967	36 817	40 476	40 781
= Arbeidskapital	55 358	51 542	113 210	83 481	73 946	75 395	88 103
Endring arbeidskapital	-17 977	-3 916	61 768	-29 728	-9 535	1 449	12 708

Vi ser at arbeidskapitalen har økt fra 2012 til 2013.

Driftsprosjekter med egne bevilgninger

Pl. omr.	Prosj	År	Prosjekt	Budsjett vedtatt total pr. 31.12.2013 A	Sum brukt totalt pr. 31.12.2013 B	Rest bevilgning A - B
2	910010	2005	Edb-fellestjenester	1 460 000	1 459 252	748
2	910020	2013	Kurs IKT og fagligveiledning (2år)	32 000	0	32 000
3	920010	2009	Opprustning av bibliotek/samfunnshus	1 616 543	1 761 026	-144 483
3	920031	2013	Utbedring ventilasjonsanlegg Presfoss skole	151 138	151 138	0
3	920040	2011	Biovarmeprosjekt, Nerstad og Eggedal skole	202 000	202 000	0

3	950020	2007	Kommunale kulturbygg	1 325 981	1 216 741	109 240
3	950040	2008	Prestfoss samfunnshus	82 145	82 145	0
3	950060	2010	Lufting av grassmatte sentralbanen	230 000	217 605	12 395
3	950070	2011	Kulturpris	88 303	78 400	9 903
3	950080	2013	Rehabilitering av Eikjebygningen	250 000	250 000	0
3	950090	2013	Teleslynger adm.bygg og kulturbygg	45 000	45 000	0
4	930010	2005	Rehabilitering trygdeboliger, Sigd.hejmen	445 000	280 791	164 209
4	930011	2013	Trygdeboliger, innvendig vedlikehold	50 000	17 663	32 337
4	930021	2013	Riving av uthus Helsestasjon/park.plass	50 000	25 619	24 381
4	930030	2012	Etterisolering Thorrudbygget	25 000	0	25 000
4	930040	2012	Brannverntiltak og oppgradering planløsning	100 000	16 404	83 596
4	930060	2013	Gulvvaskemaskin	30 000	27 850	2 150
4	930061	2013	Steamkjele, kjøkken Sigdalsheimen	80 000	0	80 000
4	930070	2013	Baderom Bjørkealleen-oppussing	30 000	0	30 000
4	930080	2013	Nordboligen, utvendig vedlikehold	100 000	0	100 000
4	930090	2013	Eggedal eldrecenter, teknisk utstyr	60 000	0	60 000
4	930091	2013	Glansemaskin, Eggedal eldrecenter	22 000	18 480	3 520
5	106007	2011	Trafikksikkerhetstiltak	100 000	0	100 000
5	960001	2012	Spyling og rehab.hovedvannledninger	200 000	0	200 000
5	960010	2007	Gatelys	80 000	80 000	0
5	960020	2005	Oppfølging av tiltak i kommuneplanen	250 000	86 657	163 343
5	960030	2008	Sentrumsutvikling Prestfoss	513 100	510 810	2 290
5	960031	2011	Fosselandet, gangsti	160 000	0	160 000
5	960032	2011	Regulering, Pr.sentrum	145 000	27 383	117 617
5	960033	2011	Kartlegging av skiltebehov	297 789	5 672	292 117
5	960040	2011	Flyfotografering ortofoto	368 043	368 043	0
5	960050	2013	Solskjerming, kommunehuset	150 000	125 140	24 860
6	970010	2008	Utskifting av tak Eggedal kapell	100 000	100 000	0
6	970011	2010	Flombelysning Eggedal kirke	35 000	35 000	0
6	970012	2012	Forbedring av orgel Eggedal kirke	60 000	0	60 000
6	970030	2010	Vanningsanlegg Holmen kirkegård	108 000	0	108 000
6	970032	2012	Utbedring bærerom og utv.maling Holmen kapell	60 000	0	60 000

INVESTERINGER

Pl. omr.	Prosj	År	Prosjekt	Budsjett vedtatt total pr. 31.12.2013 A	Sum brukt totalt pr. 31.12.2013 B	Rest bevilgning A - B
2	010001	2012	Elektronisk saksdistribusjon	267 400	185 741	81 659
2	010002	2013	Nye nettsider, plattform og utforming	100 000	0	100 000
2	010040	2013	VISMA Enterprise	1 750 000	449 074	1 300 926
3	920020	2011	Edb skole	500 000	498 642	1 358
3	020020	2008	Utbedring Nerstad skole	16 745 000	16 857 573	-112 573
3	020021	2011	Uteområde Nerstad skole TST	955 000	443 270	511 730
3	020033	2013	Automatiske døråpnere	100 000	125 752	-25 752
3	020040	2010	Ungd.skole/Pr.samfunnshus nytt varmesystem	4 800 000	4 285 960	514 040
3	020050	2010	Uteområde Prestfoss skole	300 000	285 123	14 877
3	020060	2013	Opprust. Uteområde Pr.smfhs/SUS-TST	100 000	78 504	21 496

3	022001	2013	Tilbygg/utbedr. Ytre garderobe Enger bh	200 000	4 000	196 000
3	050030	2006	Oppgangssag Tveitensamlingen	745 000	735 904	9 096
3	050060	2010	Prestfoss samf.hus,bygg	1 134 784	1 134 784	0
3	050061	2011	Heis samfunnshus Prestfoss	606 204	606 204	0
3	050070	2011	Kjøp av Skredsvighagan	3 235 461	3 235 461	0
3	050080	2012	Prosjektering Magasinebygget	100 000	0	100 000
4	030010	2009	Utredning og utvidelse av Sigdalsheimen	1 800 000	961 601	838 399
4	030011	2011	Ny heis og hovedinngang Sigdalsheimen	1 900 000	1 622 104	277 896
4	030012	2013	Innkjøp PDA	120 000	0	120 000
4	030030	2011	Omsorgsboliger Prestfoss	16 160 000	16 109 868	50 132
4	030031	2013	Omsorgsboliger Prestfoss, inventar	100 000	110 619	-10 619
4	030040	2012	Universell utformet flyktningsbolig	3 367 100	3 152 413	214 687
5	060001	2011	Sandsbråten, toalettbygg	250 000	193 886	56 114
5	060010	2009	Planlegging nytt renseanlegg Eggedal	13 500 000	12 587 667	912 333
5	060013	2011	Vannbehandlingsanlegg - N.Eggedal	3 128 586	28 216	3 100 370
5	060020	2012	Ledningskartverk	300 000	349 289	-49 289
5	060021	2012	Rehab.lednett N. Eggedal	500 000	0	500 000
5	060022	2012	Kjøp/instalering av vannmålere	1 000 000	736 192	263 808
5	060030	2010	Opparbeiding boligtomter	400 000	0	400 000
5	060031	2010	Boligfelt Eggedal (Fase I)	1 450 000	1 651 730	-201 730
5	060040	2006	Kommunale veier	10 000 000	7 760 308	2 239 692
5	060041	2011	Kommunale veier-Rabbenveien	8 000 000	4 485 981	3 514 019
5	060042	2011	Forskuttering Eggedalkrysset	2 235 000	2 083 539	151 461
5	060070	2012	Tiltak slambehandling	700 000	317 972	382 028
6	070010	2009	Utbedring Solumsmoen kapell	530 000	330 000	200 000
6	070030	2009	Driftsbygning Holmen kirkegård	1 000 000	900 000	100 000
6	070042	2012	Traktor Eggedal kirkegård	300 000	0	300 000
6	070060	2009	Uthus Eggedal kirkegård	150 000	0	150 000
6	070070	2010	Ny varmekilde Holmen kirke	2 300 000	2 070 000	230 000
6	070080	2013	Brannversling kirkene	200 000	0	200 000

Fire prosjekter har gått over gitte bevilgninger. Prosjekt 060031 – Boligfelt Eggedal (Fase1) ble finansiert av gjenstående midler på prosjektet 060030 – Opparbeiding boligtomter. Andre prosjekter (samlet kostnad på kr. 85.660,-) ble finansiert av ubrukte lånemidler.

Investeringsregnskapet var avsluttet med 0 i ”bunnlinja”, men det er kr 377.495,- i udekket beløp fra 2011 som en ikke hadde greid å inndekke i 2013 pga manglende inntekter fra salg av fast eiendom. Salget ble gjennomført i januar 2014.

SIGDAL KOMMUNE

Kommunestyret

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 12/1320-15
 Løpenr.: 2014/14
 Arkivnr.: 033
 Saksbeh.: Kari Kolbræk Ask

Styre/råd/utvalg Kommunestyret	Møtedato 10.04.2014	Saksnr. KS-14/23
-----------------------------------	------------------------	---------------------

VALG AV REPRESENTANTER TIL STYRENE I HAGAS, TVA, MIDTNETT OG MIDTKRAFT

Valgkomiteens forslag til vedtak:

Midt Nett Buskerud AS:

Styremedlem: **Kjell Tore Finnerud** (for 2 år)

MidtKraft Buskerud AS:

Styremedlem: **Kari Kolbræk Ask** (for 1 år)

Haglebu Vann- og Avløpsselskap AS: (for 3 år)

Styreleder: Frode Haugen	personlig vara Emil Skare
Styremedlem: Gunhild Aaby Albjerk	personlig vara Gro Sund
Styremedlem: Håkon Hofton	personlig vara Frode Borge

Varamedl. i rekkefølge	1	Emil Skare
	2	Gro Sund
	3	Frode Borge

Tempelseterområdet Vann- og Avløpsselskap AS: (for 3 år)

Styreleder: Svein Hunstad	personlig vara Henrik Ø. Fremgård
Styremedlem: Kjell Tore Finnerud	personlig vara Solveig Bechmann
Styremedlem: Tor Steinar Fossen	personlig vara Svein Haga

Varamedl. i rekkefølge	1	Henrik Ø. Fremgård
	2	Svein Haga
	3	Solveig Bechmann

Valgkomiteen anbefaler vedtektsendring med vararepresentanter i rekkefølge istedenfor personlige vara.

Saken avgjøres av: Kommunestyret

Saksutredning

Det skal velges Sigdal kommunes representatner og vararepresentanter til styrene i Haglebu Vann og avløpsselskap AS, Tempelseter Vann- og avløpsselskap AS, Midt Nett Buskerud AS og Midtkraft Buskerud.

SIGDAL KOMMUNE

Kommunestyret

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 14/297-1
 Løpenr.: 1872/14
 Arkivnr.: 231 M42 & 21
 Saksbeh.: Jens Sveaass

Styre/råd/utvalg
 Kommunestyret

Møtedato
 10.04.2014

Saksnr.
 KS-14/24

KORRIGERING AV FEIL I GEBYRREGULATIV, SLAMBEHANDLING

Rådmannens forslag til vedtak:

Gebyr for slamtømming vedtas i tråd med detaljerte satser som fremgår av tabell nederst i denne saken.

Saken avgjøres av: Kommunestyret

Saksutredning

Konklusjon:

Vedtatt gebyrregulativ 2014 inneholdt en feil knyttet til utregning av gebyr for slam. Gebyr for 2014 var beregnet ut i fra en eldre gebyrsats (ikke 2013 tall) og lå med det for lavt i vedlegget til budsjettsaken. Feilen ble oppdaget ifm at det skulle faktureres, og ingen har mottatt faktura med feil gebyr lagt til grunn. Feilen foreslås korrigeret i tråd med intensjonene i selve budsjettsaken for 2014.

Bakgrunn:

I behandling av «Budsjett 2014» i sak KS 13/73 den 13.12.13 ble det fattet følgende vedtak.

Gebyr for slamtømming vedtas i tråd med detaljerte satser i fremlagte prislister, forslag 2014.

I ettertid har det vist seg at det var en feil i aktuelle vedlegg, og at vedtatte beløp lå lavere enn det som var forutsatt. Feilen besto i at gebyrøkningen som ble foreslått ble lagt på et eldre beløp (ikke 2013-satsen) og med det regnet ut for lavt ift intensjonen og saksutredningen for øvrig. Feilen ble oppdaget ifm at det skulle gjennomføres fakturering og ingen har mottatt faktura med feil gebyr lagt til grunn.

I budsjettdokumentet som ligger til saksutredningen heter det:

Tømming av slam:

Det er fortsatt behov for å etterjustere gebyrer for slamtømming. Rådgiver til Sigdal kommune påpeker i sin gjennomgang av situasjonen det faktum at det er vesentlig skille mellom de kostnader en husstand med tett tank og slamtømming har enn hva som gjelder for en husstand med kommunal avløpsordning. Det er ingen objektiv grunn til at

det skal være så stor forskjell på disse løsningene, og at en høyrere pris på slamtømming må kunne forsvares av flere grunner. Gebyret for slamtømming foreslås å prisjusteres med 3,5 prosent, samt en generell justering for å innhente negativt fond med 6,5 prosent.

I budsjettet for 2014 er satser fra 2013 med vedtatt økning lagt til grunn. Men i tabellen (vedlegget til budsjettet) ble det fremstilt feil beløp.

Vurdering:

Opprinnelig saksutredning og resonnement ligger til grunn. Gebyrregulativ for 2014 korrigeres ved at foreslått prosentpåslag regnes ut med utgangspunkt i gebyrregulativ 2013 og gebyr for slamtømming vedtas som følger:

Gebyr for slamtømming boliger i bygda - eks mva	2013	2014
Gebyr for tømning inntil 3m3	kr 948	kr 1 044
Gebyr for tømning inntil 4m3	kr 1 264	kr 1 392
Gebyr for tømning pr.m3 over 4m3	kr 261	kr 287
Ekstra tømning pr.m3	kr 55	kr 61
Tette tanker og tømning der det ikke er WC pr.m3	kr 316	kr 348
Gebyr for slamtømming fritidsboliger - eks mva	2013	2014
Gebyr fritidsbolig pr. m3	kr 432	kr 475
Gebyr for annen slamtømming - eks mva	2013	2014
Slambehandlingsgebyr som ikke omfattes av tvungen slaminnsamling pr. m3	kr 62	kr 68
(større anlegg med egne utslippstillatelser)		

SIGDAL KOMMUNE

Kommunestyret

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 14/206-1
 Løpenr.: 1213/14
 Arkivnr.: 614 J7
 Saksbeh.: Toril Marlene Staxrud

Styre/råd/utvalg	Møtedato	Saksnr.
Administrasjonsutvalget	20.03.2014	AD-14/3
Kommunestyret	10.04.2014	KS-14/25

BEFARING INNEKLIMA HELSESTASJON 2014

Administrasjonsutvalgets forslag til vedtak: Rapport om inneklima på Helsestasjon tas til orientering.

Saken avgjøres av: Kommunestyret

Vedlegg: Rapport fra Bedriftshelsetjenesten om på inneklima Helsestasjon

Saksutredning

Konklusjon:

Døgnkontinuerlig drift av ventilasjonsanlegget for å hindre at luft med sopp sporer fra kjelleren kommer opp i lokalene.

Den ansatte må følges opp i fht. om hennes helseplager reduseres eller forvinner. Hvis det ikke skjer må det foretas en ny befaring.

Bakgrunn:

Det er kjent at Helsestasjonen har et sopp og mugg problem i kjelleren, dette har vært tatt opp med teknisk og det har vært en egen vernerunde på problematikken hvor det ble utarbeidet en rapport på dette.

Tidligere har ikke ansatte reagert med helseproblemer på dette. Helseplagene har symptomer som gjentakende luftveisinfeksjoner, tett og rennende nese, kraftig hoste, vond og irritert hals, tørr i munn og symptomene oppstår utover dagen.

Den mest vanlige soppen er svartsopp, når denne er fuktig avgir den gasser, når den er tørr avgir den sopp sporer. Begge varianter kan gi de samme symptomene.

Befaring med Bedriftshelsetjenesten ble gjennomført 13.2.2014. Tilstede på befaringen var leder Gunhild A. Albjerck, to driftsoperatører fra teknisk og Harry L. Strand fra Sigdal og Krødsherad Bedriftshelsetjeneste.

Viser for øvrig til saksfremlegg 12/1236 om utvikling av Aslebuaområdet som skal behandles i Formannskapet.

Vurdering:

Kjelleren brukes kun som lagerplass for bl.a. papir, bøker, kontorstoler etc. Ventilasjonsanlegget for bygget er plassert i kjelleren, men lufter ikke ut kjelleren.

Det er ikke nevneverdig lukt av kjeller i 1. etg, dette skyldes bl.a. at dør til kjeller holdes lukket.

Det er montert flere ventiler i kjelleren slik at det er god gjennomlufting. Det er tørt i kjelleren.

Luften i kjelleren virker godt utluftet og det er ikke mye lukt der. Det er markant saltinnslag på veggene.

Det lukter av papir, bøker og annet som hentes opp av kjelleren, tøy på kontorstoler og barneseter har fått jordslag og misfarging.

Ventilasjonsanlegget setter i gang et par timer før arbeidstid og skrur seg av et par timer etter arbeidstid, det er avslått om natten. Vinduer på helsestasjon trekker ikke inn kald luft noe som innebærer at ventilasjonsanlegget gir et overtrykk i lokalene. Dette er en fordel da overtrykket dytter luft ned i kjeller gjennom døråpning og sprekker i gulvet. I kjeller er det normaltrykk.

Når ventilasjonsanlegget står på om dagen hunder overtrykket at lukt, gasser og sporer fra muggsopp trekkes opp i 1. etg. Når ventilasjonsanlegget slår seg av blir det annerledes. Når ventilasjonsanlegget slår seg av hentes luft opp fra kjelleren. Når ventilasjonsanlegget slår seg på byttes lufta ut og fjerner lukt og gasser før ansatte kommer på jobb. Dette hndrer ikke at soppopprer blir svenevde rundt i lokalene som støv og virvles opp når det kommer folk inn i lokalet. Dette kan være årsakene til den ansattes helseplager.

Det anbefales at alt i kjelleren som ikke skal brukes mer blir kastet. Tette alle ventiler unntatt en. Sette inn avtrekksvifte i den siste ventile og la vifta hente luft nede nede ved gulvet og ikke oppe fra taket. Dette skaper et undertrykk og da hentes det en del luft fra etasjonen over kjeller. Denne lufta er varmere enn lufta i kjeller. Hvis vifte henter luft oppe fra taket forsvinner den varme lufta rett ut av bygget. Hvis vifta henter luft nede ved gulvet så hentes den kaldeste lufta og trekkes ut. Den varme lufta som blir igjen i kjellerne vil bidra til å holde kjelleren tørr.

Rådmannens forslag til vedtak:

Rapport om inneklima på Helsestasjon tas til orientering.

Administrasjonsutvalget behandlet saksnr. 3/14 den 20.03.2014

Behandling:

Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Sigdal og Krødsherad

Bedriftshelsetjeneste

3358 N. Eggedal Tlf. 32 71 40 00

Sigdal kommune

v/Gunhild A. Albjerck

26.02.14

Oppsummering fra besøk ved helsestasjonsbygg 13.06.14

Bakgrunn for besøk: En av de ansatte ved helsestasjonen har opplevd gjentakende plager i luftveiene etter at hun begynte å arbeide ved helsestasjonen. Det var ønske om at yrkeshygieniker ved bedriftshelsetjenesten foretok en befaring ved helsestasjonen, gjorde sine vurderinger og kom med evt. forslag til tiltak.

Tilstede under befaringen: Gunhild A. Albjerck, leder
2 driftsoperatører fra teknisk avdeling
Harry L. Strand, yrkeshygieniker ved SKBHT

Momenter som kom fram under besøket

1. Symptomer/plager som ansatt opplyser å ha

- gjentakende luftveisinfeksjoner
- tett og rennende nese
- kraftig hoste
- vond/irritert hals
- tørr i munnen
- symptomene oppstår utover dagen

2. Beskrivelse av bygget

- Bygget er en eldre trebygning
- Bygget har tidligere vært en butikk
- 2. etg. Er leid ut til eksternt firma
- Kjelleren brukes ikke, men er benyttet som lagerplass for diverse (papirer, bøker, pappesker, kontorstoler med tøytrekk, trehyller, bilseter for barn, etc.)
- Ventilasjonsanlegg for bygget er plassert i kjelleren, men lufter ikke ut kjelleren

- Det lukter ikke nevneverdig kjeller i 1. etg.
- Dør ned til kjeller holdes lukket
- Det har vært vannlekkasje tidligere, men dette er angivelig utbedret (det ble den gang opplyst å kun ha vært vått, og at dette vannet umiddelbar ble fjernet)
- Det er montert opp flere ventiler i kjelleren, slik at det er god gjennomlufting

3. Erfaringer og observasjoner i forhold til kjelleren

- det lukter av papirer, bøker, etc. som hentes opp fra kjelleren
- Pappesker blir myke av å ligge i kjelleren
- Tøy på kontorstoler og barneseter har fått jordslag og misfarging
- Lagrede saker i kjelleren er angivelig saker som ble lagret her nede i forbindelse med flytting av helsestasjonen fra herredshuset.
- Det var tørt i kjelleren
- Luften virket godt utluftet, og det var ikke så mye lukt her
- Det var markant saltinnslag på veggene

4. Beskrivelse av ventilasjon og ventilasjonsanlegg

- Anlegget står på i arbeidstiden samt et par timer før/etter (Om natten er ventilasjonsanlegget avslått)
- Når vi sjekket ved et vindu, så trakk det ikke kald luft inn. Dette innebærer at ventilasjonsanlegget gir et overtrykk i lokalene.

Kommentar: Dette er en fordel i og med at overtrykket da dytter luft ned i kjelleren rundt døråpningen og evt. andre sprekker i gulvet (i kjelleren er det normaltrykk, i og med at alle ventiler står åpne)

5. Hva kan finnes i kjelleren av muggsopp, etc. Og hva innebærer dette av helserisiko.

Den mest vanlige soppen er svartsopp (svartsoppen finnes i lufta rundt oss hele tiden, men den er på jakt etter fuktige plasser der den kan formere seg. Finnes i vinduskarmer, nederst på dusjforheng, som jordslag på klær/møbler, etc.) . Når denne er fuktig, så avgir den gasser. Når den er tørr, så avgis sopp sporer. Begge varianter kan gi de samme symptomene, med forkjølelssymptomer, tett nese, tørre øyne, unormal trøtthet, kløe/allergi, irritasjon i luftveier, etc.

6. Hvordan kan evt. muggsopp fra kjelleren komme seg opp i første etasje

Når ventilasjonsanlegget står på om dagen så hindrer overtrykket at lukt, gasser og sporer fra muggsopp trekkes opp i første etasje.

MEN når ventilasjonsanlegget slår seg av, blir det annerledes.

I alle hus er det oppdrift/pipeeffekt i forhold til varm luft. Varm luft i 1. og 2. etg. Trekker opp mot taket og vil ut. I et gammelt trehus er det sprekker nok til at varm luft finner veier ut av huset. Da dannes det et undertrykk i disse etasjene, og undertrykket gjør at det hentes luft der det er muligheter. Noe av lufta vi da naturlig hentes opp fra kjelleren gjennom dørsprekker og andre åpninger i gulvet.

Mao: Når ventilasjonsanlegget slår seg av, så hentes luft opp fra kjelleren. Senere, når ventilasjonsanlegget slår seg på tidlig om morgenen, så byttes lufta ut, og fjerner lukt og gasser før ansatte kommer på jobb. Men soppsporer, som arter seg som støv, blir ofte svevende rundt i lokalene og virvles opp når det kommer folk. Det er disse soppsporene som kan være årsaken til plagene.

7. Forslag til tiltak

a. Døgkontinuerlig drift av anlegget.

Ett alternativ vil være å holde ventilasjonsanlegget i gang hele døgnet, slik at overtrykket i lokalene hindrer luft med soppsporer fra kjelleren i å komme opp i lokalene.

Men da får man likevel ikke gjort noe med kilden til soppsporene. I tillegg vil det koste å kjøre ventilasjonsanlegget hele døgnet.

b. Rydd og ventiler kjeller

- Fjern lagervare i kjelleren som ikke skal brukes mer

Kommentar: Gjelder bøker, papirer, papp, arbeidsstoler og barnestoler med tøytrekk, tre bokhyller som er misfarget, etc. **Dette er saker som egentlig bør kastes.**

- Tett alle ventiler unntatt en
- Sett inn en avtrekksvifte i den siste ventilen (dette er mer som en baderomsvifte, som trekker ca. 70 W ved vanlig drift.) Monter gjerne inn en trinnvis vifte, slik at dere kan justere avtrekket opp/ned ved behov.
- La vifta hente luft fra nede ved gulvet (ikke oppe ved taket)

Begrunnelse:

Man skapes nå et undertrykk i kjelleren, og da hentes det også en del luft fra etasjen over. Denne lufta er varmere enn lufta i kjelleren. Hvis vifta i kjelleren henter luft fra oppe ved taket, så forsvinner den varme lufta rett ut av bygget.

Hvis vifta i kjelleren henter luft fra nede ved gulvet, så henter den den kaldeste lufta og trekker ut denne. Varm luft fra etasjen over vil da bli med helt ned til gulvet før den trekkes ut. Da vil denne lufta bidra til å holde kjelleren tørr.

Kommentar:

Hvis man ønsker mer lufttilførsel til kjelleren, så kan man bore et hull eller flere i den ventilasjonskanalen i kjelleren der brukt luft skal trekkes ut av bygget . Dette er luft som har vært gjennom varmeveksleren, og skal likevel skal ut til «kråka». Temperaturen ligger her mellom inne- og utetemperatur, men er likevel varmere enn utelufta.

8. Oppfølging av tiltak

Den ansatte som har plager må følges opp i forhold til om hennes helseplager reduseres/forsvinner. Hvis så ikke skjer, så må vi foreta en ny befarings.

Hvis det er spørsmål til det som her er presentert, vennligst ta kontakt.

Med hilsen
Sigdal og Krødsherad BHT

Harry L. Strand
Yrkeshygieniker
Mobil 92010162

SIGDAL KOMMUNE

Kommunestyret

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 12/1236-5

Løpenr.: 1108/14

Arkivnr.: L71 &50

Saksbeh.: Johannes Michielsen

Styre/råd/utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskapet	20.03.2014	FS-14/9
Kommunestyret	10.04.2014	KS-14/26

UTVIKLING AV ASLEBUA-OMRÅDET

Formannskapets forslag til vedtak:

I videre dialog/forhandlinger med interesserte eiendomsutviklere kan vårt kommunale behov som tilsvarer ca. 300m2 brukes som en del av forhandlingen. Vårt behov er rom til alle tjenester som er en del av Helsestasjonen beskrevet i budsjett og notatet a.d. 9. januar 2014.

Dette gir mer forutsigbarhet til alle parter for videre arbeid med saken.

Saken avgjøres av: Kommunestyret

Vedlegg: 1) Budsjett 2014 Del II - side 92
2) Notat fra ledende helsesøster (a.d. 09.09.14)

Saksutredning

Konklusjon:

Siden vi ved utbygging åpner for muligheten til utnyttelse av begge tomter har vi vurdert muligheten å integrere nye lokaler for helsestasjon i et større bygg. Helsestasjonen har behov for et ekstra areal av 115 m2 i tillegg til eksisterende rom (150m2). Dette er beskrevet i Budsjett 2014 Del II side 92 (vedlegg 1).

Teknisk sjef har vært på befaring, sett på lokalene og bedt ledende helsesøster om en nærmere beskrivelse av minimumsbehov for plass til helsestasjon og Friskliv/Folkehelse. Se vedlagt notat (vedlegg 2).

For helsestasjon kommer totalbehovet på ca. 265 m2 målt i henhold til status og ikke til utvikling (folkehelsekoordinator e.l.).

Det er for Sigdal kommune ønskelig å knytte lokalisering av Helsestasjon til et større bygg som svarer til den universelle utforming som brukere trenger. Det satses på praktiske forhold til andre tjenester, med bedre infrastruktur og tilgjengelighet for eldre innbyggere. Utfra samtalene vi har ført med de forskjellige firmaer, tør vi påstå at konkrete tall rundt kommunal tjenestearreal kan bli utslagsgivende for å få en ønsket sentrumsutvikling.

For å få et innblikk i hverdagen av personalet på helsestasjonen foreslår administrasjonen, en kort befarings den 20. mars på et nærmere bestemt tidspunkt.

Vedtaket i sak 12/1236-4 har ordlyden: *Sigdal kommune utfordrereidomsutviklere og næringsliv til å prosjektere og bygge et større bygg med plass til både forretningslokaler, lokaler for offentlige tjenester og evt. Attraktive leiligheter i toppetasjen.*

Meningen er å være konkret i forhold til vårt behov.

Bakgrunn:

Under vinteren 2011 – 2012 fikk vi en vannlekkasje i Aslebua. Denne vannlekkasjen ble oppdaget ganske seint noe som gjorde at skaden ble omfattende. Vi kunne ikke sette i gang med utbedringsarbeidet før bygget var tørt, og for å oppnå dette måtte vi fjerne en del av gulvet i 2. etasje. Aslebua har således ikke vært utleid siden skaden oppsto.

Aslebua er en kombinasjon av både næringslokaler og leilighet. De siste 5 år har bygget tjenestegjort som kirkekontor og prosjektlederkontor. Leiligheten har vært leid ut i perioder, men oppsummert har bygget generert lite inntekter. Alt i alt har det kostet kommunen å drive Aslebua.

For å kunne generere fremtidig inntekter samt å imøtegå behov for næringslokaler og eventuelt sentrumsnære boliger bør det vurderes å rive eksisterende bygg, omregulere arealbruken, og legge arealene til rette for bebyggelse og næringsutvikling.

Vurdering:

Siden mai 2013 har teknisk sektor vært i dialog med flere entreprenører og eiendomsutviklere. Vi har også presentert Aslebua's prosjektet med idéskisse på Bygg og anleggsforum i Drammen. Vi har hatt kontakt med bl.a. Blinkhus, ARBO, Arkitektgruppen Drammen, Atlas byggeledelse, AKA Hønefoss, PoB (Lier), Iec Hus, Nordbohus, PEAB og Ticon.

Sentralt i alle samtaler var temaet «risiko» og «vinn – vinn perspektivet» dette er temaer som er avgjørende for å få til et samarbeid.

Det vi har brukt som positive punkter fra kommunes side:

- En utvikling i Prestfoss sentrum er ønskelig fra kommunens siden. Vi har temaområder i vår planstrategi som har direkte sammenheng med slik utvikling bl.a. befolkningsutvikling, sentrumsutvikling, utvikling av næringslivet og infrastruktur.
- Aslebua's beliggenhet er et strategisk sted for forretninger som er avhengig av synligheten, langs fylkesveien, vis á vis Herredshuset og med direkte tilknytning til offentlig trafikk.
- Mens bygget har stått ledig, har fått flere forespørsler om leiemuligheter (seks forskjellige forespørsler). Dette i seg selv tilsier at det finnes interesse for å leie nærings- / forretningslokaler i tilknytning til Fv. 287, sentralt plassert i Prestfoss.
- Med tanker på utvikling av området er det mulighet for å se begge tomter (tomt 36/1/14 og 36/1/1) under et.

- Vi ønsker i samarbeid å imøtekomme en fremtidig utvikler med tilrettelegging av den tekniske infrastruktur
- Eventuelle interesserte kjøpere vil muligens også kunne ta på seg arbeidet med å tilrettelegge tomte ved å rive eksisterende bygg før etablering av ny infrastruktur og bygningsmasse. En omregulering av arealene vil kunne gi føringer for dette. I tillegg vil kommunen kunne inngå en utbyggingsavtale for å sørge for at annen nødvendig infrastruktur blir ivaretatt.

Nevnte kulepunkter er fordelaktige omstendigheter men er ikke utslagsgivende for å vekke den entusiasme som trengs hos en eiendomsutvikler.

Rådmannens forslag til vedtak:

I videre dialog/forhandlinger med interesserte eiendomsutviklere kan vårt kommunale behov som tilsvarer ca. 300m² brukes som en del av forhandlingen. Vårt behov er rom til alle tjenester som er en del av Helsestasjonen beskrevet i budsjett og notatet a.d. 9. januar 2014. Dette gir mer forutsigbarhet til alle parters for videre arbeid med saken.

Formannskapet behandlet saksnr. 9/14 den 20.03.2014

Behandling:

Rådmannens forslag, enstemmig vedtatt.

Innredning til skyllerom Heimtun: Bekkenspyler, fatvasker og vaskemaskin. Estimert 120.000,-. Lagt inn i investeringsbudsjett for 2016.

Oppgradering ringesignalanlegget på dagens Sigdalsheimen. Bevilget beløp kr 500.000 i 2015.

Utbygging Helsestasjonen. Bevilget beløp kr 2.200.000,- i 2015.

Det er behov for mer kontorplass og møterom for Helsestasjonen. Det er ikke nok kontorplasser for de ansatte på Helsestasjonen og Friskliv. Per i dag er det 5 funksjoner som deler på 3 kontorer. Dette vanskeliggjør en effektiv arbeidsflyt i hverdagen. Blant annet må to fysioterapeuter og helsestasjonslege (pluss turnuslege iblant) dele på ett kontor og innrette seg etter hverandre for å unngå å jobbe der samtidig. Ledende helsesøsters kontor er altfor lite til å ha brukere inne, og er opprinnelig en ombygd garderobe. Det er ikke eget møterom i lokalene og venterommet blir ofte brukt som møterom, bl.a. med konsultasjonsteam med BUP, PPT og barnevernet. Dette er ikke forsvarlig av hensyn til taushetsplikten og av brukernes opplevelse av tjenesten som gis. Arbeidsmiljøet for de ansatte er viktig, og egnede lokaler er avgjørende for å kunne yte en god tjeneste. Frisklivssentralen har heller ikke egne lokaler og har behov for kontor og lagerplass. I tillegg til det vi har av kontorer, er det behov for følgende: Kontorer til ledende helsesøster, fysioterapeut ved helsestasjonen, frisklivs koordinator og merkantil pluss møterom og lagerplass, til sammen 115 m² tilbygg til eksisterende helsestasjonsbygg. Nybygg bør også vurderes, evt sambygging med andre aktuelle virksomheter i kommunen. Å ta i bruk andre etasje hvor Sigdal Regnskap leier, er ikke aktuelt til annet enn lager, av hensyn til krav om universell utforming. Kostnadskalkyle for tilbygg Helsestasjonen: 115 m²; ca 25 000 kr/m² = 2.200.000 (eks. mva.) Et evt. nybygg er ikke kostnadsberegnet.

Investeringsbehov 2014-2017

Andre investerings og vedlikeholdsbehov som man ikke har budsjettdekning for i 2014:

Tak over Sigdalsheimen. Siden bygget var nytt har det vært problemer med vanninntrenging i enkelte beboerrom i vårløsningen som følge at kondens har fryst til is i løpet av vinteren. Flere tiltak har vært utprøvd for å finne årsaken helt fra bygget var nytt og fram til nå uten å lykkes, men etter å ha åpnet opp et beboerrom våren 2011 jfr vedtak i hovedutvalget for Helse og sosial 08.03.11 (sak hs 07/11) og hatt befaring fra forskjellige fagkyndige, herunder Prosjektjenester AS som også har avgitt grundig rapport etter befaringen, så har vi funnet årsaken til vanninntrengingen (kondens) (se rapport vedlagt meldingssak HS 11/27). Omfattende oppgave. Saken skal nå vurderes juridisk. Kostnaden er ukjent. Per nå så er det for vagt i forhold til det juridiske til å kunne sette dette behovet opp i budsjett 2013. Saken vil bli fulgt opp og orienteringer vil bli gitt underveis i 2013.

Beising av 4 trykdeboliger, garasje og stabbur.

Ekstrabevilgning for å få ferdig de utvendige arbeidene som nevnt under prosjekt 930010. Prisantydning: kr 80.000,-.

Innvendig oppussing av leiligheter i Bjørkealleen bofelleskap. Hard bruk; leilighetene ser slitne ut. Estimert 100.000,-

NOTAT VEDR. BEHOV FOR STØRRE PLASS TIL HELSESTASJONEN OG FRISKLIVSSENTRALEN.

Helsestasjonen i Sigdal har siden 1994 hatt lokaler i det kommunale bygget tvers over veien for kommunehuset. Dette har fungert meget bra, men vi er blitt flere ansatte etterhvert, fått flere og nye arbeidsoppgaver og større krav til rapportering og dokumentasjon. I tillegg har også frisklivssentralen, som naturlig samarbeider med helsestasjonen, sin base og administrasjon i helsestasjonsbygget. Dette gjør at det er blitt behov for mer kontorplass pluss et møterom / aktivitetsrom.

Det er ikke eget møterom i lokalene og venterommet blir derfor ofte brukt som møterom, bl.a. med samarbeidsmøter/ konsultasjonsteam med BUP, PPT og barnevernet, barselgrupper, svangerskapskurs og andre kurs og møter på helsestasjonen og frisklivssentralen. Dette er ikke forsvarlig, bl.a. av hensyn til taushetsplikten og av brukernes opplevelser av tjenesten som blir gitt. Det er stor trafikk på venterommet både med folk som har avtaler og de som også kommer innom uten avtale.

Det er ikke nok kontorplass for de ansatte på helsestasjonen og frisklivssentralen. Per i dag har vi fem kontorer til åtte funksjoner: To helsesøstre, jordmor, helsestasjonslege, to fysioterapeuter (fysioterapeut barn og fysioterapeut frisklivskoordinator), merkantil og husmorvikar. To av disse kontorene er ikke egnede, da ledende helsesøster sitt kontor opprinnelig er en ombygd garderobe og er altfor lite til å ha brukere inne, noe det ofte er behov for. Dette vil også si at vi mangler garderobe. Kontorfullmektig sitt kontor er en liten «tarm» i enden av en gang. To fysioterapeuter, helsestasjonslege og (iblant) turnuslege må dele ett kontor og innrette seg etter hverandre for å unngå å jobbe der samtidig, noe som vanskeliggjør en effektiv flyt i arbeidshverdagen. Arbeidsmiljøet for de ansatte er viktig, og egnede lokaler er avgjørende for å kunne yte en god tjeneste. Det er behov for god plass når det kommer barnefamilier til konsultasjoner og vi skal observere og vurdere barns utvikling. Alle ansatte må ha tilgang til PC og fagprogrammet WinMed helsestasjon som er vårt journalprogram. Husmorvikar er innom iblant for rapport, gjennomgang av brukere og utfylling av lister og må da sitte på spiserommet. Jordmors kontor og det ene helsesøsterkontoret er greie, men ikke større enn de må være.

Hele første etasje på helsestasjonsbygget er ca 150m² inkl. vindfang, trapper og ganger. I tillegg til det vi har av plass nå, trengs det følgende: kontorer til ledende helsesøster, fysioterapeut ved helsestasjonen, merkantil og helst et «gjestekontor». Frisklivskoordinator trenger også et kontor for helsesamtaler og administrasjon av frisklivssentralen. Mye av frisklivsaktivitetene foregår i kommunale lokaler rundt i bygda som gymsaler og basseng. Likevel har frisklivssentralen behov for et aktivitetsrom for mindre treningsgrupper og kurs. Tilsammen gir dette et ekstra arealbehov på ca 115 m² ekstra i tillegg til det eksisterende helsestasjonsbygget. Kostnads kalkyle for tilbygg helsestasjonen 115 m² med ca. kr 25 000 pr m² blir kr 2.200 000 (eks. mva) og ligger inne i handlingsprogram og økonomiplan i 2016. Å ta i bruk andre etasje hvor Sigdal Regnskap leier, er ikke aktuelt av hensyn til krav om universell utforming. Kjelleren er dårlig og kan ikke engang brukes til lager. Nybygg bør vurderes, evt. sammen med andre aktuelle virksomheter i kommunen, eller som del av et næringsbygg. Et evt. nybygg er ikke kostnadsberegnet.

Gunhild Aaby Albjerk, ledende helsesøster / helsestasjonsleder.

SIGDAL KOMMUNE

Kommunestyret

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 14/187-1
 Løpenr.: 1112/14
 Arkivnr.: 150 &21
 Saksbeh.: Johannes Michielsen

Styre/råd/utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskapet	20.03.2014	FS-14/10
Kommunestyret	10.04.2014	KS-14/27

OMDISPONERING MIDLER INVESTERINGSBEHOV

Formannskapetets forslag til vedtak:

Sigdal kommune omdisponerer et beløp av størrelse kr. 760 00 fra gjenstående midler (Eggedal renseanlegg). Midler brukes til de tre nevnte investeringer og i henhold til forslaget nevnt i konklusjonen:

- Ny driftsoperatørbil: kr 360 000,-
- Eggedal vannverk: kr 200 000,-
- Ledningskartverk: kr 200 000,-

Saken avgjøres av: Kommunestyret

Saksutredning

Konklusjon:

Eggedal renseanlegg er pr. i dag ikke formelt regnskapsavsluttet da entreprenøren fortsatt har utestående ca. kr 50 000,-. Når dette beløpet tas med i regnskapsoversikten, er det fortsatt kr 830 000,- som står igjen som ubrukte midler i forhold til budsjettet.

Gjenstående midler fra Eggedal renseanlegg foreslås omdisponert slik:

- Ny driftsoperatørbil: kr 360 000,-
- Eggedal vannverk: kr 200 000,-
- Ledningskartverk: kr 200 000,-

Totalt omdisponert beløp blir da kr 760 000,-.

Bakgrunn:

Ved behandling av budsjett for kommende år, også nå for inneværende 2014, lister sektorene en til dels lang rekke av tiltak og initiativ som det er krevende å finne økonomi for på det tidspunktet budsjettforslaget utarbeides. For teknisk sektor er dette presentert under avsnittet «Prioriterte behov som det ikke er funnet rom for i fremlagte planperiode» i kap. 5.1

budsjettdokument del II. To av tiltakene nevnt på denne listen er «bil til driftsoperatører» og «utbedring av vannverk i Eggedal jfr. foreliggende revisjonsrapport». Disse behovene tvinger seg frem på et tidspunkt, og det er nå sett på mulig forslag til løsning når vi nå kjenner status og avslutning på prosjektet med renseanlegg i Eggedal.

I tillegg er det gjort en nærmere vurdering av behovet for å slutføre, og på den måten hente ut effekten av arbeidet med elektronisk ledningskartverk. Status og endelig omfang av dette arbeidet viser at det er påkrevet med en utvidelse av rammen. I det følgende er det redegjort noe nærmere for de konkrete punktene.

- **Bil - (pickup) – driftsoperatør:**

Bilen som teknisk sektor benytter i dag er en Nissan King Cab 2001 mod. som er kjørt ca. 230 000km. Bilen preges av mye rust og den tekniske tilstanden er også blitt merkbart dårligere den siste tiden. I tillegg til de kostnadmessige utfordringene med verkstedbesøk, så er det ikke minst ressurskrevende når verkstedbesøkene blir stadig hyppigere (bilen mangler for tiden varmeapparat).

Teknisk sektor har allerede sondert markedet og innhentet flere tilbud på en ny «arbeidsbil». Ny bil, inkl. innbytte, vil koste i størrelsesorden kr 360 000,-. Anskaffelsen er en investering som vil belastes selvkostområdene.

- **Eggedal vannverk:**

Mattilsynet gjennomfører årlige revisjonsbesøk på kommunale vannverk. I 2013 prioriterte Mattilsynet bl.a. Eggedal vannverk. Rapporten fra dette tilsynet på Åla Sigdal kommune å sikre inntaksbrønn, sørge for fremtidig klausuleringer av området rundt brønnen samt etablering av desinfiseringsanlegg. Frist for gjennomføring/utbedring av pålegg er forutsatt gjennomført så snart som mulig. Det er realistisk at arbeidene er slutførte innen utgangen av inneværende år. En rådgiver innenfor hydrogeologi ble engasjert allerede i 2013. Påløpte kostnader er inntil videre belastet driftsbudsjettet. Til tross for at mye av arbeidene utføres med egne mannskaper, vil det økonomiske behovet ligge i størrelsesorden kr 200 000,-.

- **Ledningskartverk (prosjekt nr. 060020):**

På dette prosjektet er det i utgangspunktet avsatt kr 300 000,-. Arbeidene med å kartlegge kummer og ledningsnett ute i felten startet opp sommeren 2013. Det forutsettes at prosjektet er fullført i løpet av inneværende år.

I 2013 ble det bl.a. anskaffet programvare i tilknytning til KomTek Utgiftene i denne forbindelse (ca. kr 290 000,-) er belastet ledningskartverk. Pr. i dag er det på prosjektet «ledningskartverk» belastet ca. kr 340 000,-. For å komme i mål med de arbeidene som er planlagt utført og samtidig få dekket inn allerede overskredet beløp, er det behov for å øke denne budsjettposten med ytterligere kr 200 000,-.

Vurdering:

Da avslutning av prosjekt med allerede finansiert tiltak for nytt renseanlegg i Eggedal viser at det er midler til overs, så foreslår rådmann å omdisponere brorparten av dette beløpet til andre allerede påkrevde og ønskelige tiltak innenfor teknisk sektor.

Rådmannens forslag til vedtak:

Sigdal kommune omdisponerer et beløp av størrelse kr. 760 00 fra gjenstående midler (Eggedal renseanlegg). Midler brukes til de tre nevnte investeringer og i henhold til forslaget nevnt i konklusjonen:

- Ny driftsoperatørbil: kr 360 000,-
- Eggedal vannverk: kr 200 000,-
- Ledningskartverk: kr 200 000,-
-

Formannskapet behandlet saksnr. 10/14 den 20.03.2014

Behandling:

Rådmannens forslag, enstemmig vedtatt.

SIGDAL KOMMUNE

Kommunestyret

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 14/250-1
 Løpenr.: 1520/14
 Arkivnr.: F47 &85
 Saksbeh.: Jens Sveaass

Styre/råd/utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskapet	20.03.2014	FS-14/14
Kommunestyret	10.04.2014	KS-14/28

INTERKOMMUNAL BARNEVERNVAKTORDNING FOR SIGDAL, MODUM OG KRØDSHERAD KOMMUNER. MIDT-BUSKERUD BARNEVERN TJENESTE

Formannskapets forslag til vedtak:

Ved likelydende vedtak i de tre deltakerkommuner i den interkommunale barneverntjenesten for Midt-Buskerud iverksettes:

1. Midt-Buskerud barneverntjeneste innfører barnevernvaktordning fra 1. april 2014.
2. Barnevernvaktordningen tar utgangspunkt i alternativ 1 i saksutredningen og evalueres etter 1 års drift.
3. Kostnaden på ca. kr. 300 000,- innarbeides på «kostra funksjon 244 Administrasjon/fellesutgifter» og fordeles etter kostnadsnøkkel for felles administrasjonsutgifter i henhold til samarbeidsavtale for interkommunal barneverntjeneste.
4. Det innkalles til møte med fagforeningene for å drøfte fram lokal særavtale om barnevernvakt i Midt-Buskerud. Rådmannen i Modum og barnevernleder er arbeidsgivers forhandlere.
5. Det igangsettes utredning og prosjektering for stasjoner barnevernvakt i Ringerike, Hole, Jevnaker, Modum, Sigdal og Krødsherad med søknad om samhandlingsmidler hos Fylkesmannen.

Saken avgjøres av: Kommunestyret

Vedlegg:

1. Brev fra Barne-, likestillings –og inkluderingsdepartementet av 04.06.2013- Akuttberedskapen i kommunalt barnevern
2. Beregningsmodell barnevernvaktordning 2014

Saksutredning

Konklusjon:

Barneverntjenesten betjener ca. 19000 innbyggere og arbeider med om lag 400 saker på ett år. Mangel på barnevernvaktordning medfører at barn, unge og deres foreldre i for liten grad får den bistand de er i behov av. Barneverntjenesten i Ringerike og barnevernvakta i Drammen har tatt opp med barneverntjenesten i Midt-Buskerud at de har en rekke henvendelser til sin vakttelefon som gjelder Midt-Buskerud barn/ ungdom. Barneverntjenesten erfarer videre at politiet vurderer at det er barneverntjenestens ansvar å vurdere og gjennomføre tiltak knyttet til disse barna. Alt. 1 av de som er presentert i denne saken vil kunne ivareta akuttberedskap for barn og unge i Midt-Buskerud. Hvorvidt denne ordningen er tilstrekkelig vil kunne erfares i løpet av første driftsår, og det tilrås å iverksette alternativ 1, samtidig som man arbeider med å se på løsninger for selve vakt-beredskapen i et større driftsfelleskap med omkringliggende kommuner.

Bakgrunn:

Sak om barnevernvakt i Sigdal, Modum og Krødsherad har vært på dagsorden en rekke ganger. Allerede i 1992, på samme tid som ny barnevernlov ble vedtatt, ble det utredet barnevernvaktordning i samarbeid med andre kommuner tilhørende Nordre-Buskerud politidistrikt med unntak av Hallingdal. Fylkesmannen var pådriver for at alle kommuner skulle ha beredskap for barn og ungdom som trenger det skulle få hjelp også utenom ordinær kontortid. Modum, Sigdal og Krødsherad valgte å ikke opprette felles vaktordning. Fra 1992-2004 var det varierende løsninger i forhold til barnevernets bistand utenfor kontortid. I 2004 ble saken på ny aktualisert, hvor det fra Modum sin side ble vurdert å kjøpe seg inn i barnevernvakta for Drammens regionen. Kostanden var forholdsvis høy og det ble ikke bevilget penger til dette. På samme tid var utredning med sammenslåing av barneverntjenestene i Midt-Buskerud startet, slik at man ønsket å avvente en event. nærmere samarbeid med Drammen. I 2008, etter ønske fra politisk nivå, startet Modum på ny initiativ til å se på felles løsning for kommunene tilhørende Nordre-Buskerud politidistrikt, event. samarbeid med Kongsberg regionen, Øvre- Eiker eller eksisterende vakt i Drammen. Det ble nedsatt arbeidsgruppe som utredet saken. Lensmannskontoret signaliserte tydelig behovet for barnevernvakt. Utredningen konkluderte med at Modum kommune bør medvirke til videre utredning for en interkommunal barnevernvakt tilhørende kommunene i Nordre-Buskerud. Saken ble politisk behandlet i 2009 hvor konklusjonen ble å se nærmere på alternative vaktordninger. Saken i Modum har ikke vært utredet videre pga lederbytte i både barneverntjenesten og hos lensmannskontoret. Sigdal har i hele perioden vurdert at enkelt hendelser ikke har kvalifisert for å opprette vaktordning.

Det har fra Barne, likestilling -og inkluderingsdepartementet i flere år vært krav om at kommunene må ha en vaktordning hvor barn og familier i krise kan komme i kontakt med barneverntjenesten utenom kontorets ordinære åpningstid. Offentlige instanser som politi, legevakt/ sykehus og kritesenter mfl. har også behov for barnevernets bistand i forbindelse med kveld/ helg eller høytider. Juni 2013 sendte departementet ut krav til alle kommuner om å ha akuttberedskap for barn og unge, i form av vaktordninger i det kommunale barnevernet (vedlegg 1).

Behov for barnevernvakt

Midt-Buskerud barneverntjeneste ble opprettet 01.10.2013, ved at også Sigdal ble innlemmet i

den interkommunale barneverntjenesten for Modum og Krødsherad. Barneverntjenesten betjener ca 19 000 innbyggere. I 2013 mottok barneverntjenesten nær 250 bekymringsmeldinger, avsluttet om lag 165 undersøkelser og yter hjelpetiltak til omlag 125 barn og deres familier. Ytterligere 75 barn bor utenfor hjemmet enten som følge av frivillig plassering, omsorgsovertakelse eller etter akutt plassering. En høy andel av bekymringsmeldingene kommer fra politiet, dernest skole, helsestasjon, foreldrene selv, privat personer mfl. Totalt sett arbeider barneverntjenesten med nærmere 400 barnevernsaker i løpet av ett år.

Det finnes ingen oversikt over hvor mange akuttsituasjoner barnevernet er involvert i løpet av et år, annet enn at de tre kommunene samlet har nærmere 30 akuttplasseringer av barn/ungdom per år, samt et antall telefoner/ utrykninger etter ordinær arbeidstid som er langt høyere enn det (telefoner fra politi, legevakt/ sykehus, foreldre, samarbeidspartnere, fosterforeldre osv). Anslagsvis har barneverntjenesten per i dag ca to henvendelse per uke fra nevnte instanser på kvelds- /helgetid. Disse henvendelsene er uten at det finnes vaktordning og et kjent telefonnr, slik at det må forventes mørketall, og at henvendelsene vil øke i det en barnevernvakt etableres.

Barneverntjenesten i Ringerike og barnevernvakta i Drammen har tatt opp med barneverntjenesten i Midt-Buskerud at de har en rekke henvendelser til sin vakttelefon som gjelder Midt-Buskerud barn/ ungdom. Barneverntjenesten erfarer videre at politiet vurderer at det er barneverntjenestens ansvar å vurdere og gjennomføre tiltak knyttet til barna, hvor deres (politijuristen) myndighet kun omhandler anledningen til å underskrive vedtaket i barnevernleders evt. fravær. Uttalelse av juni 2011 fra Fylkesmannen i Buskerud klargjør ansvarsfordeling: «Påtalemyndighetens anledning til å fatte midlertidig vedtak etter barnevernloven § 4-6 annet ledd gjelder bare myndigheten til å fatte selve vedtaket. Ansvar for forberedelse av vedtaket og den praktiske gjennomføringen av det, tilligger barneverntjenesten (barnevernloven § 2-1), selv om det er påtalemyndigheten som har underskrevet akuttvedtaket». Barneverntjenesten har erfart at kommunene og politiet har fått kritikk av Fylkesnemnda for barnevern -og sosiale saker for at barn har blitt værende i en alvorlig akutt omsorgsviktsituasjon i hjemmet pga at det ikke har vært ett system som kan ivareta de. Ved å etablere et vaktssystem vil vi kunne sikre at de barna og familiene som har behov for akutt bistand får det.

Følgende 6 alternativer er utredet:

- Alt. 1: Vaktordning med en førstevakt som får kompensasjon med fast sum per uke. Dette kombineres med ringeliste over ansatte som frivillig kan påta seg å arbeide overtid. Barnevernleder/ stedfortreder (inngår også i vaktordningen) kontaktes for å beordre på overtid og for godkjenning av evt. akuttvedtak (evt. politijurist). Vanlig overtidsbetaling dersom det må rykkes ut (Ringeriksmodellen).
- Alt. 2: Vaktordning med en førstevakt og en andrevakt (barnevernleder/ teamledere inngår i ordningen) som får samme kompensasjon som alt. 1. Vanlig overtidsbetaling dersom det må rykkes ut (Hallingdalmodellen).
- Alt. 3: Barnevernleder/ teamledere har rullerende vakt med kompensasjon som alt. 1. Vanlig overtidsbetaling dersom det må rykkes ut. Dette kombineres med ringeliste over ansatte som frivillig kan påta seg å arbeide overtid.
- Alt. 4: Vaktordning med en førstevakt som får kompensasjon med fast sum per uke. Dette kombineres med ringeliste over ansatte som frivillig kan påta seg å arbeide overtid og som får kompensasjon for å stå på lista. Barnevernleder/ stedfortreder kontaktes for å

beordre på overtid og for godkjenning av evt. akuttvedtak (evnt. politijurist). Vanlig overtidsbetaling dersom det må rykkes ut. (Kraftlagsmodell).

- Alt. 5: Kjøpe tjenesten fra Barnevernvakta i Drammen. Kostnad med ca 1,3- 1,5 mill per år.
- Alt. 6: Utrede stasjonær barnevernvakt lokalisert på Hønefoss politistasjon i samarbeid med Jevnaker, Ringerike og Hole kommuner.

Alt. 5 fremstår som for kostnadskrevende og medfører ytterligere utfordringer i forhold til et per i dag annet politidistrikt. Alt. 3 vil medføre en høy arbeidsbelastning for de 3 ansatte alternativet omhandler og er ikke realistisk. Alt. 4 er også svært kostnadskrevende. Alt. 6 ligger frem i tid og vil ikke løse dagens situasjon. Det arbeides med å søke samhandlingsmidler fra Fylkesmannen om å prosjektere en stasjonær barnevernvakt, hvor mulig igangsetting ligger minimum 1,5 år frem i tid. Første møte i saken for å søke om samhandlingsmidler er satt til februar 2014. Alt 2. fremstår som et godt alternativ, forutsigbart og tilstrekkelig bemannet. Hallingdal beskriver gode erfaringer. Alternativet er imidlertid kostbar løsning, særlig med tanke på at eksakt behov ikke er kjent. Alt. 1 er minst kostnadskrevende, men på den andre side uforutsigbar og vil ikke løse utfordring med overtidsbeordring og mulig mangel på personell. Alt. 1 vil allikevel ivareta at det er akuttberedskap for barn og unge i Midt-Buskerud, og hvorvidt denne ordningen er tilstrekkelig vil erfares i løpet av første driftsår.

Kostnad

Årlig kostnad med barnevernvaktordningen vil bli ca kr. 300 000,- med alt. 1. Se vedlegg 2. Kostnadsnøkkelen for fordeling mellom de tre kommunene bør være i henhold til samarbeidsavtalen for den interkommunale barneverntjenesten, administrative utgifter, med fordeling i henhold til antall innbyggere 0- 17 år. Dette innebærer kostnad for Modum med ca kr: 210 000,- Sigdal med ca kr:55 000,- og Krødsherad med ca kr: 34 000,- per år. Utgiftene vil ikke kunne dekkes innenfor ordinært budsjett og foreslås for Modum kommunes vedkommende å dekkes innen for formannskapetets disposisjonspost.

Kostnader knyttet til overtidsarbeid vil påløpe uavhengig av barnevernvaktordning. Overtidskostnader beløper seg til ca 100 000,- til 150 000,- per år og deler er innarbeidet i ordinært budsjett. Det betyr at i all hovedsak vil det være kostnaden til vaktberedskap som kommer i tillegg. Hvor mye som kommer i tillegg på grunn av flere utrykninger på grunn av barnevernvakt, er vanskelig å forutsi, og etter all sannsynlighet vil dette variere fra år til år.

Vurderinger:

Barneverntjenesten betjener ca. 19000 innbyggere og arbeider med om lag 400 saker på ett år. Det finnes ikke eksakte tall på antall henvendelser utenfor ordinær arbeidstid, da det ikke finnes erfaringstall å vise til. Imidlertid er det ca 2 henvendelser per uke utenfor ordinær arbeidstid som gjelder akutt bekymring for barn og unge. Henvendelsene kommer fra politiet, sykehus, legevakt, foreldre, fosterforeldre og andre samarbeidspartnere, og de gir uttrykk for at bistand fra barneverntjenesten er påkrevet.

Mangel på barnevernvaktordning medfører at barn, unge og deres foreldre i for liten grad får den bistand de er i behov av. De tre kommunene som samarbeider om interkommunal barneverntjenesten i Midt-Buskerud bør snarest mulig opprette en barnevernvaktordning. Alt. 1 fremstår totalt sett som den beste løsningen, både med tanke på kostnad og som vil ivareta det faktiske behovet for at det eksisterer akuttberedskap for barn og unge. Løsningen er imidlertid

sårbar mtp å rekruttere tilstrekkelig antall ansatte til en ringeliste og å skaffe tilveie tilstrekkelig personell i de situasjoner som vil oppstå. Alt. 1 bør evalueres etter 1 års drift for å vurdere om løsningen er tilstrekkelig dimensjonert. På samme tid må alt. 6 igangsettes hvor det søkes om prosjekteringsmidler fra Fylkesmannen i Buskerud til en stasjonær barnevernvakt. Dette prosjektet er imidlertid avhengig av andre kommuners interesse og behov, og vil minimum ta 1,5 år å realisere.

Rådmannens forslag til vedtak:

Ved likelydende vedtak i de tre deltakerkommuner i den interkommunale barneverntjenesten for Midt-Buskerud iverksettes:

1. Midt-Buskerud barneverntjeneste innfører barnevernvaktordning fra 1. april 2014.
2. Barnevernvaktordningen tar utgangspunkt i alternativ 1 i saksutredningen og evalueres etter 1 års drift.
3. Kostnaden på ca. kr. 300 000,- innarbeides på «kostra funksjon 244 Administrasjon/fellesutgifter» og fordeles etter kostnadsnøkkel for felles administrasjonsutgifter i henhold til samarbeidsavtale for interkommunal barneverntjeneste.
4. Det innkalles til møte med fagforeningene for å drøfte fram lokal særavtale om barnevernvakt i Midt-Buskerud. Rådmannen i Modum og barnevernleder er arbeidsgivers forhandlere.
5. Det igangsettes utredning og prosjektering for stasjoner barnevernvakt i Ringerike, Hole, Jevnaker, Modum, Sigdal og Krødsherad med søknad om samhandlingsmidler hos Fylkesmannen.

Formannskapet behandlet saksnr. 14/14 den 20.03.2014

Behandling:

Rådmannens forslag, enstemmig vedtatt.

DET KONGELIGE BARNE-, LIKESTILLINGS-
OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Statsråden

være botj. ha fatt
kopi.

MODUM KOMMUNE	
Sentralarkivet	
Saksnr. 13/613	Lognr. 9291/13
10 JUNI 2013	
Arnr. F40	
Saksbeh. SR	Avskr.
Overordnet til:	
Kop. til:	

Landets kommuner

Deres ref

Vår ref
12/7545

Dato
04.06.2013

Akuttberedskapen i kommunalt barnevern

Formålet med barnevernloven er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Hver kommune skal ha en administrasjon med en leder som har ansvar for oppgaver etter barnevernloven.

Noen av barna som har behov for hjelp fra barnevernet, trenger øyeblikkelig hjelp. Uavhengig av hvor de bor i landet, har alle barn krav på bistand i akutte krisesituasjoner. Jeg ser det derfor som svært viktig at landets kommuner har en tilstrekkelig beredskap utenom barnevernets kontortid. Beredskapen skal være tilpasset barns behov.

Regjeringen opprettet i 2009 en landsdekkende, gratis alarmtelefon for barn og unge med telefonnummer 116111. Alarmtelefonen er åpen når de kommunale barneverntjenestenes kontorer er stengt. Målgruppene er i første rekke barn og unge som er utsatt for ulike former for vold, overgrep eller omsorgssvikt. Se eventuelt www.116111.no for utfyllende informasjon. Telefonen ble opprettet for å styrke akuttberedskapen i barnevernet.

Når alarmtelefonen mottar akutte henvendelser, kontakter den umiddelbart lokale beredskapsordninger. Barnevernvakter er den mest omfattende formen for akuttberedskap i barnevernet. Akuttberedskap finnes også i form av bakvaksordninger og andre typer lokale akuttjenester – for eksempel knyttet til en barneverninstitusjon.

I kommuner uten organisert akuttberedskap, er politiet/lensmannen den aktuelle

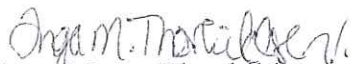
kontaktinstansen utenom barneverntjenestens kontortid. Det følger av barnevernloven § 4-6 annet ledd at både barnverntjenestens leder og politiet (påtalemyndigheten) har myndighet til å treffe midlertidige vedtak om akutt plassering. Jeg minner også om plikten etter barnevernloven § 4-6 første ledd til å sikre at barn som er uten omsorg blir ivaretatt på betryggende måte ved tiltak etter barnevernloven § 4-4.

En oversikt over landets barnevernvakter og informasjon om annen akuttberedskap i barnevernet er tilgjengelig på barnevernvaktenes fellesportal:
www.barnevernvakten.no.

For at barn som er i krise skal få hjelp så tidlig som mulig, må kommunene ha tilstrekkelig beredskap slik at de også er tilgjengelige utenfor kontortid. Kommunene må sørge for å organisere denne hjelpen slik at behovet for akutt tilbud blir ivaretatt til barnets beste.

Jeg ber om at innholdet i dette brevet gjøres kjent for aktuelle instanser i kommunene.

Med hilsen

Inga Marte Thorkildsen

Kopi:
Landets fylkesmenn
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, PB. 8113 Dep., 0032 Oslo
KS, Pb. 1378 Vika, 0114 Oslo

VEDLEGG 2:

Forventet fast kostnad barnevernvakt 2014

UTREGNING FOR EN PERSON PÅ VAKT:

Gjennomsnittstimelønn:	210,58
Kv./natt-tillegg	54,00
Lør./søn. Tillegg	50,00

Vakt :				Timelønn	kv/natt-tillegg	lør./søn.tillegg
mandag	16:00-23:00	(7 timer / 5)	1,4	294,82	54,00	
tirsdag	16:00-23:00	(7 timer / 5)	1,4	294,82	54,00	
onsdag	16:00-23:00	(7 timer / 5)	1,4	294,82	54,00	
torsdag	16:00-23:00	(7 timer / 5)	1,4	294,82	54,00	
fredag	16:00-24:00	(8 timer / 5)	1,6	336,93	54,00	
lørdag	00:00-24:00	(24 timer / 5)	4,8	1 010,80	100,80	200,00
søndag	00:00-23:00	(23 timer / 5)	4,6	968,69	96,60	200,00
Fast kostnad pr. uke:				3 495,70	466,00	400,00

SUM fast kostnad pr. uke: 4 361,70

Fast kostnad pr. år:

kostnad pr. uke * 52 uker	226 808
12% feriepenger	27 217
Helligdagsgodtgjørelse	21 223
10,6% arbeidsgiveravgift	29 176
T o t a l t	304 424

Ordningen går ut på å ha 1 person på vakt. Total kostnad blir da ca. kr. 300.000,-.

I tillegg kommer disse kostandene som vil være der i stor grad selv uten barnevernvaktordning:

Dersom den ansatte blir oppringt eller må rykke ut godtgjøres dette med:

- Ordinær timelønn for de timene den ansatte jobber.
- I tillegg utbetales overtid 50% / overtid 100% / helligdagsgodtgjørelse 133%

SIGDAL KOMMUNE

Kommunestyret

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 14/147-3
 Løpenr.: 1871/14
 Arkivnr.: 060
 Saksbeh.: Jens Sveaass

Styre/råd/utvalg
 Kommunestyret

Møtedato
 10.04.2014

Saksnr.
 KS-14/29

MELDINGER

**Rådmannens forslag til vedtak:
 Meldingene tas til orientering.**

Saken avgjøres av: Kommunestyret

Vedlegg:

- Brev fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet av 24.03.2014 - Invitasjon til å delta i forsøk med stemmerett for ungdom som fyller 16 eller 17 år i valgåret ved kommunestyrevalget i 2015.
- Rapport Skatteoppkrever 2013.
- Drammenregionen Brannvesen (DRBV) – Gjennomgang av fordelingsnøkkel for driftstilskudd.
- Orientering om økonomi i Tjenester til funksjonshemmede.
- Notat vedrørende rekrutteringstilskudd Psykologitjeneste.
- Nasjonale retningslinjer for satsning på kommunalt barnevern.
- Fylkesmannens rapport etter beredskapsøvelse i Sigdal kommune høsten 2013.
- Idèfaserapport for nytt sykehus i Vestre Viken på høring.
- Nasjonale mål og prioriteringer på helse- og omsorgsområdet i 2014 – Rundskriv IS-1/2014.

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Statsråden

Kommunene

Deres ref

Vår ref

Dato

14/3153 1

24.03.2014

Invitasjon til å delta i forsøk med stemmerett for ungdom som fyller 16 eller 17 år i valgåret ved kommunestyrevalget i 2015

Kommunal- og moderniseringsdepartementet vil med dette invitere kommunene til å søke om å delta i forsøk med nedsatt stemmerettsalder til 16 år. Også de kommunene som deltok ved tilsvarende forsøk i 2011 bes om å søke, dersom de ønsker å delta i nytt forsøk.

Bakgrunn

Ved kommunestyrevalget i 2011 ble det gjennomført forsøk med nedsatt stemmerettsalder til 16 år. Etter invitasjon til alle kommunene hvor 143 sendte inn søknad, ble 20 kommuner samt Longyearbyen lokalstyre valgt ut til å delta. Til sammen ca. 9400 16- og 17-åringer fikk anledning til å stemme.

Forsøket ble evaluert av Institutt for samfunnsforskning sammen med Rokkansenteret ved Universitetet i Bergen. Resultater fra evalueringen foreligger i egen rapport ”Stemmerett for 16-åringer” redigert av Johannes Bergh.

Forsøket gav mange interessante erfaringer. Samtidig ønsker departementet å ha et bredere erfaringsgrunnlag.

Hjemmelsgrunnlaget

Forsøket hjemles i valgloven § 15-1 som åpner for forsøk med å holde valg på andre måter enn det som går frem av loven ellers.

Omfanget av forsøket

Forsøket gjelder kommunestyrevalget 2015, ikke fylkestingsvalget. Forsøket skal prøve ut stemmerett til ungdom som fyller 16 eller 17 år i valgåret, og som ellers oppfyller de andre kravene til stemmerett ved kommunevalget, jf. valgloven § 2-2.

I forsøket åpnes det ikke for endringer i valgbarhetsalderen, som fortsatt vil være 18 år.

Kriteriene ved utvelgning av kommuner

Det velges ut ca. 20 kommuner til å delta i forsøket.

Ved utvelgelse av kommuner som skal delta vil det bli lagt vekt på følgende:

- Det tas sikte på at ca. halvparten av de kommunene som skal delta, vil velges fra de kommunene som deltok ved forsøket i 2011.
- Det tas sikte på at både store, mellomstore og små kommuner skal delta.
- Det legges vekt på geografisk spredning slik at alle landsdeler er representert.
- Variasjon i den politiske sammensetningen av kommunestyret, dvs at man bør ha en spredning av kommuner etter politisk farge. Her vil man ta utgangspunkt i ordførerens parti.
- Variasjon i alderssammensetningen i kommunen, målt i andelen befolkningen i kommunen som er under 30 år.

Det er viktig at kommunen i sin søknad opplyser om forhold knyttet til disse kriteriene. Det vil være til hjelp når departementet skal ta stilling til hvilke kommuner som skal delta.

I vurderingen av hvilke kommuner som skal velges ut, vil vi også se på begrunnelse og motiv for å delta. Derfor bør søknaden også inneholde en redegjørelse for hvorfor kommunen søker.

Evaluering

Forsøket vil bli evaluert. Det er derfor en forutsetning for å få delta at kommunen stiller seg velvillig til å gi opplysninger som er relevante for forsøket til den institusjonen som får i oppdrag å evaluere forsøket.

Frist for å søke

Fristen for å søke settes til 1. juni 2014.

Jeg ønsker dere lykke til med søknaden.

Med hilsen

Jan Tore Sanner

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Skatteetaten

Saksbehandler
Ingjerd Nomme

Deres dato

Vår dato
17.02.2014

Telefon
91536029

Deres referanse

Vår referanse
2014/11243

14/177

NM

Kommunestyret i Sigdal kommune
3350 PRESTFOSS

Kontrollrapport 2013 vedrørende skatteoppkreverfunksjonen for Sigdal kommune

1. Generelt om faglig styring og kontroll av skatteoppkreverfunksjonen

Skatteoppkreverens ansvar og myndighet følger av skattebetalingsloven § 2-8, som utfylles av "Instruks for skatteoppkrevere" av 8. januar 2009.

Skattekontoret har faglig ansvar og instruksjonsmyndighet overfor skatteoppkreverne i saker som vedrører skatteoppkreverfunksjonen, og plikter å yte veiledning og bistand i faglige spørsmål. Skattekontoret søker gjennom mål- og resultatstyring å legge til rette for best mulig resultater for skatteoppkreverfunksjonen. Grunnlaget for skattekontorets styring av skatteoppkreverfunksjonen er "Instruks for skattekontorenes styring og oppfølging av skatteoppkreverne" av 1. januar 2014.

Grunnlaget for skattekontorets kontroll av skatteoppkreverfunksjonen er "Instruks for skattekontorenes kontroll av skatteoppkreverne" av 1. februar 2011.

Skattekontoret har ansvaret for å avklare at skatteoppkreverfunksjonen utøves tilfredsstillende i henhold til gjeldende regelverk på følgende områder:

- Intern kontroll
- Regnskapsføring, rapportering og avleggelse av skatteregnskapet
- Skatte- og avgiftsinnkreving
- Arbeidsgiverkontroll

Riksrevisjonen har ansvaret for revisjon av skatteoppkreverfunksjonen. Skatteetaten utfører oppgavene med kontroll av skatteoppkreverfunksjonen.

2. Om skatteoppkreverkontoret

2.1 Bemanning

Sum årsverk til skatteoppkreverfunksjonen iht. skatteoppkreverens årsrapport:

Antall årsverk 2013	Antall årsverk 2012	Antall årsverk 2011
0,8 *	0,8	0,7

*Av totalt oppgitte årsverk er ressurser tilsvarende 0,3 årsverk benyttet til kjøp av arbeidsgiverkontroll hos Skatteoppkreveren i Kongsberg og Numedal.

2.2 Organisering

Skatteoppkreverfunksjonen ivaretas av skatteoppkreverne i Modum og Krødsherad kommuner i påvente av en samordning med dem.

3. Måloppnåelse

3.1 Skatte- og avgiftsinngang

Skatteregnskapet for Sigdal kommune viser per 31. desember 2013 en skatte- og avgiftsinngang¹ til fordeling mellom skattekreditorene (etter fradrag for avsetning til margin) på kr 327 238 610 og utestående restanser² på kr 13 118 209, herav berostilte krav på kr 1 773 522. Skatteregnskapet er avlagt av kommunens skatteoppkrever 17. januar 2014.

3.2 Innkrevingsresultater

Vi har gjennomgått innkrevingsresultatene per 31. desember 2013 for Sigdal kommune.

Resultatene viser følgende:

	Totalt innbetalt i MNOK	Innbetalt av sum krav (i %)	Resultatkrav (i %)	Innbetalt av sum krav (i %) forrige år	Innbetalt av sum krav (i %) regionen
Restskatt personlige skattytere 2011	12,46	98,02	97,00	97,17	93,65
Arbeidsgiveravgift 2012	43,12	99,71	99,90	99,99	99,75
Forskuddsskatt personlige skattytere 2012	46,35	99,50	99,90	99,27	99,08
Forskuddstrekk 2012	96,61	99,98	99,90	100,00	99,92
Forskuddsskatt upersonlige skattytere 2012	17,28	100,00	99,90	99,90	99,90
Restskatt upersonlige skattytere 2011	7,85	100,00	99,90	100,00	97,90

3.3 Arbeidsgiverkontroll

Skatteoppkreveren for Sigdal kommune kjøper arbeidsgiverkontroller av Skatteoppkreveren for Kongsberg og Numedal.

Resultater for kommunen per 31. desember 2013 viser følgende iht. skatteoppkreverens resultatrapportering:

Antall arbeidsgivere	Minstekrav antall (5 %)	Antall utførte kontroller i 2013	Utført kontroll 2013 (i %)	Utført kontroll 2012 (i %)	Utført kontroll 2011 (i %)	Utført kontroll 2013 region (i %)
230	12	12	5,2	5,3	2,6	4,6

¹ Sum innbetalt og fordelt til skattekreditorene

² Sum åpne (ubetalte) forfalte debetkrav

4. Kontroll av skatteoppkreverfunksjonen

Skattekontoret har i 2013 gjennomført stedlig kontroll av skatteoppkreverkontoret for områdene intern kontroll, skatteregnskap og innkreving. Siste stedlige kontroll ble avholdt 18. september 2013.

Skattekontoret har i 2013 i tillegg gjennomført kontorkontroll av skatteoppkreverkontoret for områdene skatteregnskap og arbeidsgiverkontroll.

Skatteoppkreverkontoret har gitt tilbakemelding på pålegg og anbefalinger som er gitt.

5. Resultat av utført kontroll

- ***Intern kontroll***

Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, har vi ikke avdekket vesentlige svakheter i skatteoppkreverens overordnede interne kontroll.

- ***Regnskapsføring, rapportering og avleggelse av skatteregnskap***

Basert på de kontrollene som vi har gjennomført, finner skattekontoret at regnskapsføringen, rapporteringen og avleggelsen av skatteregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk og gir et riktig uttrykk for skatteinngangen i regnskapsåret.

- ***Skatte- og avgiftsinnkreving***

Basert på de kontrollene som vi har gjennomført, har skattekontoret avdekket følgende vesentlige forhold som ikke er i samsvar med gjeldende regelverk:

Skatteoppkrever har fått gjentatt pålegg om å følge retningslinjene i Skattedirektoratets melding nr. 9/11 ved inngåelse av betalingsavtaler.

Skatteoppkrever har fått pålegg om å sørge for at innfordring skjer uten unødig opphold.

- ***Arbeidsgiverkontroll***

Basert på de kontrollene som vi har gjennomført, finner skattekontoret at utførelsen av arbeidsgiverkontrollen i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk og utføres i tilstrekkelig omfang.

6. Ytterligere informasjon

Skattekontoret har gjennom sine kontrollhandlinger i 2013 gitt pålegg og anbefalinger som er meddelt skatteoppkreveren i rapport av 3. oktober 2013.

Skatteoppkrever har 19. november 2013 deltatt i dialogmøte som Skatt sør har avholdt for skatteoppkreverne om prioriteringer, resultatkrav og oppfølging av arbeidsgiverkontrollen for 2013.

Med hilsen

Cecilie Solum

avdelingsdirektør

Avdeling for innkreving

Skatt sør

Gunnar Pedersen

Kopi til:

Kontrollutvalget for Sigdal kommune

Skatteoppkreveren for Sigdal kommune

Riksrevisjonen

2014

Drammensregionens Brannvesen IKS

Gjennomgang av fordelingsnøkkel for
driftstilskudd

Sammendrag

DRBV har på vegne av eierkommunene fått i oppdrag å evaluere nøkkelen som benyttes for å fordele brannvesenets driftstilskudd. Prosjektet har vært utført av en gruppe bestående av tre eierkommunerepresentanter og tre eksterne konsulenter fra EY. Prosjektgruppen har fått faglig bistand fra brannsjef Torgeir E. Andersen. Representanter fra de øvrige eierkommunene har i tillegg deltatt aktivt under prosjektmøtene.

Fordelingsnøkkelen har historisk vært fastsatt ved at man har beregnet eierkommunenes anslåtte andel av de totale kostnadene i DRBV. Ved inntak av nye kommuner har tilsvarende beregning blitt gjort. Det har ikke vært foretatt noen revurdering av de innbyrdes fordelingene i etterkant. Det vurderes svært sannsynlig at det underliggende ressursforbruket har endret seg siden eierkommunene gikk inn i DRBV og derfor er det nå hensiktsmessig å foreta en ny evaluering av fordelingsnøkkelen. Et godt eksempel på dette er befolkningsutviklingen. Det er også en viss risiko for at de benyttede kostnadsanslagene ikke har evnet å fange opp en tilstrekkelig bredde i de underliggende ressursdriverne for den enkelte eierkommune.

Kravene til dimensjonering av et brannvesen er klart knyttet opp til innbyggertallet i regionen og dens tettsteder. Det er imidlertid ikke gitt at en rent innbyggertallsbasert fordeling vil være egnet til å hensynta den enkelte kommunes behov for beredskapsressurser. Kostnader knyttet til eksempelvis ledelse, forebyggende avdeling og overhead (FDV, merkantil, annet) vil naturlig kunne fordeles etter innbyggertall. Beredskapsbehovet vil derimot kunne beregnes etter de krav til vaktordning og antall vaktlag som ville vært gjeldende dersom man ikke samarbeidet gjennom DRBV. En mulighet vil derfor være å beregne en vektet fordelingsnøkkel basert på kommunenes innbyggertall og beredskapsbehov.

En alternativ tilnærming er en modell med et fast grunnbeløp hvor det overskytende tilskuddet fordeles etter innbyggertall. Dette vil også være egnet til å hensynta betydningen av den enkelte eierkommunes innbyggertall og beredskapsbehov. Løsningen vil legge til rette for en kostnadsfordeling som reflekterer at det selv for de minste kommunene vil være en minimumskostnad knyttet til brannvesenet som vil gi en høyere kostnad pr innbygger. Denne løsningen er heller ikke uvanlig sammenlignet med kostnadsfordelingen i andre typer interkommunale samarbeid. En slik modell vurderes å være lettere å forstå og enklere å vedlikeholde enn en vektet nøkkel basert på innbyggertall og beredskapsbehov. Modellen er også nært beslektet med fordelingsprinsippene som benyttes i de sammenlignbare brannvesenene Sør-Rogaland Brannvesen IKS, Vestfold Interkommunale Brannvesen og Salten Brann IKS. Alle tre baserer kostnadsfordelingen helt eller delvis på innbyggertall.

En samlet prosjektgruppe fremmer forslag om en fordelingsnøkkel hvor hver enkelt kommune betaler et fast årlig tilskudd på kr 750 000, mens det overskytende tilskuddet fordeles etter innbyggertall (se tabellen nedenfor). Løsningsforslaget har også tilslutning fra de øvrige eierkommunerepresentantene.

Fordelingsnøkkelen foreslås oppdatert årlig, basert på utviklingen i kommunenes innbyggertall og indeksregulering av grunnbeløpet. Da det vil kunne forekomme forhold over tid som kan tilsi at grunnbeløpet bør endres, enten for en enkelt eierkommune eller samtlige, foreslås nøkkelen fortsatt tatt opp til vurdering hvert fjerde år. I den grad man står ovenfor inntak av eierkommuner som ville komme ut med et samlet driftstilskudd som ikke kan antas å være kostnadsdekkende, må det være anledning til å fastsette et avvikende grunnbeløp for å sikre kostnadsdekning. Av praktiske årsaker anbefales man å tillate mindre avvik mellom kostnadsfordeling og eierandel, slik at man slipper å endre selskapsavtalen årlig.

Drammensregionens Brannvesen IKS

Gjennomgang av fordelingsnøkkel for driftstilskudd

2014

Tall i 1 000 kr	Totalt	Drammen	Nedre Eiker	Lier	Øvre Eiker	Sande	Svelvik	Sigdal	Krøds-herad
Fast grunnbeløp	6 000	750	750	750	750	750	750	750	750
Variabelt tilskudd basert på innbyggertall	82 300	35 266	12 733	13 338	9 562	4 759	3 539	1 906	1 197
Samlet driftstilskudd	88 300	36 016	13 483	14 088	10 312	5 509	4 289	2 656	1 947
Driftstilskudd pr. innbygger	578	550	570	569	581	624	653	751	876
Fordelingsnøkkel	100,0 %	40,8 %	15,3 %	15,9 %	11,7 %	6,2 %	4,9 %	3,0 %	2,2 %
Endring ift. dagens fordelingsnøkkel	0	-3 807	1 210	1 726	3 336	-319	-1 539	-435	-172

Tabellen baserer seg på budsjettet for 2014 og kommunenes innbyggertall pr. 1. januar 2013.

For Drammen blir det en betydelig reduksjon i tilskuddet. Dette må ses i sammenheng med at man historisk har båret en relativt stor andel av regionens fellesfunksjoner og -ressurser. Kommunens fordelingsnøkkel er relativt høy sammenlignet med andelen av dagens innbyggertall i regionen. Det er også rimelig å anta at Drammen er den kommunen som i størst grad bidrar til stordriftsfordelene i DRBV. Reduksjonen i Drammen veltes i stor grad over på Nedre Eiker, Lier og Øvre Eiker som på tross av sine høye innbyggertall har gått inn i DRBV med en relativt lav fordelingsnøkkel. Økningen i Lier og Øvre Eiker må også ses i sammenheng med at disse kommunene vurderes å ha en beredskapsdimensjonering som måtte ha vært mer omfattende hvis de stod utenfor DRBV. Sande og Svelvik har i dag en fordelingsnøkkel som ligger høyere enn deres andel av regionens innbyggere. Dette gjelder spesielt Svelvik som vil få en betydelig reduksjon i sin fordelingsnøkkel etter det nye forslaget. For Sande blir reduksjonen mindre fordi man vil måtte trappe opp beredskapen i kommunen som følge av krav til innsatstider og forventet befolkningsutvikling. Sigdal og Krødsherad har historisk hatt en fordelingsnøkkel som overstiger deres andel av innbyggerne i regionen. På tross av en viss reduksjon som følge av bortfall av kompensasjon for «goodwill» og realiserte effektiviseringsgevinster, er det naturlig at de minste kommunene fortsatt får de høyeste utgiftene pr. innbygger.

Når det gjelder brannstasjonsstrukturen i Eikerkommunene, har tidligere utredninger konkludert med at en felles stasjon på kommunedelet vil være å foretrekke både fra et brannfaglig og et bedriftsøkonomisk ståsted. I den grad Nedre Eiker vil vedta å beholde dagens stasjonsstruktur med en brannstasjon i Hokksund og en brannstasjon i Mjøndalen, bør også Nedre Eiker bære merkostnadene ved å drifte disse. Dette prinsippet er hjemlet i selskapsavtalen. Dersom dagens stasjonsstruktur videreføres, foreslås følgende løsning:

Fra det tidspunkt hvor en felles stasjon ville kunne være i drift, reduseres det totale driftstilskuddet med årlig særkompensasjon fra Nedre Eiker til DRBV. Det resterende tilskuddet fordeles på samtlige eierkommuner etter det ovenfor beskrevne løsningsforslaget. Størrelsen på betalingen settes lik alternativkostnaden ved å videreføre dagens stasjonsstruktur – anslagsvis MNOK 2,8. Beløpet indeksreguleres årlig.

Drammen, 27. februar 2014

Inge Eriksen
Statsautorisert revisor

Einar Olsen
Siviløkonom

Anja Lande Johnsen
Statsautorisert revisor

Leserveiledning

Rapportens første kapittel består av bakgrunnsstoff som beskriver selve prosjektgjennomføringen, dagens kostnadsnivå og -fordeling, erfaringer fra sammenlignbare brannvesen og betydningen av forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen.

Rapportens andre kapittel redegjør for de prinsipielle vurderinger som vil kunne være aktuelle når det kommer til fordelingen av kostnader i et interkommunalt brannvesen. De prinsipielle betraktningene knyttet til innbyggertall, beredskapsdimensjonering og grunnbeløp + variabelt tilskudd, danner utgangspunktet for det videre analysearbeidet.

Rapportens tredje kapittel presenterer fordelingsnøkkelene slik den ville ha sett ut dersom man hadde gått for en av følgende modeller:

- Fordeling basert på innbyggertall
- Fordeling basert på beredskapsdimensjonering
- Fordeling basert på vektning av innbyggertall og beredskapsdimensjonering
- Fordeling basert på grunnbeløp + variabelt tilskudd

Rapportens fjerde kapittel tar for seg de økonomiske effektene knyttet til brannstasjonsstrukturen i Eikerkommunene og hvordan merkostnadene ved avvik fra normalløsningen bør håndteres.

Rapportens femte kapittel presenterer et endelig forslag til oppdatert fordelingsnøkkel. Løsningsforslaget bygger på de prinsipielle betraktningene og det analysearbeidet som gjennomgås i rapportens tredje og fjerde kapittel.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag.....	1
Leserveiledning	3
Innholdsfortegnelse	4
1. Innledning.....	5
1.0 Mandat, prosjektgruppe og metodikk	5
1.1 Dagens kostnadsfordeling.....	5
1.2 Historisk benyttet prinsipp for fastsettelse av fordelingsnøkkel.....	7
1.3 Erfaringer fra sammenlignbare brannvesen	9
1.4 Kort om betydningen av det regulatoriske rammeverket.....	9
2. Prinsipielle betraktninger	11
2.0 Innbyggertall	11
2.1 Beredskapsdimensjonering	11
2.2 Andre potensielle indikatorer på underliggende ressursforbruk	12
2.3 Oppsummering av prinsipielle betraktninger	13
3. Analyse	16
3.0 Fordeling basert på innbyggertall	16
3.1 Fordeling basert på beredskapsdimensjonering	16
3.2 Vektet kombinasjon av fordeling basert på innbyggertall og beredskapsdimensjonering	18
3.3 Goodwill	19
3.4 Grunnbeløp + variabelt tilskudd.....	20
3.5 Betydningen av skjønnsmessige vurderinger	21
3.6. Analysesammendrag og konklusjon.....	21
4. Brannstasjonsstrukturen i Eikerkommunene.....	22
4.0 Aktuelle alternativer	22
4.1 Hvorfor en felles brannstasjon på kommunedelet vurderes mest hensiktsmessig	22
4.2 Analyse av økonomiske konsekvenser ved overgang til felles brannstasjon	22
4.3 Prinsipper for kompensasjon ved videreføring av dagens brannstasjonsstruktur.....	23
5. Løsningsforslag	25
5.0 Oppdatert beregning av fordelingsnøkkel for dagens eierkommuner.....	25
5.1 Kommentarer til den foreslåtte fordelingsnøkkelen.....	25
5.2 Eventuelle inntak av nye brannvesen i fremtiden	26
5.3 Kostnadsfordeling vs. eierfordeling	26
6. Vedlegg	28
6.0 Vedlegg A – Anslått alternativkostnad ved å videreføre dagens brannstasjonsstruktur i Eikerkommunene	28
6.1 Vedlegg B – Effekt av særkompensasjon for brannstasjonsstruktur i Eikerkommunene	29
6.2 Vedlegg C – Inntak av nye eierkommuner.....	30

1. Innledning

1.0 Mandat, prosjektgruppe og metodikk

Drammensregionens Brannvesen IKS (DRBV) fikk på vegne av eierkommunene i oppdrag å engasjere en uavhengig konsulent til å evaluere kostnadsfordelingsnøkkelen som regulerer eier- og kostnadsfordelingen mellom eierkommunene. Historisk har eier- og kostnadsandelen for den enkelte kommune vært identiske og denne har vært hjemlet i DRBVs selskapsavtale.

Siden dimensjonering av brannvesen i stor grad er regulert av lov- og forskriftsverk, ble det satt som en forutsetning at lovverket må utgjøre en viktig premiss for evalueringen.

Prosjektet har bestått i å samle relevante fakta og foreslå ny fordelingsnøkkel for eier- og kostnadsfordeling. Ny fordelingsnøkkel vil bli behandlet av DRBVs styre og representantskap, samt eierkommunenes by- og kommunestyre.

Prosjektgruppen har bestått av følgende personer:

- Einar Heitmann (eierkommunerepresentant Lier)
- Kari Lien (eierkommunerepresentant Drammen)
- Svein Vidar Thorgersen (eierkommunerepresentant Svelvik)
- Inge Eriksen (ekstern konsulent EY)
- Einar Olsen (ekstern konsulent EY)
- Anja Lande Johnsen (ekstern konsulent EY)

Brannsjef Torgeir E. Andersen har bistått prosjektgruppen og EY med fakta om DRBV. I tillegg har representanter fra samtlige eierkommuner deltatt aktivt i prosjektmøtene og i kvalitetssikringen av utkastet til denne rapporten.

Prosjektgjennomføringen har hovedsakelig basert seg på fire workshops der alle eierkommunerepresentantene har fått anledning til å delta.

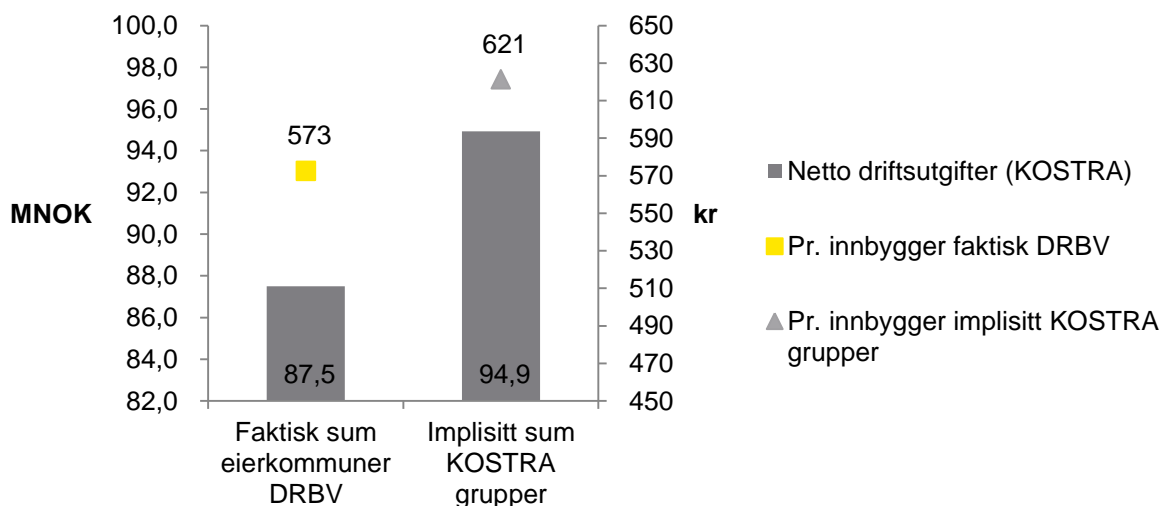

EY har forberedt og fasilitert møtene og gjennomført alle analyser, mens DRBV har bistått med input i form av finansiell informasjon og brannfaglige innspill. Einar Heitmann, Kari Lien og Svein Vidar Thorgersen har hatt et utvidet ansvar i forhold til resten av eierkommunerepresentantene ved deltakelse i oppstartsmøte, kvalitetssikring av agendaer og gjennomgang av første rapportutkast.

1.1 Dagens kostnadsfordeling

En gjennomgang av kostnadsnivået i DRBV er i utgangspunktet ikke en del av fokusområdet for dette prosjektet, men representerer allikevel relevant bakgrunnsinformasjon for eierkommunene – spesielt for de som vil ende opp med en økning i sin relative andel av driftstilskuddet.

Selve grunnforutsetningen for de fleste interkommunale selskaper vil være å oppnå stordriftsfordeler (flere deltakere til å dekke faste kostnader). Det er imidlertid ikke gitt at disse stordriftsfordelene vil gi seg utslag i lavere eller høyere driftsutgifter pr. innbygger enn for eiernes sammenlignbare kommuner (det kan være forskjeller i kvalitet og andre kan også ha organisert seg som interkommunale selskaper).

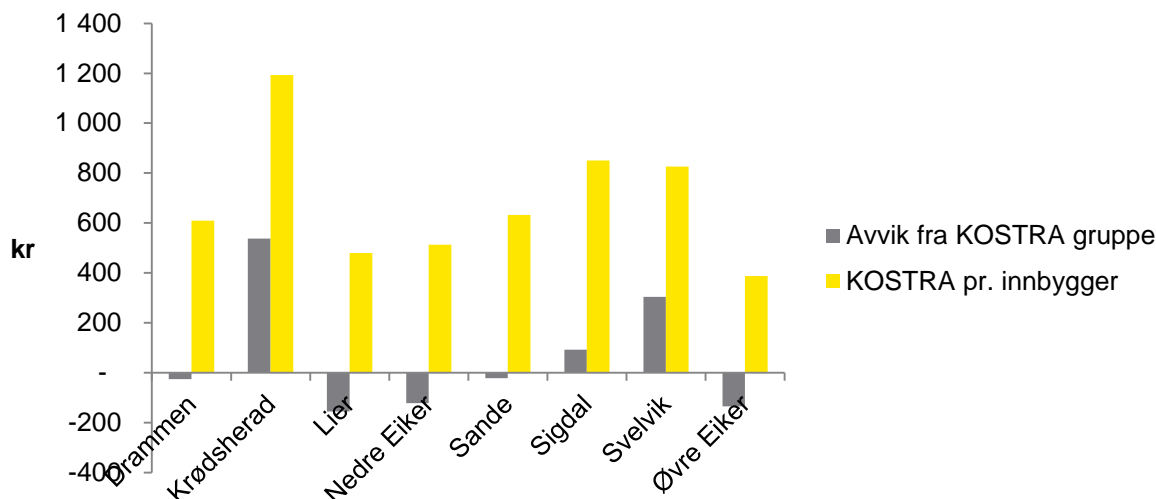

Kolonnen til venstre i figuren viser summen av innrapporterte driftsutgifter til forebygging av branner og andre ulykker (funksjon 338) og beredskap mot branner og andre ulykker (funksjon 339) for eierkommunene i DRBV i 2012. Dette gir en totalsum på MNOK 87,5 og kr 573 pr. innbygger. Kolonnen til høyre i figuren viser hvordan totalbeløpet ville ha ligget en god del høyere – nærmere bestemt på MNOK 94,9 totalt og kr 621 pr. innbygger – dersom alle eierkommunene i DRBV hadde hatt en driftsutgift pr. innbygger som tilsvarte den enkelte kommunes KOSTRA gruppe.

Basert på kostnadsnivået i 2012 fremstår DRBV som konkurransedyktige. Brannvesenet vurderer selv dette å være en konsekvens av en relativ lav vekst i driftstilskuddene de senere år, som har gjort at man har vært nødt til å kostnadseffektivisere driften. Det skal dog nevnes at driftstilskuddene i 2014 vil ligge en del høyere enn i perioden 2012-2013. Økningen kan i store trekk tilskrives at man legger opp til å lukke gapet mot lovkravene i forebyggende avdeling, generell lønns- og prisvekst, innføring av pensjonspremie for deltidsmannskap, nytt digitalt nødnett og utvidelse av kvelds- og nattillegg. For dette året er det imidlertid ikke mulig å fremskaffe data fra de sammenlignbare kommunene.

Netto driftsutgifter til brannvern (KOSTRA) for DRBV utgjorde i 2012 MNOK 87,5. Av dette utgjorde de faktiske driftstilskuddene MNOK 78,6, tilsvarende kr 515 pr. innbygger. Differansen skyldes blant annet at KOSTRA tallene også inneholder husleie fra Drammen kommune (refunderes), kostnader til 110-sentralen, sivilforsvaret, Interkommunalt Utvalg mot Akuttforurensning m.m. Fordi ulike kommuner rapporterer KOSTRA på forskjellige måter og har organisert brannvesenene sine på forskjellige måter, får man en bedre pekepinn på kostnadsnivået dersom man måler DRBV opp mot sammenlignbare interkommunale brannvesen. I henhold til årsregnskapet til Sør-Rogaland Brannvesen IKS mottok man i 2012 offentlige tilskudd på MNOK 168,6. Regionen hadde pr. 31. desember 2012 et innbyggertall på 286 063. Dette gir en beregnet driftsutgift pr. innbygger på kr 589.

Selv om DRBV tilsynelatende fremstår som et kostnadseffektivt selskap, er det allikevel ikke åpenbart at driftsutgiftene i DRBV er vesentlig høyere eller lavere enn for sammenlignbare kommuner. Dette innebærer at det er vel så interessant å se på hvordan avvikene mot KOSTRA gruppene fordeler seg innad i DRBV som å se på de absolutte avvikene.

De gule kolonnene viser den enkelte eierkommunes innrapporterte driftsutgifter pr. innbygger for funksjon 338 og 339 i 2012. De grå kolonnene viser avviket fra den enkelte eierkommunes KOSTRA gruppe.

Et generelt trekk i DRBV er at de største kommunene har de laveste utgiftene pr. innbygger også sammenlignet med referansekommunene. En mulig forklaring på dette vil kunne være at de største kommunene i større grad bidrar til kostnadseffektivitet i form av stordriftsfordeler. Denne observasjonen er for øvrig i tråd med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) sin brannstudie for 2013, hvor det fremkommer at kommuner med mindre enn 3 000 innbyggere har klart høyere netto driftsutgifter pr. innbygger.

Drammen er den største kommunen i DRBV, men ligger med høyere driftsutgifter pr. innbygger enn de nest største kommunene. Dersom Drammen har båret en relativt større andel av regionens felleskostnader vil dette kunne være med på å forklare disse forskjellene. Øvre Eiker ligger med markant lavere utgifter pr. innbygger enn de andre større kommunene i DRBV, også sammenlignet med sin KOSTRA gruppe. I den andre enden av skalaen kan man se at Krødsherad ligger med markant høyere utgifter pr. innbygger enn de andre mindre kommunene i DRBV, også sammenlignet med sin KOSTRA gruppe.

1.2 Historisk benyttet prinsipp for fastsettelse av fordelingsnøkkel

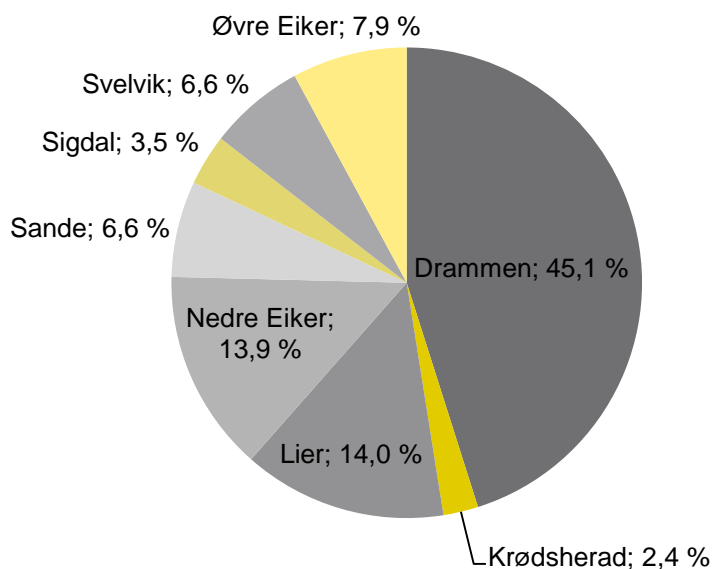
Drammen og Lier Brann- og Feiervesen slo seg i 2002 sammen med Sande brannvesen og Svelvik brannvesen. Fordelingsnøkkelen ble i den forbindelse fastsatt med utgangspunkt i de anslåtte totalkostnadene ved den enkelte kommunes brannvesen.

De resterende av dagens eierkommuner i DRBV har blitt tatt inn etter tilsvarende prinsipp. Når nye kommuner har kommet inn har de eksisterende eierkommunene fått utvannet sin andel forholdsmessig. Fordelingsnøkkelen for dagens åtte eierkommuner fremkommer som følger:

Drammensregionens Brannvesen IKS

Gjennomgang av fordelingsnøkkel for driftstilskudd

2014

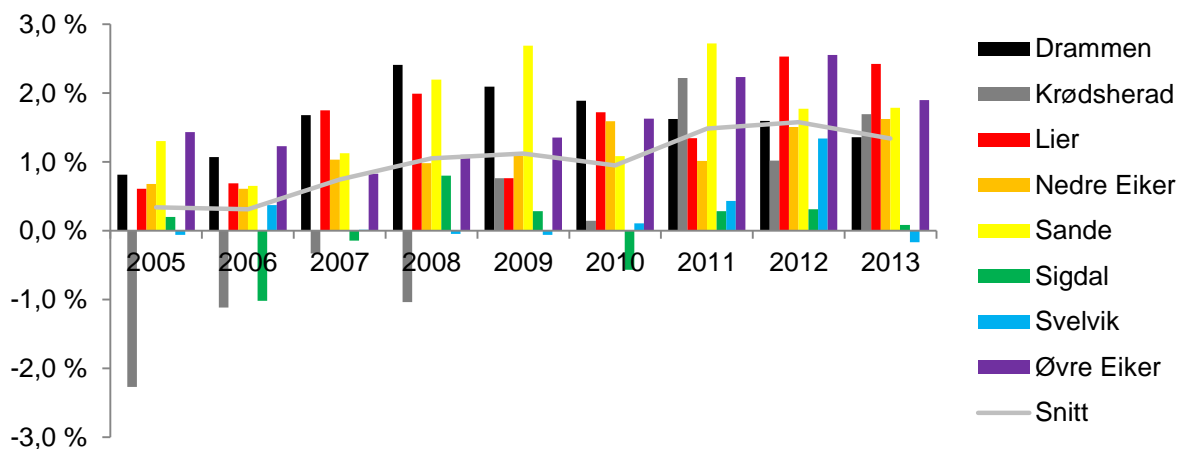

Det har ikke vært foretatt noen revurdering av de innbyrdes fordelingene i etterkant.

En klar fordel med denne løsningen er at den tar direkte hensyn til det anslåtte kostnadsbidraget for de brannvesen som har gått inn i DRBV. Metoden har også vært relativt enkel å vedlikeholde og kommunisere ved innlemmelse av nye eierkommuner.

Det er imidlertid en overhengende risiko for at det underliggende ressursforbruket kan ha endret seg siden den gang de ulike eierkommunene gikk inn i DRBV. Befolkningsutviklingen i tabellen nedenfor gir en indikasjon på dette. Det er også en risiko for at de anslåtte kostnadene for hvert enkelt brannvesen ikke har evnet å fange opp tilstrekkelig bredde i de underliggende ressursdriverne for den enkelte eierkommune. Dette vil eksempelvis kunne dreie seg om dimensjoneringskrav, innbyggertall, risikovurderinger, bidrag til stordriftsfordeler, skjulte kostnader etc.

Befolkningsvekst

Sammenstilt med den overordnede analysen under **pkt. 1.1**, tilsier dette at det nå er fornuftig å foreta en oppdatert evaluering av fordelingsnøkkel.

1.3 Erfaringer fra sammenlignbare brannvesen

Sør-Rogaland Brannvesen IKS har i dag en fordelingsnøkkel basert på den enkelte kommunes budsjett på oppstartstidspunktet. De har foretatt en gjennomgang av fordelingsnøkkelen og foreslår i stedet å fordele driftstilskuddet etter den enkelte eierkommunes innbyggerantall. Denne løsningen er foreslått i ny selskapsavtale som er innstilt fra en felles rådmannsgruppe, men er ikke besluttet politisk ennå. Man drøftet i tillegg om det ville være fornuftig å fordele driftstilskuddet med utgangspunkt i beredskapskravene i de forskjellige eierkommunene. Man opplevde imidlertid at dimensjoneringsforskriften eksempelvis ikke reflekterer behovet for antall brannstasjoner i den enkelte kommune. Det ble også vurdert å knytte fordelingsnøkkelen opp mot særskilte brannobjekter, men man konkluderte med at en slik tilnærming ville bli u hensiktsmessig kompliserende. Valget av en rent innbyggerbasert fordelingsnøkkel skyldes i stor grad ønsket om en enkel og lett forståelig modell.

Vestfold Interkommunale Brannvesen har siden etableringen benyttet en fordelingsnøkkel basert på den enkelte eierkommunes innbyggerandel. Fordelingsnøkkelen justeres årlig. Inntil for to år siden var eierandelen lik den enkelte eierkommunes kapitalinnskudd. Etter hvert konkluderte man imidlertid med at dette ikke lenger var en relevant eierfordeling på grunn av utskifting av brannvesenets opprinnelige innskutte driftsmidler. Man har vurdert om fordelingen av driftstilskuddet også burde hensynta forskjeller mellom by og land, eksempelvis hva gjelder bruk av høydeutstyr, men har konkludert med at antatt bruk av spesialutstyr m.m. samsvarer godt med innbyggerandel. I motsetning til DRBV er det verdt å merke seg at man i Vestfold kun har kasernerte brannstasjoner.

Salten Brann IKS har en kombinert løsning der deler av driftstilskuddet blir fordelt etter antall innbyggere. Husleie, drift og vedlikehold av brannstasjonene dekkes av den enkelte kommune. Hver enkelt kommune fastsetter sin ønskede vaktordning og betaler for denne gjennom driftstilskuddet. Ingen av kommunene har anledning til å beslutte at beredskapen skal være lavere enn det som følger av dimensjoneringsforskriften og gjeldende risiko- og sårbarhetsanalyser. Øvrige kostnader som for eksempel administrasjon og forebyggende arbeid fordeles basert på innbyggertall. Eierandelen i selskapsavtalen justeres etter behov.

Felles for alle de ovenfor omtalte interkommunale brannvesenene, er at de oppfatter sine fordelingsmodeller som fornuftige og at de i liten grad opplever uenigheter rundt fordelingen av driftstilskuddene.

1.4 Kort om betydningen av det regulatoriske rammeverket

Dimensjoneringen av et brannvesen er i stor grad regulert gjennom lov- og forskriftsverk. I tillegg til at det oppstilles krav om risikovurderinger og særskilte krav til maksimal innsatstid ved uttrykning til ulike typer bebyggelser, følger en rekke kvantitative minstekrav av forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen (dimensjoneringsforskriften).

Ledelse. I brannvernregioner med mer enn 20 000 innbyggere skal brannvesenet ledes av en kvalifisert person i hel stilling og hver avdeling skal ledes av en person i hel stilling.

Forebyggende arbeid. Det skal utføres minst ett årsverk med brannforebyggende arbeid pr. 10 000 innbyggere i brannvernregionen.

Type vaktordning. Beredskapen kan i tettsteder¹ med inntil 3 000 innbyggere organiseres med deltidspersonell uten fast vaktordning. I tettsteder med mellom 3 000 og 8 000 innbyggere kan beredskapen organiseres med deltidspersonell på dreiende vakt. I tettsteder med mellom 8 000 og 20 000 innbyggere kan beredskapen organiseres med heltidspersonell på kasernert vakt innenfor alminnelig arbeidstid. Har tettstedet over 20 000 innbyggere skal beredskapen organiseres med heltidspersonell på døgnkasernert vakt.

Antall vaktlag. For tettsteder med mellom 3 000 og 50 000 innbyggere gjelder det krav om minst ett vaktlag, mens det for tettsteder med mellom 50 000 og 100 000 innbyggere gjelder krav om minst to vaktlag. I tettsteder med over 100 000 innbyggere skal det være minst tre vaktlag. Deretter øker kravet med ett vaktlag pr. 70 000 innbyggere.

Reglene ovenfor følger av dimensjoneringsforskriften kapittel 3 og 5.

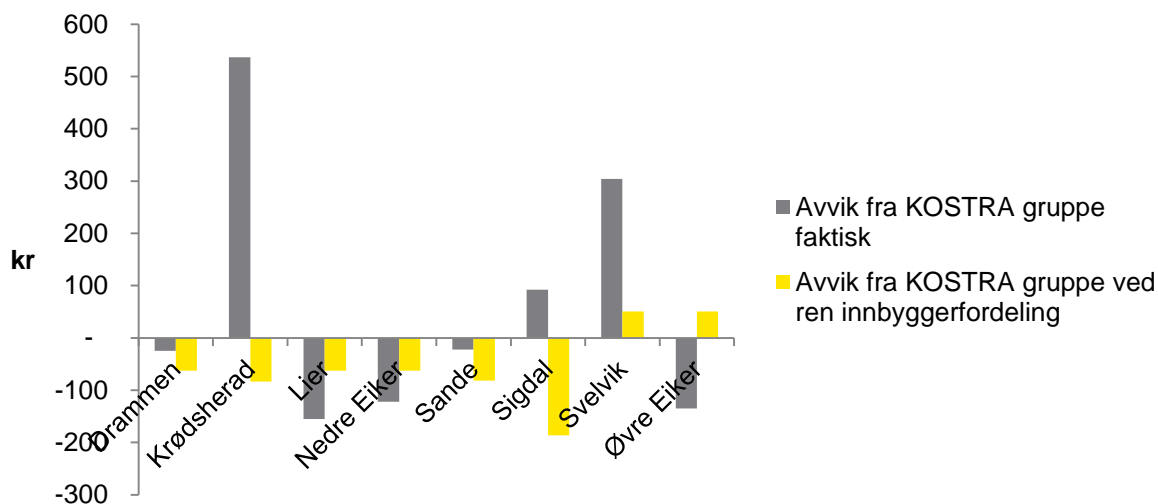
¹ Med et tettsted menes i denne sammenheng et «tettbebygget område med minst 200 bosatte, der avstanden mellom husene normalt ikke overstiger 50 meter. Tettsted avgrenses uavhengig av administrative grenser. Statistisk sentralbyrå utgir oversikt over tettsteders størrelse». Tettstedet Drammen går eksempelvis over flere kommunegrenser og inkluderer blant annet Mjøndalen, Hokksund og Lierstranda.

2. Prinsipielle betraktninger

En grunnleggende forutsetning for å kunne fordele brannvesenets kostnader basert på en fordelingsnøkkel, er at fordelingsnøkkelen gir et godt bilde av det underliggende ressursforbruket i den enkelte eierkommune. Fordelingsnøkkelen må således basere seg på indikatorer som er å anse som både relevante og målbare. Fordi disse to egenskapene i enkelte sammenhenger vil være motstridende, er det ikke gitt at man vil få hensyntatt alle forhold som er av betydning for det underliggende ressursforbruket.

2.0 Innbyggertall

Dimensjoneringen av et brannvesen er som vist under **pkt. 1.4** klart knyttet opp mot innbyggertallet i regionen og dens tettsteder. Dersom man hadde benyttet den enkelte kommunes andel av regionens samlede innbyggertall som fordelingsnøkkel, ville dette ha resultert i en vesentlig lavere variasjon i netto driftsutgifter pr. innbygger sammenlignet med KOSTRA gruppene:

En fordelingsnøkkel som utelukkende baserer seg på hver kommunes samlede innbyggertall ville dessuten være enkel å vedlikeholde og lett kommuniserbar. Dette er også en viktig del av forklaringen på hvorfor samtlige av de sammenlignbare brannvesenene under **pkt. 1.3** har valgt å benytte seg av en helt eller delvis innbyggertallsbasert fordelingsnøkkel.

Det er imidlertid ikke gitt at en innbyggertallsbasert fordelingsnøkkel vil være tilstrekkelig egnet til å hensynta den enkelte kommunes behov for beredskapsressurser. Det er eksempelvis ikke noen direkte kobling mellom innbyggertall, lokal risiko og sårbarhet, type bebyggelse og uttrykningsfrekvens.

2.1 Beredskapsdimensjonering

Basert på størrelsen av det største tettstedet i den enkelte kommune er det mulig å identifisere den minimale beredskapsløsning som måtte ha vært benyttet for hver eierkommune dersom man ikke samarbeidet gjennom DRBV. Dimensjoneringsforskriften skiller mellom følgende vaktordninger:

- Døgnkasernert vakt
- Dagkasernert vakt

- Dreiende vakt
- Uten fast vakt

Ved å estimere en personalkostnad for hver enkelt vaktordning, ville dette kunne benyttes som en indikator på fordelingen av beredskapskostnadene i DRBV. Summen av de teoretiske lønnskostnadene ville da ha blitt vesentlig høyere enn de faktiske beredskapskostnadene i DRBV. Dette skyldes at de tilliggende kommunene i stor grad nyter godt av beredskapen i Drammen og Nedre Eiker og at det er tatt ut vesentlige stordriftsfordeler. En slik analyse bør i tillegg ta hensyn til de individuelle tilpasninger som ville blitt gjort dersom hver enkelt kommune stod utenfor samarbeidet. Dette diskuteres nærmere under **pkt. 3.1**.

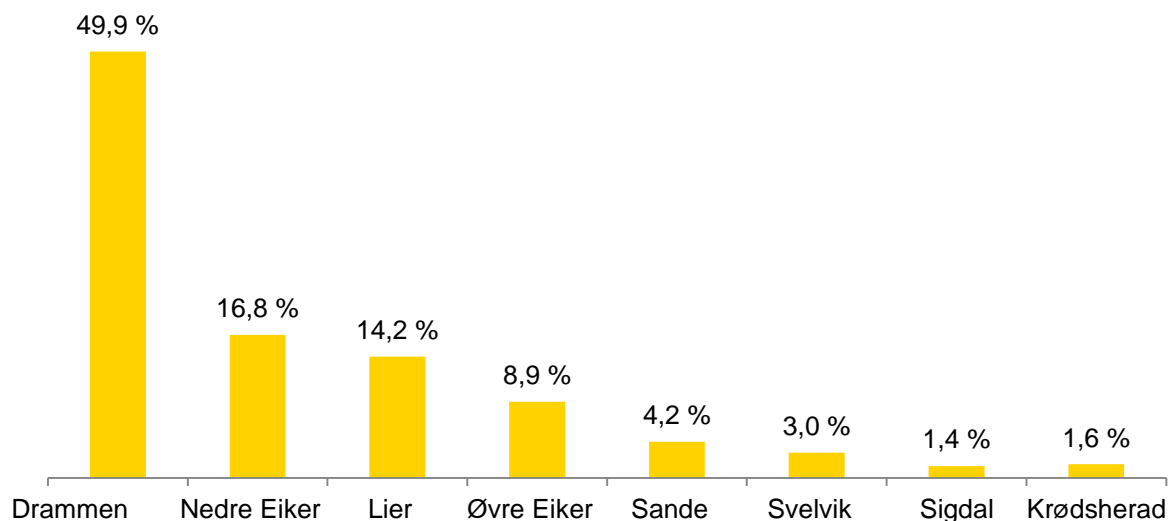
Beredskapsbudsjettet i DRBV vil også inneholde andre driftskostnader enn rene personalkostnader. Disse vil naturlig kunne fordeles etter samme nøkkel som den teoretiske lønnskostnaden, gitt at det bør være en viss sammenheng mellom bruk av personalressurser og beredskapsutstyr. En klar fordel med dette ville være at det blir mindre interessant hvor hovedtyngden av beredskapsutstyret i regionen er plassert – det er bruken av utstyret som bør fanges opp i fordelingsnøkkelen.

På samme måte som en innbyggerbasert fordelingsnøkkel trolig ikke vil være optimal med tanke på å representere beredskapsbehovet i den enkelte eierkommune, vil en beredskapsbasert fordelingsnøkkel i mindre grad være egnet til å fordele kostnader hvor det kan antas å være en mer lineær sammenheng mot kommunenes innbyggertall.

2.2 Andre potensielle indikatorer på underliggende ressursforbruk

Avdelingsregnskap. I prinsippet ville et fullstendig avdelingsregnskap (det vil si et kommunefordelt regnskap) kunne gi et godt utgangspunkt for kostnadsfordelingen i DRBV. En stor utfordring med en slik løsning er imidlertid at den ville kreve at samtlige kommuner hadde hver sin avdeling i regnskapssystemet og at man internfakturerte alle ressursoverføringer kommunene i mellom. Man har i dag ikke praksis for å internfakturere mellom eierkommunene og det benyttes heller ikke egne avdelinger i regnskapssystemet for hver enkelt eierkommune. En overgang til et fullstendig avdelingsregnskap vurderes som meget ressurskrevende og derfor lite aktuelt i denne sammenheng. Ytterligere ville en slik løsning uansett ha krevet at man foretok en mer sjablonmessig fordeling av felleskostnader.

Utrykningsstatistikk. For hver utrykning som foretas i løpet av et år, registreres det hvilken kommune som har generert utrykningen. Dette vil kunne være egnet til å gi et inntrykk av hvor mye av beredskapsressursene som tilføres den enkelte kommune. Tabellen nedenfor viser den gjennomsnittlige andelen av utrykninger pr. eierkommune i perioden 2012-2013:

En svakhet med denne statistikken er at den ikke nødvendigvis sier noe om forbruket av andre ressurser som for eksempel ledelse og forebyggende arbeid. Ytterligere mangler statistikken sentral informasjon som varighet, reisetid og antall personer pr. uttrykning – hver uttrykning fremstår med andre ord som like ressurskrevende.

Bidrag til stordriftsfordeler. Det er formodentlig slik at de største kommunene i større grad enn de minste bidrar til stordriftsfordeler i et felles brannvesen. Dette understøttes for øvrig av referansen til DSBs brannstudie under **pkt. 1.1**. Man vil imidlertid stå ovenfor åpenbare måleutfordringer dersom man skulle forsøke å kvantifisere ulikheter i den enkelte kommunes bidrag til denne kostnadseffektiviseringen. Det går for øvrig an å argumentere for at det tillegget Krødsherad og Sigdal i dag betaler for «goodwill» er egnet til å fange opp nettopp denne effekten. Dette tillegget drøftes nærmere under **pkt. 3.3**.

Grunnbeløp + variabelt tilskudd. Diskusjonene i prosjektgruppen har sannsynliggjort at man ved å introdusere en fordelingsnøkkel bestående av et fast grunnbeløp og et variabelt tilskudd basert på innbyggerantall, vil kunne oppnå de samme effektene som om man opererer med to ulike fordelingsnøkler for beredskapsrelaterte kostnader og øvrige kostnader. Denne tilnærmingen beskrives nærmere under **pkt. 3.4**. Den prinsipielle styrken med en slik modell er at den synliggjør at det selv for de de minste kommunene vil være en minimumskostnad knyttet til brannvesenet som vil gi seg utslag i et høyere driftstilskudd pr. innbygger. Denne typen løsning er heller ikke uvanlig i andre typer interkommunale samarbeid.

2.3 Oppsummering av prinsipielle betraktninger

Man kan i utgangspunktet kategorisere brannvesenets tilskuddsberettigede kostnader som følger:

- Ledelseskostnader
- Driftskostnader forebyggende avdeling
- Driftskostnader beredskap
- Overhead (FDV, merkantil, annet)
- Avskrivninger

- Rentekostnader

Det er ikke gitt at samtlige av disse kostnadsartene bør fordeles etter samme indikator. En mulig løsning vil derfor være å fordele kostnadene basert på ulike indikatorer. Dette vil kunne gjøre det mulig å reflektere en større andel av variasjonen i ressursforbruket mellom de ulike eierkommunene, selv om en slik løsning også vil bidra til å komplisere beregningene noe.

Ledelseskostnader. Dimensjoneringsforskriften § 2-5 (1) sier at «*i kommuner eller brannvernregioner med mer enn 20 000 innbyggere skal brannvesenet ledes av en kvalifisert person i hel stilling*». Bestemmelsens andre ledd understreker at det da også gjelder krav om at beredskapsavdelingen og forebyggende avdeling skal ledes av personer i hel stilling. Det er altså en klar kobling mellom kravene til organiseringen av brannvesenet ledelse og innbyggertall. På tross av at flere av eierkommunene har så lave innbyggertall at de alene ikke ville ha utløst disse kravene, fremstår det overveiende sannsynlig at man får reduserte kostnader til ledelse når man inngår i et samarbeid med totalt åtte eierkommuner.

Kostnader til brannvesenets ledelse vil kunne fordeles etter innbyggertallet i den enkelte eierkommune.

Driftskostnader forebyggende avdeling. Også for forebyggende aktiviteter er det en nær og nokså lineær kobling mellom dimensjoneringskravene og innbyggertall. Av dimensjoneringsforskriften § 3-2 (2) følger det at «*det skal utføres minst ett årsverk brannforebyggende arbeid etter forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn pr. 10 000 innbyggere i kommunen eller brannvernregionen*».

Kostnader til brannvesenets forebyggende avdeling vil kunne fordeles etter innbyggertallet i den enkelte eierkommune.

Driftskostnader beredskap. Kostnader til brannvesenets beredskap vil kunne fordeles med utgangspunkt i den enkelte eierkommunes teoretiske lønnskostnad som om man stod utenfor samarbeidsordningen, jfr. nærmere beskrivelse under **pkt. 2.1**. Kostnader til støttestyrker antas å ha en bruk som er tilnærmet lik fordelingen etter antall innbyggere. Det vil derfor være naturlig å fordele dette etter antall innbyggere og holde dette utenfor en rent beredskapsbasert nøkkel. Kostnadene til høydeberedskap vil i så fall dekkes med en relativt større andel av de mest tettbebygde eierkommunene.

Overhead (FDV, merkantil, annet). Det er spesielt vanskelig å definere en god driver for denne typen ressursforbruk. Dimensjoneringsforskriften har heller ingen klare kvantitative krav til denne typen aktiviteter. For de fleste virksomheter er det over tid rimelig å anta at det vil være en viss sammenheng mellom størrelse og faste kostnader – vi snakker gjerne om sprangvise faste kostnader. Det er imidlertid ikke gitt at dette forholdet er lineært, jfr. drøftelsen av de ulike kommunenes bidrag til stordriftsfordeler og tilleggsbetaling for «goodwill» under **pkt. 2.2** og **pkt.3.3**.

Kostnader til overhead (FDV, merkantil, annet) vil kunne fordeles etter innbyggertallet i den enkelte eierkommune.

Avskrivninger og rentekostnader (kapitalkostnader). Avskrivninger og rentekostnader representerer kapitalkostnader som naturlig vil kunne fordeles med utgangspunkt i hvilke aktiviteter de tilknyttede driftsmidlene benyttes i.

Drammensregionens Brannvesen IKS

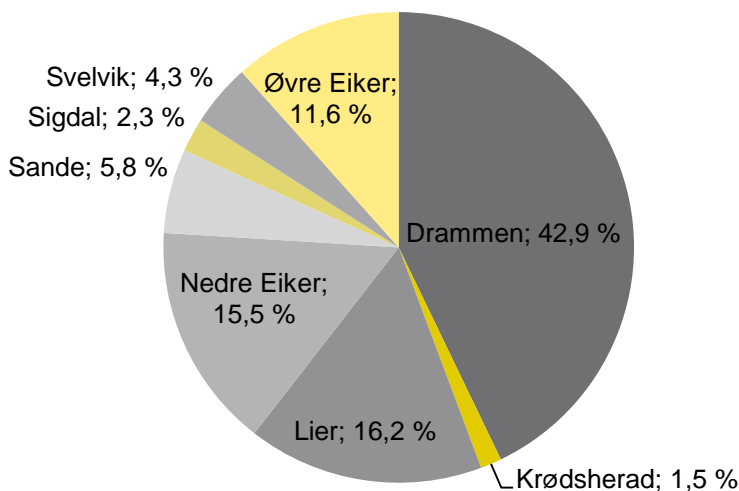
Gjennomgang av fordelingsnøkkel for driftstilskudd

2014

Avskrivninger og rentekostnader på investeringer i beredskapsmateriell vil kunne fordeles etter samme prinsipp som øvrige driftskostnader i beredskapsavdelingen, mens avskrivninger og rentekostnader på investeringer i andre driftsmidler vil kunne fordeles etter innbyggertallet i den enkelte eierkommune.

3. Analyse

3.0 Fordeling basert på innbyggertall

Diagrammet viser den enkelte kommunes fordelingsnøkkel dersom man utelukkende hadde lagt innbyggertallene pr. 1. januar 2013 til grunn.

3.1 Fordeling basert på beredskapsdimensjonering

Kravene til beredskapen i den enkelte kommune danner grunnlag for analysen av fordeling av beredskapsrelaterte kostnader. Beregningene baseres på lønnskostnadene knyttet til hver enkelt beredskapsordning. Lønnskostnadene anses for å gi et godt bilde på totalkostnaden knyttet til hver enkelt beredskapsordning.

Tabellen nedenfor plasserer hver av eierkommunene i sin minimumsordning som om de stod utenfor DRBV, basert på kravene til vaktordning og antall vaktlag i dimensjoneringsforskriften, jfr. **pkt. 1.4**. Det er den enkelte kommunes største tettsted som er avgjørende for den minimumsordning som følger av dimensjoneringsforskriften:

Minimumsberedskap dersom man stod utenfor DRBV	Kommune
Kasernert to lag	Drammen
Kasernert et lag	Nedre Eiker
Dagkasernert	Ingen
Deltid dreiende vakt	Lier, Øvre Eiker, Svelvik
Deltid uten vakt	Sande, Sigdal, Krødsherad

Etter dimensjoneringsforskriften gjelder i utgangspunktet kun krav om deltidsmannskap på dreiende vakt for Lier kommune. Lier har imidlertid tre tettsteder med over 3 000 innbyggere som til sammen utgjør ca. 16 000 innbyggere og et betydelig samlet innbyggertall på over 25 000. Dimensjoneringsforskriften tar ikke hensyn til dette. Dersom for mange utrykninger foretas av deltidspersonell er det grunn til å tro at dette ville bli en uforholdsmessig stor

belastning for hovedarbeidsgiver. Dersom Lier ikke hadde vært en del av DRBV og ikke kunne ha basert seg på assistanse fra hovedstasjonen i Drammen, ville en risiko- og sårbarhetsanalyse for Lier kommune mest sannsynlig ha påkrevet en døgnkasernert brannstasjon med ett vaktlag, i likhet med Nedre Eiker.

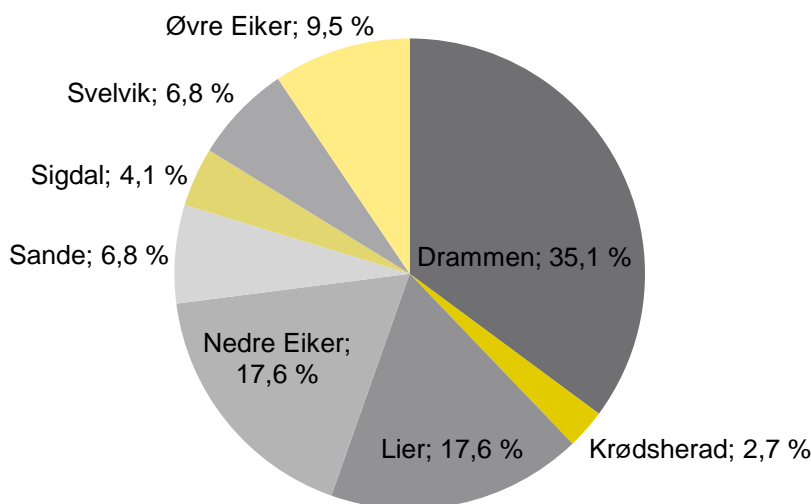
Sigdal har i utgangspunktet kun ett mindre tettsted, men er allikevel utstyrt med to brannstasjoner i henholdsvis Prestfoss og Eggedal. Dette har sammenheng med at Sigdal er en langstrakt kommune og at dette er nødvendig for å kunne overholde kravene til innsatstid på maksimalt 10 minutter for sykehjem m.m. Dette ville ikke la seg gjøre med én brannstasjon i en kommune som ligger såpass langt fra hovedstasjonen i Drammen. Løsningen med to brannstasjoner er også egnet til å hensynta kommunens høye hytteantall som ikke inngår i innbyggerantall eller tettstedbegrepet.

Befolkningsutviklingen rundt Selvik tilsier at det største tettstedet i Sande vil overstige 3 000 innbyggere i løpet av noen år. I henhold til dimensjoneringsforskriften ville dette innebære et krav om deltidsmannskap på dreiende vakt. Denne nært forestående befolkningsendringen bør hensyntas i analysen. I Øvre Eiker gjør tilsvarende moment seg gjeldende for kommunens andel av tettstedet Drammen (Hokksund) som ligger tett opp under terskelnivået på 8 000 innbyggere. Det er derfor naturlig å legge til grunn at Øvre Eiker ville hatt en dagkasernert brannstasjon dersom de stod utenfor DRBV.

Basert på de reelle hensyn som introduseres ovenfor, fremstår dermed følgende beredskapsordninger som mer realistiske dersom eierkommunene ikke samarbeidet gjennom DRBV:

Trolig beredskap dersom man stod utenfor DRBV	Kommune	Anslått personalkostnad pr kommune (MNOK)
Kasernert to lag	Drammen	26
Kasernert ett lag	Nedre Eiker, Lier	13
Dagkasernert	Øvre Eiker	7
Deltid dreiende vakt	Sande, Svelvik	5
Deltid uten vakt to brannstasjoner	Sigdal	3
Deltid uten vakt	Krødsherad	2

Den teoretiske personalkostnaden til hver ordning inneholder lønn, pensjon, feriepenger og arbeidsgiveravgift. Summen av den teoretiske lønnskostnaden for alle eierkommunene blir MNOK 74. Det er verdt å merke seg at denne analysen bekrefter at det må antas å være knyttet betydelige økonomiske gevinster til å samarbeide gjennom DRBV i stedet for om man hadde operert med individuelle, kommunale brannvesen. Det totale driftstilskuddet til DRBV var i 2012 på MNOK 78,6, men dette inneholder i tillegg kostnader knyttet til administrasjon, ledelse, forebyggende aktiviteter og andre driftskostnader fra beredskapsavdelingen.

Diagrammet viser den enkelte kommunens fordelingsnøkkel dersom man utelukkende hadde lagt den teoretiske beredskapsdimensjoneringen til grunn. Andelen til den enkelte kommune er beregnet på følgende måte: $\text{Drammen } 26/74 = 35,1 \%$.

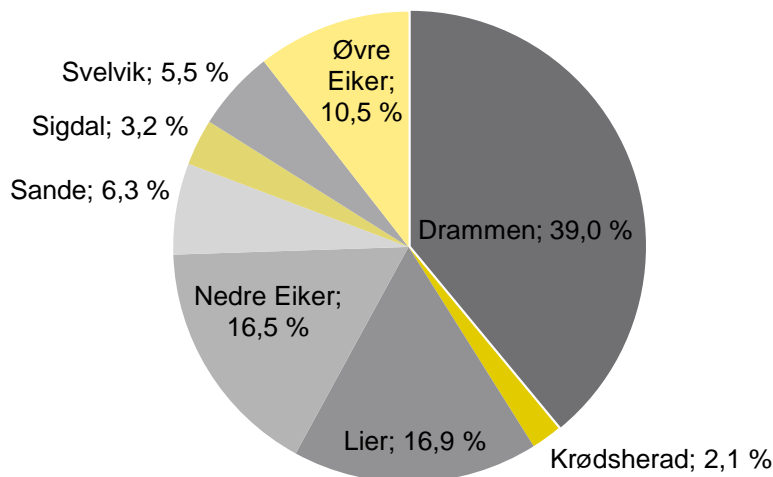
3.2 Vektet kombinasjon av fordeling basert på innbyggertall og beredskapsdimensjonering

Den beredskapsbaserte fordelingsnøkkel under **pkt. 3.1** vil kunne benyttes på kostnader knyttet til brannvesenets beredskapsaktiviteter. Øvrige kostnader vil kunne fordeles etter den enkelte eierkommunes innbyggertall, jfr. **pkt. 3.0**.

I mangel av en klar oppfatning av hvor stor andel av brannvesenets kostnader som kan tilskrives beredskapsaktiviteter og tilknyttede kapitalkostnader, ville man kunne se for seg en løsning der man vekter de to nøklene 50/50. En styrke med en slik løsning er at den ikke vil tillegge stor overvekt på den ene nøkkelen og dermed marginalisere den andre. Selve grunnideen med å benytte to forskjellige fordelingsnøkler er å fange opp mer av variasjonen i eierkommunenes underliggende ressursforbruk.

Basert på en gjennomgang av brannvesenets regnskaper og budsjetter for perioden 2012-2014 kan det imidlertid se ut som om fordelingen ligger noe nærmere 66/33 på henholdsvis beredskap og øvrige kostnader. Det er ikke gitt at denne perioden representerer noen fasit for hvordan dette forholdet vil utvikle seg over tid og kostnadsallokeringen er åpenbart sensitiv for fordelingen av enkelte indirekte kostnadsarter. Et annet moment som tilsier at man vil kunne vekte seg noe lavere på beredskap, er at det ikke er naturlig å forutsette at behovet for beredskapsressurser er fullstendig frikoblet fra innbyggertall innenfor de ulike terskelnivåene i dimensjoneringsforskriften, jfr. **pkt. 1.4**. Et godt eksempel på dette er støttestyrker som stige- og tankbilberedskap hvis faktiske bruk må antas å fordele seg på samtlige kommuner i regionen. Det virker derfor rimelig å vekte beredskapsnøkkel noe lavere enn 66/33.

Salten Brann IKS anslår skjønnsmessig en fordeling på 60/40, men det presiseres at dette er et overordnet estimat som man skal være forsiktig med å tillegge for mye vekt. Det er som nevnt et poeng at modellen vil være mer robust om man ikke marginaliserer den innbyggerbaserte beredskapsnøkkelen. Det er også verdt å huske på at samtlige av de sammenlignbare brannvesenene under **pkt. 1.3** helt eller delvis fordeler sine driftstilskudd etter innbyggertall.

Basert på et faglig skjønn anslås en fornuftig vektning å kunne ligge rundt 50/50 på henholdsvis beredskapsnøkkelen og den innbyggertallsbaserte fordelingsnøkkelen. Modellen ville ha gitt en vektet fordelingsnøkkel som illustrert i diagrammet.

3.3 Goodwill

I forbindelse med inntaket av Krødsherad og Sigdal ble det fastslått at deres kostnadsandel skulle fastsettes med et kostnadstillegg på 5 % for «goodwill». Med «goodwill» menes i denne sammenheng verdien av å tre inn i et etablert og velfungerende brannvesen. Ellers i næringslivet er det ikke uvanlig at man må betale et slikt tillegg for å kjøpe seg inn i en etablert virksomhet. Et sentralt poeng er imidlertid at man ikke uten videre kan legge til grunn at denne verdien vil være evigvarende. Verdien skapes primært av kompetansen og erfaringen hos brannvesenets ansatte og eiere og vil måtte gjenskapes løpende for at den ikke skal forvitte. Et supplerende argument som kan rettferdiggjøre dette tillegget er imidlertid at både Krødsherad og Sigdal representerer små kommuner som i mindre grad enn de øvrige eierkommunene bidrar til stordriftsfordeler i DRBV - for eksempel i form av faste kostnader pr. innbygger, dyre støtteutrykninger fra de andre eierkommunene og effekter av overgang til ny pensjonsordning for deltidspersonell.

På den annen side fremstår det også relevant at den kostnadsøkning DRBV nå står ovenfor som følge av krav til et tredje vaktlag i tettstedet Drammen, i mindre grad vil komme Krødsherad og Sigdal til gode på grunn av deres geografiske beliggenhet i regionen.

I sum vurderes det ikke lenger hensiktsmessig å beregne et særskilt tillegg for «goodwill» for Krødsherad og Sigdal når det nå skal foretas en ny beregning av fordelingsnøkkelen i DRBV. Ved eventuell inntreden av nye eierkommuner vurderes det fortsatt relevant å kunne illegge

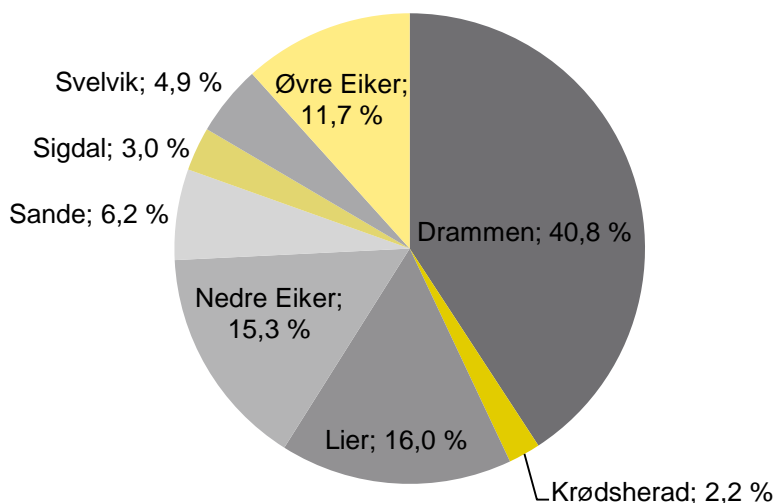
disse en tilleggsbetaling for «goodwill» over en viss tidsperiode, men dette kan like gjerne håndteres som en særbetaling utover det driftstilskuddet man yter i kraft av fordelingsnøkkelen.

3.4 Grunnbeløp + variabelt tilskudd

Som et alternativ til den vektete modellen under **pkt. 3.2** ville man kunne tenke seg en forenklet modell som også ville kunne være egnet til å gi en fordeling som hensyntar at deler av brannvesenets kostnader mest naturlig kan fordeles etter innbyggertall, men at beredskapsbehovet ikke nødvendigvis kan fordeles etter samme prinsipp.

I den anledning er det interessant å se nærmere på en modell der hver enkelt eierkommune betaler et fast årlig grunnbeløp, mens det overskytende driftstilskuddet fordeles etter innbyggertall. Den prinsipielle styrken med en slik modell er som nevnt under **pkt. 2.2** at den synliggjør at det selv for de de minste kommunene vil være en minimumskostnad uavhengig av innbyggertall og at man dermed får hensyntatt bidraget til stordriftsfordeler gjennom et høyere driftstilskudd pr. innbygger.

En sentral problemstilling blir imidlertid å fastsette størrelsen på det faste grunnbeløpet. For mindre kommuner, enten de i dag inngår i DRBV eller vurderes inntatt på et senere tidspunkt, kan grunnbeløpet vanskelig settes høyere enn kr 1 000 000. Brannstudien til DSB sannsynliggjør at små kommuner typisk ligger rundt kr 1 000 i netto driftsutgifter pr. innbygger. For en kommune med eksempelvis 1 000 innbyggere skulle det tilsi kr 1 000 000 totalt. I så fall kan ikke grunnbeløpet være like høyt om man også skal få et variabelt tilskudd basert på innbyggertall. Blir grunnbeløpet satt for lavt, kunne man like gjerne ha valgt en fordeling utelukkende basert på innbyggertall. Diagrammet nedenfor viser hvordan fordelingsnøkkelen ville ha sett ut dersom man basert på en økonomisk rimelighetsvurdering hadde lagt til grunn et grunnbeløp på kr 750 000:

En åpenbar fordel med denne modellen er for øvrig at den vil være svært enkel å kommunisere og vedlikeholde.

3.5 Betydningen av skjønnsmessige vurderinger

En prinsipiell innvending ved å koble fordelingsnøkkelen under **pkt. 3.4** så tett opp mot innbyggertall ville kunne være at det ikke er sikkert at det vil være noen stor forskjell i beredskapsbudsjettet mellom eksempelvis et tettsted på 51 000 innbyggere (krav til 2 døgnkasernerte lag) og et tettsted på 99 000 innbyggere (fortsatt bare krav til 2 døgnkasernerte lag). Dette problemet fremstår allikevel ikke like utfordrende når det viser seg at en modell med et grunnbeløp på kr 750 000 og resten fordelt etter innbyggertall, gir tilnærmet samme fordeling som den tidligere presenterte vektete modellen med 50/50.

Det er utvilsomt slik at begge modellene vil måtte bygge på skjønnsmessige vurderinger. For den vektete modellen er det i første omgang en skjønnsmessig øvelse å anslå den enkelte eierkommunes andel av beredskapsbudsjettet. For det andre vil vektingen av beredskaps- og innbyggernøkkelen måtte begrunnes skjønnsmessig. I den alternative modellen krever fastsettelsen av grunnbeløpet at det utvises skjønn i form av en økonomisk rimelighetsvurdering. Drøftelsen under **pkt. 3.4** synliggjør imidlertid at det mulige intervallet for grunnbeløpet er nokså snevert.

3.6. Analysesammendrag og konklusjon

Tabellene nedenfor viser en sammenstilling av de ulike fordelingsnøkklene ved dagens modell, en rent innbyggerbasert fordeling, en rent beredskapsbasert fordeling, en vektet kombinasjonsmodell og en modell med grunnbeløp + variabelt tilskudd.

Eierkommune	Drammen	Nedre Eiker	Lier	Øvre Eiker	Sande	Svelvik	Sigdal	Krøds-herad
Dagens nøkkel, jfr. pkt. 1.2	45,1 %	13,9 %	14,0 %	7,9 %	6,6 %	6,6 %	3,5 %	2,4 %
Innbyggerbasert, jfr. pkt. 3.0	42,9 %	15,5 %	16,2 %	11,6 %	5,8 %	4,3 %	2,3 %	1,5 %
Beredskapsbasert, jfr. pkt. 3.1	35,1 %	17,6 %	17,6 %	9,5 %	6,8 %	6,8 %	4,1 %	2,7 %
Vektet modell 50/50, jfr. pkt. 3.2	39,0 %	16,5 %	16,9 %	10,5 %	6,3 %	5,5 %	3,2 %	2,1 %
Grunnbeløp + variabelt tilskudd, jfr. pkt. 3.4	40,8 %	15,3 %	15,9 %	11,7 %	6,2 %	4,9 %	3,0 %	2,2 %

Den modellen som vurderes å være enklest både å forstå og samtidig ivaretar de underliggende forskjellene i eierkommunene med hensyn på innbyggertall og beredskapsdimensjonering, er modellen med grunnbeløp + variabelt tilskudd.

4. Brannstasjonsstrukturen i Eikerkommunene

4.0 Aktuelle alternativer

Øvre Eiker kommune har vedtatt at de ønsker en videre utredning om felles brannstasjon, mens man i Nedre Eiker ennå ikke har tatt endelig stilling til hvor vidt man ønsker å opprettholde dagens løsning med en stasjon i Mjøndalen og en i Hokksund eller i stedet gå for en felles stasjon på kommunedelet.

Kommunestyret i Nedre Eiker vedtok den 23. oktober 2013 å «*slutte seg til videre utredning av ny felles brannstasjon for Øvre og Nedre Eiker i Mjøndalen*». Dette fremstår allikevel ikke som noe reelt alternativt fordi det vurderes å gå utover normalløsningen og dermed ikke har støtte i Øvre Eiker.

4.1 Hvorfor en felles brannstasjon på kommunedelet vurderes mest hensiktsmessig

Tidligere utredninger har konkludert med at det rent brannfaglig vurderes mest hensiktsmessig med en felles stasjon på kommunedelet. Dette må blant annet ses i sammenheng med at man i fremtiden lettere vil kunne innfri kravene til innsatstid i hele Øvre Eiker dersom man opererer med et døgnkasernert mannskap fra en felles stasjon. En felles stasjon vil også være gunstig med tanke på å etablere høydeberedskap i Eikerkommunene. Etableringen vil kunne tas innenfor dagens kostnadsrammer. Det er i denne anledning viktig å være bevisst på at grunnideen bak et interkommunalt selskap er å legge til rette for de løsninger som best ivaretar hele regionens interesser, ikke nødvendigvis den enkelte eierkommunes.

I sin rapport om brannstasjonsstrukturen i DRBV fra 2012, fremhever for øvrig Deloitte at en felles brannstasjon vil legge bedre til rette for en felles bedriftskultur og at en slik løsning må antas å gi grunnlag for flere økonomiske besparelser, blant annet i form av mulighetene for å samlokalisere med feierseksjonen og øvrige etater. De økonomiske aspektene ved en eventuell endring av brannstasjonsstrukturen belyses nærmere under **pkt. 4.2**.

Til syvende og sist vil valget av stasjonsstruktur måtte bero på et politisk vedtak i Nedre Eiker kommune. Man må veie kommunens opplevde nytteverdi ved å beholde brannstasjonen i Mjøndalen opp mot mulighetene til å frigjøre de tilknyttede merkostnadene til andre kommunale oppgaver. Det ligger utenfor denne rapportens mandat å gi kommunen noen nærmere anbefaling.

4.2 Analyse av økonomiske konsekvenser ved overgang til felles brannstasjon

Tabellen nedenfor illustrerer en anslått alternativkostnad ved å videreføre dagens brannstasjonsstruktur kontra å bygge en felles brannstasjon for Eikerkommunene på kommunedelet:

Endring i markedsleie	-600 000
Endring i FDV	-
Samordningsgevinster feierseksjonen	1 800 000
Stordriftsfordeler drift og vaktordninger	1 600 000
Sum besparelse (avrundet)	2 800 000

Det legges for fremtiden opp til at hver enkelt eierkommune skal fakturere DRBV med en markedsmessig leie for de arealer som stilles til disposisjon for brannvesenet. Leiekostnaden vil deretter dekkes av driftstilskudd som fordeles på de ulike eierkommunene gjennom fordelingsnøkkelen. Legger man til grunn rapporten fra Takst-Prosjekt AS med hensyn på arealer og markedsmessige leiepriser ved de alternative stasjonsløsningene, er det rimelig å anta at husleiekostnadene vil øke noe med en felles brannstasjon fordi man har forutsatt at en felles brannstasjon vil dekke et større areal enn det man i dag har fordelt på stasjonene i Mjøndalen og Hokksund. Merkostnaden ved å gå over til en felles stasjon på kommunedelet anslås å ligge på om lag kr 600 000. Dette anslaget hensyntar at man vil måtte bygge ut en ytterligere garasjeport for stigebil dersom man beholder dagens stasjonsstruktur.

En arealøkning vil også kunne tenkes å gi økte utgifter til FDV, men det vurderes relativt sannsynlig at et nytt bygg vil kunne forvaltes mer kostnadseffektivt enn dagens to stasjoner i Mjøndalen og Hokksund. Det er derfor forutsatt at det ikke vil bli noen vesentlige endringer i utgifter til FDV.

Den leiekostnaden som er belastet en felles brannstasjon er basert på en løsning som gjør at man vil kunne samlokalisere med feierseksjonen. Dette innebærer at kostnadene knyttet til lokaler for feierseksjonen allerede er hensyntatt i justeringen for endret markedisleie, og at disse derfor ikke vil påløpe særskilt i en ny brannstasjon. I budsjettet for 2014 er det lagt inn kostnader til leie og FDV på kr 1 760 000 for feierseksjonens lokaler i Kobbervikdalen.

I tillegg må det antas å ligge en rekke andre stordriftsfordeler i en felles stasjon i form av stigebilbemanning, andre tilpasninger av vaktordningene, utalarmeringsrutiner, reduksjon med ett utrykningskjøretøy, reduserte treningsutgifter ved egne treningslokaler og besparelser ved kostnader til møter, reiser og stasjonsarbeider etc. I sum anslås disse besparelsene å kunne utgjøre nærmere kr 1 600 000 pr. år.

Tar man hensyn til alle de ovenfor nevnte momentene fremstår det rimelig å anta at det ville være mulig å redusere driftskostnadene i DRBV med om lag MNOK 2,8. For en mer detaljert oversikt over beregningsforutsetningene, se **vedlegg A**.

4.3 Prinsipper for kompensasjon ved videreføring av dagens brannstasjonsstruktur

I den grad en av eierkommunene velger en løsning ut over normalløsningen, er det naturlig at denne eierkommunen må bære de tilknyttede kostnadene. Dette prinsippet er hjemlet i selskapsavtalen til DRBV. I praksis betyr dette at Nedre Eiker må kompensere de øvrige eierkommunene dersom man ønsker å fortsette med dagens stasjonsstruktur.

Følgende prinsipper foreslås for kompensasjonen av de øvrige eierkommunene:

Ikrafttredelse. Kompensasjonsordningen trer i kraft fra det tidspunkt hvor en felles stasjon ville kunne være i drift.

Betalingsform. Totalt driftstilskudd reduseres med årlig betaling fra Nedre Eiker og fordeles deretter på eierkommunene etter valgt fordelingsnøkkel. Det vurderes lite hensiktsmessig å la kompensasjonen inngå i beregningen av fordelingsnøkkelen, siden det ikke er gitt at denne særordningen vil vedvare.

Størrelse. Lik alternativkostnaden sammenlignet med en felles stasjon på kommunedelet – i denne rapporten anslått til kr 2 800 000.

Justering. Kompensasjonen bør være gjenstand for en årlig prisregulering for å sikre at man over tid ikke er avhengig av kostnadseffektivisering eller subsidiering fra den øvrige virksomheten. Som referanse for den årlige prisjusteringen foreslås konsumprisindeksen, gitt at kompensasjonen inneholder et betydelig innslag av eiendomsrelaterte besparelser.

Effekten på den enkelte eierkommunes driftstilskudd, totalt sett og pr. innbygger, illustreres i **vedlegg B**.

5. Løsningsforslag

5.0 Oppdatert beregning av fordelingsnøkkel for dagens eierkommuner

Tabellen nedenfor viser den nye fordelingsnøkkelen som foreslås vedtatt for 2014.

Beregningen baserer seg på DRBVs budsjett for 2014² og eierkommunenes innbyggertall pr. 1. januar 2013.

Tall i 1 000 kr	Totalt	Drammen	Nedre Eiker	Lier	Øvre Eiker	Sande	Svelvik	Sigdal	Krøds-herad
Fast grunnbeløp	6 000	750	750	750	750	750	750	750	750
Variabelt tilskudd basert på innbyggertall	82 300	35 266	12 733	13 338	9 562	4 759	3 539	1 906	1 197
Samlet driftstilskudd	88 300	36 016	13 483	14 088	10 312	5 509	4 289	2 656	1 947
Driftstilskudd pr. innbygger	578	550	570	569	581	624	653	751	876
Fordelingsnøkkel	100,0 %	40,8 %	15,3 %	15,9 %	11,7 %	6,2 %	4,9 %	3,0 %	2,2 %
Endring ift. dagens fordelingsnøkkel	0	-3 807	1 210	1 726	3 336	-319	-1 539	-435	-172

Fordelingsnøkkelen foreslås justert årlig, basert på endring i innbyggertall og årlig indeksregulering av det faste grunnbeløpet på kr 750 000 med referanse til kommunal deflator. Dette vil gi en mindre statistisk fordelingsnøkkel sammenlignet med dagens løsning.

Siden det vil kunne forekomme forhold over tid som kan tilsi at grunnbeløpet bør endres, enten for den enkelte eierkommune eller for samtlige, foreslås fordelingsnøkkelen uansett tatt opp til ny vurdering hvert fjerde år. Denne praksisen er også i henhold til dagens løsning. Dette vil eksempelvis kunne bli særlig aktuelt for eventuelle nye eierkommuner som tas inn til et avvikende grunnbeløp, jfr. nærmere drøftelse under **pkt. 5.2**.

5.1 Kommentarer til den foreslåtte fordelingsnøkkelen

Drammen. I prosentpoeng den kommunen som får den største endringen i sin fordelingsnøkkel og vil ende opp med det laveste driftstilskuddet pr. innbygger. Dette må ses i sammenheng med at Drammen historisk sett har båret en forholdsmessig stor andel av de fellesfunksjoner og – ressurser som har kommet hele regionen til gode, samtidig som den historiske fordelingsnøkkelen har vært relativt høy sammenlignet med kommunens andel dagens innbyggertall i regionen. Slik dimensjoneringsforskriften er bygget opp er det også rimelig å anta at Drammen er den kommunen som i størst grad bidrar til stordriftsfordelene i DRBV. I det sammenlignbare brannvesenet Salten Brann IKS er det også slik at Bodø som den største eierkommunen har betydelig lavere driftsutgifter pr. innbygger enn gjennomsnittet for samtlige av medeierne i dette selskapet.

² Deler av alternativkostnaden som er knyttet til en videreføring av dagens stasjonsløsning i Eikerkommunene dreier seg om kostnader som vil påløpe på relativt kort sikt (utbygging av port til stigebil og bemanning av denne) – anslagsvis MNOK 1. Dette er ikke reflektert i det budsjetterte driftstilskuddet for 2014. Siden det ikke er gitt noe nøyaktig tidspunkt for når disse kostnadene vil påløpe og det heller ikke er budsjettert med dette for 2014 er det ikke gjort noen oppjustering av budsjettet på MNOK 88,3.

Nedre Eiker, Lier og Øvre Eiker. Som de tre nest største kommunene i DRBV er det naturlig at disse får en økning i sin fordelingsnøkkel når Drammen sin andel reduseres. Felles for alle disse kommunene er at den opprinnelige fordelingsnøgkelen har vært lavere enn dagens andel av regionens innbyggere. Dette gjør seg spesielt gjeldende for Øvre Eiker. Økningen i Lier og Øvre Eiker må også ses i sammenheng med at disse kommunene vurderes å ha en beredskapsdimensjonering som ville ha vært betydelig mer omfattende dersom kommunene stod utenfor DRBV, blant annet på grunn av kommunenes flere mellomstore tettsteder.

Sande og Svelvik. Begge kommunene har i dag en fordelingsnøkkel som ligger noe høyere enn deres respektive andel av regionens innbyggere og begge kommunene vil nå få en reduksjon i sin fordelingsnøkkel. For Sande blir reduksjonen en god del mindre enn for Svelvik. Dette må ses i sammenheng med at både krav til innsatstider og befolkningsutviklingen rundt spesielt Nordre Jarlsberg brygge i Selvik, tilsier at Sande vil måtte trappe opp sin beredskapsdimensjonering uavhengig om de er en del av DRBV eller om de stod utenfor.

Sigdal og Krødsherad. Begge kommunene har historisk hatt en fordelingsnøkkel som overstiger deres andel av innbyggerne i regionen. Dette vil også være tilfellet med den nye fordelingsnøgkelen og må ses i sammenheng med at enhetskostnadene normalt bør være høyere for de minste kommunene i et slikt samarbeid. Bortfallet av den tidligere kompensasjonen disse kommunene har betalt for «goodwill» er, sammen med realiserte effektiviseringsgevinster, med på å rettferdiggjøre det nokså marginale fallet i deres fordelingsnøkkel.

Det understrekes at det for dette prosjektets formål ikke har vært noen målsetting om å foreta noen form for detaljert avstemming mellom endringen i den enkelte eierkommunes fordelingsnøkkel fra dagens løsning og til løsningsforslaget under **pkt. 5.0**.

5.2 Eventuelle inntak av nye brannvesen i fremtiden

Nye eierkommuner foreslås tatt inn etter samme prinsipper som beskrevet under **pkt. 5.0**. Det vil si at de tilordnes et driftstilskudd bestående av et fast grunnbeløp og et variabelt beløp basert på andelen av regionens innbyggertall. Fordelingsnøgkelen til de eksisterende eierkommunene utvannes forholdsmessig.

I den grad man står ovenfor eventuelle inntak av kommuner som ville komme ut med et driftstilskudd som ikke kan antas å være kostnadsdekkende, må det være anledning til å fastsette et høyere grunnbeløp for å sikre kostnadsdekning. I motsatt fall vil man automatisk forutsette at man kan effektivisere brannvesenet i den nye eierkommunen fra dag én og at denne fordelen i sin helhet skal tilfalle den nye eierkommunen. I den grad man ikke klarer å redusere kostnadsnivået vil man risikere store regnskapsmessige tap i inntaksåret og de opprinnelige eierkommunene vil måtte subsidiere den nye kommunen.

Vedlegg C illustrerer hvordan dette ville kunne løses ved inntak av en kommune med eksempelvis 22 000 innbyggere.

5.3 Kostnadsfordeling vs. eierfordeling

Det ligger i utgangspunktet utenfor prosjektets mandat å vurdere hvorvidt det kan være formålstjenlig å skille mellom kostnads- og eierfordelingen i DRBV. En åpenbar fordel med å fordele eierskap og driftstilskudd etter samme brøk, er at man gis en innflytelse som tilsvarer innskuddene.

På den annen side vil det kunne være praktisk å slippe å endre selskapsavtalen når fordelingsnøkkelen foreslås oppdatert årlig. Eierkommunene anbefales derfor å tillate mindre avvik mellom eier- og kostnadsfordelingen over en viss periode. Ingen av de sammenlignbare brannvesenene det refereres til under **pkt. 1.3** oppdaterer eierfordelingen og selskapsavtalen årlig. Selskapsavtalen kan eksempelvis også tas opp til vurdering hvert fjerde år, sammen med grunnbeløpet, jfr. **pkt. 5.0**.

I forbindelse med innføringen av den nye fordelingsnøkkelen foreslås det uansett at eierfordelingen i selskapsavtalen også oppdateres til følgende:

- Drammen kommune – 40,8 %
- Nedre Eiker – 15,3 %
- Lier – 15,9 %
- Øvre Eiker – 11,7 %
- Sande – 6,2 %
- Svelvik – 4,9 %
- Sigdal – 3,0 %
- Krødsherad – 2,2 %

6. Vedlegg

6.0 Vedlegg A – Anslått alternativkostnad ved å videreføre dagens brannstasjonsstruktur i Eikerkommunene

Tall i kr	Antall kvm	Leie pr. kvm	Totalt	Avrundet
Markedsleie ny stasjon (areal iht. rapport fra Deloitte og pris lik gjennomsnittlig markedsleie i DRBV)	1 700	1 245	-2 116 500	
Markedsleie dagens stasjon i Mjøndalen, jfr. takst	751	1 507	1 131 757	
Markedsleie dagens stasjon i Hokksund, jfr. takst	254	1 154	293 116	
Markedsleie dagens stasjon i Hokksund (areal iht. til rapport fra Deloitte)	75	1 507	113 025	
Netto endring i markedsleie			-578 602	-600 000
Bortfall leie feierseksjon, jfr. kontrakt			1 230 000	
Bortfall FDV feierseksjon, jfr. budsjett 2014			530 000	
Samordningsgevinster feierseksjonen			1 760 000	1 800 000
Stordriftsfordel bemanning stigebil, jfr. rapport fra Deloitte og diskusjon med DRBV			900 000	
Driftsbesparelser ved et færre utrykningskjøretøy, jfr. diskusjon med DRBV			100 000	
Øvrige vakttilpasninger og utrykningsrutiner, jfr. diskusjon med DRBV			390 000	
Sekkepost (trening, møter, reise og annet), jfr. diskusjon med DRBV			200 000	
Stordriftsfordeler drift og vaktordninger			1 590 000	1 600 000
Anslått alternativkostnad ved dagens stasjonsstruktur			2 771 398	2 800 000

Drammensregionens Brannvesen IKS

Gjennomgang av fordelingsnøkkel for driftstilskudd

2014

6.1 Vedlegg B – Effekt av særkompensasjon for brannstasjonsstruktur i Eikerkommunene

Tall i 1 000 kr	Totalt	Drammen	Nedre Eiker	Lier	Øvre Eiker	Sande	Svelvik	Sigdal	Krøds-herad
Særkompensasjon Nedre Eiker	2 800	-	2 800	-	-	-	-	-	-
Fast grunnbeløp	6 000	750	750	750	750	750	750	750	750
Variabelt tilskudd basert på innbyggertall	79 500	34 066	12 300	12 884	9 237	4 597	3 418	1 841	1 157
Samlet driftstilskudd	88 300	34 816	15 850	13 634	9 987	5 347	4 168	2 591	1 907
Driftstilskudd pr. innbygger	578	532	670	551	563	605	634	732	858
Endring ift. dagens fordelingsnøkkel	0	-5 007	3 576	1 272	3 011	-481	-1 659	-500	-213

Totalt driftstilskudd reduseres med årlig betaling fra Nedre Eiker og fordeles deretter på eierkommunene etter valgt fordelingsnøkkel. MNOK 88,3 fratrukket MNOK 2,8 gir MNOK 85,5 til fordeling på alle kommunene. Når man trekker ut de faste grunnbeløpene på til sammen MNOK 6,0, gir dette et resttilskudd på MNOK 79,5 som fordeles etter innbyggerantall.

6.2 Vedlegg C – Inntak av nye eierkommuner

Tall i 1 000 kr	DRBV eks. ny kommune	Ny kommune	DRBV ink. ny kommune
Kostnader 2014	88 300	20 000	108 300
Grunnbeløp pr. kommune	750	8 150	
Antall kommuner	8	1	
Sum grunnbeløp	6 000	8 150	14 150
Antall innbyggere 01.01.2013	152 794	22 000	174 794
Innbyggerandel	87,4 %	12,6 %	100,0 %
Variabelt tilskudd	82 300	11 850	94 150
Driftstilskudd 2014	88 300	20 000	108 300
Kostnader 2014	88 300	20 000	108 300
Differanse	-	-	-
Fordelingsnøkkel	81,5 %	18,5 %	100,0 %

Figuren ovenfor illustrerer at man ved inntak av en relativt sett dyr eierkommune (eksemplifisert med et kostnadsnivå på MNOK 20 fordelt på 22 000 innbyggere, tilsvarende om lag kr 900 pr. innbygger) vil måtte sette grunnbeløpet betydelig høyere enn beløpet på kr 750 000 som er foreslått for dagens eierkommuner.

Under de gitte forutsetningene måtte grunnbeløpet for denne kommunen ha blitt satt til kr 8 150 000 for å sikre kostnadsdekning og dermed forhindre en betydelig subsidiering fra de øvrige eierkommunene. Hadde man satt grunnbeløpet til kr 750 000 ville man i dette tilfellet ha påført de eksisterende eierkommunene en merkostnad på MNOK 6,5.

Eksempelet synliggjør viktigheten av at man må ha anledning til å fastsette et avvikende grunnbeløp ved inntak av nye eierkommuner.

Notat

Til Rådmannen

Dato 20.02.2014

Fra Helse og sosial

Orientering om økonomien i Tjenester til funksjonshemmede for 2014- endring i statstilskudd.

I budsjett 2014 varslet virksomheten at en manglet 600.000,- for å videreføre dagens nivå på tjenester. Hovedgrunnene til dette var omlegging av statstilskudd til ressurskrevende tjenester, lønnsøkning utover kompensasjon og utgifter til støttekontakt.

I regjeringen Stoltenbergs budsjettforslag ble tilskuddsordningen til særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester foreslått redusert ved at kompensasjonsgraden skulle reduseres fra 80 til 77,5 prosent med tilbakevirkende kraft også for 2013.

I endelig budsjettvedtak av ny regjering ble imidlertid det varslede kuttet reversert, og kompensasjonsgraden videreføres med 80 prosent.

Jfr brev fra Helsedirektoratet av 13.12.13 vedlagt. *“Tilskudd til særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester- orientering om endring i kriterier for 2014”*.

Dette har positive innvirkning ikke bare på sluttresultatet i virksomheten for 2013, men også for 2014. Den varslede summen på 600.000,- som manglet for å videreføre dagens nivå reduseres med denne endringen til 300.000,-.

Det er satt i gang tiltak og jobbes videre med å redusere driftsutgiftene slik at en driver innenfor budsjettrammen også i 2014.

Virksomhetsleder Tjenester til funksjonshemmede

Turid S. Flaget

INTERNT NOTAT

Til: Rådmannen
Kopi:

Arkivkode	Vår ref.	Deres ref.	Dato
233	S.nr: 13/929-5 Sbh: GAA L.nr: 824/14		11.02.2014

REKRUTTERINGSTILSKUDD FOR PSYKOLOG I KOMMUNAL HELSE- OG OMSORGSTJENESTE SIGDAL KOMMUNE.

Rekrutteringstilskudd til psykolog i kommunal helse- og omsorgstjeneste i Sigdal kommune.

Sigdal kommunes tilbud innen fagfeltet psykisk helse og rus er organisatorisk plassert på ulike virksomhetsområder. Foruten fastlegenes oppfølging, har helsestasjonen oppfølging av barn og unges psykiske helse, avdeling for psykisk helse følger opp voksne og ruskonsulenten er organisert under NAV. Kommunen har lenge hatt et stort behov for å kunne tilby innbyggerne psykologtjeneste som et lavterskeltilbud, både individrettet og befolkningsrettet til alle aldersgrupper. Veiledning til ansatte i kommunen er også et behov.

Helsedirektorat har for tiden en tilskuddsordning til etablering av psykologer i kommunehelsetjenesten som det har vært mulig for kommunene å søke på. Formålet med tilskuddsordningen er å styrke psykologkompetansen i de kommunale helse- og omsorgstjenestene innenfor områdene psykisk helse og rus. I dette ligger forebygging, tidlig oppdagelse og intervensjon, samt behandling av psykiske helseproblemer og / eller rusmiddelproblemer. Sigdal kommune sendte en søknad i 2013 med forbehold om kommunestyrets godkjenning og 25.11.2013 fikk vi innvilget et tilskudd på 510 000 kr for første driftsår til en 100% psykologstilling. Inkludert i beløpet var kr 10 000 som var øremerket utgifter i forbindelse med psykologens deltakelse i nettverkssamlinger og andre aktiviteter i regi av Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid (NAPHA). Tilskuddet til full psykologstilling var 1. år: kr. 500 000,-, 2. år: kr 400 000,-, 3. år: kr 250 000,- og 4. – 6.: år: kr 200 000,-. Fullfinansiering av en 100% stilling inkl. lønn, sosiale utgifter og drift ble beregnet til ca kr 778 000,-, litt avhengig av søkerens bakgrunn og kompetanse.

Egenfinansieringen fra kommunen for 1. år ble da kr 278 000,- og tilsvarende økende for de neste årene etter hvert som tilskuddet fra Helsedirektoratet minket. Et samarbeid med Krødsherad med tanke på felles utlysning ble drøftet på rådmannsnivå, men det førte ikke fram. Sigdal klarte ikke å finne mulighet for å sette av midler til egenfinansiering i 2014, med

opptrapping i kommende år, og måtte derfor dessverre takke nei til det innvilgede tilskuddet. Det er en mulighet for å søke på nytt i 2014 (søknadsfrist 1. mars), men det er ingen midler til finansiering av egenandel, så søknad er ikke sendt Helsedirektoratet i 2014.

Med hilsen

Gunhild Aaby Albjerk
leder helsestasjon

DET KONGELIGE BARNE-, LIKESTILLINGS-
OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Rundskriv

Landets kommuner
Landets fylkesmenn

Nr.	Vår ref	Dato
Q-31/2014	13/4850	17.1.2014

RETNINGSLINJER FOR SATSING PÅ KOMMUNALT BARNEVERN 2014

1. INNLEDNING

I statsbudsjettet for 2014 er 85 millioner kroner øremerket en ytterligere styrking av det kommunale barnevernet. Hoveddelen av opptrappingen skal gå til nye stillinger. I tillegg skal det kommunale barnevernet styrkes gjennom kompetanse- og samhandlingstiltak.

De 741 stillingene fra 2011, 2012 og 2013 videreføres. I tillegg øremerkes 150 nye stillinger. Disse stillingene får $\frac{3}{4}$ effekt i 2014, da de nye stillingene ikke forventes besatt før i annet kvartal. Disse stillingene vil bli fullfinansiert i 2015. I tillegg er det avsatt 10 mill kroner til ettårige kompetanse- og samhandlingstiltak for kommunene.

2. BAKGRUNN OG MÅLSETTING

Målsettingen med satsingen er å styrke barneverntjenester i de mest utsatte kommunene.

Det er stadig et økende antall barn og unge som mottar hjelp fra barnevernet. I løpet av 2012 mottok over 53 200 barn og unge hjelp fra barnevernet. Dette er en økning på nær 48 pst. siden 2003. Også i forhold til barnebefolkningen har økningen vært stor. Ved utgangen av 2003 var det 20,2 barn med tiltak per 1 000 barn (0-22 år), mens tilsvarende tall i 2012 var 26,6. Denne utviklingen ser ut til å fortsette.

Barneverntjenestens hovedoppgave er å sikre at barn og unge som lever under forhold som

kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid.

Det er barnets beste som skal være utgangspunktet for barnevernstiltakene. Det er avgjørende at det kommunale barnevernet, som først møter barna, evner å fange opp og hjelpe barn som trenger hjelp.

Fylkesmannen rapporterer om økende arbeidsbelastning og utilstrekkelig kvalitet i kommunene. De fleste fylkesmennene uttrykker en bekymring for situasjonen i mange barneverntjenester¹.

For å sikre at alle utsatte barn og unge får rett hjelp til rett tid, må det fortsatt rettes en innsats mot sviktområdene. Stortinget har derfor vedtatt en fortsatt øremerket satsing på det kommunale barnevernet.

3. ORGANISERING

3.1 Departementet

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har ansvaret for den nasjonale oppfølgingen av satsingen. Departementet vil følge utviklingen i fylkene og sammenstille erfaringer og resultater i henhold til oppsatte mål og indikatorer.

3.2 Fylkesmannen

Fylkesmannen har ansvar for søknadsbehandling og fordeling av midler i sitt fylke. Fylkesmannen skal også ha en aktiv veilederrolle overfor kommunene både før, under og etter søknadsbehandlingen, og motivere aktuelle kommuner til å søke. Fylkesmannen skal videre følge nøye med på hvorvidt kommunene når sine oppsatte mål. Fylkesmannen skal sammenstille kommunenes rapporteringer og oversende statusrapporter til departementet.

3.3 Barneverntjenestene

Barneverntjenestene søker om midler til stillinger og andre tiltak ved å bruke søknadsskjema utarbeidet av departementet. Ved interkommunale samarbeid, jf kommuneloven § 28 a, skal vertskommunen søke på vegne av kommunene som inngår i samarbeidet.

Barneverntjenestene rapporterer til fylkesmannen to ganger i løpet av perioden, jf avsnitt 4.

¹ Årsrapportene til fylkesmennene på barnevernområdet, samt fylkesmennenes statusrapporter for Satsing på kommunalt barnevern 2011, 2012 og 2013.

Sigdal kommune

Øvelse - Sigdal kommunes kriseledelse 2013 - rapport

Fylkesmannen i Buskerud har i henhold til styrende dokumenter og plan for kommuneøvelser i 2013 gjennomført øvelse med Sigdal kommunes kriseledelse.

Formøte ble gjennomført den 30. september 2013 og øvelsen ble gjennomført i perioden 29. oktober til 1. november 2013.

Fylkesmannens oppfatning er at Sigdal kommunes forberedelser og gjennomføring av øvelsen var meget bra. Det var gjort et svært grundig arbeid med konsekvensanalysen og et omfattende og grundig arbeid under opptrappingen til øvelsesdagen den 1. november. Evalueringsarbeidet som kommunen så langt har gjennomført vitner om stor vilje til å bedre beredskapen ytterligere.

Fylkesmannen vil takke kommunen for positivitet og meget godt samarbeid gjennom hele prosessen og ønske lykke til med den svært viktige implementering av læringspunktene som fremkom under øvelsen.

Vedlagt følger rapporten etter øvelsen.

Med hilsen

Eli Kristin Nordsiden
fungerende avdelingsdirektør

Åsmund Berg Nilsen
beredskapssjef

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift

Vedlegg:
Rapport etter øvelsen

Kopi til:
Norges vassdrags- og energidirektorat

**Fylkesmannen
i Buskerud**

RAPPORT ETTER ØVELSE

- øvelse med Sigdal kommunes kriseledelse

Formøte 30. september 2013

Gjennomføring 29. oktober-1. november 2013

Innhold

1	Innledning.....	5
	Bakgrunn	5
	Formål	5
	Hensikt	5
2	Forberedelse og gjennomføring	6
	Formøte	6
	Opptrappingsfasen	7
	Øvelsesdagen	7
3	Evaluering og oppsummering	9

1 Innledning

Bakgrunn

Kgl. res. av 18. april 2008 - Instruks for samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet til Fylkesmannen og Sysselemdannen på Svalbard gir oppgaver og ansvar innen samfunnssikkerhet og beredskap.

Justis- og beredskapsdepartementet gir årlige embetsoppdrag til Fylkesmennene via Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

Lov av 25.juni 2010 nr. 45 om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven), samt Forskrift av 22.august 2011 om kommunal beredskapsplikt, regulerer den kommunale beredskapsplikt for å ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet. Øvelser er regulerte i ovennevnte dokumenter.

Fylkesmannen i Buskerud planlegger for gjennomføring av øvelse med kriseledelsen i hver kommune vært 4. år. Øvelsene er en viktig aktivitet for utvikling og læring i kommunen og i samspillet mellom kommune og eksterne aktører.

Én uønsket hendelse som er relevant for alle kommuner og som vårt samfunn blir mer og mer sårbar ovenfor er bortfall av strøm. Dette tema med påfølgende ulike hendelser og utfordringer som kan inntreffe er scenario for de kommende kommuneøvelsene i perioden 2013 – 2016.

Formål

Formålet med øvelsen var at den kommunale kriseledelsen skulle få øvet sin evne til å håndtere uønskede hendelser i henhold til egen beredskapsplan, samt å sjekke at egen beredskapsplan og forberedelser var dekkende.

Bortfall av strøm er behandlet i fylkes-ROS og skal være behandlet i de kommunale risiko- og sårbarhetsstudier. En øvelse med dette som tema vil være med å avdekke om de analyser som er gjennomført er tilstrekkelige og om den beredskap som kommunalt planverk beskriver er dekkende. Uønskede hendelser de siste årene har vist at vårt samfunn ikke i tilstrekkelig grad har tatt inn over seg den sårbarhet vi har for bortfall av strøm og hvilke konsekvenser dette kan gi for befolkningen.

Hensikt

Denne rapporten har til hensikt å gi en kort beskrivelse av forarbeid, gjennomføring og evaluering av Fylkesmannens øvelse med den kommunale kriseledelse i Sigdal kommune

2 Forberedelse og gjennomføring

Fylkesmannen har i planleggingen av øvelsen jobbet tett sammen med kraftbransjen ved EB Nett med deres rolle som kraftforsyningens distriktssjef (KDS) i utarbeidelse av scenario. Videre har Fylkesmannen benyttet Meteorologisk institutt (Met) for bruk av et realistisk værscenario. Kraftbransjen ved KDS og lokale kraftleverandører samt Met har også vært involvert i gjennomføringen av øvelsen.

Formøte

Fylkesmannen gjennomførte formøte med kommunen i god tid før oppstart av øvelsen. På formøtet var det oppfordret til at ordfører, rådmann og alle sektorledere var tilstede. Her ble øvingsdirektivet gjennomgått og scenario lagt frem. Kommunen fikk deretter i oppdrag å gjennomføre konsekvensanalyse for bortfall av strøm med kort og lang varighet i alle sektorer. Resultatet av dette sammen med kommunens overordnede kriseplan skulle så sendes Fylkesmannen senest 14 dager før oppstart av øvelsen.

Formøtet i Sigdal ble gjennomført den 30. september. Følgende var tilstede fra kriseledelsen:

- Rådmann Jens Sveaass
- Personalsjef Toril Staxrud
- Økonomisjef Nataliya Malyna
- Virksomhetsleder Sigdalsheimen og hjemmetjenestene Linda Torgersen
- Beredskapskoordinator/plan og byggesak Steinar Strøm
- Sjef teknisk etat Johannes Michielsen
- Kultur og ungdomsleder Hilde Gundersen
- Avdelingsleder landbruk Kjell Ove Hovde

Formøte med Sigdal kommune ble gjennomført ved at Åsmund Berg Nilsen og Britt Falmår hadde en gjennomgang av grunnlaget for Fylkesmannens øvelser med kommunene. Det ble deretter en gjennomgang av øvingsdirektivet for øvelsen som skulle foregå i uke 44, og gode diskusjoner omkring scenariet og forventningen til kommunens gjennomføring av konsekvensanalyse. Et maksimalt utbytte og god læring for kommunen krever et grundig forarbeid, gjennomføring og også en vilje til å ta tak i erfaringene i etterkant av øvelsen. Fylkesmannen vil rose kommunen for den positive innstilling som ble vist til det å skulle øves, og den åpenhet som fremkom under formøte knyttet til behovet for å rullere planverk og det å øve eget planverk.

Etter Fylkesmannens vurdering vitner konsekvensanalyse ved bortfall av strøm om at det ble satt i gang en meget god prosess i kommunen i etterkant av oppstartsmøte. Denne konsekvensanalysen gjorde at kommunen var godt forberedt til selve øvelsesuken. Analysen er også et viktig grunnlagsdokument i etterkant av øvelsen med tanke på sårbarheter og behov for å iverksette tiltak. Meget bra arbeid.

Samme dag som formøtet ble det også gjennomført en grunnopplæring i krisehåndteringsverktøyet CIM.

Opptrappingsfasen

I selve øvingsuken mottok kommunen enkelte meldinger fra Met, lokal strømleverandør og Fylkesmannen. Meldinger ble mottatt innenfor normalarbeidstid de tre dagene i forkant av selve øvelsesdagen. Meldingene inneholdt en utvikling i vær og kraftsituasjonen og var således med på å forberede kommunen frem mot øvelsesdagen.

Det ble utført en rekke oppgaver i kommuneledelse og i de ulike sektorer ved mottak av meldinger om utvikling av vær-situasjonen og bortfall av strøm. Det var svært tilfredsstillende å registrere hvordan meldingene ble mottatt, behandlet og analysert for deretter å iverksette skadebegrensende tiltak. Kommunen holdt også Fylkesmannen fortløpende orientert om situasjonen og hvilke vurderinger som ble gjort. Dette var meget bra.

Øvelsesdagen

På øvelsesdagen var kommunens kriseledelse samlet i sine forberedte lokaler og ble øvet med fylkesmannen og observatører tilstede. Øvelsen foregikk innenfor normalarbeidstid. Fylkesmannen hadde rollen som øvingsledelse og spillstab og observatørene ble trukket inn i spillet etter det behov som oppstod for faglige avklaringer og etter observatørens kunnskap om dreiebok og innspill. Øvelsen fokuserte på kriseledelsens håndtering i henhold til egen beredskapsplan av de hendelser som inntraff.

På øvingsdagen den 1. november var følgende personer samlet i kommunestyresalen i Herredshuset:

Fra Sigdal kommune:

- Ordfører Kari Ask
- Rådmann Jens Sveaass
- Skolesjef Kari Anita Brendskag
- Virksomhetsleder Sigdalsheimen og hjemmetjenestene Linda Torgersen
- Beredskapskoordinator/plan og byggesak Steinar Strøm
- Sjef teknisk etat Johannes Michielsen

Fra Fylkesmannen:

- Beredskapskontakt Britt Falmår
- Beredskapssjef Åsmund Berg Nilsen

Observatører:

- Kontrollutvalget
- Kraftforsyningens distriktssjef (EB Nett) Bent Sandli
- Midt-nett Buskerud (lokal kraftleverandør) Geir Stang
- Sivilforsvaret Johan Audestad
- Politiet Terje Hoch-Nielsen
- Røde kors Margarethe Ramstad
- KFB May Britt Dannemark
- Bygdekvinnelaget
- Sanitetsforeningen
- Beredskapsrådgiver Nedre Eiker kommune Lars Wallumrød

Sigdal kommune hadde valgt å benytte Herredshuset som lokale under øvelsen, i de samme lokaler som kommunens har forberedt for sin kriseledelse. Dette var også praktisk for gjennomføring av øvelsen med et stort antall observatører og øvingsledelse til stede. I et virkelig tilfelle ved bortfall av strøm ville riktignok ikke disse lokalene vært egnet grunnet manglende nødstrøm. Da ville Sigdalsheimen måtte benyttes – i henhold til kommunens beredskapsplan. Øvelsen fikk dermed ikke testet Sigdalsheimens egnethet, men dette var etter avtale med øvingsledelsen og i den hensikt å få et best mulig utbytte av dagen for alle medvirkende.

Det var fra kommunens side gjort et svært godt forarbeid gjennom utarbeidelsen av konsekvensanalysen og også i form av spill i de tre opptrappingsdagene i forkant av selv øvingsdagen den 1. november. Dette førte til at øvingsdagen den 1. nok bar preg av å være mer en diskusjonsøvelse med gode diskusjoner mellom kommunens kriseledelse og øvingsledelse og observatører enn en ren spilløvelse. Det fremkom riktignok under øvelsesdagen at tilnærmingen i de ulike sektorer var noe forskjellig i opptrappingsfasen, blant annet varierende involvering av ressurser ned i de ulike sektorer. Fylkesmannen har en forventning til et at det blir utført et minimum av oppgaver knyttet til mottak, behandling og rapportering i opptrappingsfasen, uten å ha skissert detaljer om hvordan disse oppgavene organisatorisk skal løses. Omfang av arbeid i hver enkelt kommune vil være avhengig av muligheter og begrensninger de aktuelle dager. En regulering fra kommuneledelsen ville kunne sørget for et enda bedre felles utgangspunkt for selve øvelsesdagen, men det er viktig å legge til at tilbakemelding og refleksjon om denne skjevheten var nevnt som en utfordring internt i kriseledelsen uten at dette var en utfordring for Fylkesmannen som øvingsledelse.

Under selve øvelsen var kriseledelsen samlet rundt ett bord, med vekselvis kart og CIM på felles lerret på vegg. Det er viktig at kriseledelsen ta i bruk de verktøy og hjelpemidler de har for å sikre et best mulig felles situasjonsbilde. CIM legger til rette for dette. Innledningsvis virket det som om det var noe usikkerhet i kriseledelsen omkring det rent øvingstekniske og forventninger til omfang av spill. Fylkesmannen vil på dette område se hvordan dette kan fremgå klarere for de kommende øvelser som skal gjennomføres. Rådmann som kriseleder gjorde etter Fylkesmannens vurdering uansett en god jobb med å sørge for at stabsmedarbeiderne fikk en felles gjennomgang av nye meldinger og utvikling i scenarioet for deretter å analysere informasjon før beslutning om tiltak ble iverksatt.

Kriseledelsen benyttet seg også av muligheten for dialog med samvirkeaktører som var representert ved observatører under øvelsen.

Det fremkom flere ganger under øvelsen at planverket må rulleres og oppdateres på flere områder, blant annet med tanke på muligheter og begrensninger i ressurstilgang utover kommunens egne ressurser.

Fylkesmannen opplever det svært positivt at kommunen var så klare på ønske om etablering av kommunalt beredskapsråd i den hensikt å øke kjennskap til resursmuligheter og få en felles forståelse for muligheter og begrensninger. Veileder til forskrift om kommunal beredskapsplikt er svært klar i anbefalingen om etablering av kommunale beredskapsråd.

Det ble på slutten av dagen en god evalueringssøkt med førsteinntrykksevaluering og mulighet for refleksjoner og respons knyttet til gjennomføring av hele øvelsen.

3 Evaluering og oppsummering

Basert på førsteinntrykkevaluering, kommunens egenevaluering og tilbakemeldinger fra observatørene er dette sammenstilt og oppsummert her. For at læringsutbytte skal gi maksimal effekt og utbytte for kommunen må den læring som er trukket gjennom øvelsen implementeres som forbedringer i egne planer og rammeverk for den enkelte kommunes ivaretagelse av samfunnssikkerhet og beredskap.

Følgende forhold fremkom under øvelsen:

- Det gode arbeidet som er gjort med konsekvensanalyse bortfall av strøm vil være et viktig grunnlag ved kommunens rullering av ROS-analysen
- Kommunens beredskapsplan ble oppfattet å være dekkende på enkelte områder samtidig som det er opplagte svakheter og mangler på andre områder. Planen må rulleres og oppdateres. Fylkesmannens anbefaling er at forskrift om kommunal beredskapslikt og veileder til denne benyttes i størst mulig grad ved oppbygging og oppdatering av planen.
- Beredskapsplanens beskrivelse av organisering, ansvars- og rollefordeling må revideres med tanke på beskrivelsen av håndtering av informasjonsarbeidet og rollefordeling ordfører – rådmann.
- Beredskapsplanens ressursoversikt er svært detaljert på enkeltområder men andre mulige ressurser i egen kommune ikke er omtalt. Etablering av et kommunalt beredskapsråd for en forventningsavklaring og en beskrivelse med et oppløsningsnivå som lar seg vedlikeholde i planen er å anbefale.
- Beredskapsplanens beskrivelse av informasjonsberedskap og krisekommunikasjon må oppdateres. Det vil IKKE være slik at en uønsket hendelse som involverer lensmann/politi fratrar kommunen eget ansvar etter kommunal beredskapslikt. Kommunen har et selvstendig ansvar for å informere om det arbeid kommunen gjør og de tiltak kommunen iverksetter. Det er i denne forbindelse avgjørende at kommunen samordner sin informasjon med andre offentlige og private virksomheter i den hensikt å gi en mest mulig samordnet og helhetlig informasjon til publikum og presse. Husk at beredskapsplanen også i tilstrekkelig grad må ivareta informasjon til egne ansatte.
- Beredskapsplanen må beskrive nødstrøm og alternative kommunikasjonsløsninger i tilstrekkelig grad.

Fylkesmannens oppfatning er at Sigdal kommunes forberedelser og gjennomføring av øvelsen var meget bra. Det var gjort et svært grundig arbeid med konsekvensanalysen og et omfattende og grundig arbeid under opptrappingen til øvelsesdagen. En etablering av et kommunalt beredskapsråd og en implementering av læringspunkter i rullering av eget planverk vil øke Sigdal kommune evne ytterligere til å håndtere uønskede hendelser.

Vi vil takke kommunen for positivitet og meget godt samarbeid gjennom hele prosessen og ønske lykke til med den svært viktige implementering av læringspunktene som fremkom under øvelsen.

Fylkesmannen i Buskerud

Telefon sentralbord: 32 26 66 00

E-post: postmottak@fmbu.no

Besøksadresse:

Statens Hus,
Grønland 32,
Drammen

Postadresse:

Postboks 1604,
3007 Drammen

Internett: www.fylkesmannen.no/buskerud

Dato: 09.12.2013
Saksbehandler: Elin Onsøyen
/Frode Instanes
Direkte telefon: 32861125

Saksfremlegg

Idéfase nytt sykehus i Vestre Viken

Møte	Saksnr.	Møtedato
Styremøte	67/2013	16.12.2013

Vedlegg

- [Protokoll fra foretaksmøte i Helse Sør-Øst RHF 31.01.2012 sak 4.3](#)
- [Protokoll fra foretaksmøte i Vestre Viken HF 16. 02. 2012 sak 4 Utvikling av sykehusstilbudet i Vestre Viken](#)
- [Protokoll fra foretaksmøte i Vestre Viken HF 28.03.2012 – sak 5: Utvikling av sykehusstilbudet i Vestre Viken HF](#)
- [Styreprotokoll fra Vestre Viken 19. juni 2013 sak 36 Utviklingsplan for Vestre Viken og sak 37 Mandat for idéfase nytt sykehus](#)
- [Styreprotokoll fra Helse Sør- Øst 12. september sak 68 Oppstart for idéfase for nytt sykehus i Vestre Viken](#)
- [Ekstraordinært styremøte 23. oktober sak 56](#)
- [Multiconsults rapport datert 6. april 2011 \(bygningmessig standard\)](#)
- [Idéfaserapport for Vestre Viken HF datert 20.11.2013](#)
- [Rapport Vestre Viken, tomteanalyse og mulighetsstudie, en evaluering av tomter til nytt Vestre Viken sykehus, utarbeidet av Multiconsult 20.11.2013](#)
- [Foreløpig styreprotokoll Helse Sør-Øst 21. november 2013 sak 87](#)
- Nytt sykehus for Vestre Viken på Brakerøya – planavklaringer, brev fra Drammen kommune 04.12.2013
- Høringsbrev – Idéfaserapport – nytt Vestre Viken sykehus – høring.

Ingress

Helse Sør-Øst godkjente oppstart for idéfasearbeidet i møte 12. september 2013 i sak 68 (vedlegg 5). Administrerende direktør fikk i oppdrag å utarbeide Idéfaserapport for nytt sykehus i Vestre Viken i styremøtet 19. juni 2013 (vedlegg 4). Styret har vært løpende orientert om arbeidet.

Idéfaserapporten ble ferdigstilt 20.11.2013, og sendes nå ut på høring (vedlegg 12).

Resultatet av høring og sluttbehandling av Idéfaserapporten behandles i styremøtet 31. mars 2014. Vestre Viken vil forberede planarbeid for konseptfasen våren 2014.

Konseptfasen planlegges igangsatt sommeren 2014 med styrebehandling i Helse Sør-Øst og vil slutføres sommeren 2015. Helse Sør-Øst overtar prosjektansvaret etter konseptfasen.

Forslag til vedtak

1. Styret konstaterer at den framlagte Idéfaserapporten i all hovedsak svarer på mandatet som ble gitt for denne fasen for utviklingen av Vestre Viken HF (se styresak 36 og 37 i Vestre Viken 19. juni 2013 vedlegg 4 og godkjenning av oppstart av idéfasearbeidet i styret i Helse Sør-Øst i sak 68 12. september – vedlegg 5). Idéfaserapporten (vedlegg 8) inkludert saksfremlegg sendes på høring med frist 28. februar 2014. Høringsbrev er vedlegg 12.
2. Planlegging av det nye sykehuset legger til grunn samlokalisering av somatikk og psykisk helse og rus på sykehusnivå. Det vurderes et alternativ om at alderspsykiatri kan lokaliseres til Bærum.
3. De fem distriktpspsykiatriske sentrene (DPSene) bygges ut med mest mulig samling av poliklinikk og sengeposter og så langt som mulig knyttet til lokalsykehusene. DPS Asker legges til Blakstad i nytt bygg.
Det fremmes en samlet plan for utbyggingene av DPSene våren 2014.
4. I tråd med Idéfaserapporten legger styret til grunn for det videre planarbeidet at det så snart som praktisk mulig skal bygges et nytt sykehus som skal ta opp i seg nåværende akuttfunksjoner ved sykehusene i Drammen og Kongsberg. Funksjonene ved dagens Drammen sykehus skal i sin helhet inn i det nye sykehuset, mens det i konseptfasen nærmere skal utredes omfang og dimensjonering av de spesialisthelsetjenestefunksjonene som skal opprettholdes og utvikles ved Kongsberg sykehus. Nødvendig investeringsbehov for Kongsberg sykehus skal også utredes i konseptfasen.
5. Pågående regionale prosjekter vedrørende kapasitet i hovedstadsområdet og i Helse Sør-Øst frem mot 2030 er ikke fullført på nåværende tidspunkt og må innarbeides i neste planfase.
6. Styret konstaterer at Idéfaseutredningen foreslår at det nye sykehuset etableres på Brakerøya i Drammen. Styret er av den oppfatning at Brakerøya har «tilstrekkelig nærhet» til opptaksområdene for Kongsberg og Drammen (viser til protokollene fra foretaksmøte i Helse Sør-Øst 31.01. 2012, i Vestre Viken 16. 02. 2012 og 28. 03. 2012, vedlegg 1, 2 og 3) og at lokaliseringen på Brakerøya er den gunstigste plassering når en tar hensyn til de samlede pasienttilbud og funksjoner som skal gis ved det nye sykehuset. Styret tar sitt endelige standpunkt til lokaliseringen av nytt sykehus etter høringsrunden og etter avklaringer av tomtkostnader.
7. Bærum og Ringerike sykehus skal videreføres og må sikres eiendomsutvikling i tråd med Helse Sør-Østs eiendomsstrategi.
8. Økonomisk bærekraft gjennomgås av administrerende direktør i samarbeid med Helse Sør-Øst basert på nytt rente og avdragsregime for store investeringer (Økning av statlig låneandel til 70 %, utvidet avdragstid til 25 år og full rentebelastning av interne lån i Helse Sør-Øst). Dette legges fram i forbindelse med endelig vedtak i styremøtet i mars 2014.

Drammen, 09.12.2013

Nils Fr. Wisløff
Administrerende direktør

I Bakgrunn

Idéfasen er en planprosess som følger etter utviklingsplanen, men før konseptfasen.

I utviklingsplanen ble det gjennomført analyser for å finne best mulige fremtidig sykehusstrukturer i Vestre Viken HF.

Idéfasearbeidet har fokusert på fire konkrete prosjekt. Nytt sammenslått sykehus for Drammen – og Kongsberg sykehus, Vestre Viken sykehuset (NVVS), struktur for psykisk helse og rus på sykehusnivå (sykehuspsykiatri), samlet plan for DPSene og lokalisering av det nye Vestre Viken sykehuset.

Idéfaserapporten er utarbeidet av en prosjektgruppe bestående av innleide konsulenter fra Hospitalitet AS og Multiconsult AS.

Styringsgruppen for Idéfasen har bestått av representanter fra brukerutvalg, representant for kommunehelsesamarbeidet, foretakstillitsvalgte, vernetjeneste og foretaksledelse i Vestre Viken. Helse Sør-Øst har hatt to observatører i styringsgruppen.

Det har vært redegjort for arbeidet i styret i prosjektperioden gjennom høsten 2013, og det er gjennomført en befaring med styret på aktuelle lokaliseringer for nytt sykehus den 25.11.2013.

Idéfaserapporten følger som vedlegg 8 til saken. Tomteanalyser og evaluering av tomtealternativene som er utført av Multiconsult som grunnlag for idéfasen ligger som vedlegg 9.

II Hovedpunkter i Idéfasen

Mandatet for Idéfasen ble vedtatt i styret for Vestre Viken 19. juni 2013 og godkjent for oppstart idéfasearbeidet av styret i Helse Sør-Øst 12. september 2013 (vedlegg 4 og 5).

Styret i HSØ gjorde følgende vedtak 12. september i sak 68/2013

1. *Styret godkjenner oppstart av idéfase for nytt sykehus i Vestre Viken HF i tråd med vurderingene i saksframlegget og ut fra mandatet gitt i styresak 037/2013 i Vestre Viken HF.*
2. *Den videre prosessen må avstemmes mot de pågående regionale prosjektene "Utredning/avklaring av premisser for kapasitetsløsninger og samlet aktivitet i hovedstadsområdet" og "Analyse av samlede aktivitetsvolumer og kapasitetsbehov"*

Styret i Vestre Viken vedtok følgende 19. juni i sak 37/2013

1. *Utviklingsplanen vedtas med de presiseringer gitt i punkt 2-5 og gir rammene for videre arbeid med utformingen av spesialisthelsetjenestene i Vestre Viken.*
2. *Følgende alternative sykehusprosjekter skal utredes videre i idéfasen:*
 - *Sammenslåing av sykehusene plassert i Drammen og Kongsberg og samlokalisert med all sykehuspsykiatri, kalt "Buskerudsykehuset", alternativ 2 A.*
 - *Sammenslåing av sykehusene plassert i Drammen og Kongsberg og samlokalisert med sykehuspsykiatrien, men med deler av sykehuspsykiatrien plassert på Blakstad sykehus eller på Bærum sykehus, alternativ 2 B.*
 - *Nullalternativet som skal vise konsekvensene av å opprettholde akseptabel ytelse for virksomheten og bygg over byggets resterende levetid, med minst mulig kostnad. I nullalternativet skal det utredes hvilke økonomiske konsekvenser er det for helseforetaket med en 5 til 10 år utsettelse av etablering av et nytt sykehus.*

3. Etterbruk av Kongsberg sykehus i tråd med tilleggsutredningen utredes videre i idéfasen.
4. Dimensjonering av fremtidig sykehus vurderes videre i idéfasen.
5. Lokalisering og valg av tomt for det nye sykehuset utredes i idéfasen. Kriteriene for tomtevalg følger Utviklingsplanens føringer med tillegg av foretaksprotokollens krav (av 28. mars 2012) for sammenslått sykehus og statsrådets brev av 7. juni 2013.
6. Strategi 2025 med de endringer som følger av senere vedtak (inkludert denne sak) opprettholdes.

Kortversjon av Idéfaserapporten følger:

Nytt Vestre Viken sykehus (NVVS), somatisk behandling og psykisk helse og rus (sykehuspsykiatri) og 0- alternativet.

Idéfaserapporten har fulgt opp vedtakene i styret i Helse Sør-Øst den 12. september 2013 og i styremøte i Vestre Viken den 19. juni 2013.

Den somatiske delen i det nye sykehuset inneholder lokalsykehusfunksjonene som er lokalisert til Drammen og Kongsberg sykehus. I tillegg vil sykehuset inneholde de områdefunksjonene som er lagt til Drammen sykehus i dag. Arealet for somatikken er beregnet til ca. 106.000 kvm (alternativ 2A).

For psykisk helse og rus i det nye sykehuset er utredet flere alternativer enn det som sto i styrevedtaket for Vestre Viken. Det er utredet fire alternative løsninger.

Disse er:

- 2A, all sykehuspsykiatri legges til det nye sykehuset
- 2B, psykose- og sikkerhet legges til Blakstad
- 2C, akutt- og alderspsykiatrien legges til det nye sykehuset og psykose og sikkerhet legges til Bærum
- 2D, alderspsykiatrien legges til Bærum og resten av sykehuspsykiatrien til det nye sykehuset.

Arealet for samlet areal for psykisk helse og rus på sykehusnivå er beregnet til ca. 44.000 m².

Etter faglig og økonomisk vurderinger er det alternativet 2A og 2D som gir beste løsning for den fremtidige sykehuspsykiatrien i Vestre Viken.

Totalarealet for det nye Vestre Viken sykehuset, alternativ 2A, er beregnet til ca. 150.000 m² og investeringskostnadene er beregnet til ca. 9.700 millioner kr.

0 – alternativet er å beholde alle sykehusene som i dag, men oppgradere disse og utvide sykehusene slik at de kan dekke kapasitetsbehovet som er beregnet fram til 2025.

Investeringsbehovet for 0- alternativet er ca. 7.800 millioner kr.

I Idéfasen er det fem forskjellige forhold som er vurdert for å se om det er mulig å redusere de somatiske arealer i det nye sykehuset.

Det er utredet om samhandlingsreformen kan redusere kapasitetsbehovet i sykehusbehandlingen med mer en 10 % som det var lagt inn i utviklingsplanen. Etter konferanse med utvalgte kommuner i Vestre Viken, er det enighet om at 10 % overføring fra sykehusene til kommunene er riktig størrelse.

Det er også utredet hvilke arealreduksjoner det er mulig å gjennomføre hvis egendekningen av sykehusbehandling reduseres fra 80 % til 75 % og at effektiviseringen i driften økes med 2 % per år utover de totalt 5 % som var beregnet i utviklingsplanen, samt at åpningstiden for

utvalgte funksjoner på sykehuset utvides fra 10 timer til 15 timer hver dag i 240 dager i året (15 timer per dag betyr en åpningstid fra kl 06.00 til kl 21.00).

Beregningene viser at arealet for somatikk under disse forutsetninger kan reduseres med ca. 9.000 m² fra 106 000 kvm til 97 000 kvm.

Anbefalingen i Idéfaserapporten er å ikke gjennomføre denne reduksjonen i arealet, fordi det er usikkerheter til forutsetningene for alle de forholdene som kan gi reduksjon. I tidsrommet fra 2025 og til 2030, vil det i Vestre Viken bli en stor befolkningsøkning, og alderssammensetningen endres til langt flere eldre. Idefaserapporten viser at det ikke bør gjennomføres en arealreduksjon om en ønsker et robust nytt Vestre Viken sykehus. Dette skal det arbeides videre med i konseptfasen.

Videre opprettholdelse av Kongsberg sykehus etter at nytt Vestre Viken sykehus er i drift

I utviklingsplanen ble det gjennomført en planlegging av mulige løsninger i samarbeid med kommunene i Kongsberg, Øvre Eiker, Sigdal og Numedalen. Rapporten fra dette arbeidet påpeker en del løsninger som det skal arbeides videre med.

Det er i høst gjennomført et kontaktmøte med Kongsberg kommune. Det er avtalt at arbeidet med de nevnte samarbeidskommunene skal starte opp våren 2014. Det videre utredningsarbeidet vil bli en del av konseptfasearbeidet, og det må inkludere bygningsmessige og utstyrskostnader for de tiltakene som blir utredet.

Utvikling og økt kapasitet for alle DPSene i Vestre Viken

Det er 5 DPSer i Vestre Viken. Disse er lokalisert i Asker, Bærum, Drammen, Kongsberg og på Ringerike.

Deler av DPSene er i eide lokaler, noen i leide lokaler, noen i gamle og uhensiktsmessige lokaler og noen i forholdsvis nye og oppdaterte lokaler. Generelt må alle DPSene øke behandlingsskapasitet i tråd med befolkningsøkningen. Behandlingstilbudet skal dreies fra sykehus til DPS-behandling, fra dagens 60 % sykehusbehandling og 40 % DPS-behandling til 40% sykehusbehandling og 60% i DPSene.

I dag er det enkelte DPS delt på flere lokaliteter. Utredningen viser at det er behov for å samlokalisere hvert enkelte DPS i egne eide lokaler for å effektivisere behandlingen og få en økt faglig utvikling i fremover.

Det er beregnet at arealene fram til 2025 må økes med ca. 23.000 m² i DPSene. Dette innebærer en økning av arealet fra i dag ca. 26.000 m² til 48.500 m² i 2025 for å klare det behandlingsbehovet som kommer. Samlet investeringsbehov er beregnet til ca. 1.500 millioner kr.

Den utredningen som nå er foretatt, er på et overordnet nivå. Det er behov for å en samlet DPS plan for å få et bedre beslutningsgrunnlag før en endelig bestemmer omfang, løsninger og gjennomføringstiden for de enkelte DPSene.

Sykehusarealer i Vestre Viken

De totale arealene er pr i dag på ca 305 000 kvm. I det angitte arealer inngår følgende sykehus Bærum, Drammen, Kongsberg, Ringerike, Blakstad og Lier samt DPSene Asker, Bærum, Drammen, Kongsberg og Ringerike.

Når det nye Vestre Viken sykehuset (alternativ 2A) er bygget, og når DPSene er utbygget som omtalt i idéfaserapporten, vil behandlingsskapasiteten bli vesentlig økt. Med effektiv behandling og nye optimale arealer blir totalarealet på ca 295 000 kvm.

Økonomiske bæreevne

Vestre Viken sin økonomiske bæreevne for å gjennomføre investeringen til nytt Vestre Viken sykehus, fem DPSer og investeringer i Bærum og Ringerike sykehus

I grunnlaget for bærekraftberegningene er det lagt inn investeringskostnadene, salgsgevinster for salg av fraflyttede eiendommer, 200 millioner kr i etablert egenkapital samt reduserte driftsutgifter ved å etablere nytt Vestre Viken sykehus som er beregnet til 176 millioner kr (alternativ 2A).

Rente- og avdragsregimet er endret i statsbudsjettet for 2014, og det er i tillegg gjort en presisering i styrevedtak i Helse Sør-Øst den 21. november 2013, som påvirker bærekraftberegningene. Beregningene av økonomisk bærekraft i Idéfasen, som er vist til i avsnittene under, er imidlertid gjort i henhold til tidligere beregningsmessige forutsetninger.

For 0- alternativet har ikke salgsgevinster eller reduserte driftsutgifter, da alle sykehusene beholdes som i dag.

Det er i Idéfasen gjennomført tre bærekraftberegninger. Det vil bli gjennomført nye beregninger for økonomisk bærekraft basert på nytt rente- og avdragsregime for store investeringer, viser til punkt 12 i administrerende direktørs bemerkninger.

Investeringene for økonomisk bærekraft er gjort innenfor en tidsperiode fra 2021-2022. Når det gjelder etablering av nye DPSer, så skal dette utredes fremdriften for hver enkelt. Disse DPSinvesteringene kan bli innenfor en annen fremdrift enn 2021-2022. Blir disse investeringene gjennomført på et senere tidspunkt enn 2021-2022, vil bærekraftberegningene gi et mer positivt resultat.

Ved å sammenslå Drammen og Kongsberg sykehus og samlokalisere sykehusbehandling av psykisk helse og rus, vil det oppnås kostnadsbesparelser i driften. Kostnadsbesparelsene er estimert til 176 og 157 millioner kr pr år for alternativ 2A og 2D. Nullalternativet gir ingen driftsbesparelse.

Lokalisering av tomt for det nye Vestre Viken sykehuset

I forbindelse med utredning av mulig lokalisering for det nye sykehuset er det kommet to brev fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD).

Det først brevet datert 7. juni 2013 henviste til foretaksmøtet i Helse Sør-Øst den 31. januar 2012, vedlegg 1.

I foretaksmøteprotokollen står det at det sammenslåtte sykehuset for Drammen og Kongsberg sykehus "forutsetter en plassering som gir tilstrekkelig nærhet til både Drammen og Kongsberg". Det presiseres videre at "Det betyr at foretaksmøtet forutsetter at et eventuelt nytt felles sykehus som erstatningssykehus for både Drammen og Kongsberg skal plasseres i aksen mellom de to byene".

Den 22. oktober 2013 kom det et korrigerende brev fra HOD, der det står at "presiseringer av 7.6.13 ikke er representativt for nåværende helse- og omsorgsminister syn på saken og at det er styringssignale som er gitt i foretaksmøtet 31. januar 2012 knyttet til lokalisering av et erstatningssykehus for sykehusene som er plassert i Drammen og Kongsberg som gjelder".

Det siste brevet sies det at det er protokollen fra foretaksmøtet i Helse Sør- Øst den 31. januar 2012 er gjeldene. Styret i Vestre Viken vedtok i sak 57 23. oktober 2013: "Som følge av brevet fra brevet fra Helse- og omsorgsministeren av 22.oktober 2013 om "Nytt sykehus i Buskerud" bevilges tid til tilleggsutredning av flere tomtealternativer i Drammen i idéfasen." (se vedlegg 6)

For å skaffe oversikt over mulige lokaliseringer har Vestre Viken kun hatt kontakt med de nevnte kommunene. Det er kommunene som har fremmet alle lokaliseringsforslagene som er vurdert.

Til sammen 13 tomter er fremmet. Av disse er 8 tomter forkastet, da de ikke tilfredsstillter kriteriene i strategiplanen og/eller har en desentral plassering slik at tilgjengelighetsanalysen viser at tomten vil ha store kostnader knyttet til transportarbeidet.

Fem tomter er funnet tilfredsstillende for videre analyse.

Disse tomtene er: Drammen sykehus, Brakerøya, Sundland, Stormoen og Ytterkollen.

Kriterier for tomtevalg er følgende:

- Bør være 250 mål for å sikre utviklingsmuligheter
- Kommunikasjon vei (E18/134), jernbane m.m.
- Reiseavstander pasienter, pårørende og ansatte
- Topografi og egnethet; flat tomt, ikke lang og smal
- Helikopterlanding, unngå støyplager, inn/utflyvning
- Reguleringsmessige forhold
- Arkeologiske forhold/fredede bygninger
- Miljø
- Strøm, vann, avløp for å begrense investeringene
- Tilstrekkelig nærhet til både Drammen og Kongsberg

De fem tomtene som er funnet tilfredsstillende for videre analyse er vurdert at de har *"en plassering som gir tilstrekkelig nærhet til både Drammen og Kongsberg"*.

Kort oppsummert er vurderingen av tomtealternativene slik:

Anbefalt tomt:

- **Brakerøya**, ca. 250 mål: En lokalisering på Brakerøya i Drammen anbefales fordi den har tilstrekkelig størrelse, jernbanestasjon i umiddelbar nærhet. Brakerøya gir god tilgjengelighet for alle transportformer og reisetiden til det nye sykehuset vil bli tilfredsstillende for alle ansatte, pasienter og besøkende, samt for leverandørene til sykehuset.
Brakerøya ligger nær til Drammen sentrum. Et nytt sykehus på Brakerøya vil bli en del av den nye Fjordbyen som skal utvikles langs fjorden i Lier kommune, Fjordbyen er et samarbeid som er startet mellom Drammen og Lier kommune.
Lokaliseringen vil få en gunstig beliggenhet i forhold til rekruttering av medisinsk personell.

Kommuneplanen i Drammen for området Brakerøya er vedtatt i 2008 og stadfestet av miljødepartementet i 2009 sier følgende: *"På areal avsatt til næringsformål mellom E18 og Bragernesløpet på Brakerøya tillates kun etablering av næringsvirksomhet som etter kommunens skjønn tilfredsstillter kvavet til høy arbeidsplass-intensivitet, og utnytter Brakerøyas tilknytning til Jernbanen"*.

Drammen kommune uttaler at et sykehus på Brakerøya tilfredsstillter kommuneplanens bestemmelser som arbeidsplass- intensivitet virksomhet. Det vil si at omregulering av området på Brakerøya til sykehusformål er uproblematisk.

Det er bred enighet fra brukerutvalget, representanten for kommunehelsesamarbeidet, foretakstillitsvalgte, vernetjenesten og foretaksledelsen i Vestre Viken om at Brakerøya er den beste tomtelokaliseringen for nytt Vestre Viken sykehus.

Mulige tomter:

- **Ytterkollen**, 250 til 300 mål: Tomten har gode utviklingsmuligheter. Tomten er stor nok. Det vil kreves at det bygges ny jernbanestasjon som må dekkes av prosjektet for å få bedre offentlig kommunikasjon. Tomten ligger forholdsvis langt fra nærmeste tettsted/by. Ytterkollen kommer også dårlig ut i forhold til rikspolitiske retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging i og med at den medfører mest transportarbeid. Av den grunn blir de samfunnsmessige transportkostnadene svært høye. Tomten på Ytterkollen vil kreve en omregulering da hele tomten ligger på dyrket mark. Det kan komme protester som skaper vanskeligheter for å få omregulert tomten fra LNF- område til sykehus formål.
- **Stormoen**, 170 + 80 = 250 mål: Tomten har i stor grad de samme forholdene som nevnt for Ytterkollen. Tomten er delt av jernbanen som gir store vanskeligheter for en effektiv utnyttelse av tomten. Tomten er trengt av at jernbane går gjennom tomten og mellom boliger i øst og sterkt stigende terreng mot sør. Nærmeste jernbanestasjon er Gullskogen stasjon ca. 1,5 km. De samfunnsmessige transportkostnadene er forholdsvis høye. Tomten krever omregulering fra LNF- område til sykehus.

Ikke anbefalt tomter:

- **Sundland**, 175 mål: Foreslåtte lokaliseringer på Sundland er problematiske da den er lang og smal og er trengt mellom eksisterende bebyggelse på området, en gjennomgående ny vei fra vestre tunnelåpning på Strømsåstunnelen til Øvre Sund bru, jernbanespor med avlastnings-/ hensettelsesspor for tog og vedlikeholdshall for jernbanen. Sundlandtomta har en lite effektiv form og det er problematisk å få sykehuset plassert på en god måte, samtidig som tomten vil være for trang og liten for utvikling av sykehuset i fremtiden. Derfor anbefales ikke denne tomten.
- **Drammen sykehus**, dagens tomt på ca. 100 mål, men kan utvides til 130 mål ved å kjøpe opp ca. 100 eiendommer vest for dagens sykehus. Dagens tomt er trang og tomten blir fortsatt trang selv om det kjøpes opp nabo eiendommene. Selv med en tomt på ca. 130 mål vil det være små muligheter for fremtidig utvikling av sykehuset. Bygging av nytt sykehus på dagens tomteområde vil gi svært store driftsmessige forstyrrelser av eksisterende drift gjennom hele byggetiden. Derfor anbefales ikke denne tomten.

I tomtekostnadene inngår grunnervervelse, opparbeidelse og tilrettelegging av tomten, intern infrastruktur med mer

Utvikling av Bærum og Ringerike sykehus

Alle sykehusbygningene er gjennomgått og vurdert bygningsmessig og teknisk standard. Det er utarbeidet en egen rapport datert 6. april 2011 (vedlegg 7). I rapporten fremkommer det anbefalinger om hvilke tiltak som må foretas for det enkelte bygg/sykehus for at de skal vær oppdatert teknisk og bygningsmessig. Hvert bygg/ sykehus er angitt i hvilke tilstandsgrad (TG) de har.

TG0 er beste grad og oppnås kun for nybygg eller mulige store ombygginger som er designet for den aktiviteten som sykehuset er planlagt for. TG3 er dårligste grad og uakseptabel for videre drift og vil derfor kreve strakstiltak. TG1 er den beste grad som kan oppnå i eldre bygg for å få en trygg og god teknisk standard, men ikke optimale løsninger.

Rapporten oppgir at for at Bærum og Ringerike sykehus skal oppnå TG1, må det investeres ca. 800 millioner på Bærum og ca. 400 millioner på Ringerike sykehus.

Kvalitetssikring

Det skal ikke gjennomføres en egen kvalitetssikringsprosess i Idéfasen. Neste fase, konseptfasen, skal det gjennomføres en kvalitetssikring av sluttrapporten i konseptfasen (KSK).

III Administrerende direktør sin vurdering

1. Administrerende direktør mener at Idéfaserapporten svarer på mandatet som styret i Vestre Viken vedtok 19. juni 2013 (vedlegg 4). Imidlertid er oppdrag om etterbruk Kongsberg ikke ferdigstilt, viser til punkt 6 nedenfor.
Pågående regionale prosjekter vedrørende kapasitet i hovedstadsområdet og i Helse Sør-Øst frem mot 2030 er ikke fullført på nåværende tidspunkt og må innarbeides i neste planfase.
2. Idéfasen følger opp oppdragets forutsetning om samlokalisering av somatikk og psykisk helse og rus på sykehusnivå. Administrerende direktør anbefaler at dette legges til grunn. Lokaliseringen av alderspsykiatrien er foreslått med to alternativer; Bærum sykehus og nytt sykehus. Avklaringen av dette foreslås lagt til konseptfasen.
3. De fem distriktpspsykiatriske sentrene (DPSene) er foreslått samlokalisert med lokalsykehusene så langt dette er mulig, og samling av polikliniske funksjoner og sengeposter. Administrerende direktør vil legge fram en samlet plan om denne utbyggingen men forutsetter alt nå at Asker DPS lokaliseres til Blakstad.
4. Et sentralt spørsmål i oppdraget er gjennomføring av en sammenslåing av sykehusene i Drammen og Kongsberg. Idéfaserapporten bygger på at dette skal gjennomføres. Administrerende direktør bemerker at med den lokalisering som nå foreslås er det grunnlag for at Kongsberg sykehus opprettholdes med spesialisthelsetjenestefunksjonene jamfør punkt 6 nedenfor.
Det legges til grunn at akuttfunksjonene for de to sykehusene slås sammen i det nye sykehuset.
5. Når det gjelder lokalisering, har Idéfaserapporten en tydelig anbefaling av Brakerøya som det beste alternativet for nytt sykehus. Administrerende direktør er av den oppfatning at Brakerøya har «tilstrekkelig nærhet» til opptaksområdene for Kongsberg og Drammen (ref protokollen fra foretaks møte i Vestre Viken den 28. mars 2012, vedlegg 3) og at lokaliseringen på Brakerøya er gunstig plassering hensyntatt de samlede pasienttilbud, kriteriene for tomtevalg og funksjoner som skal gis ved det nye sykehuset. De reguleringsmessige forutsetninger for denne lokalisering bør være godt ivarettat jamfør brev fra Drammen kommune datert 4.12. 2013 vedlegg 11.
6. Det ble i utviklingsplan gjennomført en utredning om videre bruk av Kongsberg sykehus i samarbeid med kommunene Kongsberg, Flesberg, Rollag, Nore og Uvdal, Sigdal og Øvre Eiker kommune.

Administrerende direktør anbefaler at dette arbeidet videreføres i samarbeid med berørte kommuner for å opprettholde Kongsberg sykehus også i framtiden med alternativer av spesialisthelsetjenester.

Med foreslått lokalisering til Brakerøya er det administrerende direktørs oppfatning at det fastslås allerede nå at funksjoner må videreføres:

- Et diagnostisk senter (røntgen, laboratorievirksomhet med mer)
- Et bredt poliklinisk tilbud (dialyse, blodbank, oppfølging av kreftpasienter og pasienter med andre kroniske sykdommer, skadepoliklinikk med mer)

- Elektiv virksomhet som dagbehandling innenfor kirurgi / ortopedi
- Opprettholde noen senger for eksempel rehabilitering
- Medisinsk service til Kongsberg DPS

Interkommunalt helsehus der legevakt, legesenter med kommunale ø-hjelpssenger inngår (samhandlingsreformen). Dette må avklares med kommunene.

Mulige investeringer som følge av omlegging av driften ved Kongsberg sykehus må innarbeides i konseptfasen.

7. Prehospitaltjenester (PHT) er ikke spesielt omtalt i Idéfaserapporten, men endringene i akuttfunksjonen som spesielt berører de som i dag hører til under Kongsberg lokalsykehusområde, gjør det nødvendig å ha et godt og sikkert ambulansetilbud i Kongsberg og Numedalsregionen.
8. Utviklingsplanen fastslo at Bærum og Ringerike sykehus videreføres. Administrerende direktør tilrå at styret vedtar at disse sykehusene skal sikres en eiendomsutvikling i tråd med Helse Sør-Østs eiendomsstrategi.
9. Idéfasen viser at det kan være mulig å redusere arealet for somatikk fra 106 000 kvm til 97 000 kvm. Idéfasen anbefaler at denne reduksjonen ikke gjennomføres etter henvisning til befolkningsutviklingen i perioden etter 2025. Administrerende direktør vil tilrå at dimensjoneringen av somatikken avklares både ved gjennomgang av økonomisk bærekraft og i konseptfasen, jamfør de regionale prosjekter omtalt i punkt 1.
10. Dimensjoneringen av psykisk helse og rus med 44000 kvm ved sykehus og 48 000 kvm innen et samlet DPSområdet er ikke kvalitetssikret i idéfasen. Administrerende direktør vil også her tilrå at dette gjøres i det forestående planarbeid. Samhandlingsreformens betydning innenfor fagområdet psykisk helse og rus er ikke ferdig analysert og må følges opp i konseptfasen.
11. En samling av arbeidsplasser som i dag befinner seg på Blakstad, Drammen, Lier og Kongsberg sykehus i et nytt sykehus lokalisert på Brakerøya vil medføre at mange ansatte vil få økt reiseavstand til arbeidet. Denne endringen vil skje fra 2021 – 2022. Administrerende direktør er klar over at dette vil bety ulemper for enkelte, og dette vil bli ivaretatt gjennom dialog med de ansattes organisasjoner i god tid før endring.
12. Forutsetningene for analyse av økonomisk bæreevne er endret etter at Idéfaserapportarbeidet ble avsluttet. Gjennomgang av økonomisk bærekraft må baseres på nytt rente og avdragsregime for store investeringer (Økning av statlig låneandel til 70 %, utvidet avdragstid til 25 år og full rentebelastning av interne lån i Helse Sør-Øst).

I gjennomgangen av økonomisk bærekraft må investeringskalkylene vurderes og oppdateres herunder inkludering av alle tomtekostnader, gjennomgang av mulige salgsinntekter, avklaring av IKT-kostnader med mer. Det må også sees på det løpende effektiviseringspotensialet ut over det som er beregnet i idéfasen. Dette arbeidet vil administrerende direktør gjennomføre i nært samarbeid med Helse Sør-Øst, og legge fram så tidlig som mulig for styret.

Administrerende direktør viser for øvrig til styret i Helse Sør-Øst vedtak 21. november i sak 87 punkt 5 (vedlegg 10) hvor styret har lagt til grunn: *Styret legger til grunn at det gjøres nødvendige avklaringer i forhold til nytt sykehus i Østfold og nytt sykehus i Vestre Viken, slik at det ikke skapes usikkerhet om de økonomiske rammeforutsetninger for disse sykehusene.*

13. Administrerende direktør anbefaler at Idéfaserapporten sendes ut på høring i kommunene, fylkeskommunene, interesseorganisasjoner med flere der lokaliseringen av det nye Vestre Viken sykehuset blir en del av høringen. Høringsbrevet sendes ut 16. desember 2013 og høringen avsluttes 28. februar 2014. Styret vil få Idéfaserapporten til endelig behandling i styremøtet den 31. mars 2014, sammen med sak om mandatet for neste fase, Konseptfasen.

Videre behandling i Helse Sør-Øst og nasjonalt vil bli gjennomført sommeren 2014.

Konseptfasen starter opp sommeren 2014 og vil avsluttes sommeren 2015.

Helse Sør-Øst overtar prosjektansvaret etter konseptfasen.

Nytt Vestre Viken sykehus forutsettes å tas i bruk i 2021 – 2022.

Idéfaserapport for Vestre Viken på høring

Styret i Vestre Viken HF har besluttet å legge helseforetakets Idéfaserapport ut på høring. Frist for å sende inn høringsuttalelse er 28. februar 2014.

Høringen

Idéfaserapporten omtaler følgende områder:

- **Dimensjonering av somatikk i nytt Vestre Viken sykehus (NVVS)**
- **Strukturendringer og dimensjonendringer i klinikk psykisk helse og rus**
- **Dimensjonering og lokalisering av 5 distriktpsikiatriske sentre (DPSer)**
- **Spesialisthelsetjenestetilbud på Kongsberg sykehus**
- **Lokalisering av nytt Vestre Viken sykehus**

Vedtak i styret 16. 12.2013

1. Styret konstaterer at den framlagte Idéfaserapporten i all hovedsak svarer på mandatet som ble gitt for denne fasen for utviklingen av Vestre Viken HF (se styresak 36 og 37 i Vestre Viken 19. juni 2013 vedlegg 4 og godkjenning av oppstart av idéfasearbeidet i styret i Helse Sør-Øst i sak 68 12. september – vedlegg 5). Idéfaserapporten (vedlegg 8) inkludert saksfremlegg sendes på høring med frist 28. februar 2014. Høringsbrev er vedlegg 12.
2. Planlegging av det nye sykehuset legger til grunn samlokalisering av somatikk og psykisk helse og rus på sykehusnivå. Det vurderes et alternativ om at alderspsykiatri kan lokaliseres til Bærum.
3. De fem distriktpsikiatriske sentrene (DPSene) bygges ut med mest mulig samling av poliklinikk og sengeposter og så langt som mulig knyttet til lokalsykehusene. DPS Asker legges til Blakstad i nytt bygg. Det fremmes en samlet plan for utbyggingene av DPSene våren 2014.
4. I tråd med Idéfaserapporten legger styret til grunn for det videre planarbeidet at det så snart som praktisk mulig skal bygges et nytt sykehus som skal ta opp i seg nåværende akuttfunksjoner ved sykehusene i Drammen og Kongsberg. Funksjonene ved dagens Drammen sykehus skal i sin helhet inn i det nye sykehuset, mens det i konseptfasen nærmere skal utredes omfang og dimensjonering av de spesialisthelsetjeneste-funksjonene som skal opprettholdes og utvikles ved Kongsberg sykehus.

Styret legger til grunn at følgende funksjoner videreføres ved Kongsberg sykehus

- Et diagnostisk senter (røntgen, laboratorievirksomhet med mer)
- Et bredt poliklinisk tilbud (dialyse, blodbank, oppfølging av kreftpasienter og pasienter med andre kroniske sykdommer, skadepoliklinikk med mer)
- Elektiv virksomhet som dagbehandling innenfor kirurgi / ortopedi
- Opprettholde noen senger for eksempel rehabilitering
- Medisinsk service til Kongsberg DPS

Nødvendig investeringsbehov for Kongsberg sykehus skal også utredes i konseptfasen.

5. Pågående regionale prosjekter vedrørende kapasitet i hovedstadsområdet og i Helse Sør-Øst frem mot 2030 er ikke fullført på nåværende tidspunkt og må innarbeides i neste planfase.
6. Styret konstaterer at Idéfaseutredningen foreslår at det nye sykehuset etableres på Brakerøya i Drammen. Styret er av den oppfatning at Brakerøya har «tilstrekkelig nærhet» til opptaksområdene for Kongsberg og Drammen (viser til protokollene fra foretaksmøte i Helse Sør-Øst 31.01. 2012, i Vestre Viken 16. 02. 2012 og 28. 03. 2012, vedlegg 1, 2 og 3) og at lokaliseringen på Brakerøya er den gunstigste plassering når en tar hensyn til de samlede pasienttilbud og funksjoner som skal gis ved det nye sykehuset.

Styret ber administrerende direktør så langt det er mulig før endelig vedtak i idéfasen kvalitetssikre de vurderinger som er gjort i idéfasen med hensyn til

- Reguleringsmessige forhold
- Miljømessige forhold (grunnforhold og jordvern)
- Flomsikring
- Jernbanetilknytning og vegløsning
- Ervervskostnader

Styret tar sitt endelige standpunkt til lokaliseringen av nytt sykehus etter høringsrunden.

7. Bærum og Ringerike sykehus skal videreføres og må sikres eiendomsutvikling i tråd med Helse Sør-Østs eiendomsstrategi.
8. Økonomisk bærekraft gjennomgås av administrerende direktør i samarbeid med Helse Sør-Øst basert på nytt rente og avdragsregime for store investeringer (Økning av statlig låneandel til 70 %, utvidet avdragstid til 25 år og full rentebelastning av interne lån i Helse Sør-Øst). Dette legges fram i forbindelse med endelig vedtak i styremøtet i mars 2014.

Temaer som ønskes besvart av høringsinstansene

1. Dimensjonering av somatikk i nytt Vestre Viken sykehus (NVVS)
2. Strukturendringer og dimensjonendringer i klinikk psykisk helse og rus
3. Dimensjonering og lokalisering av 5 distriktpsykiatriske sentre (DPSer)
4. Spesialisthelsetjenestetilbud på Kongsberg sykehus
5. Lokalisering av nytt Vestre Viken sykehus på Brakerøya

Høringsdokumenter

Idéfaserapporten finner du [her](#).

Du finner alle aktuelle dokumenter til arbeidet med nytt sykehus i Vestre Viken [her](#).

Administrasjonen i Vestre Viken ønsker at flest mulig skal engasjere seg i høringsprosessen, og vil så langt som mulig etterkomme forespørsler om å presentere Idéfaserapporten.

Hvem kan delta?

Alle kan bidra i høringsprosessen. Spesielt berørte kommuner, fylkeskommuner og interesseorganisasjoner oppfordres til å la seg høre.

Høringsfrist

Frist for å sende inn høringsuttalelse er 28. februar 2014.

Kontaktinformasjon og høringsadresse

Spørsmål i høringsperioden kan rettes til info@vestreviken.no.

Høringsuttalelser sendes: postmottak@vestreviken.no eller som post til: Vestre Viken HF, 3004 Drammen. Vennligst merk alle henvendelser **"Idéfaserapport for nytt Vestre Viken sykehus"**.

Vestre Viken, 16. desember 2013

Vedlegg:

1. [Protokoll fra foretaksmøte i Helse Sør-Øst RHF 31.01.2012 sak 4.3](#)
2. [Protokoll fra foretaksmøte i Vestre Viken HF 16. 02. 2012 sak 4 Utvikling av sykehusstilbudet i Vestre Viken](#)
3. [Protokoll fra foretaksmøte i Vestre Viken HF 28.03.2012 – sak 5: Utvikling av sykehusstilbudet i Vestre Viken HF](#)
4. [Styreprotokoll fra Vestre Viken 19. juni 2013 sak 36 Utviklingsplan for Vestre Viken og sak 37 Mandat for idéfase nytt sykehus](#)
5. [Styreprotokoll fra Helse Sør- Øst 12. september sak 68 Oppstart for idéfase for nytt sykehus i Vestre Viken](#)
6. [Ekstraordinært styremøte 23. oktober sak 56](#)
7. [Multiconsults rapport datert 6. april 2011 \(bygningmessig standard\)](#)
8. [Idéfaserapport for Vestre Viken HF datert 20.11.2013](#)
9. [Rapport Vestre Viken, tomteanalyse og mulighetsstudie, en evaluering av tomter til nytt Vestre Viken sykehus, utarbeidet av Multiconsult 20.11.2013](#)
10. [Foreløpig styreprotokoll Helse Sør-Øst 21. november 2013 sak 87](#)
11. [Nytt sykehus for Vestre Viken på Brakerøya – planavklaringer, brev fra Drammen kommune 04.12.2013](#)

Vestre Viken HF v/ Elin Onsøyen
3004 DRAMMEN

Arkivkode	Vår ref.	Deres ref.	Dato
144 F03 &13	S.nr: 14/12-3 Sbh: JS L.nr: 1080/14		20.02.2014

SVAR - IDEFASERAPPORT FOR VESTRE VIKEN PÅ HØRING

Viser til høringsbrev «Idefaserapport – nytt Vestre Viken sykehus»

Lokaliseringsvalget for et nytt sykehus i Buskerud vil få stor betydning for Sigdal. Lokalisering i Øvre eller Nedre Eiker vil sikre best mulig ivaretagelse av distriktene som sogner til sykehuset/HF. Det er lange reiseavstander i distriktet som sogner til et nytt Vestre Viken sykehus.

A) Dersom man velger Øvre Eiker vil selv yttergrensene i Sigdal/Eggedal ligge i nærheten av 1-times-kravet (en times kjøretid til sykehus), og for oss er dette et mål.

B) En lokalisering i Nedre Eiker er det nest beste alternativet for oss, og et langt bedre alternativ enn dagens situasjon, også når en nedleggelse av Kongsberg sykehus tas med i betraktningen.

Lokaliseringsprosessen har vært, og er en trettende og slitsom prosess for kommunene å forholde seg til. Det er viktig med en avgjørelse for å få komme videre med arbeidet i kommunene med å videreutvikle og å rigge tjenestene i tråd med samhandlingsreformen, herunder tettere samarbeid med sykehuset/ spesialisthelsetjenestene, samt i tråd med ny kommunereform med føringer om nye oppgaver, økt samarbeid og evt sammenslåing av kommuner. Det er i denne forbindelse av stor betydning for Sigdal hvor man velger å lokalisere et nytt sykehus. Det vi gi føringer for i hvilken retning Sigdal vil orientere tjenestesamarbeidet (innenfor Helse og omsorgstjenester). Herunder sykehussamarbeid og legevaktssamarbeid. Dersom sentralsykehuset blir beliggende i en av Eiker-kommunene, vil det være naturlig å vurdere skifte av legevakt. Det vil ganske sikkert bli organisert en ny legevakt i forbindelse med et nytt sykehus, og for Sigdals befolkning vil det være en klar fordel, tidsmessig og kommunikasjonsmessig om legevakten for vårt vedkomne befinner seg i Øvre eller Nedre Eiker.

Sigdal kommune samarbeider per i dag med alle de 3 sykehusene i Buskerud. Det er ressurskrevende å orientere og vedlikeholde samarbeid på LSU nivå med flere enn ett sykehus. Det ville også av denne grunn være hensiktsmessig for Sigdal å orientere seg mot et nytt sykehus lokalisert i Øvre eller Nedre Eiker.

Med hilsen

Jens Sveaass
rådmann

Kopi til: Kommunelege Morten Melbye, Virksomhetsleder Sigdalsheimen og
hjemmetjenestene Linda Torgersen, Avd. for psykisk helse Hans Christian Ruud, Ordfører
Kari Ask

• Nasjonale mål og prioriteringer på helse- og omsorgsområdet i 2014

- Rundskriv til kommunene, fylkeskommunene, de regionale helseforetak og fylkesmennene fra Helsedirektoratet

Heftets tittel: NASJONALE MÅL OG PRIORITERTE OMRÅDER FOR 2014

Utgitt: 01/2014

Pubikasjonsnummer: IS-1/2014

Utgitt av: Helsedirektoratet

Postadresse: Pb. 7000 St Olavs plass, 0130 Oslo

Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo

Tlf.: 810 20 050

Faks: 24 16 30 01

www.helsedirektoratet.no

Hftet kan bestilles hos: Helsedirektoratet
v/ Trykksaksekspedisjonen
e-post: trykksak@helsedir.no

Tlf.: 24 16 33 68

Faks: 24 16 33 69

Ved bestilling, oppgi publikasjonsnummer: IS-1/2014

Landets kommuner, landets fylkeskommuner,
regionale helseforetak, landets fylkesmenn

Deres ref.:
Vår ref.: 13/9818-10
Saksbehandler: Irina Bjarkum
Dato: 14.02.2014

Nasjonale mål og prioriteringer på helse- og omsorgsområdet i 2014 - rundskriv IS-1/2014

Vedlagt følger rundskrivet Nasjonale mål og prioriteringer for 2014 (rundskriv IS-1).

Rundskrivet er basert på satsninger i Prop. 1 S og 1 S Tillegg (2013-2014) (statsbudsjettet), samt departementets og direktoratets planer for helse- og omsorgsområdet for 2014.

Målgruppen for rundskrivet er administrativ og politisk ledelse i kommunene og fylkeskommunene samt administrativ ledelse i de regionale helseforetak og hos fylkesmennene.

Budskapet er delt inn i egne underkapitler for de ulike mottakergruppene. Rundskrivet gir ikke en fullstendig oversikt over alle aktiviteter som aktørene har ansvaret for, men skal gi informasjon om de viktigste nasjonale målene og prioriteringene for 2014. Det forutsettes at mottakerne benytter rundskrivet i sine planer og prioriteringer på helse- og omsorgsområdet i tråd med de føringer som er gitt.

Direktoratet anbefaler mottakerne å legge ut en link til dokumentet på sine hjemmesider for å sikre at det blir tilgjengelig for ansatte, brukere og innbyggere.

Dokumentet vil ikke bli trykt opp og finnes bare i elektronisk versjon.

Vennlig hilsen

Øystein Mæland e.f.
assisterende direktør

INNHOOLD

1.	INNLEDNING.....	3
2.	NASJONALE MÅL FOR FOLKEHELSE OG HELSE- OG OMSORGSTJENESTEN	4
3.	PRIORITERTE OMRÅDER	5
3.1	KOMMUNENE	5
3.1.1	Folkehelsearbeid.....	5
3.1.2	Forebyggende helsetjenester	5
3.1.3	Samarbeid mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten	6
3.1.4	Kvalitetsforbedring og pasient- og brukersikkerhet i helse- og omsorgstjenesten	6
3.1.5	Helse- og omsorgstjenester i et flerkulturelt samfunn	7
3.1.6	Beredskap og smittevern	7
3.1.7	Personell og kompetanse.....	7
3.1.8	Allmennlegetjenester	7
3.1.9	Omsorgstjenester	8
3.1.10	Psykisk helse og rus.....	8
3.1.11	Habilitering og rehabilitering.....	9
3.2	FYLKESKOMMUNENE	9
3.2.1	Folkehelsearbeid	9
3.2.2	Samhandling og kvalitet	9
3.2.3	Personell og kompetanse.....	10
3.2.4	Tannhelsetjenester	10
3.3	REGIONALE HELSEFORETAK	10
3.3.1	Kvalitet og pasientsikkerhet	10
3.3.2	Samarbeid mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten	11
3.3.3	Personell, utdanning og kompetanse.....	11
3.3.4	Psykisk helse og rus.....	11
3.3.5	Helsefremmende og forebyggende arbeid	11
3.4	FYLKESMENNENE	12
3.4.1	Samhandling, kvalitet og helseberedskap.....	12
3.4.2	Folkehelsearbeid.....	12
3.4.3	Kommunale helse- og omsorgstjenester	12

1. INNLEDNING

IS-1 er Helsedirektoratets årlige rundskriv til fylkesmennene, kommunene, regionale helseforetak og fylkeskommunene. Målgruppen er administrativ og politisk ledelse.

Rundskrivet videreformidler viktige nasjonale mål og prioriteringer på helse- og omsorgsområdet i 2014.

Målet er at mottakerne bruker informasjonen i sin virksomhetsplanlegging, og at en samlet fremstilling bidrar til informasjonsdeling og koordinering på tvers av målgruppene.

Utgangspunktet er statsbudsjettet (Prop. 1 S), departementets tildelingsbrev til direktoratet og direktoratets strategiske plan for 2014-2018.

2. NASJONALE MÅL FOR FOLKEHELSE OG HELSE- OG OMSORGSTJENESTEN

Alle i Norge skal ha et likeverdig tilbud om helsetjenester uavhengig av diagnose, bosted, personlig økonomi, kjønn, etnisk bakgrunn og den enkeltes livssituasjon.

En trygg og god helse- og omsorgstjeneste skal bidra til god helse og forebygge sykdom. Når sykdom rammer, skal helse- og omsorgstjenesten behandle, lindre og bistå i rehabilitering på best mulig måte. Målet er flest mulig gode leveår for alle, og reduserte sosiale helseforskjeller i befolkningen.

Helse- og omsorgstjenesten skal fortsatt være blant verdens aller beste, medisinsk, teknologisk og når det gjelder omsorg. Tjenestene skal være av høy kvalitet, være trygge, tilgjengelige, effektive, og med kortest mulig ventetider.

Samhandlingsreformen legger vekt på å skape et mer helhetlig helse- og omsorgstilbud, der pasienter og brukere har innflytelse, og der det er avtalte behandlingsforløp og forpliktende samarbeidsavtaler mellom kommuner og sykehus. Forebygging, habilitering og rehabilitering står sentralt. Gjennom reformen styrkes den kommunale helse- og omsorgstjenesten for å gi pasientene et bedre tilbud nærmere der de bor, og spesialisthelsetjenesten videreutvikles.

Norge skal være blant de tre landene i verden med høyest forventet levealder, befolkningen skal oppleve flere leveår med god helse, mestring og trivsel og reduserte helseforskjeller, og vi skal skape et samfunn som fremmer helse i hele befolkningen.

Det skal legges til rette for en helsefremmende livsstil, slik at det blir enklere å ta sunne

valg. Folkehelsearbeidet skal være systematisk og langsiktig, og helse skal være et sektorovergripende mål.

I rusmiddelpolitikken står forebygging og tidlig innsats sentralt. Behandlingstilbudene i kommunene og i spesialisthelsetjenesten skal videreutvikles og styrkes.

Kommunene skal se helse- og omsorgssektoren i sammenheng med de andre samfunnsområdene de har ansvar for. Planlegging av helse- og omsorgstjenestene må derfor være en del av kommunenes helhetlige planarbeid, og sikre at nyskaping og innovasjon for å møte morgensdagens utfordringer skjer på tvers av sektorer og som del av utviklingen av lokalsamfunnet. For å styrke det samfunnsmedisinske arbeidet, skal det legges til rette for mer forpliktende samarbeid mellom fastlegen og kommunen.

Alle som trenger heldøgns omsorg skal få dette. For å nå målet må også hjemmetjenestene og dagaktivitetstilbudet bygges ut, slik at de som ønsker å bo hjemme eller i omsorgsbolig, kan motta nødvendige helse- og omsorgstjenester der.

Pasienter og brukere skal få en tydeligere rolle i helse- og omsorgstjenesten. Brukere og pårørende skal møtes med respekt og omsorg.

Gode IT-systemer er viktige verktøy for å bedre behandling, kvalitet, pasientsikkerhet, effektivitet og ressursbruk. Det skal videreutvikles helhetlige IT-systemer for helse- og omsorgstjenestene slik at nødvendige helseopplysninger følger pasienten hele veien.

3. PRIORITERTE OMRÅDER

3.1 KOMMUNENE

Det skal legges vekt på helsefremmende og forebyggende arbeid, habilitering og rehabilitering, økt brukerinnflytelse, gode behandlingsforløp og forpliktende samarbeidsavtaler mellom den kommunale helse- og omsorgstjenesten og spesialisthelsetjenesten.

Prioriteringer i 2014:

- Videreutvikle og styrke omsorgstjenestene, blant annet ved å sette framtidens omsorgsutfordringer på dagsorden i kommunalt planverk.
- Psykisk helse- og rusarbeid, særlig innsatsen overfor barn og unge, og med spesielt vekt på den tverrsektorielle samhandlingen.
- Legetjenesten i helsestasjons- og skolehelsetjenesten, og utviklingen av legedekningen på sykehjem.
- Ivareta helsehensyn i samfunnsplanlegging.

3.1.1 Folkehelsearbeid

Bakgrunn

Folkehelsearbeid dreier seg om å skape gode oppvekstvilkår, forebygge sykdom og skader. Utvikle et samfunn som legger til rette for sunne levevaner, beskytter mot helsetrusler og fremmer fellesskap, trygghet, inkludering og deltakelse.

De regionale kompetansesentrene er viktige samarbeidspartnere når det gjelder kunnskapsbasert folkehelsearbeid.

Det er et mål at kommunene i større grad tar ut potensialet alkohollovgivningen gir i arbeidet med å begrense skader.

Det er vedtatt lovendringer i tobakksskadeloven som får betydning for kommunenes arbeid i 2014. Fra 1. juli 2014 innføres tobakksfri skoletid for alle elever og tobakksfrie barnehager. Fra samme tidspunkt innføres røykfrie inngangspartier til helseinstitusjoner og offentlige virksomheter. Kommunene er tilsynsmyndighet.

Aktiviteter/satsningsområder i 2014

Helsedirektoratet ber om at kommunene:

- Sørger for tilstrekkelig kapasitet til å koordinere folkehelseinnsatsen på tvers av sektorer.
- Styrker kompetansen på helsemessige forhold ved skolemiljøer. Oppfølging etter kartleggingen av kommunenes arbeid med skolemiljøet i 2013.
- Styrker kompetansen på forvaltningen av alkoholloven, inkludert innvilgelsespraksis, kontroll og inndragning av bevilling.
- Styrker tobakksforebyggende arbeid.
- Etablerer rutiner for løpende oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer (jf. ny veileder «God oversikt – en forutsetning for god folkehelse»).

3.1.2 Forebyggende helsetjenester

Bakgrunn

Forebyggende helsearbeid i kommunene involverer ulike fagfelt.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er et satsingsområde. Kommunenes rammetilskudd er økt med 180 mill. kroner. Videregående skoler med særlig store levekårsutfordringer prioriteres i tilskuddsordningen over kapittel 762 Primærhelsetjeneste, post 60. Frisklivssentraler og lærings-

mestrings- og oppfølgingstilbud for personer med kroniske lidelser er viktige sekundærforebyggende tiltak.

Norge har forpliktet seg til å følge opp WHO's mål om 25 % global reduksjon i for tidlig død av ikke-smittsomme sykdommer, avgrenset til hjerte- og karsykdommer, kreft, kroniske luftveissykdommer og diabetes, innen 2025.

En stor andel av sykdommenes utbredelse kan forebygges med kostnadseffektive tiltak (NCD-strategi 2013-2017).

Aktiviteter/satsningsområder i 2014

Helsedirektoratet ber om at kommunene:

- Styrker helsestasjonstjenesten og skolehelsetjenesten, samt frisklivs- og mestringsarbeid.
- Legger til rette for en aktiv aldring som forebygger behov for helse- og omsorgstjenester blant eldre.

3.1.3 Samarbeid mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten

Bakgrunn

Kommunene og helseforetakene har plikt til å evaluere og videreføre de inngåtte samarbeidsavtalene, for å sikre at pasienter og brukere mottar et helhetlig og sammenhengende tilbud om helse- og omsorgstjenester. Pasient- og brukererfaringer skal inngå i vurderingsgrunnlaget ved revidering av avtalene.

Aktiviteter/satsningsområder i 2014

Helsedirektoratet ber om at kommunene:

- Videreutvikler samarbeidsavtaler i samarbeid med helseforetakene .
- Vurderer utvikling av ambulerende tjenester og andre samhandlingstiltak i samarbeid med helseforetakene.
- Bidrar i den praktiske innføringen av nytt nødnett i både kommune- og spesialisthelsetjenesten innen egen helseregion, samtidig som velfungerende nødmeldetjeneste sikres før, under og etter i nært samarbeid med kommunen.

3.1.4 Kvalitetsforbedring og pasient- og brukersikkerhet i helse- og omsorgstjenesten

Bakgrunn

I henhold til «Nasjonal strategi for kvalitetsforbedring i sosial- og helsetjenesten ...Og bedre skal det bli! (2005-2015)», skal kommunene bidra til god samhandling mellom nivåene. Dette for å sikre at pasienter og brukere opplever å bli ivaretatt uavhengig av om det er helseforetakene, kommunene, fylkeskommunene eller private som tilbyr hele, eller deler av, tjenesten.

Arbeid med internkontroll, kvalitet og pasient- og brukersikkerhet er fortsatt høyt prioritert. Kommunene er viktige bidragsytere i oppfølgingen av stortingsmeldingen «God kvalitet – trygge tjenester».

Den nasjonale pasientsikkerhetskampanjen «I trygge hender» videreføres som et femårig program. Den har fokus på riktigere legemiddelbruk i sykehjem og i hjemmetjenesten, samstemming av legemiddellister, samt tiltak for å forebygge og redusere infeksjoner, trykksår og fall.

Det er fremdeles en del kommuner som ikke har tatt i bruk meldingsutveksling, selv om alle kommuner er tilknyttet Norsk helsenett. Norsk helsenett har ansvar for å samordne meldingsutbredelsen mellom alle aktørene gjennom meldingsutbredelsesprogrammet.

Nasjonal rammeavtale om kvalitet og samhandling på helse- og omsorgsområdet mellom Helse- og omsorgsdepartementet og KS, skal legges til grunn for gjennomføring av samhandlingsreformen lokalt.

Aktiviteter/satsningsområder i 2014

Helsedirektoratet ber om at kommunene:

- Har økt fokus på bedre kvalitet og pasient- og brukersikkerhet på kjente risikoområder. Kommunene oppfordres til å ta i bruk tiltakspakkene som tilbys i pasientsikkerhetsprogrammet.
- Prioriterer å etablere meldingsutveksling mellom sykehus og fastleger.
- Legger nasjonale kvalitetsindikatorer og kvalitetssikrede IPLOS data til grunn for lokale prioriteringer og rapportering.

3.1.5 Helse- og omsorgstjenester i et flerkulturelt samfunn

Bakgrunn

Nasjonal strategi om innvandreres helse har som målsetting at helsepersonell har nødvendig kompetanse og kunnskap til å yte likeverdige helse- og omsorgstjenester. Helsepersonell skal ha kunnskap om spesielle utfordringer i sykdomsbildet hos grupper av innvandrere, og helsekonsekvenser av kjønnslemlestelse og tvangsekteskap.

God kommunikasjon må ivaretas i møte med personer med begrensede norskkunnskaper. Bruk av kvalifisert tolk er nødvendig for å ivareta dette. Den samiske befolkningen har rett til tilrettelagte tjenester og bruk av tolk på samisk.

Aktiviteter/satsningsområder i 2014

Helsedirektoratet ber om at kommunene:

- Sørger for at helse- og omsorgspersonell har kunnskap om innvandrersgruppers helse og kulturelle utfordringer, for å sikre innvandrere likeverdige helse- og omsorgstjenester.
- Sørger for at helsekonsekvenser av kjønnslemlestelse formidles til personer/grupper det er relevant for.
- Sørger for at tolketjenestene er i tråd med «Veileder om kommunikasjon via tolk for ledere og personell i helse- og omsorgstjenestene» (IS-1924).

3.1.6 Beredskap og smittevern

Bakgrunn

Det tas sikte på å fullføre utbyggingen av Nødnett i hele landet innen utgangen av 2015. Legevakttilbudet gjøres også mer tilgjengelig gjennom etablering av et nytt nasjonalt nummer (116117). Etableringen avventer arbeidet med revidert akuttmedisinforskrift.

Ny pandemisk influensa er fortsatt en krevende beredskapsutfordring/scenarie. Det er derfor fortsatt viktig å oppjustere smittevernplaner basert på erfaringene fra 2009.

Aktiviteter/satsningsområder i 2014

Helsedirektoratet ber om at kommunene:

- Bidrar til innføring av nytt nødnett.
- Har oppdaterte smittevernplaner.
- Arbeider med smitteverntiltak generelt og i sykehjem spesielt.
- Initierer egne beredskapsøvelser, og deltar på øvelser som andre initierer.

3.1.7 Personell og kompetanse

Bakgrunn

Tilgang på tilstrekkelig kvalifisert og kompetent personell er en hovedutfordring i fremtidens folkehelsearbeid og helse- og omsorgstjeneste. For kommunene innebærer dette kontinuerlig vurdering av kompetansebehovet og etablering av kompetansehevende tiltak i tjenestene.

Satsning på god ledelse, kompetanseutvikling, utdanning og rekruttering er de viktigste faktorene for å nå målet om en bærekraftig helsetjeneste med god kvalitet.

Turnusordningen for leger ble endret i 2013. Det er også i 2014 nødvendig med ekstra oppmerksomhet rundt planlegging og gjennomføring av turnustjeneste.

Aktiviteter/satsningsområder i 2014

Helsedirektoratet ber om at kommunene:

- Samarbeider med helseforetak om ansettelse av turnusleger.
- Utarbeider kompetanse- og rekrutteringsplaner i samarbeid med fylkesmannen og helseforetak, og bidrar til nasjonale kartlegginger på området.
- Styrker ledelseskompetansen i omsorgstjenestene, eventuelt ved å benytte lederopplæringspakke fra Helsedirektoratet.

3.1.8 Allmennlegetjenester

Bakgrunn

Forskrift for fastlegeordningen legger et større ansvar på kommunene for integrering av fastlegene i den øvrige helsetjenesten i kommunen.

Kommunen skal også følge opp kvaliteten til de øvrige allmennmedisinske områdene i legevakt, sykehjem, fengsel og helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Aktiviteter/satsningsområder i 2014

Helsedirektoratet ber om at kommunene:

- Følger opp allmennmedisinske legeoppgaver som legedekning ved helsestasjoner, skolehelsetjeneste, sykehjem og kommunale øyeblikkelige døgnopphold. Både når det gjelder kapasitet og kompetanse.
- Samarbeider med fastlegene og allmennlegetjenestene i kommunen i tråd med inngåtte avtaler og fastlegeforskriften.
- Formaliserer og styrker samarbeidsarenaene med fastlegene.

- Legger til rette for innføring av nasjonalt nummer til legevakt 116117.

3.1.9 Omsorgstjenester

Bakgrunn

Omsorgsplan 2015/2020 er en plan for å møte både dagens behov og morgendagens utfordringer. Samtidig som Omsorgsplan 2015 gjennomføres, starter arbeidet med å utvikle og innarbeide nye og framtidsrettede løsninger.

Omsorgsplan 2015/2020 dekker hele livsløpet og er en satsing for alle brukere av omsorgstjenesten uavhengig av alder, diagnose eller funksjonshemming. Den har blant annet følgende langsiktige mål:

- Omsorgstjenestene er framtidsrettede og omstillingsdyktige og møter morgendagens utfordringer på nye og bedre måter.
- Omsorgstjenestene samarbeider godt med brukere, pårørende, frivillige og med andre tjenesteytere, og tar vare på, støtter og avlaster pårørende.
- Framtidens omsorgsutfordringer er satt på dagsorden i kommunenes helhetlige økonomi- og kommuneplanlegging.

Omsorgsplan 2020 har følgende hovedsatsinger:

- Et innovasjonsprogram fram mot 2020 med et ressursorientert perspektiv på omsorgstjenestebrukere.
- Omsorgsfelleskap med blant annet et pårørendeprogram og en frivillighetsstrategi.
- Faglig omlegging av omsorgstjenesten med større vekt på tidlig innsats, rehabilitering og aktiv omsorg.
- Et program for utvikling av omsorgsomgivelser med arkitektur og teknologi som møter morgendagens behov.
- Aktiviteter/satsningsområder i 2014
- Helsedirektoratet ber om at kommunene:
- Har fokus på strategier, målsettinger og tiltak i Omsorgsplan 2015/2020.
- Har framtidens omsorgsutfordringer på dagsorden i kommunens innovasjons- og planarbeid, med sikte på å utvikle nye løsninger og mobilisere lokalsamfunnets ressurser på nye måter.
- Samarbeider godt med brukere, pårørende, frivillige og aktuelle tjenesteytere, og gir støtte og avlastning til pårørende.
- Tar del i forskning og fagutvikling, og bidrar til implementering av ny kunnskap, velferdste-

knologi og faglige metoder. Blant annet med vekt på aktiv omsorg, hverdagsrehabilitering og sosialt nettverksarbeid. De regionale sentrene for omsorgsforskning og utviklingssentrene for sykehjem og hjemmetjenester er viktige arenaer.

- Følger opp Demensplan 2015, med spesielt fokus på: økt kapasitet i tilrettelagt dagaktivitetstilbud (egen tilskuddsordning), bedre informasjonstilbud, tilpassede boenheter, tilbud til pårørende og tiltak for å øke kunnskap og kompetanse om demens.
- Følger opp satsingsområdene i Nevroplan 2015, med fokus på tilpassede omsorgstjenester og tilrettelegging for et mest mulig aktivt liv til tross for sykdom og funksjonstap.

3.1.10 Psykisk helse og rus

Bakgrunn

Fagfeltene rus- og psykisk helse er høyt prioritert. Samarbeid med brukere og pårørende er grunnleggende for å få til ønsket utvikling i tjenesten i tråd med Meld. St. 30 (2011 – 2012) Se meg!, Meld. St 16 (2010-2011) og Nasjonal helse- og omsorgsplan (2011-2015).

Bruker- og mestringsperspektiv skal være et bærende prinsipp når det gjelder forebygging, behandling og oppfølging. Et godt lokalt tjenestetilbud bygger på tverrfaglig og tverrsektoriell tenkning. Økt brukerinnflytelse fordrer at kommunene har en systematisk tilnærming til hvordan pasienter og brukere involveres i utvikling av tjenestene. En særlig oppmerksomhet rettes mot barn/unge, pårørende og mennesker med omfattende hjelpebehov.

Det rettes et særlig fokus på kapasitet, tilgjengelighet, helhetlige og samtidige tjenester. Kvalitet, kompetanse og kunnskapsbasert praksis skal prege tjenestene. Samarbeid med nasjonale- og regionale kompetansemiljøer etableres på områder der samordning er relevant.

Aktiviteter/satsningsområder i 2014

Helsedirektoratet ber om at kommunene:

- Styrker tilbudet til barn og unge med sammensatte problemer. Bidrar til koordinerte- og samordnede tjenester bygget på tverrfaglig og tverretatlig samarbeid, som for eksempel samarbeid med fylkeskommunen om forebygging av frafall i videregående opplæring. Styrker tilbudet om fast kontaktperson til flere

brukere, og sørger for økt bruk av IP og koordinator. Sprer og implementerer erfaringene fra Tillitspersonforsøket.

- Integrerer psykisk helse i folkehelsearbeidet, med vekt på sosial støtte og nærmiljøutvikling.
- Videreutvikler tilbudet til personer utsatt for vold/traumer.

3.1.11 Habilitering og rehabilitering

Bakgrunn

Det skal legges økt vekt på habilitering og rehabilitering. Kommunene skal ha et tydeligere ansvar for dette tjenesteområdet. Dette innebærer at kapasitet, faglig bredde, kompetanse og kvalitet i tjenestene samsvarer med behovet. Helhetlige tilbud til personer med behov for koordinerte tjenester skal sikres gjennom samarbeid på tvers av fag, nivåer og sektorer. Både kommuner og helseforetak skal ha synlige koordinerende enheter med god forankring og tydelige funksjonsbeskrivelser i tråd med nytt lovverk.

Samhandling mellom helse og utdanning er særlig sentralt innen habiliteringstilbudet til barn og unge.

Aktiviteter/satsningsområder i 2014

Helsedirektoratet ber om at kommunene:

- Etablerer koordinerende enhet (KE) for habilitering og rehabilitering med tydelig ansvar og rolle.
- Sørger for at ansvars- og oppgavefordeling innen habilitering og rehabilitering er beskrevet i samarbeidsavtalene mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten.
- Sørger for økt bruk av individuell plan (IP) og koordinator.
- Har tilbud om habilitering og rehabilitering til et vidt spekter av målgrupper, herunder de som mottar pleie- og omsorgstjenester i eget hjem eller i sykehjem.

3.2 FYLKESKOMMUNENE

Tannhelsetjenesteloven og lov om folkehelsearbeid angir fylkeskommunenes ansvar på tannhelseområdet og folkehelseområdet.

3.2.1 Folkehelsearbeid

Bakgrunn

Fylkeskommunen skal være pådriver for, og samordner av, folkehelsearbeidet i fylket. Den skal ha nødvendig oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer. Fylkeskommunen skal understøtte folkehelsearbeid i kommunene.

Aktiviteter/satsningsområder i 2014

Helsedirektoratet ber om at fylkeskommunene:

- Sørger for forankring av folkehelsearbeidet og styrker kompetansen på tvers av fagområder, både administrativt, politisk og i fylkeskommunens ledelse.
- Samordner kompetanse innen statistikk og analyse, og etablerer rutiner for løpende oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i tråd med ny veileder.
- Styrker kompetansen på helsemessige forhold ved skolemiljøer i videregående skole. Både for å øke andelen godkjente skoler, og for ivareta elevenes rett til et godt skolemiljø.
- Arbeider med formidling av folkehelsearbeidet. Utvikler samarbeid med ulike aktører i fylket, inkludert medvirkning fra befolkningen.

3.2.2 Samhandling og kvalitet

Bakgrunn

Fylkeskommunen har en rekke oppgaver med betydning for befolkningens helse, der samhandling med helse- og omsorgstjenesten og spesialisthelsetjenesten er viktig.

Elever i videregående skole med behov for langvarige og koordinerte tjenester ivaretas ikke godt nok i dag. Det er behov for at ansatte i videregående skole deltar i koordinering og samarbeid om individuelle planer.

Aktiviteter/satsningsområder i 2014

Helsedirektoratet ber om at fylkeskommunene:

- Samarbeider med kommune- og spesialisthelsetjenesten og andre relevante aktører om å forebygge frafall fra videregående skole.

- Samarbeider med koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering i kommunene om koordinering og oppfølging av elever i videregående skoler med behov for langvarige og koordinerte tjenester. Herunder samhandling om individuell plan og koordinator.

3.2.3 Personell og kompetanse

Bakgrunn

God tilgang på helsefagarbeidere og annet fagpersonell med videregående opplæring er avgjørende for å møte personellutfordringene i helse-tjenesten framover. Fagskoleutdanning er viktig for å øke kompetansen, redusere avgangen fra sektoren og bidra til rekrutteringen til helse- og sosialfag i videregående skole.

Fylkeskommunen har ansvar for fagskoleutdanning, og dermed ansvar for videreutdannings-tilbudet for helsefagarbeidere og andre med videregående opplæring.

Aktiviteter /satsningsområder i 2014

Helsedirektoratet ber om at fylkeskommunene:

- Jobber aktivt med frafallsproblematikken og andre utfordringer for helsearbeiderfaget og utdanningen for tannhelsesekretærer.
- Informerer kommunene om hvilke ordninger som gjelder for kvalifisering av voksne til helsearbeiderfaget, herunder realkompetanse-vurdering.
- Som regional utviklingsaktør med ansvar for kompetanseheving arbeider for å synliggjøre mulighetene for videreutdanning i fagskole-ordningen.

3.2.4 Tannhelsetjenester

Bakgrunn

Regjeringen har som mål å redusere sosiale helseforskjeller og øke befolkningens tilgjengelighet til tannhelsetjenester, spesielt for dem som trenger det mest. Befolkningen skal sikres likeverdig tilgang til nødvendige tannhelsetjenester.

Tannhelsetjenesten skal samhandle med andre aktører for å gi en helhetlig og forsvarlig behandling av borgerne.

Se også punkt 3.1.4 «Kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten», og 3.1.5 «Helse- og omsorgstjenester i et flerkulturelt samfunn»,

som også er relevant for den fylkeskommunale tjenesteytingen i tannhelsesektoren.

Aktiviteter/satsningsområder i 2014

Helsedirektoratet ber om at fylkeskommunene:

- Samarbeider med privat tannhelsetjeneste for å løse offentlige oppgaver.
- Har gode rutiner for bekymringsmeldinger til barnevernet.
- Bidrar til rekruttering av kandidater til spesialistutdanning.
- Utarbeider samarbeidsavtaler med den kommunale helse- og omsorgstjenesten for å bidra til at tannhelsetjenestelovens prioriterte grupper får tilgang til tannhelsetjenester og hjelp til nødvendig daglig munnstell.

3.3 REGIONALE HELSEFORETAK

3.3.1 Kvalitet og pasientsikkerhet

Det vises til oppdragsdokumentet til regionale helseforetak for 2014.

Helsedirektoratet ber om at RHF-ene særlig prioriterer:

- Nasjonal strategi på kreftområdet 2013-2017 omfatter en rekke tiltak som blant annet samarbeid, planlagte pasientforløp, forebygging, tidlig diagnostikk, utredning og behandling, oppfølging, lindrende behandling, pleie og omsorg, rehabilitering og kompetanse.
- Endringer i pasient- og brukerrettighetsloven krever revisjon av samtlige prioriteringsveiledere. RHF-ene bes om å delta i arbeidet.
- Legemiddelberedskap skal videreutvikles lokalt i tråd med nasjonale føringer.
- Kvalitetsindikatorer og ventetider skal være tilgjengelige som grunnlag for både styring og pasienters valg. De regionale helseforetakene skal bidra til utvikling av helse- og kvalitetsregistre av god kvalitet.
- Oppfølging og videreutvikling av et enhetlig nasjonalt system for innføring av nye metoder i spesialisthelsetjenesten.
- Pasientsikkerhetsprogrammets tiltakspakker inngår som en del av sykehusenes ordinære aktivitet og resultatene følges opp i ledelseslinjen.
- Det er i samarbeid med kommunene og brukerorganisasjonene etablert et effektivt og

brukerorientert utrednings- og behandlingsforløp for pasienter med langvarige smerte- og utmattelsestilstander der årsaken er uklar.

3.3.2 Samarbeid mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten

Bakgrunn

Det vises til oppdragsdokumentet til regionale helseforetak for 2014.

Helsedirektoratet ber om at RHF-ene særlig prioriterer:

- Videreutvikle samarbeidsavtaler med kommunene.
- Bidra i den praktiske innføringen av nytt nødnett i både kommune- og spesialisthelsetjenesten innen egen helseregion, samtidig som velfungerende nødmeldetjeneste sikres før, under og etter i nært samarbeid med kommunen.
- Vurdere utvikling av ambulerende tjenester og andre samhandlingstiltak i samarbeid med kommunene.
- Bidra i Helsedirektoratets oppfølging av tiltak etter terrorangrepene 22. juli 2011. Følge opp tiltak som gjelder spesialisthelsetjenesten i samarbeid med andre regionale helseforetak, fylkesmenn, kommuner og andre berørte fagmiljøer, herunder samarbeide om øvelser.

3.3.3 Personell, utdanning og kompetanse

Det vises til oppdragsdokumentet til regionale helseforetak for 2014.

Helsedirektoratet ber om at RHF-ene særlig prioriterer:

- Sørge for god oversikt over egne personellresurser og kompetanseprofil.
- Fremlegge planer og tiltak for å dekke personell- og kompetansebehovene.
- Bidra, sammen med fylkesmannen, i arbeidet med kompetanse- og rekrutteringsplaner i kommunene.
- Ivareta samarbeid med kommunene om ansettelse av turnusleger, sikre tilstrekkelig antall turnusstillinger og lyse ut alle stillinger i turnusportalen.
- Tilrettelegge for gode praksisplasser.

3.3.4 Psykisk helse og rus

Det vises til oppdragsdokumentet til regionale helseforetak for 2014.

Helsedirektoratet ber om at RHF-ene særlig prioriterer:

- Bygge ut og utruste DPS til å ta ansvar for gode akuttjenester gjennom døgnet, døgnbehandling, ambulante tjenester og poliklinikk, slik at befolkningens behov for vanlige spesialisthelsetjenester dekkes. Tjeneste- og behandlingstilbudene innenfor tverrfaglig spesialisert rusbehandling må gjøres mer tilgjengelige. Det må legges vekt på en faglig og kompetansemessig oppgradering innenfor begge sektorer for å sikre pasientene trygge tjenester av god kvalitet.
- Styrke utadrettet arbeid og samarbeid med, og støtte til, kommunale tjenester.
- Pårørende og barn av personer med rusmiddelproblemer og psykisk lidelser.

3.3.5 Helsefremmende og forebyggende arbeid

Det vises til oppdragsdokumentet til regionale helseforetak for 2014.

Helsedirektoratet ber om at RHF-ene særlig prioriterer:

- Vurdere å etablere diabetesteam som bidrar til kvalitetsheving av behandling i tråd med erfaringene fra Helse Nord's modell jf. Helse- og omsorgsdepartementets NCD-strategi 2013-2017.

3.4 FYLKESMENNENE

Fylkesmennene får sine oppdrag gjennom embetsoppdraget som publiseres på FM-nett i januar/februar 2014. Hovedprioriteringene for 2014 framkommer i punktene under.

3.4.1 Samhandling, kvalitet og helseberedskap

I 2014 skal Fylkesmannen særlig prioritere:

- Bistå kommuner og helseforetak med å videreutvikle og eventuelt revidere samarbeidsavtaler på lovpålagte og andre aktuelle områder.
- Følge med på kommunenes arbeid med tjenesteutvikling for å styrke tilbudet om psykososial oppfølging, herunder oppfølgingen etter hendelsene 22.7.2011 og deltakelse på øvelser.

Det vises til embetsoppdraget, resultatområde 76.

3.4.2 Folkehelsearbeid

I 2014 skal Fylkesmannen særlig prioritere:

- Å medvirke til at kommunene og fylkeskommunen ivaretar helsehensyn i samfunnsplanlegging.
- Tiltak for å styrke skolemiljøet i tråd med forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv., § 6.

- Å styrke kommunenes kompetanse på forvaltning av alkoholoven, med vektlegging av folkehelsehensyn.

Det vises til embetsoppdraget, resultatområde 83.

3.4.3 Kommunale helse- og omsorgstjenester

I 2014 skal Fylkesmannen særlig prioritere:

- Sette framtidens omsorgsutfordringer på dagsorden i kommunalt planverk, (jfr. Omsorg i plan).
 - Videreutvikle og styrke kommunenes innsats på feltene psykisk helsearbeid og rusarbeid. Særlig innsatsen overfor barn og unge, og med spesielt vekt på den tverrsektorielle samhandlingen.
 - Legetjenesten i helsestasjons- og skolehelsetjenesten og utviklingen i legedekningen på sykehjem skal vies særlig oppmerksomhet.
- Det vises til embetsoppdraget, resultatområde 84.

SIGDAL KOMMUNE

Kommunestyret

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 14/155-4
 Løpenr.: 1998/14
 Arkivnr.: 005 &00
 Saksbeh.: Jens Sveaass

Styre/råd/utvalg
 Kommunestyret

Møtedato
 10.04.2014

Saksnr.
 KS-14/30

FORSKRIFT FOR BRUK AV KOMMUNEVÅPEN

Rådmannens forslag til vedtak:

Sigdal kommune oppdaterer med dette tidligere vedtak vedrørende regler for bruk av Kommunevåpen basert på «Normalforskrifter for bruk av kommunevåpen», vedtatt av styret i KS 12.11.1976.

Saken avgjøres av: Kommunestyret

Saksutredning

Konklusjon:

Ved ajourhold av kommunestyrets vedtak 14. april 1984 er det sett hen til «Normalforskrifter for kommunenes bruk av kommunevåpen» vedtatt 12.11.1976 av styret i Norske Kommuners Sentralforbund. Disse synes å være dekkende og legges til grunn for en behandling i Sigdal kommune, noe som gjør bestemmelsene bindende for kommunens, og andres bruk av kommunens heraldiske våpenskjold.

Bakgrunn:

Så langt det var brakt på det rene før kommunestyrebehandlingen i februar i år, hadde Sigdal kommune ikke fattet vedtak om bruk av kommunevåpen, jf. sak 9/14.

Saken var derfor oppe til behandling i sist kommunestyremøte 20.02.2014, med følgende resultat:

«Behandling:

Rune V. Nikolaisen (V) fremmet forslag om utsettelse, som følger:

Saken utsettes. Administrasjonen utarbeider nytt forslag til forskrift som ivaretar hvordan eventuelle tvilstilfeller og søknader om bruk skal håndteres, herunder særlig delegering til passende organ.

Votering:

Forslaget om utsettelse ble enstemmig vedtatt, rådmannens forslag falt.

Kommunestyrets vedtak:

Saken utsettes. Administrasjonen utarbeider nytt forslag til forskrift som ivaretar hvordan eventuelle tvilstilfeller og søknader om bruk skal håndteres, herunder særlig delegering til passende organ.»

Det er ikke noen egen lov for bruk av kommunevåpen i Norge. Vi har imidlertid regler om statsmyndighetenes godkjenning av våpen og flagg, forbudene mot misbruk og påbudene om korrekte bruksmåter. Praksis er at både kommunevåpen og kommuneflagg blir fastsatt i kongelig resolusjon. Først har kommunestyre eller fylkesting gjort sitt vedtak. Deretter godkjennes vedtaket i statsråd. Men bare heraldisk akseptable våpen og flagg blir godkjent. I Riksarkivet undergis derfor utkastene en historisk, kvalitetsmessig og heraldisk kontroll. Sentrale krav er at våpenet kan beskrives i samsvar med heraldisk terminologi, og at det ikke lett kan forveksles med andre våpen. Normalforskrifter for kommunenes bruk av kommunevåpen ble vedtatt 12.11.1976 av styret i Norske Kommuners Sentralforbund (nå KS - kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon). Disse forskriftene angir utformingen av våpenet, samt bruk av våpenet i faner, vimpler etc. I forskriftene angis det også at det er kommunestyret/fylkestinget som bestemmer bruken av våpenet.

Sigdal kommunestyre har på grunnlag av ovenstående fattet vedtak om våpen og flagg 14. april 1983. Vedtaket er godkjent ved Regjeringens resolusjon av 17. november 1983, fremmet av Kommunal- og arbeidsdepartementet, med ikrafttredelse 20.01.1984.

Vedtaket er nå gjennomgått for oppdatering og spesifisering med bokstavpunkter, blant annet på bakgrunn av diskusjon rundt dette i møte 20. februar i år, samt som grunnlag for å legge ut på kommunens nettside, under «om kommunen».

Som utgangspunkt er Normalforskriften gjengitt i 7 paragrafer lagt til grunn:

§ 1. Definisjon

Sigdal kommunes våpen, fastsatt ved Kongelig resolusjon den 20. januar 1984 er:

- a) Kommunevåpen: I blått et gull treberg.
- b) Sigdal kommunes flagg blir: I blått et gult treberg
- c) Våpenet omfatter også enhver annen heraldisk form som det tillates framstilt i.

§ 2. Generelle bestemmelser om bruken

- a) Som hovedregel kan våpenet bare brukes av kommunens administrasjon og kommunale institusjoner under utøvelse av kommunal myndighet, og til dekorasjon på kommunale dokument, representasjonsgaver osv.
- b) Ved sammenstilling av rikssymbolene og fylkesvåpenet har kommunevåpenet lavest rang. Ellers skal kommunevåpenet stå friest mulig, og ha plass øverst, forrest eller i midten i forhold til annet billedutstyr og/eller tekst.
- c) Rådmann og ordfører i fellesskap utgjør tilsynsutvalg for kommunevåpenet.
- d) Bruk av våpenet på suvenirer for salg er ikke tillatt. I spesielle tilfeller kan rådmann og ordfører gi dispensasjon fra denne regelen. Når det søkes om slik dispensasjon, skal ordfører og rådmann samtidig sette krav til suvenirgjenstandens kvalitet og våpenets gjengivelse.
- e) Våpenet må ikke brukes slik at det kan oppfattes som privat kjennetegn. Private kjennetegn må heller ikke sammenstilles med våpenet.

§ 3. Bruk av våpenskjold

- a) Våpenskjoldet skal som hovedregel brukes med de fargene som er vedtatt. Adgang

til å fravike dette i visse tilfeller er fastsatt i § 3 pkt. b. Tilsynsutvalget kan også i andre tilfeller særskilt gi tillatelse til å fravike reglene.

- b) Samtlige kommunale institusjoner og administrasjoner kan bruke våpenskjoldet på brev, konvolutter, trykksaker og i annonser. Våpenskjoldet kan til denne bruk gjengis i sort/hvitt. Brukes våpenskjoldet som trykt dekorasjon på viktige dokumenter e.l. skal det gjengis i sine farger. Tilsynsutvalget tar stilling til hvilke dokumenter som bør ha våpenskjold.
- c) Våpenskjoldet kan brukes som eiermerke på bygninger, biler o.l. og videre som vegskilt. Plassering, størrelse og utførelse fastsettes av tilsynsutvalget.
- d) Våpenskjoldet kan brukes som dekor på kommunale representasjonsgaver. I tilfeller der farger vanskelig kan gjengis på gjenstanden kan kravet om farger fravikes.
- e) Våpenskjoldet kan brukes til jakkemerke o.l. for kommunale ombuds- og tjenestemenn.

§ 4. Bruk av kommuneflagg

- a) Kommuneflagget kan heises på eller ved kommunale bygninger der kommunen er samlet, på kommunale merkedager eller i forbindelse med kommunal representasjon, etter tilsynsutvalgets bestemmelse.
- b) Kommuneflagget kan brukes sammen med Norges offisielle flagg.

§ 5. Bruk av våpenet i faner, vimpler m.v.

- a) Våpenet kan utføres som bordflagg, tverrskåret eller i vimpelform, til bruk som dekorasjon ved kommunale tilstelninger.
- b) Til dekorativ bruk kan flagget utformes som hengende banner, etter nærmere vedtak av tilsynsutvalget i hvert enkelt tilfelle.

§ 6. Bruk av våpenet i stempel eller segl

- a) Kommunevåpenet kan brukes uten skjoldinnfatning, med kommunens eller vedkommende etats eller institusjons navn i innskriftsring langs kanten. Stempelavtrykkets farge skal være svart. Størrelse på stempel/segl skal være 35 mm i diameter.
- b) Segl med ordføreren i Sigdal kan brukes på dokumenter o.l.
- c) Segl kan framstilles som oblatsegl til bruk på dokumenter, til lukking av konvolutter o.l.

§ 7. Våpenets utforming og størrelse

- a) Våpenet kan gjengis i ulike typer teknikker og materialer, f.eks. plastisk i flatestil, malt, tegnet, vevd, brodert eller gravert.
- b) Enhver utføring av våpenet må følge den tekniske og heraldiske kvalitetsnorm med riktige farger, former og proposisjoner.
- c) Det tillegges tilsynsutvalget å påse at utforming og utførelse er korrekt, og at disse forskrifter om bruk blir fulgt.

Vurdering:

Kommunestyret anbefales å vedta denne oppdaterte forskriften som formelt bindende bestemmelse for bruk av kommunevåpenet i Sigdal.

SIGDAL KOMMUNE

Kommunestyret

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 14/330-1
 Løpenr.: 2062/14
 Arkivnr.: C56 &00
 Saksbeh.: Hilde Teksle Gundersen

Styre/råd/utvalg	Møtedato	Saksnr.
Kommunestyret	10.04.2014	KS-14/31

KUNSTNERHJEMMENE I SIGDAL - VEDTEKTER

Rådmannens forslag til vedtak:
Vedtekter for Kunstnerhjemmene i Sigdal godkjennes.

Saken avgjøres av: Kommunestyret

Vedlegg:

- Forslag til vedtekter for Kunstnerhjemmene i Sigdal
- Protokoll fra Avviklingsstyret

Saksutredning

Konklusjon:

Vedtekter for Kunstnerhjemmene i Sigdal vedtas.

Bakgrunn:

Kunstnerhjemmene Lauvlia og Hagan slås sammen til en eierstiftelse: Kunstnerhjemmene i Sigdal. Bakgrunn for dette er at ved kjøp av Hagan ble det i vedtaket fra Buskerud fylkeskommune anmodet å se på eierstrukturen på Lauvlia. Lauvlia var et interkommunalt selskap. Buskerud fylkeskommune ønsket ikke lenger å sitte i Lauvlia IKS. Arbeidet med avvikling av Lauvlia IKS og opprettelse av en stiftelsen Kunstnerhjemmene i Sigdal startet. Eierstiftelsen vil etter planen være på plass innen sommeren 2014.

Vedtektene er utarbeidet i samarbeid med Buskerud Fylkeskommune. Det er i forslag til vedtektene presisert at eierne/stifterne sitter i rådet i eierstiftelsen med henholdsvis to representanter fra Sigdal kommune og en representant fra Buskerud fylkeskommune.

Driften av Kunstnerhjemmene i Sigdal vil ligge under Buskerudmuseene.

Vurdering:

Forslag til vedtekter har vært på høring i de rette instanser. Avviklingsstyret i Lauvlia IKS anbefaler Sigdal kommune og Buskerud Fylkeskommune å godkjenne vedtektene for Kunstnerhjemmene i Sigdal.

Forslag til
Vedtekter
for Stiftelsen kunstnerhjemmene i Sigdal
Opprettet xx.xx.xx./ org.nr.xxx xxx xxx
av Sigdal Kommune og Buskerud Fylkeskommune

§ 1 Navn

Stiftelsens navn er Stiftelsen kunstnerhjemmene i Sigdal.

§ 2 Grunnkapital

Stiftelsens grunnkapital er kr. 5.171.395.

Grunnkapitalen består av Th. Kittelsens hjem Lauvlia, gnr. 103 bnr 4 og Chr. Skredsvigs hjem Hagan, gnr 146 bnr 78,79.

§ 3 Formål

Stiftelsen skal **eie** og **forvalte** eksisterende eiendom, bygninger, gjenstander, *kunstverk*, arkivsamlinger samt øvrige verdier av museal og kulturhistorisk verdi *under hensyntagen til oppretthold av kunstnerhjemmenes egenart og historie*.

Forvaltningsansvaret vil bli delegert til et driftsselskap som vil utføre disse oppgaver etter inngått driftsavtale mellom eierstiftelse og driftsselskap.

§ 4 Styret

Styret er stiftelsens øverste organ. Stiftelsen ledes av et styre på fem medlemmer.

Fire styremedlemmer med varamedlemmer velges av rådet, se § 8.

Ett styremedlem med varamedlem velges av *kunstnerhjemmenes* venneforening(er). *Opphører kunstnerhjemmenes venneforening(er) velges også det femte styremedlem av rådet.*

Sekretærfunksjonen legges til administrasjonen i Sigdal Kommune.

Styret valgt av rådet bør være sammensatt slik at styret innehar kompetanse innen bygningsvern og kunst/kulturhistorie.

Styremedlemmene velges for 4 år av gangen. Ved første valg velges to av styremedlemmene for kun to år.

Styret velger selv sin leder.

§ 5 Styrets oppgaver

Styret skal påse at stiftelsens formål blir fremmet på best *mulig* måte. Styret har ansvar for at forvaltningsoppgavene skjer innenfor rammene av driftsavtalen og ivareta dialogen med driftsselskapet.

§ 6 Styrets møter

Styret er vedtaksført når minst tre medlemmer er til stede. Som styrets vedtak gjelder det flertallet har stemt for.

En representant fra driftsselskapet deltar i styremøte med tale og forslagsrett.

§ 7 Styrets saksbehandling

Styrets leder skal sørge for behandling av aktuelle saker som hører inn under styret. Styremedlemmene kan kreve at styret behandler bestemte saker. Styremøter og annen styrebehandling varsles på hensiktsmessig måte og med nødvendig frist.

Styret skal behandle saker i møte, hvis ikke styrets leder finner at saken kan forelegges skriftlig eller behandles på annen betryggende måte.

Styrets leder skal sørge for at styremedlemmene så vidt mulig kan delta i en samlet behandling av saker som behandles uten møte. Styremedlemmene kan kreve møtebehandling.

Styrebehandlingen ledes av styrelederen. Deltar verken styrelederen eller varalederen, velger styret en leder for styrebehandlingen.

Det skal føres protokoll over styrebehandlingen. Protokollen skal minst angi tid og sted, deltakerne, behandlingsmåten og styrets beslutninger. Styremedlem som ikke er enig i styrets beslutning, kan kreve sin oppfatning innført i protokollen. Protokollen skal underskrives av alle de medlemmer som har deltatt i styrebehandlingen.

Styret skal sørge for at stiftelsen virksomhet og regnskap er i samsvar med lov og forskrifter og at formuesforvaltningen er ordnet på betryggende måte.

§ 8 Rådet

Rådet utnevnes av stifterne med tre medlemmer – to fra Sigdal kommune og en fra Buskerud Fylkeskommune. Det avholdes kun møte i rådet ved utnevnelse av styremedlemmer.

§ 9 Pantsettelse

Stiftelsens eiendeler kan ikke pantsettes til andre formål enn *det som måtte være nødvendig for å fremme stiftelsen formål (vedtektenes § 3)*. Annen overdragelse av *eiendom eller gjenstander* kan bare skje dersom det er tjenlig for *stiftelsens formål (vedtektenes § 3)*

Beslutninger om eventuell pantsettelse eller annen overdragelse må være enstemmig vedtatt av fulltallig styre.

§ 10 Stiftelsens eiendeler

Drift av stiftelsens *eiendom og samlinger* ivaretas gjennom driftsavtale med driftsselskap.

Gjenstander kan bare lånes ut til utstillinger dersom det er faglig og sikkerhetsmessig forsvarlig. Utlån og deponering av enkeltgjenstander eller deler av samlinger kan bare skje i den grad det er forsvarlig og ikke strider mot stiftelsens formål.

Stiftelsen kan motta gaver og erverve gjenstander og kunst som fremmer stiftelsens formål.

§ 11 Omdanning og oppløsning

For vedtak om oppløsning av stiftelsen kreves enstemmighet av fulltallig styre.

Overdragelse av eierskap kan ikke skje til noen interesser utenfor Sigdal kommune dersom det ikke vedtas som ledd i oppløsning av stiftelsen.

Prestfoss, xx. xxxxxx 20xx.

Møteprotokoll

Th. Kittelsens hjem Lauvlia IKS

Avviklingsstyret

Møtedato: 2.4.2014

Møtested: Herredshuset i Prestfoss

- Sak 1/14** **Godkjenning av protokoll fra møte 10.4.2013 og innkalling.**
Vedtak:
Protokoll og innkalling godkjent
- Sak 2/13** **Regnskap 2013**
Vedtak:
Styrets beretning vedtas i samsvar med vedlegg. Styret avlegger regnskap for 2013 og anbefaler representantskapet å vedta regnskapet for 2013
- Sak 3/13** **Vedtekter Stiftelsen Kunstnerhjemmene i Sigdal**
Vedtak:
Avviklingsstyret anbefaler Sigdal kommune og Buskerud Fylkeskommune å godkjenne vedtektene for Kunstnerhjemmene i Sigdal.
- Sak 4/14** **Utvelgelse av rådet til Stiftelsen Kunstnerhjemmene i Sigdal**
Vedtak:
Rådet består av for representanter fra Sigdal kommune , og en fra Buskerud Fylkeskommune. Henholdsvis Ordfører og varaordfører fra Sigdal kommune og en representant fra Sigdal kommune.
- Sak 5/14** **Utvelgelse av representanter til rådet for Buskerudmuseene**
Vedtak:
Representant med vara fra Kunstnerhjemmene i Sigdal til rådet i driftsselskapet i Buskerudmuseene:
Tone Ranheim Rolfstad – representant
Toril Marlene Staxrud- vararepresentant
- Sak 6/14** **Eventuelt**
Vedtak:
Avviklingsstyret anbefaler at eierstiftelsen Kunstnerhjemmene i Sigdal har en intensjon om å inngå driftsavtale med Buskerudmuseene.